

**ΤΜΗΜΑ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ & ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ**

**Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών
στην Οργάνωση & Διοίκηση Αθλητικών Οργανισμών & Επιχειρήσεων**

**ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΟΛΥΜΠΙΑΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ *OVER 2.0*
(*OLYMPIC VALUES EDUCATIONAL PROGRAMME*) ΣΕ ΜΑΘΗΤΕΣ
ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ, ΗΛΙΚΙΑΣ 9-11 ΕΤΩΝ.**

της Χριστίνας Αρβανίτη

Μεταπτυχιακή Διπλωματική Εργασία που υποβάλλεται
στο καθηγητικό σώμα για τη μερική εκπλήρωση των υποχρεώσεων
απόκτησης του μεταπτυχιακού τίτλου του Μεταπτυχιακού Προγράμματος
«Οργάνωση και Διοίκηση Αθλητικών Οργανισμών και Επιχειρήσεων» του
Τμήματος Οργάνωσης και Διαχείρισης του Παν/μίου Πελοποννήσου στην
κατεύθυνση «Οργάνωση & Διοίκηση Αθλητικών Οργανισμών & Επιχειρήσεων»

**Σπάρτη
2018**

Εγκεκριμένο από το Καθηγητικό σώμα:

1ος Επιβλέπων: Γεωργιάδης Κωνσταντίνος, Καθηγητής ΤΟΔΑ

2ος Επιβλέπων: Τραυλός Αντώνης, Καθηγητής ΤΟΔΑ

3ος Επιβλέπων: Μουντάκης Κώστας, Ομότιμος Καθηγητής ΤΟΔΑ

Υπεύθυνη Δήλωση

Με ατομική μου ευθύνη και γνωρίζοντας τις κυρώσεις που προβλέπονται από τις διατάξεις του άρθρου 14 της παραγράφου 2 (Διαγραφές Μεταπτυχιακών Φοιτητών) του Κανονισμού Λειτουργίας Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών, δηλώνω υπεύθυνα ότι για τη συγγραφή της Μεταπτυχιακής Διπλωματικής μου Εργασίας(ΜΔΕ) δεν χρησιμοποίησα ολόκληρο ή μέρος έργου άλλου δημιουργού ή τις ιδέες και αντιλήψεις άλλου δημιουργού χωρίς να γίνεται αναφορά στην πηγή προέλευσης (βιβλίο, άρθρο από εφημερίδα ή περιοδικό, ιστοσελίδα κλπ.).

Ημερομηνία: 3/02/2018

Η Δηλούσα

Αρβανίτη Χριστίνα

Copyright © APBANITH ΧΡΙΣΤΙΝΑ, 2018

Με επιφύλαξη κάθε δικαιώματος. All rights reserved.

Απαγορεύεται η αντιγραφή, αποθήκευση και διανομή της παρούσας εργασίας, εξ ολοκλήρου ή τμήματος αυτής, για εμπορικό σκοπό. Επιτρέπεται η ανατύπωση, αποθήκευση και διανομή για σκοπό μη κερδοσκοπικό, εκπαιδευτικής ή ερευνητικής φύσης, υπό την προϋπόθεση να αναφέρεται η πηγή προέλευσης και να διατηρείται το παρόν μήνυμα. Ερωτήματα που αφορούν τη χρήση της εργασίας για κερδοσκοπικό σκοπό πρέπει να απευθύνονται προς τον συγγραφέα.

Οι απόψεις και τα συμπεράσματα που περιέχονται σε αυτό το έγγραφο εκφράζουν τον συγγραφέα και δεν πρέπει να ερμηνευθεί ότι αντιπροσωπεύουν τις επίσημες θέσεις του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου του Τμήματος Οργάνωσης και Διαχείρισης Αθλητισμού

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Χριστίνα Αρβανίτη: Εφαρμογή του προγράμματος Ολυμπιακής Παιδείας OVEP 2.0 (the *Olympic Values Education Programme*) σε μαθητές πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης, ηλικίας 9-11 ετών.

(Με την επίβλεψη του κ. Κωνσταντίνου Γεωργιάδη, Καθηγητή)

Ο σκοπός της παρούσας μελέτης ήταν η αξιολόγηση της εφαρμογής του Ολυμπιακού προγράμματος της Διεθνούς Ολυμπιακής Επιτροπής: *OVEP 2.0* (Olympic Values Education Programme 2.0) σε μαθητές και μαθήτριες της Ε' τάξης του Δημοτικού. Επιδίωξη της έρευνας ήταν να διερευνηθεί ο βαθμός επίδρασης του εν λόγω προγράμματος Ολυμπιακών Αξιών, εστιάζοντας στην ανάπτυξη συμπεριφορών τίμιου παιχνιδιού και στις στάσεις των μαθητών απέναντι στις Ολυμπιακές Αξίες (όπως *αριστεία, σεβασμός, φιλία* και τα συναφή Ολυμπιακά εκπαιδευτικά θέματα). Φιλοδοξεί επίσης να προσφέρει ερεθίσματα για επιπλέον μελέτη σχετικά με την ωφέλεια των Ολυμπιακών προγραμμάτων και την ανάγκη συμπερίληψης της Ολυμπιακής Εκπαίδευσης στη διαδικασία διαπαιδαγώγησης των παιδιών. Για την έρευνα ακολουθήθηκαν τα παρακάτω βήματα: αρχικά έγινε μέτρηση στο σύνολο του δείγματος (60 μαθητές/τριες, οι 30 αποτέλεσαν την ομάδα ελέγχου και οι άλλοι 30 την πειραματική ομάδα) με τη χρήση τριών έγκυρων και αξιόπιστων ερωτηματολογίων. Ακολούθησε το παρεμβατικό πρόγραμμα, το *OVEP*, που είχε διάρκεια τρεις μήνες και περιλάμβανε 32 διδακτικές παρεμβάσεις. Συνολικά πραγματοποιήθηκαν τρεις επαναλαμβανόμενες μετρήσεις: πριν την παρέμβαση, μετά την παρέμβαση, και τρεις μήνες μετά το πέρας της παρέμβασης. Κατά τις μετρήσεις αξιολογήσαμε τις στάσεις των μαθητών/τριών ως προς τις Ολυμπιακές Αξίες, τις συμπεριφορές που σχετίζονται με το τίμιο παιχνίδι και τις στάσεις τους ως προς το ίδιο το πρόγραμμα. Από τα αποτελέσματα που προέκυψαν από τη στατιστική ποσοτική ανάλυση φάνηκε πως οι μαθητές/τριες της πειραματικής ομάδας μετά την παρέμβαση παρουσίασαν πρόοδο ως προς τις μεταβλητές που αξιολογούσαν τις συμπεριφορές τίμιου παιχνιδιού. Ακόμη εντοπίστηκαν θετικές αλλαγές από τους μαθητές/τριες της πειραματικής ομάδας, σε αντίθεση με αυτούς της ομάδας ελέγχου, στις στάσεις τους απέναντι στις Ολυμπιακές Αξίες. Όμως δεν διαπιστώθηκε ούτε από την πειραματική ομάδα η διατήρηση όλων των μεταβολών όσον αφορά στις θετικές στάσεις απέναντι στις αξίες και στις συμπεριφορές fair play τρεις μήνες μετά το τέλος του προγράμματος.

Λέξεις κλειδιά: Ολυμπιακή Παιδεία, OVEP 2.0, στάσεις, Ολυμπιακές Αξίες, τίμιο παιχνίδι

ABSTRACT

Christina Arvaniti: Implementation of the *OVEP 2.0* program (*Olympic Values Education Program*) to primary school pupils aged 9-11.

(Under the supervision of Mr. Konstantinos Georgiadis, Professor)

The purpose of this study was to evaluate the implementation of the International Olympic Committee's Olympic program: *OVEP 2.0* (Olympic Values Education Program 2.0) for pupils of 5th Grade of the Primary School. The aim of the research was to investigate the impact of this Olympic program, focusing on the development of fair play behaviors and students' attitudes towards Olympic Values (such as excellence, respect, friendship and related Olympic educational issues). It also aims to provide stimulus for further study on the benefits of the Olympic programs and the need to include Olympic Education in the process of educating children. For the survey, the following steps were taken: a total of 60 samples were initially measured (60 students, 30 of them were the control group and the other 30 were the experimental group) using three valid and reliable questionnaires. Then followed the intervening program, the OVEP, which lasted three months, included 32 teaching interventions. A total of three recurrent measurements were made: before the intervention, after the intervention and three months after the end of the intervention. We measured the students' attitudes towards Olympic Values, the attitudes associated with fair play and their attitudes towards the program itself. From the results obtained from the statistical quantitative analysis it appeared that after the intervention the pupils of the experimental group showed progress in the variables that evaluated the fair play behaviors. Positive changes have also been identified by pupils of the experimental group, unlike those of the control team, in their attitudes towards Olympic Values. However, did not found that all the changes in fair play's positive attitudes towards values even from the experimental group were maintained three months after the end of the program.

Key words: Olympic Education, OVEP 2.0, attitudes, Olympic Values, fair play

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΕΡΙΛΗΨΗ	iv
ABSTRACT	v
ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΠΙΝΑΚΩΝ	viii
ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΓΡΑΦΗΜΑΤΩΝ	xi
I. ΕΙΣΑΓΩΓΗ	
Εισαγωγή	1
Ολυμπισμός, Ολυμπιακά Ιδεώδη και Ολυμπιακές Αξίες	3
Διεθνής Ολυμπιακή Επιτροπή και Οργανισμός Ηνωμένων Εθνών: κοινοί στόχοι...6	
Ολυμπιακή Εκπαίδευση	9
Olympic Values Education Programme/OVER 2.0	13
Προσδιορισμός του προβλήματος	15
Σκοπός της έρευνας	16
Ερευνητικές Υποθέσεις	16
Οριοθετήσεις – Περιορισμοί	16
Λειτουργικοί ορισμοί	17
II. ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑΣ	
Θεωρίες μάθησης – Διδακτικές Προσεγγίσεις	19
Ανασκόπηση προγραμμάτων Ολυμπιακής Εκπαίδευσης	23
Βιβλιογραφική ανασκόπηση ερευνών	25
III. ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ	
Εισαγωγή & Σχεδιασμός έρευνας	28
Το παρεμβατικό πρόγραμμα	29
Δείγμα	31
Μέσα συλλογής δεδομένων	32
Διαδικασία συλλογής δεδομένων.....	33
Στατιστική ανάλυση	34

IV. ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Ανάλυση αποτελεσμάτων για τις «στάσεις ως προς τις Ολυμπιακές Αξίες	35
Ανάλυση αποτελεσμάτων του ερωτηματολογίου «τίμιου παιχνιδιού»	57
Ανάλυση αποτελεσμάτων για τις «στάσεις προς το πρόγραμμα»	77

V. ΣΥΖΗΤΗΣΗ/ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ & ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΜΕΛΛΟΝΤΙΚΗ ΕΡΕΥΝΑ

Συζήτηση	80
Γενικά συμπεράσματα	86
Προτάσεις για μελλοντική έρευνα	87

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

90

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι ΤΑ ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΑ

98

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ Χρονοδιάγραμμα διδακτικών παρεμβάσεων του προγράμματος

109

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ Ενδεικτικά πλάνα ανά δραστηριότητα για την ηλικιακή ομάδα:

9-11 ετών

113

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙV Ενδεικτικά σχεδιαγράμματα ανά διδακτική παρέμβαση /Activity Sheet

115

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ V Παραγόμενο υλικό της Πειραματικής Ομάδας από την υλοποίηση των δραστηριοτήτων (σύμφωνα με τα Activity Sheets).....

118

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΠΙΝΑΚΩΝ

<u>Πίνακας 1</u> : Ποσοστά συμφωνίας των απαντήσεων της ΠΟ και της ΟΕ και για τις τρεις μετρήσεις για την ερώτηση «Με τι από τα παρακάτω συνδέονται οι Ολυμπιακοί Αγώνες σήμερα;»	37
<u>Πίνακας 2</u> : Μέσοι όροι, τυπικές αποκλίσεις και σύγκριση μετρήσεων Ομάδας Ελέγχου στο Ολυμπιακό Ερωτηματολόγιο	38
<u>Πίνακας 3</u> : Μέσοι όροι, τυπικές αποκλίσεις και σύγκριση μετρήσεων Πειραματικής Ομάδας στο Ολυμπιακό Ερωτηματολόγιο	39
<u>Πίνακας 4</u> : Ποσοστά επιλογών των απαντήσεων της ΠΟ και της ΟΕ και για τις τρεις μετρήσεις για την ερώτηση: «Τι από τα παρακάτω αποτελεί χαρακτηριστικό των Ολυμπιακών Αγώνων;»	42
<u>Πίνακας 5</u> : Ποσοστά συμφωνίας των απαντήσεων της ΠΟ και της ΟΕ και για τις τρεις μετρήσεις για την ερώτηση: «Κατά την άποψη σου η συμμετοχή στους Ολυμπιακούς Αγώνες οδηγεί προς...;»	46
<u>Πίνακας 6</u> : Ποσοστά επιλογών των απαντήσεων της ΠΟ και της ΟΕ και για τις τρεις μετρήσεις για την ερώτηση: «Παρακαλώ σημείωσε ποιο από τα παρακάτω είναι σημαντικό για σένα»	48
<u>Πίνακας 7</u> : Ποσοστά συμφωνίας των απαντήσεων της ΠΟ και της ΟΕ και για τις τρεις μετρήσεις για την ερώτηση: «Πολύ συχνά υπονοείται ότι οι Ολυμπιακοί Αγώνες συσχετίζονται με συγκεκριμένους σκοπούς. Ποια είναι η γνώμη σας;»	52
<u>Πίνακας 8</u> : Ποσοστά επιλογών των απαντήσεων της ΠΟ και της ΟΕ και για τις τρεις μετρήσεις για την ερώτηση: «Παρακαλώ σημείωσε τι κατά την γνώμη σου προωθούν οι Ολυμπιακοί Αγώνες;»	55
<u>Πίνακας 9</u> : Ποσοστά θετικών απαντήσεων της ΠΟ και της ΟΕ και για τις τρεις μετρήσεις για τις ερωτήσεις που αφορούν στον παράγοντα του <i>τίμιου παιχνιδιού</i> «τέχνη νίκης».	58

<u>Πίνακας 10</u> : Ποσοστά θετικών απαντήσεων της ΠΟ και της ΟΕ και για τις τρεις μετρήσεις για τις ερωτήσεις που αφορούν στον παράγοντα του <i>τίμιου παιχνιδιού</i> «σεβασμός στις τυπικότητες».	61
<u>Πίνακας 11</u> : Ποσοστά θετικών απαντήσεων της ΠΟ και της ΟΕ και για τις τρεις μετρήσεις για τις ερωτήσεις που αφορούν στον παράγοντα του <i>τίμιου παιχνιδιού</i> «κλέψιμο».	65
<u>Πίνακας 12</u> : Ποσοστά θετικών απαντήσεων της ΠΟ και της ΟΕ και για τις τρεις μετρήσεις για τις ερωτήσεις που αφορούν στον παράγοντα του <i>τίμιου παιχνιδιού</i> «σεβασμό στους συμπαίκτες».	68
<u>Πίνακας 13</u> : Μέσοι όροι, τυπικές αποκλίσεις και σύγκριση των απαντήσεων της Ομάδας Ελέγχου στο ερωτηματολόγιο <i>τίμιου παιχνιδιού</i> από την πρώτη στη δεύτερη μέτρηση	71
<u>Πίνακας 14</u> : Μέσοι όροι, τυπικές αποκλίσεις και σύγκριση των απαντήσεων της Ομάδας Ελέγχου στο ερωτηματολόγιο <i>τίμιου παιχνιδιού</i> από τη δεύτερη στη τρίτη μέτρηση	72
<u>Πίνακας 15</u> : Μέσοι όροι, τυπικές αποκλίσεις και σύγκριση των απαντήσεων της Πειραματικής Ομάδας στο ερωτηματολόγιο <i>τίμιου παιχνιδιού</i> από την πρώτη στη δεύτερη μέτρηση	73
<u>Πίνακας 16</u> : Μέσοι όροι, τυπικές αποκλίσεις και σύγκριση των απαντήσεων της Πειραματικής Ομάδας στο ερωτηματολόγιο <i>τίμιου παιχνιδιού</i> από τη δεύτερη στην τρίτη μέτρηση	74
<u>Πίνακας 17</u> : Σύγκριση των απαντήσεων της Ομάδας Ελέγχου & Πειραματικής Ομάδας κατά τη δεύτερη μέτρηση στο ερωτηματολόγιο <i>τίμιου παιχνιδιού</i>	75
<u>Πίνακας 18</u> : Σύγκριση των απαντήσεων της Ομάδας Ελέγχου και της Πειραματικής Ομάδας κατά τη τρίτη μέτρηση στο ερωτηματολόγιο <i>τίμιου παιχνιδιού</i>	76
<u>Πίνακας 19</u> : Ποσοστά συμφωνίας των απαντήσεων της ΟΕ για τις δύο τελευταίες μετρήσεις για την ερώτηση: «Αν μπορούσα να συμμετέχω σε ένα τέτοιο πρόγραμμα, για μένα θα ήταν...: »	77

Πίνακας 20 : Ποσοστά συμφωνίας των απαντήσεων της ΠΟ για τις δύο τελευταίες μετρήσεις για την ερώτηση: «Για μένα το να ασχοληθώ με το πρόγραμμα “Οι Ολυμπιακές Αξίες στη ζωή μας” ήταν...: » 78

Πίνακας 21 : Ποσοστά συμφωνίας των απαντήσεων της ΠΟ για τις δύο τελευταίες μετρήσεις για την ερώτηση: «Είμαι ικανοποιημένος-η από τις δραστηριότητες που είχε το Ολυμπιακό πρόγραμμα στο οποίο συμμετείχα (“Οι Ολυμπιακές Αξίες στη ζωή μας”);» 78

Πίνακας 22 : Ποσοστά συμφωνίας των απαντήσεων της ΠΟ για τις δύο τελευταίες μετρήσεις για την ερώτηση: «Είμαι ικανοποιημένος-η από τον τρόπο που παρουσιάστηκε το πρόγραμμα ;» 79

Πίνακας 23 : Ποσοστά συμφωνίας των απαντήσεων της ΠΟ για τις δύο τελευταίες μετρήσεις για την ερώτηση: «Είμαι ικανοποιημένος-η από τα πράγματα που έμαθα ;»..... 79

Πίνακας 24 : Συγκεντρωτικά στοιχεία για τις δύο ομάδες μαθητών/τριών που συμμετείχαν στην έρευνα112

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΓΡΑΦΗΜΑΤΩΝ

- Γράφημα 1(α, β):** Γραφική απεικόνιση των τριών μετρήσεων των ποσοστών συμφωνίας της ΠΟ και της ΟΕ για το «**τίμιο παιχνίδι**» από τις ερωτήσεις 1α, 1β 43
- Γράφημα 2(α, β):** Γραφική απεικόνιση των τριών μετρήσεων των ποσοστών συμφωνίας της ΠΟ και της ΟΕ για τον «**αμοιβαίο σεβασμό**» απ' τις ερωτήσεις 1α, 1β 43
- Γράφημα 3(α, β):** Γραφική απεικόνιση των τριών μετρήσεων των ποσοστών συμφωνίας της ΠΟ και της ΟΕ για την «**ισορροπία σώματος, θέλησης και νου**» από τις ερωτήσεις 2α, 2β..... 49
- Γράφημα 4(α, β):** Γραφική απεικόνιση των τριών μετρήσεων των ποσοστών συμφωνίας της ΠΟ και ΟΕ για τη «**χαρά στη προσπάθεια**» από τις ερωτήσεις 2α, 2β 49
- Γράφημα 5(α, β):** Γραφική απεικόνιση των τριών μετρήσεων των ποσοστών συμφωνίας της ΠΟ και ΟΕ για την «**επιδίωξη αριστείας**» από τις ερωτήσεις 3α, 3β 56
- Γράφημα 6(α, β):** Γραφική απεικόνιση των τριών μετρήσεων των ποσοστών συμφωνίας της ΠΟ και της ΟΕ για την «**φιλία**» από τις ερωτήσεις 3α, 3β 56
- Γράφημα 7:** Γραφική απεικόνιση των τριών μετρήσεων των ποσοστών συμφωνίας για την «**τέχνη νίκης**» στην ερώτηση 2. «Προσπαθώ να εκνευρίσω τους αντιπάλους» 58
- Γράφημα 8:** Γραφική απεικόνιση των τριών μετρήσεων των ποσοστών συμφωνίας για την «**τέχνη νίκης**» στην ερώτηση 6. «Προσπαθώ να ενοχλώ τους αντιπάλους» 59

- Γράφημα 9:** Γραφική απεικόνιση των τριών μετρήσεων των ποσοστών συμφωνίας για την «**τέχνη νίκης**» στην ερώτηση 8. «Μιλάω άσχημα στους αντιπάλους» 59
- Γράφημα 10:** Γραφική απεικόνιση των τριών μετρήσεων των ποσοστών συμφωνίας για την «**τέχνη νίκης**» στην ερώτηση 12. «Προσπαθώ να κάνω τους αντιπάλους να θυμώσουν» 60
- Γράφημα 11:** Γραφική απεικόνιση των τριών μετρήσεων των ποσοστών συμφωνίας για τον παράγοντα «**σεβασμός στις τυπικότητες**» στην ερώτηση 4. «Συγχαίρω τους αντιπάλους όταν χάνω» 62
- Γράφημα 12:** Γραφική απεικόνιση των τριών μετρήσεων των ποσοστών συμφωνίας για τον παράγοντα «**σεβασμός στις τυπικότητες**» στην ερώτηση 10. «Δίνω το χέρι στον αντίπαλο ανεξάρτητα αν κέρδισα ή έχασα» 62
- Γράφημα 13:** Γραφική απεικόνιση των τριών μετρήσεων των ποσοστών συμφωνίας για τον παράγοντα «**σεβασμός στις τυπικότητες**» στην ερώτηση 14. «Στο τέλος δίνω το χέρι στους αντιπάλους» 63
- Γράφημα 14:** Γραφική απεικόνιση των τριών μετρήσεων των ποσοστών συμφωνίας για τον παράγοντα «**σεβασμός στις τυπικότητες**» στην ερώτηση 16. «Συγχαίρω τον αντίπαλο για μια καλή απόδοση» 63
- Γράφημα 15:** Γραφική απεικόνιση των τριών μετρήσεων των ποσοστών συμφωνίας για τον παράγοντα «**κλέψιμο**» στην ερώτηση 11. «Κλέβω αν αυτό με βοηθάει να κερδίσω» 65
- Γράφημα 16:** Γραφική απεικόνιση των τριών μετρήσεων των ποσοστών συμφωνίας για τον παράγοντα «**κλέψιμο**» στην ερώτηση 15. «Κλέβω αν είμαι σίγουρος ότι δεν θα με πιάσουν» 66

Γράφημα 17: Γραφική απεικόνιση των τριών μετρήσεων των ποσοστών συμφωνίας για τον παράγοντα «κλέψιμο» στην ερώτηση 3. «Κλέβω»	66
Γράφημα 18: Γραφική απεικόνιση των τριών μετρήσεων των ποσοστών συμφωνίας για τον παράγοντα «κλέψιμο» στην ερώτηση 9. «Θέλω να κλέβω»	67
Γράφημα 19: Γραφική απεικόνιση των τριών μετρήσεων των ποσοστών συμφωνίας για τον παράγοντα «σεβασμός στους συμπαίκτες» στην ερώτηση 1.«Υποστηρίζω τους συμπαίκτες μου»	69
Γράφημα 20: Γραφική απεικόνιση των τριών μετρήσεων των ποσοστών συμφωνίας για τον παράγοντα «σεβασμός στους συμπαίκτες», ερώτ.5 «Βοηθάω τους συμπαίκτες μου»	69
Γράφημα 21: Γραφική απεικόνιση των τριών μετρήσεων των ποσοστών συμφωνίας για τον παράγοντα «σεβασμός στους συμπαίκτες» στην ερώτηση 7. «Επιβραβεύω τις καλές προσπάθειες των συμπαικτών μου»	70
Γράφημα 22: Γραφική απεικόνιση των τριών μετρήσεων των ποσοστών συμφωνίας για τον παράγοντα «σεβασμός στους συμπαίκτες», στην ερώτηση 13. «Συμπαράστέκομαι στους συμπαίκτες μου»	70

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ι - ΕΙΣΑΓΩΓΗ

“Sport has the power to change the world” *Nelson Mandela*

Ολυμπιακοί Αγώνες ο κορυφαίος εορτασμός της ανθρωπότητας, η εκπλήρωση μιας παγκόσμιας αποστολής κατά τον οραματιστή Coubertin, που προσελκύει εκατομμύρια θεατές και περισσότερους από τέσσερα δισεκατομμύρια τηλεθεατές. Πρόκειται για τη δημοφιλέστερη αθλητική συνάντηση αλλά πέρα απ’ αυτό οι ίδιοι οι Ολυμπιακοί Αγώνες είναι παράδειγμα ειρηνικής κοινωνικής συνύπαρξης αθλητών απ’ όλο τον κόσμο με διαφορετικό αθλητικό και πολιτισμικό υπόβαθρο.

Το ζήτημα βέβαια που παραμένει επίκαιρο είναι η προώθηση της Ολυμπιακής ιδέας στην κοινωνία μας -όπου προκύπτουν ολοένα και νέες προκλήσεις- μέσω του αθλητισμού, καθώς οι στόχοι του Ολυμπισμού που θέτει ο Ολυμπιακός χάρτης δε θα μπορούσαν πλέον να πραγματοποιηθούν μόνο μέσω της διοργάνωσης των Ολυμπιακών Αγώνων. Κατά πόσο είναι εφικτή η πραγμάτωση του Ολυμπισμού σήμερα, έχοντας υπόψη μας ότι «η γενική φιλοσοφία του Ολυμπισμού και τα Ολυμπιακά ιδεώδη βασίζονται στις αρχές της ειρήνης, του ευ αγωνίζεσθαι και της ευγενούς άμιλλας, με στόχο τη δημιουργία μιας ειρηνικής κοινωνίας με λιγότερη βία και ανταγωνισμό» (International Olympic Committee, 2016a).

Ένας παγκόσμιος διάλογος αναπτύσσεται και στις μέρες μας για τον ρόλο του *Ολυμπισμού σήμερα*. Δεοντολογικές συζητήσεις επισημαίνουν ότι η τεχνολογία στον αθλητισμό έχει οδηγήσει πλέον σε μια ανεπιθύμητη κατάσταση η οποία θέτει σε αμφισβήτηση βασικές αρχές του Ολυμπισμού. Σύμφωνα με τον Naul (2010), η ένταση που παρατηρείται μεταξύ της Ολυμπιακής ιδέας για τους Ολυμπιακούς Αγώνες και της οικονομικής πραγματικότητας δεν είναι μια ιστορική κληρονομιά που κληρονομήσαμε από τον Pierre de Coubertin, ιδρυτή των σύγχρονων Ολυμπιακών Αγώνων, ούτε βέβαια χρειαζόμαστε αυτή η ασυνέπεια μεταξύ της Ολυμπιακής ιδέας και της Ολυμπιακής πραγματικότητας να γίνει μόνιμη πεποίθηση για το μέλλον των Ολυμπιακών Αγώνων.

Όμως αν και η καθημερινότητα πολλές φορές μας απογοητεύει, ο αθλητισμός υπήρξε ανέκαθεν το μέσον που φέρνει κοντά τους ανθρώπους και ταυτόχρονα μπορεί να προωθήσει αξίες όπως ισότητα, αποδοχή, σεβασμό, ευημερία, ανεκτικότητα, δικαιοσύνη και αλληλεγγύη στην κοινωνία. Γι’ αυτό μάλιστα «τελευταία έχει αυξηθεί το ενδιαφέρον για τη χρήση του αθλητισμού ως εργαλείου προώθησης της ενσωμάτωσης σε

πολυπολιτισμικές κοινωνίες» (Θεοδωράκης, 2017). Ο αθλητισμός βέβαια δε κάνει αυτόματα τα άτομα να αναρωτηθούν για προκαταλήψεις και σχετικές απόψεις, συχνά όμως «οι θεατές μετατρέπουν τις κερκίδες σε κοινή γιορτή, πέρα από φυλές και εθνικότητες, γεγονός που πραγματικά αναδεικνύει τη μεγάλη δύναμη των σπορ για ειρηνική συνύπαρξη, ιδιαίτερα σε μεγάλα αθλητικά γεγονότα, όπως οι Ολυμπιακοί Αγώνες» (Θεοδωράκης, Γούδας, Αλμπανίδης, Δέρρη, Χρόνη...& Νικοπούλου, 2008).

Οι Ολυμπιακοί Αγώνες, έχουν τη δύναμη να εμφυσήσουν στους νέους θεμελιώδεις αρχές, όπως την αλληλεγγύη, τη φιλία, την αποδοχή, τη συνεργασία και «μέσα από αυτά να συνδράμουν στην εκπαιδευτική διαδικασία». «Η έννοια της Ολυμπιακής Παιδείας είναι άρρηκτα συνδεδεμένη με τη φιλοσοφία του σύγχρονου Ολυμπισμού, είναι εκπαιδευτική έννοια και ως εκ τούτου αποτελεί πρωτεύον στοιχείο του Ολυμπιακού Κινήματος» (Κέλλης, Γούδας, Βερναδάκης, Διγγελίδης & Κιουμουρτζόγλου, 2007, σελ.329). Το Ολυμπιακό Κίνημα γίνεται όλο και πιο επίκαιρο λόγω της κάλυψης της εκπαιδευτικής του αποστολής από τα μέσα ενημέρωσης. Το γεγονός ότι οι αξίες του μπορεί να φαίνονται ίσως ανέφικτες δεν σημαίνει ότι η ιδέα είναι ξεπερασμένη ή λανθασμένη. Ο Ολυμπισμός περιέχει οράματα που προσφέρουν ένα συνεχώς μεταβαλλόμενο πεδίο ευκαιριών στους αθλητές και σε όλους τους άλλους ενδιαφερόμενους (Müller, 2010).

Έτσι λοιπόν συχνά στον δημόσιο λόγο απαντώνται έννοιες όπως αυτή του Ολυμπισμού, και κυρίως γίνονται αναφορές στις αξίες του. Ο Ολυμπισμός προβάλλεται από τη Διεθνή Ολυμπιακή Επιτροπή ως κοινωνικό όραμα για παγκόσμια ειρήνη, ισότητα και πανανθρώπινες αξίες μέσα από τα προγράμματα Ολυμπιακής Παιδείας που εκπονούνται πλέον σε όλο τον κόσμο. Για την Ολυμπιακή Παιδεία και τα ζητήματα γύρω από αυτή δίνεται ιδιαίτερη έμφαση από τη Διεθνή Ολυμπιακή Ακαδημία. Διεθνώς παρατηρείται αυξημένο ενδιαφέρον, το οποίο «συναρτάται και με την εκπαιδευτική πολιτική της ίδιας της Διεθνούς Ολυμπιακής Επιτροπής η οποία έπαιξε και παίζει καθοριστικό ρόλο στην ενίσχυση των Εθνικών Ολυμπιακών Ακαδημιών και στον σχεδιασμό και την προώθηση Προγραμμάτων Ολυμπιακής Παιδείας» (Τζαχρίστα, 2013, σελ.17). Γενικότερα, καθώς ένα νέο γνωστικό αντικείμενο αναδύεται διεθνώς, είναι εμφανής ολόένα και περισσότερο ο στόχος να διερευνηθούν και να αξιοποιηθούν οι δυνατότητες της Ολυμπιακής Παιδείας στον χώρο της εκπαίδευσης. Επιπλέον μέσα από τα Ολυμπιακά προγράμματα δίνεται και πάλι η δυνατότητα να αναδειχθεί «το νόημα» των Αγώνων (Γεωργιάδης, 2009).

Ολυμπισμός, Ολυμπιακά Ιδεώδη και Ολυμπιακές Αξίες

«Ο Ολυμπισμός είναι φιλοσοφία ζωής, που εξάρει και συνθέτει, σε ένα αρμονικό σύνολο τις ιδιότητες του σώματος, της θέλησης και του πνεύματος. Συνδυάζοντας τον αθλητισμό με τον πολιτισμό και την παιδεία, ο Ολυμπισμός επιδιώκει τη δημιουργία ενός τρόπου ζωής που βασίζεται στη χαρά της προσπάθειας, την εκπαιδευτική αξία του καλού παραδείγματος και τον σεβασμό για πανανθρώπινες θεμελιώδεις ηθικές αρχές» (International Olympic Committee, 2015, σελ.13, §1).

Ο Pierre de Coubertin, ο δημιουργός του σύγχρονου Ολυμπιακού Κινήματος, εργάστηκε σκληρά για την αναβίωση του ολυμπισμού ως επιστέγασμα της εκπαιδευτικής του προσέγγισης. Σύμφωνα με τον Müller (2010), τα σχέδια του Coubertin επεκτείνονταν από την αρχή πέρα από την οργάνωση και μόνο των Ολυμπιακών Αγώνων κάθε τέσσερα χρόνια. Επιθυμούσε η ανθρωπότητα στον 20^ο αιώνα να βιώσει τον αθλητισμό μέσα από την αρμονική αλληλεπίδραση φυσικών και πνευματικών δεξιοτήτων, ώστε -σ' ένα καλλιτεχνικό, αισθητικό πλαίσιο- να συμβάλει σημαντικά στην ανθρώπινη ευτυχία. Ο Coubertin επισήμανε ότι ο Ολυμπισμός δεν είναι ένα σύστημα, είναι μια “πνευματική κατάσταση”. Οι πιο ευρέως αποκλίνουσες προσεγγίσεις μπορούν να αντιμετωπιστούν μ' αυτόν, και κανένας αγώνας ή χρόνος «δεν μπορεί να κατέχει αποκλειστικό μονοπώλιο σε αυτόν» (Naul, 2007, σελ.28). Σύμφωνα με τη φιλοσοφία του Coubertin, ο Ολυμπισμός θεωρείται ότι περιλαμβάνει πολύτιμες αρχές ζωής και πεποιθήσεις που μπορούν να διδαχθούν μέσα από τον αθλητισμό και τη φυσική αγωγή (Binder, 2005; Binder, 2007).

Ο Γεωργιάδης (2002) μελετώντας τις αρχές του Ολυμπισμού τις διέκρινε σε τέσσερα επίπεδα: το *ατομικό* (αρμονική ανάπτυξη σώματος και πνεύματος, σεβασμός στον εαυτό μας, αυτοπειθαρχία, αυτοεκτίμηση, συμμετοχή), το *κοινωνικό* (φιλία, ισότητα, κατανόηση, σεβασμός των άλλων, αλληλεγγύη, τίμιο παιχνίδι), το *πολιτιστικό* (σεβασμός πολιτιστικών αξιών, διαπολιτισμικές σχέσεις μεταξύ ατόμων, χωρών, ηπείρων, ισότιμη συμμετοχή όλων) και το *οικουμενικό* (συνύπαρξη λαών, πατριωτισμός, αλτρουισμός, ειρήνη). Ενώ ο Parry (2004) τόνισε ότι τα ιδανικά που προάγονται με βάση τις παιδαγωγικές αρχές του Ολυμπισμού είναι η ολοκληρωμένη και αρμονική ανάπτυξη του ατόμου, η αναζήτηση της υπεροχής, η αγωνιστική/αθλητική δραστηριότητα μέσω της προσπάθειας, ο αμοιβαίος σεβασμός - η δικαιοσύνη - η

ισότητα και ευθυδικία, η δημιουργία σταθερών ανθρώπινων σχέσεων φιλίας και οι διεθνείς σχέσεις ειρήνης, ανεκτικότητας και κατανόησης.

Ο ίδιος ο Pierre de Coubertin μας άφησε αρκετές βασικές γνώσεις για τον Ολυμπισμό και για το όραμά του για εκπαίδευση στο πνεύμα του Ολυμπισμού, είδε τον εαυτό του πρώτα και πάνω από όλα ως παιδαγωγό που στοχεύει σε μια εκπαιδευτική μεταρρύθμιση. Το 1935 δύο χρόνια πριν πεθάνει, ο Coubertin αναφέρθηκε σε πέντε αρχές του Ολυμπισμού που αποτελούσαν και τη φιλοσοφική βάση του. Μίλησε για αυτές τις πέντε αρχές του Ολυμπισμού στη διάσημη ομιλία του στα 1935 (Coubertin, 2000, αναφέρεται στον Müller 2009). Η πρώτη και πιο βασική αρχή είναι αυτό που ονόμαζε «αθλητική θρησκεία». Ο Pierre de Coubertin αξιολόγησε τους αθλητές που συμμετέχουν στους Ολυμπιακούς Αγώνες ως "πρεσβευτές της σύγχρονης εκπαίδευσης" για τις πολιτισμένες χώρες με τις οποίες μοιράζονται το θρησκευτικό πνεύμα του αθλητισμού ως μέσο ηθικής αξιοποίησης του χαρακτήρα. Η δεύτερη αρχή βασίζεται στην «ισότητα» όλων των ανθρώπων (θεμελιώδης αξία του Ουμανισμού), όπου δίνεται σε όλους το δικαίωμα για συμμετοχή στον αθλητισμό, όπως και για σεβασμό στην ανθρώπινη αξιοπρέπεια. Η τρίτη αρχή χαρακτηρίζεται από τον όρο «ιπποτισμός», ως συμπεριφορά πρότυπο αντρών που ανταγωνίζονται μεταξύ τους όπως οι ιππότες των παλαιών ημερών στο πνεύμα της συντροφικότητας. Σε άλλα μέρη των γραπτών του, ο Coubertin χρησιμοποίησε επίσης τον όρο «δίκαιο παιχνίδι» για να εξηγήσει την έννοια της ιπποσύνης. Η τέταρτη αρχή είναι η «εκεχειρία», με την ιδέα του ρυθμού, που υποδηλώνει ένα συγκεκριμένο χρονοδιάγραμμα για τον εορτασμό των Ολυμπιακών Αγώνων, κάθε τέσσερα χρόνια. Η ιδέα του ρυθμού συνδέθηκε με την επιθυμία για εκχειρία - να διακόψει τις συγκρούσεις μεταξύ χωρών και έθνη, ώστε όλοι οι αθλητές να συμμετάσχουν στους Ολυμπιακούς Αγώνες. Η τελευταία πέμπτη αρχή αναφέρεται στην ομορφιά ή «κάλλος», στη συμμετοχή της τέχνης και της ποίησης ως στοιχείο των εορτασμών των Ολυμπιακών Αγώνων. Αυτή η αρχή αντικατοπτρίζει το όραμα του Coubertin για ευρυθμία ως ένα άλλο ουσιαστικό μέρος μιας αρμονικής ανάπτυξης στην εκπαίδευση (Naul, 2007).

Ο Ολυμπισμός μπορεί να αποτελέσει εκπαιδευτικό μέσο μετάδοσης ενός συνόλου ηθικών αξιών και αρετών στον άνθρωπο. Ο αγώνας του ανθρώπου προς την «καλοκαγαθία», σύμφωνα με τον Γεωργιάδη (2005) είναι μία “βιωματική εμπειρία”, είναι η πράξη της θεωρίας και όχι η θεωρία της πράξης. Στο επίκεντρο αυτής της θεωρίας-πράξης βρίσκεται ο άνθρωπος ως ύπαρξη, ως άτομο, ως μέλος της κοινωνίας

και ως μέλος της παγκόσμιας κοινότητας. Είναι μια παιδαγωγική διαδικασία της οποίας ο ρόλος είναι η διαπαιδαγώγηση των ανθρώπων, πέρα από κάθε εθνική, φυλετική και θρησκευτική διάκριση. Ο «Ολυμπισμός» του Coubertin απευθύνεται σε όλους τους ανθρώπους, ανεξαρτήτως φύλου, ηλικίας, φυλής, εθνικότητας ή θρησκείας. Το γενικό χαρακτηριστικό του είναι ότι συγκεντρώνει όλους τους ανθρώπους καλής θέλησης, υπό την προϋπόθεση ότι θα αναλάβουν σοβαρά την προσήλωσή τους στην ανθρωπότητα (Müller, 2010). Έτσι σύμφωνα με το όραμα του Coubertin, οι αναγεννημένοι Ολυμπιακοί Αγώνες δύνανται να αποτελέσουν ιδανική ευκαιρία εξοικείωσης των νέων με τις παραδόσεις άλλων λαών μέσα σε μια παγκόσμια κοινότητα, απομακρύνοντας συνήθειες προκαταλήψεις και θέτοντας στερεές βάσεις για την ειρηνική συνύπαρξη των εθνών (Γεωργιάδης, 1998).

Στις μέρες μας, ο σκοπός και οι στόχοι του Ολυμπισμού προσδιορίζονται από τον Ολυμπιακό Χάρτη, το θεμελιώδες καταστατικό του Ολυμπιακού Κινήματος. Οι πρώτες παράγραφοι του Ολυμπιακού Χάρτη αναφέρονται στην παιδαγωγική προσέγγιση του Ολυμπισμού:

«Σκοπός του Ολυμπισμού είναι να θέσει τον αθλητισμό στην υπηρεσία της αρμονικής ανάπτυξης του ανθρώπου για την προώθηση μιας ειρηνικής κοινωνίας, η οποία μεριμνά για τη διαφύλαξη της ανθρώπινης αξιοπρέπειας» (§ 2). «Η ενασχόληση με τον αθλητισμό αποτελεί δικαίωμα του ανθρώπου. Κάθε άτομο πρέπει να έχει τη δυνατότητα να κάνει αθλητισμό, χωρίς οποιαδήποτε διάκριση και σύμφωνα με το Ολυμπιακό Πνεύμα, που απαιτεί αμοιβαία κατανόηση, σε πνεύμα φιλίας, αλληλεγγύης και ευγενούς άμιλλας» (§ 4) (International Olympic Committee, 2015).

Ακόμη σημειώνεται πως ο Ολυμπισμός σήμερα ως μια από τις Θεμελιώδεις Αρχές του Ολυμπιακού Κινήματος «συμβάλλει στο στόχο του ως εκπαιδευτικό κίνημα να οικοδομήσει έναν ειρηνικό και καλύτερο κόσμο εκπαιδεύοντας τους νέους μέσω του αθλητισμού που ασκείται χωρίς διακρίσεις και σύμφωνα με τον Ολυμπισμό και τις αξίες του» (International Olympic Committee, 2015, σελ.13).

Από την πλευρά της, η Εθνική Ολυμπιακή Επιτροπή της Νέας Ζηλανδίας, συμφωνώντας με την παιδευτική αξία του Ολυμπισμού, τον οριοθετεί παρομοίως ως εξής: Με την ανάμιξη του αθλητισμού με τον πολιτισμό και την εκπαίδευση, ο Ολυμπισμός προάγει έναν τρόπο ζωής βασισμένο:

στην ισορροπημένη ανάπτυξη του σώματος, του νου και του χαρακτήρα,
στη χαρά που βρίσκεται στην προσπάθεια,
στην εκπαιδευτική αξία της ύπαρξης ενός καλού προτύπου για τους άλλους· και
στον σεβασμό της παγκόσμιας δεοντολογίας, συμπεριλαμβανομένης της ανοχής, της
γενναιοδωρίας, της ενότητας, της φιλίας, της μη διάκρισης και του σεβασμού προς
τους άλλους... (New Zealand Olympic Committee, 2000).

Πέρα από την πιο σύνθετη διαπραγμάτευση του Ολυμπισμού με το σύνολο των
αξιών του παγκόσμιου αθλητισμού που ευρέως τον προσδιορίζουν, τρεις είναι πλέον
οι βασικές αξίες που προβάλλονται ως κυρίαρχες, μέσα και από τα προγράμματα
Ολυμπιακής Παιδείας (*OVEP/Teaching Values, OVEP II*) που σχεδιάστηκαν από τη
ΔΟΕ, η *αριστεία*, ο *σεβασμός* και η *φιλία*. Οι βασικές αυτές αξίες είναι η καρδιά και η
ψυχή πλέον του Ολυμπιακού Κινήματος και αποτελούν κεντρικό σημείο αναφοράς
στους Ολυμπιακούς Αγώνες και στους Ολυμπιακούς Αγώνες Νέων. Υπό την
«ομπρέλα» των τριών Ολυμπιακών Αξιών παρουσιάζονται τα εκπαιδευτικά
ολυμπιακά θέματα που σχετίζονται άμεσα μαζί τους: χαρά της προσπάθειας, τίμιο
παιχνίδι (*fair play*), σεβασμός προς τους άλλους, επιδίωξη της αριστείας, φιλία και
ισορροπία σώματος, θέλησης και νου. Τα παραπάνω εκπαιδευτικά θέματα μπορούν
να ενσωματωθούν στους στόχους που επιδιώκονται τόσο στον τομέα του άθλησης
νέων όσο και των σχολικών προγραμμάτων σπουδών. Αναγνωρίζοντας μ' αυτό το
τρόπο τη μοναδική δύναμη του αθλητισμού ως εκπαιδευτικό εργαλείο επιδιώκεται
«να εμπνευστούν οι νέοι να βιώσουν ζωτικές/ανθρωπιστικές αξίες, όπως η αριστεία, ο
σεβασμός και η φιλία» (International Olympic Committee, 2016d).

Διεθνής Ολυμπιακή Επιτροπή και Οργανισμός Ηνωμένων Εθνών: κοινοί στόχοι

"Olympic principles are United Nations principles"

Όπως ειπώθηκε και παραπάνω, ο αθλητισμός είναι ανθρώπινο δικαίωμα, που δίνει
στο κάθε άτομο τη δυνατότητα ενασχόλησης με αθλητικές δράσεις «χωρίς διακρίσεις
οποιοδήποτε είδους σύμφωνα με το Ολυμπιακό Πνεύμα, το οποίο απαιτεί αμοιβαία
κατανόηση με το πνεύμα της φιλίας, της αλληλεγγύης και της ευγενούς άμιλλας»
(International Olympic Committee, 2015). Σ' αυτό το σημείο με τα όσα ορίζει ο
Ολυμπιακός Χάρτης θυμίζει τη Διακήρυξη των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου. Ενώ

και η ΔΟΕ δρα ως μια οργάνωση που πέρα από τον αθλητισμό, συνδέει τα αθλητικά δρώμενα με δράσεις και στοχεύσεις, όπως η επιδίωξη της ειρήνης και της προώθησης πανανθρώπινων αξιών και δικαιωμάτων, ένας ρόλος που σχετίζεται με τον **Οργανισμό Ηνωμένων Εθνών (ΟΗΕ)** και τα θεσμικά όργανά του. Τα μέλη του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών, σεβόμενα τις αρχές της δικαιοσύνης, της ευημερίας και της ανθρώπινης αξιοπρέπειας όλων των ανθρώπων, εργάζονται από κοινού για την ειρήνη και την ανάπτυξη. Παράλληλα έχει γίνει σαφές πως ο ύψιστος στόχος του Ολυμπιακού Κινήματος και το όραμα της ΔΟΕ είναι η οικοδόμηση ενός καλύτερου/ειρηνικού κόσμου μέσω του αθλητισμού, εκπαιδεύοντας τους νέους σύμφωνα με τις αξίες του Ολυμπισμού.

Σύμφωνα λοιπόν με το Ολυμπιακό Πνεύμα, ο αθλητισμός τίθεται στην υπηρεσία της αρμονικής ανάπτυξης του ανθρώπου, συμβάλλοντας στη δημιουργία μιας «ειρηνικής κοινωνίας» που θα μεριμνά για τη διαφύλαξη της ανθρώπινης αξιοπρέπειας (International Olympic Committee, 2015). Προωθείται έτσι η υιοθέτηση των διαχρονικών αξιών του Ολυμπισμού όπως αρχικά εκφράστηκαν μέσα από τις ιδέες του Βαρόνου Pierre de Coubertin που αποτέλεσαν ακόμη -σύμφωνα με τον Γεωργιάδη(2009)- τους πρώτους σπόρους Ολυμπιακής Παιδείας. Αξίες που παράλληλα εναρμονίζονται με το όραμα των Ηνωμένων Εθνών και εκφράζουν εμφανώς τους απώτερους στόχους τους. Στη μακρά πορεία του το Ολυμπιακό Κίνημα, ως ένα διεθνές κίνημα που βασίζεται σε μια κουλτούρα αθλητισμού αλλά και εκπαίδευσης, «μάχεται» ώστε ο αθλητισμός να λειτουργεί ως πρότυπο για την ειρήνη και την αρμονία στον κόσμο διασφαλίζοντας μια σειρά αξιών που ξεπερνούν το δικό του πεδίο.

Η Διεθνής Ολυμπιακή Επιτροπή από το 1992 αναβίωσε την ιδέα της Ολυμπιακής Εκεχειρίας (δηλαδή τη περίοδο ειρήνης που τηρείται στους Ολυμπιακούς Αγώνες) με τη συνδρομή του ΟΗΕ που καλεί τα κράτη-μέλη που συμμετέχουν στους Ολυμπιακούς Αγώνες να τηρήσουν κάθε φορά τις αρχές της Ολυμπιακής Εκεχειρίας ώστε ενωμένα να «πορευτούν» στην ολυμπιακή γιορτή. Η ιερή εκεχειρία είναι μια από τις σπουδαιότερες κληρονομίες που μας άφησαν οι αρχαίοι Ολυμπιακοί Αγώνες και ο αρχαίος ελληνικός πολιτισμός (Georgiadis & Syrigos, 2008).

Στις σύγχρονες κοινωνίες μας που δυστυχώς πλήττονται από φαινόμενα όπως βία, ρατσισμός, μη ανοχή της διαφορετικότητας και καταπάτηση της αξιοπρέπειας,

χρειάζεται συνεχή και μακρόχρονη προσπάθεια για την επίτευξη των παραπάνω στόχων. Ποιος είναι ο ρόλος του αθλητισμού; Ο αθλητισμός προσφέρει τη δυνατότητα για συνύπαρξη, επικοινωνία και συνεργασία ανάμεσα σε πολλούς ανθρώπους και αποτελεί πρόσφορο έδαφος στο να παρέχονται ίσες ευκαιρίες για συμμετοχή, για έντονες εμπειρίες, κοινωνική καταξίωση και αναγνώριση ή ακόμη και μέσο εξάλειψης του κοινωνικού στιγματισμού (Θεοδωράκης και συν., 2008).

Ο πρόεδρος της ΔΟΕ Thomas Bach επισήμανε πως, εφόσον ζούμε σε «μια σύγχρονη, ποικίλη και ψηφιακή κοινωνία» που αλλάζει ταχύτερα από ποτέ, αν θέλουμε να συνεχίσουμε να θέτουμε τον Ολυμπιακό Αθλητισμό στην υπηρεσία της ανθρωπότητας θα πρέπει να συνεργαστούμε με αυτή την κοινωνία. Ο αθλητισμός σήμερα είναι πολύ σημαντικός στην κοινωνία για να αγνοήσει την υπόλοιπη κοινωνία, γι' αυτό πρέπει «να αλλάξουμε» για να παραμείνουν οι Ολυμπιακές Αξίες μας (οι αξίες της αριστείας, του σεβασμού, της φιλίας, της αμεροληψίας, του διαλόγου, της διαφορετικότητας, της αλληλεγγύης, της ανεκτικότητας, της ανάπτυξης και της ειρήνης) σχετικές με την κοινωνία (International Olympic Committee, 2014). Η αλλαγή την οποία οραματίζονται στη ΔΟΕ δεν είναι απλώς μια διαδικασία αλλά έχει έναν στόχο, την πρόοδο, δηλαδή την ενίσχυση του αθλητισμού στην κοινωνία χάριν στις αξίες του. Τα παραπάνω που δείχνουν τις προθέσεις των ιθυνόντων του Ολυμπιακού Κινήματος εμπεριέχονται στην **Ολυμπιακή Ατζέντα 2020** η οποία συμφωνήθηκε ομόφωνα κατά την 127^η Συνεδρίαση της ΔΟΕ στο Μονακό στις 8-9 Δεκεμβρίου 2014. Μέσω της Ολυμπιακής Ατζέντας 2020 και των 40 λεπτομερών συστάσεων της μας δίνεται μια σαφής εικόνα για το μέλλον, για την κατεύθυνση που θα ακολουθηθεί για την προστασία της μοναδικότητας των Ολυμπιακών Αγώνων και την ενίσχυση των Ολυμπιακών Αξιών στην κοινωνία. Ενώ και σε εθνικό επίπεδο οι οριοθετήσεις της ατζέντας ενθαρρύνουν την επιτάχυνση του μοντέλου «εκπαίδευση μέσω του αθλητισμού» με τη σύμπραξη των Εθνικών Ολυμπιακών Επιτροπών, αναγνωρίζοντας την ολοένα κι αυξανόμενη σημασία της εξοικείωσης των νέων με τα Ολυμπιακά ιδεώδη και τις θετικές αθλητικές αξίες (International Olympic Committee, 2016d).

Πώς όμως μπορεί να επιτευχθεί αυτή η πολυπόθητη πρόοδος; Δηλώνεται λοιπόν ξεκάθαρα μέσω της Ολυμπιακής Ατζέντας πως για την πρόοδο χρειάζεται *συνεργασία*, συνεχή και εποικοδομητική διαβούλευση με τους εμπλεκόμενους και κύριους ενδιαφερόμενους, συνθέτοντας έτσι ομάδες εργασίας και κάνοντας ένα

άνοιγμα στην κοινωνία (International Olympic Committee, 2014, σελ.5). Αποκορύφωμα της νέας πορείας και της νέας αίσθησης συνεργασίας είναι οι σχέσεις της Διεθνούς Ολυμπιακής Επιτροπής με τον Οργανισμό Ηνωμένων Εθνών. Ο αθλητισμός συμπεριελήφθη ως «σημαντικός παράγοντας» του αναπτυξιακού προγράμματος των Ηνωμένων Εθνών, κυρίως όσον αφορά τις κατευθυντήριες γραμμές της UNESCO (United Nations Educational, Scientific and Cultural Organisation) στη χάραξη πολιτικής για τη σωματική και ψυχική αγωγή και τη δυνατότητα ενσωμάτωσης Ολυμπιακών εκπαιδευτικών προγραμμάτων στα σχολικά προγράμματα σπουδών. Αναμφισβήτητα με την εν λόγω Ατζέντα εξασφαλίζεται ότι το Ολυμπιακό Κίνημα υπό την ηγεσία της ΔΟΕ είναι «πολύτιμος παίκτης» στην ομάδα των Ηνωμένων Εθνών. Αναγνωρίζεται επιπλέον η σημασία του αθλητισμού στην προώθηση του διαλόγου, της ειρήνης και της ανάπτυξης, επιβεβαιώνοντας ρητά την ανεκτίμητη συμβολή του Ολυμπιακού Κινήματος. Ακόμη ενθαρρύνονται από τον ΟΗΕ τα κράτη μέλη ώστε να δώσουν τη δέουσα προσοχή στον αθλητισμό στο πλαίσιο των στόχων βιώσιμης ανάπτυξης του. ΔΟΕ και ΟΗΕ ενώνονται σε μια κοινή προσπάθεια για κοινές ιδέες: βιωσιμότητα, καθολικότητα, αλληλεγγύη, μη διακριτική μεταχείριση, *θεμελιώδης ισότητα* για όλους τους ανθρώπους, και δεσμεύονται ότι υπηρετούν τις ίδιες αξίες (International Olympic Committee, 2014, σελ.6).

Ολυμπιακή Εκπαίδευση

Ορισμός – Στόχοι της Ολυμπιακής Εκπαίδευσης

Την έννοια “Olympic Education” (όπως καθιερώθηκε παγκοσμίως) επιχειρεί να προσδιορίσει και να οριοθετήσει με σαφήνεια στην 20η Διεθνή Σύνοδο της Διεθνούς Ολυμπιακής Ακαδημίας το 1980, ο τότε πρόεδρος της Νησιώτης, αναδεικνύοντας για πρώτη φορά τους κύριους παιδαγωγικούς αλλά και κοινωνικούς άξονές της (Γεωργιάδης, 2009). Η Ολυμπιακή Παιδεία/Εκπαίδευση είναι μια δυναμική διαδικασία που αποσκοπεί στην κοινωνική, πνευματική, πολιτισμική, ηθική και σωματική ανάπτυξη. Πιο συγκεκριμένα «μια διαδικασία εκπαίδευσης και εξέλιξης του ατόμου» σύμφωνα με τις παγκόσμιες αξίες και τα ιδανικά του Ολυμπισμού (Γεωργιάδης, 2009).

Ανατρέχοντας στο παρελθόν, σύμφωνα με όσα μας άφησε ο Coubertin η Ολυμπιακή εκπαίδευση προσπαθεί να προσφέρει μια καθολική εκπαίδευση ή ανάπτυξη ολόκληρου του ανθρώπινου ατόμου, σε αντίθεση με την όλο και πιο εξειδικευμένη εκπαίδευση που συναντά κανείς σε πολλούς εξειδικευμένους κλάδους. Συνεπώς δε μπορεί παρά να βασιστεί στις θεμελιώδεις αξίες της ολόπλευρης ανθρώπινης προσωπικότητας (Müller, 2010).

Δε θεωρούσε άδικα τον αθλητισμό ως τον κύριο σύνδεσμο αγωγής και εκπαίδευσης για τα άτομα, αλλά και για τις χώρες τους. Ο αθλητισμός, όπως πίστευε ο Coubertin, ήταν «κάτι περισσότερο από απλή άσκηση του σώματος που κάλυπτε πολεμικές ανάγκες. Αποτελούσε το μέσο με το οποίο θα μπορούσε το άτομο να επιτύχει τη *συμφιλίωση δύο τύπων δυνάμεων*, τη μυϊκή και πνευματική, ώστε να επιτευχθεί φυσική ευεξία και πνευματική αρμονία» (Γεωργιάδης, 1998, σελ.50). Πέρα από τα προσωπικά οφέλη που επιφέρει, είχε επίσης μια κοινωνική διάσταση: καλλιεργεί τις έννοιες της ισότητας και του φιλικού διαγωνισμού που θα μπορούσαν να αποτελέσουν εγγύηση για δημοκρατική ανάπτυξη των κρατών (Γεωργιάδης, 1998).

Ο στόχος εν τέλει της Ολυμπιακής εκπαίδευσης είναι η υιοθέτηση και η κατανόηση του Ολυμπισμού μέσω του αθλητισμού. Εφόσον στοχεύουμε ο Ολυμπισμός να συσχετιστεί απ' τους μαθητές ως σύνολο φιλοσοφίας της ζωής είναι αναγκαία η σύνδεση και η μεταφορά της μάθησης σε ευρύτερες καταστάσεις και περιβάλλοντα έξω από το γυμναστήριο.

Σε μια πρωτοβουλία "Ολυμπιακής Εκπαίδευσης", θα πρέπει να δοθεί ύψιστη σημασία στην επιδίωξη του αθλητισμού με βάση τον θεμιτό ανταγωνισμό. Ο Müller(2010) επισημαίνει ότι οι μαθητές πρέπει να μάθουν, όχι μόνο στις δικές τους αθλητικές δραστηριότητες αλλά και στην κριτική αντίληψη άλλων κανόνων πειθαρχίας, όπως:

- ✓ οι κανόνες που ισχύουν στον αθλητισμό και τα παιχνίδια (και στη ζωή, επίσης) δεν πρέπει να σπάνε,
- ✓ να εξασκούν το δίκαιο παιχνίδι, ώστε να εκπαιδεύουν τους χαρακτήρες τους για όλους τους τομείς της ζωής,
- ✓ και να χρησιμοποιούν τον δίκαιο αθλητισμό για να βελτιώσουν τους προσωπικούς κόσμους στους οποίους ζουν, έτσι ώστε οι πιέσεις της σχολικής ρουτίνας (και αργότερα η ρουτίνα εργασίας) να μην παίζουν κανένα ρόλο.

Ωστόσο, όλα αυτά, είναι ανάγκη να γίνουν μέσω μιας εκπαίδευσης προσανατολισμένης στην εθελοντική δέσμευση και στη προσωπική υποστήριξη του fair play (Müller, 2010, σελ.12-13). Η Ολυμπιακή Εκπαίδευση υλοποιείται με προγράμματα σύνθετα που απαιτούν αυτενέργεια, ενεργό συμμετοχή του μαθητή για την απόκτηση γνώσης και ομαδική εργασία.

Με ένα *Πρόγραμμα Ολυμπιακής Παιδείας* επιδιώκεται οι νέοι να έρθουν σε επαφή και να εξοικειωθούν με τις διαχρονικές Ολυμπιακές αξίες μέσα από βιωματικές διδασκαλίες, εκδηλώσεις, παιχνίδια και αθλητικές δραστηριότητες σε ένα δημιουργικό περιβάλλον «με μακροπρόθεσμο στόχο την κοινωνικοποίηση, την επικοινωνία, τις αρμονικές διαπροσωπικές σχέσεις, την ενεργό και έντιμη συμμετοχή στα σπορ» (Κιουμουρτζόγλου, Θεοδωράκης, Αυγερινός, Κέλλης, Παπαχαρίσης, & Χασάνδρα, 2001 όπως αναφέρεται στον Κέλλης, 2005, σελ. 50).

Η προώθηση της Ολυμπιακής Εκπαίδευσης – Το όραμα της ΔΟΕ

Η Διεθνής Ολυμπιακή Ακαδημία (ΔΟΑ), η οποία έχει εδραιωθεί σταθερά στην Αρχαία Ολυμπία από το 1961 ως το κύριο κέντρο της Ολυμπιακής εκπαίδευσης, εκφράζει μια «σφαιρική δέσμευση» στην εντολή του Coubertin (Müller, 1998). Ο Ολυμπιακός Χάρτης της Διεθνούς Ολυμπιακής Επιτροπής (ΔΟΕ) καλεί τις Εθνικές Ολυμπιακές Επιτροπές να προωθούν τον Ολυμπισμό σε όλους τους τομείς της εκπαίδευσης και, για παράδειγμα, να υιοθετούν ανεξάρτητες πρωτοβουλίες για την «Ολυμπιακή εκπαίδευση» μέσω των Εθνικών Ολυμπιακών Ακαδημιών (Müller, 2010). Να αναδεικνύονται πάντα οι αξίες του καλού και του κακού, της ελευθερίας και της αλληλεγγύης, αξίες που ο Χάρτης συνδέει με την Ολυμπιακή εκπαίδευση. Πιο συγκεκριμένα, όπως είδαμε, αναφέρεται ότι: α) η ανάμειξη του αθλητισμού με τον πολιτισμό και την εκπαίδευση είναι το θεμέλιο του Ολυμπισμού, β) ο στόχος του Ολυμπιακού Κινήματος είναι να συμβάλει στην οικοδόμηση ενός ειρηνικού και καλύτερου κόσμου, κυρίως μέσω της αθλητικής εκπαίδευσης, γ) η ΔΟΕ υποστηρίζει και ενθαρρύνει την προώθηση της αθλητικής δεοντολογίας, του fair play ειδικότερα, και για το σκοπό αυτό υποστηρίζει την ΔΟΑ και άλλα ιδρύματα, τα οποία αφιερώνουν την ύπαρξή τους στην Ολυμπιακή εκπαίδευση (Ionescu, 2007, σελ.45).

Ο Naul (2008, σελ.31-32) συνοψίζει τα πέντε βήματα από την πλευρά της ΔΟΕ για την προώθηση της Ολυμπιακής Εκπαίδευσης (*IOC vision*):

1. Η ίδρυση και το άνοιγμα της ΔΟΑ το 1961.
2. Η επίσημη προώθηση των Ολυμπιακών Κατασκηνώσεων Νεολαίας για να συμπέσουν με τους Ολυμπιακούς Αγώνες.
3. Κάθε Εθνική Ολυμπιακή Επιτροπή θα πρέπει να ιδρύσει Εθνική Ολυμπιακή Ακαδημία ώστε να προωθήσει την Ολυμπιακή ιδέα για την ενθάρρυνση της Ολυμπιακής εκπαίδευσης στα σχολεία και τους διάφορους αθλητικούς συλλόγους της χώρας της (όπως σεμινάρια, μαθήματα κατάρτισης).

Επίσης, από την ένωση των "Cultural Commission" και "Commission for the International Olympic Academy and Olympic Education" («Πολιτιστική Επιτροπή» και «Επιτροπή για τη Διεθνή Ολυμπιακή Ακαδημία και την Ολυμπιακή Εκπαίδευση») το 2000 δημιουργήθηκε η "Culture and Olympic Education" («Πολιτιστική και Ολυμπιακή Εκπαίδευση»), μια νέα κοινή επιτροπή.

4. Η ΔΟΕ βοηθά πλέον κάθε υποψήφια πόλη να προσφέρει ένα εκπαιδευτικό πρόγραμμα, τόσο κατά τη διάρκεια των πραγματικών Αγώνων αλλά και εκ των προτέρων.
5. Το 2007 ξεκίνησε ένας ξεχωριστός διαγωνισμός Ολυμπιακών Αγώνων οι Ολυμπιακοί Αγώνες Νεολαίας - "Youth Olympic Games" (YOG), που απευθύνεται σε νέους αθλητές και αθλήτριες ηλικίας 14 έως 18 ετών. Οι αγώνες αυτοί είναι μέρος ενός ευρύτερου Φεστιβάλ, το "Educational and Cultural Programme" («Εκπαιδευτικό και Πολιτιστικό Πρόγραμμα»), με πολιτιστικές και εκπαιδευτικές δραστηριότητες και δραστηριότητες που σχετίζονται με την ολυμπιακή κληρονομιά.

Τέλος, η 22^η σύσταση (*Recommendation 22*) της Ολυμπιακής Ατζέντας 2020 αναφέρεται στην Ολυμπιακή Εκπαίδευση. Για τη διάδοση των Ολυμπιακών Αξιών που βασίζονται στην εκπαίδευση προτείνεται η ΔΟΕ i) να ενισχύσει τη συνεργασία της με την UNESCO για να συμπεριλάβει τον αθλητισμό και τις αξίες της στα σχολικά αναλυτικά προγράμματα σ' όλο τον κόσμο, ii) να σχεδιάσει μια ηλεκτρονική πλατφόρμα για να διαμοιραστεί τα εκπαιδευτικά προγράμματα των Ολυμπιακών Αξιών των διαφόρων Εθνικών Ολυμπιακών Επιτροπών και άλλων οργανισμών, και iii) να εντοπίσει και να υποστηρίξει πρωτοβουλίες που μπορούν να βοηθήσουν στη διάδοση των αξιών του Ολυμπισμού (International Olympic Committee, 2014, σ.18).

Olympic Values Education Programme/OVEP 2.0

Το όραμα του Coubertin στα τέλη του 19ου αιώνα, για χρήση του αθλητισμού από κάθε άτομο ως πηγή εσωτερικής βελτίωσης, γίνεται σημερινή πραγματικότητα μέσω των μαθησιακών προγραμμάτων που βασίζονται στις αξίες του Ολυμπιακού Κινήματος - υπό την καθοδήγηση της Ολυμπιακής Επιτροπής Εκπαίδευσης της Διεθνούς Ολυμπιακής Επιτροπής. Μια διεθνής προσπάθεια ενσωμάτωσης και περαιτέρω αξιοποίησης των καλών πρακτικών και συνεχιζόμενων πρωτοβουλιών είναι το *Olympic Values Education Programme*, ένα σύνολο πρακτικών μέσων και πόρων εκμάθησης. Στα πλαίσια λοιπόν της προώθησης της Ολυμπιακής Εκπαίδευσης η ΔΟΕ διέθεσε το *OVEP* αποσκοπώντας στη δημιουργία μιας βιώσιμης πλατφόρμας που θα εμπνέει τους νέους για την αντιμετώπιση κοινωνικών θεμάτων.

Το πρόγραμμα εκπαίδευσης Ολυμπιακών Αξιών 2.0 (*Olympic Values Education Programme - OVEP 2.0*), που σχεδιάστηκε το 2016 υπό την εποπτεία της Διεθνούς Ολυμπιακής Επιτροπής «οικοδομήθηκε» περαιτέρω βασιζόμενο στην πρώτη έκδοσή του μια δεκαετία πριν. Με άξονα τη μοναδική δύναμη που έχει ο αθλητισμός ως ένα εκπαιδευτικό και επικοινωνιακό εργαλείο, το *OVEP 2.0* στοχεύει να εμπνεύσει τους νέους να βιώσουν ζωτικές/ανθρωπιστικές αξίες όπως την αριστεία, τον σεβασμό και τη φιλία. Σύμφωνα με το ενημερωτικό δελτίο της ΔΟΕ ως ακρογωνιαίος λίθος του προγράμματος νοείται η φιλοσοφία του Ολυμπισμού που ορίζει ότι «η μάθηση περιλαμβάνει ολόκληρο το σώμα, όχι μόνο το μυαλό». Το *OVEP 2.0* χρησιμοποιεί τις ολυμπιακές αθλητικές παραδόσεις και τις θετικές αθλητικές αξίες ως πλαίσιο για τη διδασκαλία των δεξιοτήτων ζωής, των αξιών και της δια βίου συμμετοχής στον αθλητισμό για έναν υγιεινό τρόπο ζωής (International Olympic Committee, 2016d). Γίνεται χρήση των Ολυμπιακών αθλημάτων αποσκοπώντας στη διαμόρφωση του χαρακτήρα των νέων ώστε να αποκτήσουν δεξιότητες που θα τους βοηθήσουν μετέπειτα να δρουν ως υπεύθυνοι πολίτες του κόσμου (International Olympic Committee, 2016a, σελ.10).

Δεδομένης της σημαντικότητας της Ολυμπιακής Παιδείας ως προς την απόκτηση δεξιοτήτων που αποτελούν εφόδια για την ζωή, κατά τον σχεδιασμό του προγράμματος *OVEP 2.0* επιχειρήθηκε το περιεχόμενό του να επεκταθεί και να στοχεύει πέρα από την απλή απόκτηση γνώσεων. Με γνώμονα τη μετάδοση των κοινωνικών προτύπων του Ολυμπισμού, προσανατολίζεται προς την κοινωνική

ανάπτυξη, την πολύπλευρη καλλιέργεια των μαθητών/τριών, τη διαμόρφωση συμπεριφορών, θετικών στάσεων και δεξιοτήτων ζωής υπό το πρίσμα των Ολυμπιακών Αξιών. Έτσι το πρόγραμμα Ολυμπιακών Αξιών της ΔΟΕ μπορεί να χρησιμοποιηθεί ακόμη για την ενθάρρυνση των μαθητών να συμμετέχουν στον αθλητισμό και τη σωματική άσκηση, την ενίσχυση της εκτίμησης της προσπάθειας σε ακαδημαϊκά θέματα, την προώθηση θετικής συμπεριφοράς και οικοδόμηση υγιών σχέσεων μεταξύ των νέων και της κοινότητάς τους (International Olympic Committee, 2016b, σελ.6).

Μέσω της προσέγγισής του βάσει δραστηριοτήτων, το εν λόγω Ολυμπιακό πρόγραμμα σχεδιάστηκε έτσι ώστε, όπου εφαρμοστεί, να εμπλουτίσει το υπάρχον εκπαιδευτικό υλικό και να συμβάλει στη βελτίωση των ακαδημαϊκών επιδόσεων, και κυρίως να σεβαστεί την πολιτιστική ποικιλομορφία και τα εκπαιδευτικά συστήματα (International Olympic Committee, 2016d). Προτείνονται ασκήσεις και δραστηριότητες με το σκεπτικό οι νέοι να βιώσουν και να ενσωματώσουν τις Ολυμπιακές Αξίες στο κοινωνικό πεδίο του σχολείου και της οικογένειας. Γι' αυτό το *OVEP 2.0* «συνεργάζεται» με άλλους εταίρους, όπως σχολεία, κοινοτικά κέντρα και αθλητικές οργανώσεις, που μπορούν να διευκολύνουν το πρόγραμμα.

Όπως παρουσιάστηκε από το ενημερωτικό δελτίο της ΔΟΕ (International Olympic Committee, 2016d) η εργαλειοθήκη του προγράμματος *OVEP Toolkit* αποτελείται από ένα «σύνολο ελεύθερων πόρων» που έχουν σχεδιαστεί για να εμπλουτίσουν οποιοδήποτε εκπαιδευτικό πρόγραμμα με δραστηριότητες «Ολυμπιακές», στρατηγικές διδασκαλίας και εμπνευσμένο υλικό. Μπορεί να αξιοποιηθεί από εκπαιδευτικούς, προπονητές, αθλητικούς συλλόγους, κυβερνήσεις και εκπαιδευτικές αρχές, μέλη της «Ολυμπιακής οικογένειας», ακόμη και γονείς. Δίνεται η ευχέρεια σε όσους κάνουν χρήση του *OVEP 2.0* να επιλέξουν τις κατάλληλες δράσεις και να προσαρμόσουν, να εμβαθύνουν στις εμπειρίες τους ή και να αξιοποιήσουν ένα επιπλέον ευρύ φάσμα πόρων που προσφέρεται. Το *OVEP 2.0* περιλαμβάνει τέσσερις βασικούς πόρους: (i) *The Fundamentals of Olympic Values Education* - το βασικό εγχειρίδιο αναφοράς (ii) *Delivering OVEP* - πρακτικός παιδαγωγικός οδηγός, (iii) *Activity Sheets*, με ασκήσεις υποστήριξης και συμπλήρωσης της ενεργοποίησης, και (iv) *Resource Library*, με συμπληρωματικά διδακτικά υλικά, βασικές πληροφορίες σχετικά με τη μάθηση με βάση τις αξίες, εμπνευσμένα βίντεο και άλλα μέσα ενημέρωσης (International Olympic Committee, 2016d, σελ.2).

Προσδιορισμός του προβλήματος

Έχει επανειλημμένως επισημανθεί -από την εποχή κιόλας του ιδρυτή των σύγχρονων Ολυμπιακών Αγώνων- η σπουδαιότητα που έχει η εκπαίδευση η οποία στηρίζεται στις αξίες μέσω της άθλησης. Δεν λείπουν, βέβαια, οι προβληματισμοί ως προς το περιεχόμενο της Ολυμπιακής Παιδείας σε θέματα αγωγής. Υπό την καθοδήγηση της ΔΟΑ αναζητείται η καλλιέργεια κριτικής σκέψης και η διαμόρφωση θετικών στάσεων και συμπεριφορών ως προς τα ιδεώδη που πρεσβεύουν οι Ολυμπιακοί Αγώνες. Θα πρέπει ως εκ τούτου να ειδωθεί ως μια εκπαιδευτική διαδικασία που προσφέρει «ευκαιρίες μάθησης με σκοπό τη διαμόρφωση ή και τροποποίηση προτύπων συμπεριφοράς του ατόμου, σύμφωνα με τις διαχρονικές αξίες του Ολυμπισμού, στις διασυνδέσεις του με την κοινωνία» (Αρβανίτη, 2004, σελ.389).

Μια από τις κύριες στοχεύσεις των προγραμμάτων Ολυμπιακής Παιδείας στα σχολεία είναι η ηθική και κοινωνική ανάπτυξη των μαθητών. Σε ένα συνεχώς μεταβαλλόμενο περιβάλλον με μεγάλες προκλήσεις, ο σεβασμός προς τους άλλους, η τιμιότητα και ακεραιότητα σε περίπτωση νίκης ή ήττας και η αναγνώριση της ανωτερότητας είναι αξίες που συναντώνται στα αθλήματα και στη ζωή (Χασάνδρα, Γούδας, Χατζηγεωργιάδης & Θεοδωράκης, 2007). Προς αυτή την κατεύθυνση τα καινοτόμα προγράμματα Ολυμπιακής Παιδείας αναμένεται να βοηθήσουν στην ανάπτυξη ηθικών στάσεων, θετικών συμπεριφορών και στη προσπάθεια για ό,τι καλύτερο. Μέσω της παρούσας μελέτης θα επιχειρηθεί να εξαχθούν χρήσιμα συμπεράσματα σχετικά με τη εκπαιδευτική συμβολή του *OVEP 2.0*, του προγράμματος Ολυμπιακών Αξιών της Διεθνούς Ολυμπιακής Επιτροπής, καθώς θα γίνει προσπάθεια να εκτιμηθεί η αποτελεσματικότητά του και τα περιθώρια βελτίωσής του.

Επομένως, η σπουδαιότητα της μελέτης μας έγκειται στην κάλυψη του ερευνητικού κενού που έχει να κάνει με την ανυπαρξία καταγεγραμμένης αξιολόγησης των αποτελεσμάτων του *OVEP 2.0* ως προς τη διαμόρφωση προσανατολισμών, διαθέσεων και στάσεων αναφορικά με τις Ολυμπιακές Αξίες, αλλά και συμπεριφορών fair play. Αναμένουμε να αναδειχθεί η σκοπιμότητα καθιέρωσης (στη συγκεκριμένη περίπτωση από τη ΔΟΕ) ενός ειδικά σχεδιασμένου -διεθνούς- προγράμματος Ολυμπιακής Παιδείας στη σχολική τάξη για τη διαπαιδαγώγηση των μαθητών.

Σκοπός της έρευνας

Ο κύριος σκοπός της παρούσας έρευνας ήταν να αξιολογηθεί η αποτελεσματικότητα του προγράμματος Ολυμπιακής Παιδείας της Διεθνούς Ολυμπιακής Επιτροπής, *OVEP 2.0*, ως προς την ανάπτυξη συμπεριφορών τίμιου παιχνιδιού, καθώς και την καλλιέργεια στάσεων απέναντι στις Ολυμπιακές Αξίες σε μαθητές δημοτικού. Επιπλέον, να διερευνηθεί η διατήρηση ή μη των θετικών αποτελεσμάτων του παρεμβατικού προγράμματος και μετά το πέρας των στοχευόμενων δραστηριοτήτων.

Μηδενικές υποθέσεις

- Ho1: Η εφαρμογή του παρεμβατικού προγράμματος που βασίζεται στο Ολυμπιακό Πρόγραμμα *OVEP 2.0* δεν θα έχει θετικά αποτελέσματα ως προς την ανάπτυξη συμπεριφορών τίμιου παιχνιδιού (σεβασμός στους συμπαίκτες, σεβασμός στις τυπικότητες/κανόνες, τέχνη νίκης, κλέψιμο) και την καλλιέργεια στάσεων απέναντι στις Ολυμπιακές Αξίες (τίμιο παιχνίδι, αμοιβαίος σεβασμός, ισορροπία σώματος, θέλησης και νου, χαρά στην προσπάθεια, επιδίωξη αριστείας, φιλία).
- Ho2: Δεν θα υπάρξει διαφοροποίηση των συμπεριφορών τίμιου παιχνιδιού και της καλλιέργειας στάσεων απέναντι στις Ολυμπιακές Αξίες από μέτρηση σε μέτρηση.

Ερευνητικές Υποθέσεις

- Ha1: Η εφαρμογή του παρεμβατικού προγράμματος που βασίζεται στο Ολυμπιακό Πρόγραμμα *OVEP 2.0* θα έχει θετικά αποτελέσματα ως προς την ανάπτυξη συμπεριφορών τίμιου παιχνιδιού (σεβασμός στους συμπαίκτες, σεβασμός στις τυπικότητες/κανόνες, τέχνη νίκης, κλέψιμο) και την καλλιέργεια στάσεων απέναντι στις Ολυμπιακές Αξίες (τίμιο παιχνίδι, αμοιβαίος σεβασμός, ισορροπία σώματος, θέλησης και νου, χαρά στην προσπάθεια, επιδίωξη αριστείας, φιλία).
- Ha2: Τα θετικά αποτελέσματα του Ολυμπιακού Προγράμματος *OVEP 2.0* θα διατηρηθούν στην εκ νέου μέτρηση τρεις μήνες μετά τη λήξη του προγράμματος.

Οριοθετήσεις – Περιορισμοί

Στην παρούσα έρευνα υποθέσαμε ότι οι συνθήκες που ισχύουν είναι ότι η «ανάμειξη» του αθλητισμού με την εκπαίδευση και την πολιτιστική έκφραση μπορεί να έχει θετική επίδραση σε διαστάσεις ηθικής και κοινωνικής ανάπτυξης, όπως το τίμιο παιχνίδι. Οι θετικές λοιπόν συμπεριφορές και στάσεις των μαθητών θα

μπορούσαν να επιτευχθούν με την εφαρμογή ειδικά σχεδιασμένων γι' αυτόν τον σκοπό Ολυμπιακών Προγραμμάτων. Η παρούσα έρευνα περιορίστηκε στη μελέτη της επίδρασης του παρεμβατικού προγράμματος που στηρίχτηκε στο Ολυμπιακό Πρόγραμμα της ΔΟΕ / OVEP 2.0 σε 60 μαθητές πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης (ηλικίας Ε΄ Δημοτικού) του Νομού Αρκαδίας. Η έρευνα εφαρμόστηκε σε δύο ομάδες μαθητών/τριών, την πειραματική ομάδα που αποτελείται από 30 μαθητές/τριες Δημοτικού Σχολείου και την ομάδα ελέγχου από 30 μαθητές/τριες ενός άλλου Δημοτικού Σχολείου του ίδιου Νομού. Η αξιολόγηση του Ολυμπιακού Προγράμματος έγινε με κατάλληλα σταθμισμένα ερωτηματολόγια.

Όσον αφορά λοιπόν τους περιορισμούς, στην έρευνα συμμετείχε ένας μικρός αριθμός μαθητών/τριών. Οι διδακτικές παρεμβάσεις του προγράμματος ήταν χρονικά προκαθορισμένες να διαρκέσουν τρεις μήνες. Ενώ οι απαντήσεις στα εν λόγω ερωτηματολόγια δεν θα μπορούσαν να αξιολογηθούν ως προς την ειλικρίνειά τους καθώς πιθανόν να παρουσίασαν την «αναφερόμενη» από τους συμμετέχοντες συμπεριφορά.

Λειτουργικοί ορισμοί

➤ Ολυμπισμός:

Ο Ολυμπισμός είναι φιλοσοφία ζωής που εξαίρει και συνδυάζει, σ'ένα ισορροπημένο σύνολο, τις αρετές του σώματος, της θέλησης και του πνεύματος. Προωθεί έναν τρόπο ζωής που στηρίζεται στην χαρά της προσπάθειας, στην εκπαιδευτική αξία του καλού παραδείγματος και στο σεβασμό οικουμενικών θεμελιωδών ηθικών αρχών (IOC *-Olympic Charter-*, 2015).

Ο Ολυμπισμός για τον Coubertin ως φιλοσοφία ζωής ήταν μία ψυχοσωματική-πνευματική, βιωματική εμπειρία, στη διαρκή προσπάθεια του ανθρώπου για ανάταση (Γεωργιάδης, 2009).

➤ Ολυμπιακές Αξίες:

Είναι οι αξίες που πηγάζουν και συνδέονται άμεσα με τους Ολυμπιακούς Αγώνες (Μουντάκης, 2000 όπως αναφέρεται στη Λιούμπη, 2011).

Είναι τα ιδανικά που προάγονται με βάση τις παιδαγωγικές αρχές του Ολυμπισμού (Parry, 2004).

Σύμφωνα με την κατηγοριοποίηση του *πίνακα αξιών* του Γεωργιάδη (2003) οι κύριες Ολυμπιακές Αξίες ταξινομούνται ως ατομικές, κοινωνικές, πολιτιστικές και οικουμενικές.

➤ *Ολυμπιακή Παιδεία:*

Η Ολυμπιακή Παιδεία είναι μια δυναμική διαδικασία που αποσκοπεί στην κοινωνική, πνευματική, πολιτισμική, ηθική και σωματική ανάπτυξη. Πιο συγκεκριμένα «μια διαδικασία εκπαίδευσης και εξέλιξης του ατόμου σύμφωνα με τις παγκόσμιες αξίες και τα ιδανικά του Ολυμπισμού» (Γεωργιάδης, 2009).

Η Ολυμπιακή Παιδεία είναι ένα παιδαγωγικό πρόγραμμα που αποτελείται από «γνώσεις, δεξιότητες, εμπειρίες και αξίες οι οποίες πηγάζουν από τους Ολυμπιακούς Αγώνες και την Αθλητική Παράδοση και λαμβάνοντας υπόψη στοιχεία από την σύγχρονη πραγματικότητα έχει ως σκοπό να αλλάξει τη συμπεριφορά των μαθητών προς μια κοινωνικά επιθυμητή κατεύθυνση» (Mountakis, 2010, σελ.11).

➤ *Τίμιο παιχνίδι(fair play):*

Ο ευρύτερα διαδεδομένος όρος που χρησιμοποιείται σήμερα για να εκφράσει την ηθική συμπεριφορά στον αθλητισμό, αποτελεί μια ομάδα γενικών ηθικό - κοινωνικών αξιών που διδάσκονται και εφαρμόζονται μέσω του αθλητισμού (Χασάνδρα, 2004).

➤ *Στάση:*

Το σύνολο των εμπειριών που καθορίζει τις αντιδράσεις του ατόμου σε αντικείμενα και καταστάσεις/συνθήκες με τις οποίες σχετίζεται (Λαφαζάνη, 2013).

➤ *Θετική/ Ηθική συμπεριφορά στον αθλητισμό:*

Ως *θετική* προσδιορίζεται με όρους όπως: καλοί τρόποι, ευγενής άμιλλα, αξιοπρεπής ήττα, ευγενής συμπεριφορά προς τους αντιπάλους, ενώ η ηθική διάσταση ταυτίζεται με «μια ομάδα από σταθερές αξίες» που ορίζουν οι μελετητές (Shields & Bredemeier, 1995, αναφέρεται στους Χασάνδρα και συν., 2002). Ως *ηθική συμπεριφορά* ορίζεται η επίδειξη μιας πράξης που κρίνεται ως σωστή η λανθασμένη (Χασάνδρα, 2004). Ως εκ τούτου η *ηθική ανάπτυξη* αποτελεί τη διαδικασία κατά την οποία ένα άτομο αναπτύσσει την ικανότητα να συμπεριφέρεται ηθικά (Weinberg & Gould, 1995, αναφέρεται στη Χασάνδρα, 2004).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΙ - ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑΣ

Θεωρίες μάθησης – Διδακτικές Προσεγγίσεις

Η ενασχόληση με τα αθλήματα προφανώς και από μόνη της δε συνεπάγεται την ηθική και κοινωνική ανάπτυξη του χαρακτήρα των νεαρών συμμετεχόντων, γι'αυτό κρίνεται αναγκαία η υιοθέτηση συγκεκριμένων και στοχευμένων στρατηγικών διδασκαλίας (Χασάνδρα και συν., 2007).

Ο Naul (2008) αναγνωρίζει παγκοσμίως τέσσερις διδακτικές προσεγγίσεις της Ολυμπιακής εκπαίδευσης από παιδαγωγικής απόψεως.

- i. Σε πολλές χώρες η πιο δημοφιλής και κυρίαρχη προσέγγιση είναι μια «προσέγγιση βασισμένη στη γνώση» για τη διδασκαλία της Ολυμπιακής εκπαίδευσης (“**knowledge based approach**”). Βασίζεται στην αναπαραγωγή της Ολυμπιακής Ιστορίας ως μέσο μεταφοράς των σχετικών γνώσεων του Ολυμπισμού και των Ολυμπιακών Αγώνων.
- ii. Μια δεύτερη είναι η «προσέγγιση με βάση την εμπειρία» (“**experience-centred approach**”), που συχνά συμπληρώνεται από σωματικές και κοινωνικές “*Ολυμπιακές δραστηριότητες ημέρας*”. Η προσέγγιση αυτή συνδέεται με την προώθηση συναντήσεων ομάδων παιδιών και νέων σε αθλητικές και πολιτιστικές εκδηλώσεις, ενώ είχε ως ισχυρό υποστηρικτή της τον Norbert Müller (1998).
- iii. Η τρίτη προσέγγιση που μπορεί να χαρακτηριστεί ως «προσέγγιση με βάση τις δεξιότητες - ικανότητες» (“**motor-skill-based approach**”) έχει τη δυναμική της στην προσπάθεια να επιτύχει το άτομο υψηλό βαθμό αθλητικών επιδόσεων μέσω συγκεντρωμένης και συστηματικής άσκησης και κατάρτισης. Ταιριάζει με το ολυμπιακό ιδεώδες που ο Χάρτης της ΔΟΕ περιγράφει ως “χαρά που βρίσκεται στην προσπάθεια” και το όραμα του Coubertin για ατομική αυτοπραγμάτωση και προσωπική αυτοπεποίθηση του ατόμου υπό την αρχή της “αθλητικής θρησκείας”.
- iv. Η τέταρτη προσέγγιση κατά τον Naul (2008) έχει γίνει δημοφιλής τα τελευταία χρόνια στον Καναδά, την Αυστραλία, τη Νέα Ζηλανδία και τις ΗΠΑ, μπορεί να προσδιοριστεί ως μια «προσέγγιση που επικεντρώνεται στον κόσμο της ζωής» (“**life-world-centred approach**”) και συνδυάζει τις

ολυμπιακές αρχές με την κοινωνική εμπειρία των παιδιών και των νέων στην καθημερινότητά τους. Ένα project Ολυμπιακής εκπαίδευσης που υποστηρίζει αυτή την προσέγγιση είναι το “Be a Champion in Life” της Binder (2000), ενώ αυτή η διδακτική προσέγγιση έχει επίσης γίνει η βάση για το έργο της ΔΟΕ: *OVEP/ “Teaching Values. An Olympic Education Toolkit”* (2006).

Σύμφωνα με τον Naul (2007), ως ολυμπιακή εκπαίδευση νοείται «μια εκπαίδευση που πηγαίνει πέρα από το σχολείο ως έδρα μάθησης», που απεικονίζει το σχολείο ως ένα μόνο εκπαιδευτικό μέσο μεταξύ πολλών. Στο σχολείο και σε αθλητικούς οργανισμούς προκειμένου να επιτευχθεί η Ολυμπιακή παιδαγωγική ακολουθούνται τα εξής στάδια μάθησης: *αθλητικές δεξιότητες, κοινωνική συμπεριφορά, ηθική συμπεριφορά και Ολυμπιακές γνώσεις*. Για την Ολυμπιακή μάθηση ωστόσο λαμβάνουμε την ένωση των τριών διδακτικών εννοιών “*εμπειρία*”, “*ικανότητα*” και “*γνώση*” και την ενσωμάτωσή τους σε μια παγκόσμια αντίληψη που θέλει την Ολυμπιακή μάθηση ως ατομική ανάπτυξη μέσα και δια μέσου των ρυθμίσεων της ζωής του ατόμου (Naul, 2007).

Ως προς τις μεθόδους διδασκαλίας κατά την εφαρμογή των διαφόρων Προγραμμάτων Ολυμπιακής Παιδείας, αυτές διακρίνονται σύμφωνα με τον Γεωργιάδη (2009) σε α) γνωστικές δραστηριότητες, β) δημιουργικές δραστηριότητες -εικαστικές, καλλιτεχνικές- και γ) κινητικές δραστηριότητες. Αν και «η πρακτική εφαρμογή της Ολυμπιακής Παιδείας επιτυγχάνεται συνήθως μέσα από τη σύνθεση και των τριών παραπάνω μεθόδων» (Γεωργιάδης, 2009). Η παραπάνω σύνθεση γίνεται κατανοητή αν αναλογιστούμε ότι η Ολυμπιακή Παιδεία εκφράζεται μέσα από το εξής τρίπτυχο: «*παιδεία - αθλητισμός - πολιτισμός*» (Parry, 2004). Προς αυτή την κατεύθυνση η διδασκαλία και η μάθηση στα σχολεία, καθώς και στον τομέα του αθλητισμού, επιδιώκεται να στηριχθεί στην απελευθέρωση της *φαντασίας*. Η δύναμη της δημιουργικής φαντασίας του ανθρώπινου πνεύματος είναι «η πηγή που γεννά τα ιδανικά του και την κοινωνική και διανοητική του ανάταση» καθώς αναζητά την τελειότητα (Γεωργιάδης, 2009). Η φαντασία που, σύμφωνα με την Binder (2005), διεγείρει πνεύμα και συναίσθημα πρέπει να είναι μια οργανωτική αρχή για όλα τα μελλοντικά Ολυμπιακά προγράμματα των εκπαιδευτικών πρωτοβουλιών. Ακόμη η Binder (2007) θεωρεί ότι η χρήση στρατηγικών διδασκαλίας βασισμένων στη συζήτηση, τα διλήμματα, τα παιχνίδια ρόλων και τις μικρές ομάδες αποτελούν κατάλληλες μεθόδους για τη διδασκαλία του Ολυμπισμού. Πολλές από αυτές τις

μεθόδους χρησιμοποιούν δραστηριότητες (αθλητικές και πολιτιστικές) ομαδικής συνεργασίας για την ανάπτυξη της οικοδόμησης σχέσεων, της κοινής ευθύνης, της παραγωγικότητας και της αλληλένδετης μάθησης.

Εξετάζοντας τώρα τις κοινωνικές διαστάσεις του fair play και την έντιμη συμπεριφορά, ένα άτομο για να συμπεριφέρεται ηθικά, σύμφωνα με τον Laurence Kohlberg (1984, αναφέρεται στους Mouratidou, Goutza, & Chatzopoulos, 2007), πρέπει να έχει μια γνωστική ικανότητα να κάνει ηθικές κρίσεις. Η ικανότητα της ηθικής κρίσης ορίζεται από τον Kohlberg (1964, αναφέρεται στους Mouratidou et al., 2007) ως «η ικανότητα να παίρνει ηθικές αποφάσεις, να κάνει κρίσεις οι οποίες είναι ηθικές (δηλαδή βασισμένες σε εσωτερικές αρχές) και να ενεργεί εν συνεχεία σύμφωνα με τις αποφάσεις του». Εφόσον η ηθική ανάπτυξη αποτελεί μέρος της γνωστικής ανάπτυξης, κατά την ηθική του εξέλιξη ένα παιδί καλείται να σκεφτεί, να αντιληφθεί και να επιλύσει τα ηθικά διλήμματα με διαφορετικούς τρόπους σχετικά με θέματα καλής ή κακής συμπεριφοράς (Kohlberg, 1964, αναφέρεται στους Mouratidou et al., 2007, σελ.42). Σύμφωνα και με τους ερευνητές Mosston and Ashworth (2002, αναφέρεται στους Mouratidou et al., 2007) οι μαθητές μαθαίνουν τις κοινωνικές δεξιότητες μέσω της συνεργασίας και της αλληλεπίδρασης μεταξύ τους, σε διεργασίες όπως η ακρόαση σε άλλους, η αναμονή της σειράς τους και η βοήθεια προς τους συμμαθητές τους, μαθαίνοντας έτσι να τηρούν τους κανόνες, να έχουν ίσες ευκαιρίες για συζήτηση και επίλυση προβλημάτων. Η υιοθέτηση κοινωνικών δεξιοτήτων λειτουργεί αλληλένδετα με την αθλητική ικανότητα, το δίκαιο παιχνίδι, την ενσυναίσθηση, την κοινωνική ευθύνη, την ανάληψη ρόλων, έννοιες δηλαδή που σχετίζονται με την ηθική συμπεριφορά.

Η φυσική αγωγή προσφέρει στους νέους ευκαιρίες να αναπτύξουν μια πληθώρα αξιών αποτελώντας ένα περιβάλλον ιδανικό για την ηθική ανάπτυξη τους. Το μάθημα της Φυσικής Αγωγής είναι ίσως το καταλληλότερο για να ξεκινήσει η διδασκαλία αξιών, γιατί είναι ίσως το πιο αγαπητό στα παιδιά και γιατί για την διεξαγωγή του είναι αναγκαία η συνεργασία μεταξύ των παιδιών, που συνεπάγεται -με την προϋπόθεση ευνοϊκού περιβάλλοντος- την ανάπτυξη καλών διαπροσωπικών σχέσεων. Θα πρέπει ως εκ τούτου να λαμβάνεται υπόψη ότι η εφαρμογή ενός προγράμματος Ολυμπιακής Παιδείας προϋποθέτει τη θεσμοθέτηση μιας εκπαιδευτικής διδασκαλίας που χαρακτηρίζεται *ομαδοσυνεργατική* περιλαμβάνοντας όχι μόνο την επίτευξη

γνωστικών, κινητικών και συναισθηματικών δεξιοτήτων των παιδιών, αλλά και την προαγωγή διαπροσωπικών σχέσεων εμπλέκοντας αθλητικές εμπειρίες.

Μέθοδος Project

Η εφαρμογή της ομαδοσυνεργατικής διδασκαλίας στην εκπαιδευτική διαδικασία, και ιδιαίτερα η μέθοδος Project, «διαμορφώνει ένα ιδιαίτερο κλίμα στη σχολική ζωή που απέχει σε μεγάλο βαθμό από αυτό του παραδοσιακού σχολείου» (Μακρής, Γεωργιάδης, & Μουντάκης, 2016, σελ.21). Εξάλλου έχει αποδειχθεί πως η παραδοσιακή διδασκαλία δε συμβάλλει ουσιαστικά στην ηθική ανάπτυξη των παιδιών, οπότε σ' αυτή την περίπτωση κρίνονται απαραίτητες «εναλλακτικές μορφές προσχεδιασμένης διδασκαλίας και αξιολόγησης» (Θεοδωράκης και συν., 2008, σελ.22). Πέρα από την πλέον δημοφιλή μέθοδο εφαρμογής εκπαιδευτικών προγραμμάτων, το Project, που αποτελεί μια συνθετική δημιουργική εργασία, για την υλοποίηση Ολυμπιακών Προγραμμάτων εφαρμόζονται ακόμη οι εξής μέθοδοι: *καταιγισμός ιδεών, διάλεξη, ομαδική μορφή, διαλογική μορφή, δραματοποίηση, συμμετοχή ειδικών επισκεπτών κ.α.*

Ως *μέθοδο Project* (Σχέδιο Εργασίας) μπορούμε να θεωρήσουμε «τον τρόπο της ομαδικής διδασκαλίας κατά την οποία συμμετέχουν αποφασιστικά όλοι και η ίδια η διδασκαλία διαμορφώνεται και διεξάγεται από όλους όσους συμμετέχουν» (Frey, 1998, σελ.9). Σύμφωνα με τον Χρυσάφιδη (1994), πρόκειται για ένα πλέγμα διαδικασιών που έχουν αφετηρία και επίκεντρο βιωματικές καταστάσεις των μαθητευόμενων μέσα σ' ένα πλαίσιο επικοινωνίας και αλληλεπίδρασης, στηρίζεται στις ανάγκες και τα βιώματα τους, καθώς η ενεργός συμμετοχή των παιδιών/μαθητών είναι καθοριστική τόσο στον σχεδιασμό όσο και στην οργάνωση της διδακτικής διαδικασίας. Τα βασικά στάδια ενός Project/σχεδίου εργασίας είναι αρχικά i) ο προβληματισμός, ii) ο προγραμματισμός διδακτικών ή θεματικών ενοτήτων, έπειτα iii) η διεξαγωγή των δραστηριοτήτων και τέλος iv) η αξιολόγηση -αυτοαξιολόγηση και/ή ετεροαξιολόγηση- (Σουλιώτη & Παγγέ, 2004; Χρυσάφιδης, 1994).

Συνοψίζοντας καταλήγουμε ότι οι αξίες που επιδιώκουμε να εμφυσήσουμε στα παιδιά δεν αναπτύσσονται τυχαία, κάθε άλλο, είναι άμεσα συνυφασμένες με την ψυχο-κοινωνική και σωματική ανάπτυξή τους. Είναι μέρος «μιας μακρόχρονης διαδικασίας ανάπτυξης και εξέλιξης, η οποία θα αποβεί επιτυχημένη, μόνο αν οι γονείς του παιδιού και οι εκπαιδευτικοί του το εμπλέκουν ενεργά και με συνέπεια σε

στοχευμένες και αναπτυξιακά κατάλληλες δράσεις μέσα σ'ένα υποστηρικτικό κοινωνικό περιβάλλον» (Θεοδωράκης και συν., 2008, σελ.22).

Ανασκόπηση προγραμμάτων Ολυμπιακής Εκπαίδευσης

Οι περισσότεροι συγγραφείς συμφωνούν ως προς τη χρησιμότητα σχολικών προγραμμάτων με γνώμονα τη θετική ανάπτυξη των παιδιών, ενώ παράλληλα η διδασκαλία δεξιοτήτων ζωής συμβαδίζει με τις πιο σύγχρονες εκπαιδευτικές τάσεις. Ένα μοντέλο διδασκαλίας στο οποίο βασίστηκαν και βρήκαν εφαρμογή διεθνώς αρκετά προγράμματα είναι το *Teaching Physical and Social Responsibility through physical activity (TPSR)* του Αμερικάνου καθηγητή Hellison, ο οποίος πιστεύει πως διδάσκοντας τη φυσική αγωγή μπορούμε να διδάξουμε, επίσης, δεξιότητες ζωής. Το TPSR χρησιμοποιήθηκε με επιτυχία ώστε να βοηθηθούν οι εκπαιδευτικοί να διαρθρώσουν τα προγράμματά τους προσαρμόζοντας τις στρατηγικές διδασκαλίας τους και να εμπλέξουν εν τέλει τους μαθητές με την ενίσχυση της προσωπικής και κοινωνικής ευθύνης. Η προώθηση της προσωπικής και κοινωνικής ευθύνης σχετίζεται με τη χρήση της φυσικής αγωγής ως μέσο διδασκαλίας ενός κώδικα πειθαρχίας, που μπορεί να ενσωματωθεί από τους μαθητές παίρνοντας μορφή για τη ζωή, την εσωτερική πειθαρχία, τις αξίες, και έτσι αυτές οι δεξιότητες να μη μεταφέρονται μόνο στο γυμναστήριο αλλά και σε άλλες πτυχές της ζωής τους (Hellison, 2003). Η διδασκαλία των μαθητών να αναλάβουν την ευθύνη για τη δική τους συμπεριφορά και μάθηση είναι σημαντική για την προώθηση της δια βίου συμμετοχής στη σωματική άσκηση (Hellison & Walsh, 2002). Η προσέγγιση του TPSR μπορεί να βοηθήσει να επιτευχθούν πολλοί στόχοι, όπως ο σεβασμός των άλλων, η αποτίμηση των μεμονωμένων διαφορών και το δίκαιο παιχνίδι, επιθυμητά δηλαδή αποτελέσματα της φυσικής αγωγής και γενικότερα της παιδείας (Escartí, Pascual, Gutiérrez, Martínez, & Tarín, 2012).

Στη βιβλιογραφία αναφέρονται διάφορα εκπαιδευτικά προγράμματα που σχεδιάστηκαν σε διάφορες χώρες στα πλαίσια της Ολυμπιακής Εκπαίδευσης, όπως τα προγράμματα του Καναδά, της Αμερικής, της Αυστραλίας και της Ελλάδας. Τα προγράμματα αυτά περιλάμβαναν, μεταξύ άλλων, τη συγγραφή εγχειριδίων για την Ολυμπιακή Παιδεία και την πιλοτική εφαρμογή τους σε άλλες χώρες. Το πρόγραμμα Ολυμπιακής Παιδείας του Καναδά αναφέρεται για παράδειγμα στον σχεδιασμό

εγχειριδίων για την πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση (Μάστορα, 2000). Παρόμοια εγχειρίδια ετοιμάστηκαν και εκδόθηκαν από την Επιτροπή της Διεθνούς Ολυμπιακής Επιτροπής για τη Διεθνή Ολυμπιακή Ακαδημία και άλλους φορείς, όπως το διεθνές εκπαιδευτικό εγχειρίδιο του Ιδρύματος Ολυμπιακής και Αθλητικής Παιδείας (ΔΙΟΑΠ) με τίτλο “*Be a Champion in life*” («Γίνε Πρωταθλητής στη ζωή») που εφαρμόστηκε δοκιμαστικά το 2000 στην Αυστραλία, στη Βραζιλία, στην Κίνα, στην Αφρική και στην Αγγλία (Binder, 2001). Επόμενη έκδοση που έγινε το 2007 για λογαριασμό της ΔΟΕ κι είχε επίσης ως συγγραφέα και επιμελήτρια την D. Binder ήταν το εγχειρίδιο Ολυμπιακής Παιδείας: *Teaching Values. An Olympic Education Toolkit*, σχεδιασμένο για νέους 8-18 ετών, όπως αναφέρεται από την Τζαχρίστα (2013). Πρόκειται για ένα πρόγραμμα που εστιάζει στη διδασκαλία των αξιών του Ολυμπισμού και αποτέλεσε την πρώτη έκδοση στην οποία στηρίχθηκε το *OVEP 2.0*.

Έπειτα όσον αφορά την ελληνική περίπτωση, η ανάθεση των Ολυμπιακών Αγώνων στην Αθήνα συνέβαλε ώστε να συμπεριληφθεί από τη σχολική χρονιά 1998-1999 στο Αναλυτικό Πρόγραμμα της Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης της χώρας μας το μάθημα «Ολυμπιακή και αθλητική παιδεία» (Μάστορα 2003). Η διδασκαλία του εν λόγω μαθήματος ξεκίνησε πιλοτικά, ενώ σταδιακά όλες οι βαθμίδες της εκπαίδευσης εφοδιάστηκαν με εξειδικευμένο εκπαιδευτικό υλικό, το οποίο αποσκοπούσε στην επίτευξη των στόχων της Ολυμπιακής Παιδείας μέσω της υλοποίησης πρωτοβουλιών που σχετίζονταν με το Ολυμπιακό εκπαιδευτικό πρόγραμμα. Οι έρευνες και η συγγραφή εκδόσεων αναφορικά με την Ολυμπιακή Παιδεία στην Ελλάδα πριν τη διοργάνωση των Ολυμπιακών Αγώνων και την εισαγωγή του ολυμπιακού προγράμματος στα σχολεία ήταν ελάχιστες. Με αφορμή όμως τα παραπάνω γεγονότα αναπτύχθηκε ερευνητική δραστηριότητα για τη μελέτη του φαινομένου που συνοδεύτηκε από επιστημονικές εκδόσεις με θέματα: «Ολυμπιακή Παιδεία» και «Ολυμπιακοί Αγώνες 2004». Ένα δεύτερο εκπαιδευτικό πρόγραμμα που έλαβε χώρα στον τόπο μας και λειτούργησε υποστηρικτικά του έργου των εκπαιδευτικών Φυσικής Αγωγής ήταν το «*Πρόγραμμα Καλλιπάτειρα: από τα σπορ στην καθημερινή ζωή, όλοι διαφορετικοί, όλοι ίσοι*», το οποίο εφαρμόστηκε στα σχολεία ως συνέχεια του προγράμματος «Ολυμπιακή Παιδεία» κατά το διάστημα 2006 - 2008. Το πρόγραμμα αναπτύχθηκε μέσα από το πρίσμα του αθλητισμού και των Ολυμπιακών ιδεωδών με έμφαση στα ιδανικά της ισότητας και την προβολή των αξιών της ισότιμης συμμετοχής στον αθλητισμό και τη διάδοση αυτών των αξιών στην κοινωνία, μέσω

του περιβάλλοντος της φυσικής αγωγής (Θεοδωράκη και συν., 2008). Σύμφωνα με τους Θεοδωράκη και συν.(2008, σελ.10) το *Πρόγραμμα Καλλιπάτειρα* επιδίωξε «να συμβάλει στην ενεργητική συμμετοχή των μαθητών/τριών σε προγράμματα άσκησης υπό το πρίσμα των οικουμενικών και διαχρονικών αξιών του Ολυμπισμού».

Βιβλιογραφική ανασκόπηση ερευνών

Για να εξεταστεί η εκδήλωση ή μη ηθικών συμπεριφορών στον αθλητισμό από μαθητές που ήδη συμμετείχαν στα μαθήματα της *Ολυμπιακής Παιδείας* διεξήχθη ποσοτική έρευνα από τους Tsozbatzoudis και Emmanouilidou (2005), χωρίς να σχεδιαστεί κάποια επιπλέον παρέμβαση. Μέσω των ερωτηματολογίων που δόθηκαν θέλησαν να εκτιμήσουν τις βασικές συμπεριφορές του fair play/*ευ αγωνίζεσθαι*, δηλ τη συμμετοχή ανεξαρτήτως αποτελέσματος, την τήρηση των κανόνων, τη χρήση αθέμιτων μέσων, τη συνεργασία με τους συμπαίκτες και το σεβασμό του αντιπάλου (Tsozbatzoudis & Emmanouilidou, 2005). Από τα αποτελέσματα προέκυψαν συμπεράσματα όσον αφορά τη χρήση της θεωρίας της σχεδιασμένης δράσης στον χώρο του σχολείου για τον σχεδιασμό κατάλληλων εκπαιδευτικών προγραμμάτων ως προς την ενίσχυση ηθικών συμπεριφορών. Η έρευνα των Ζουρνατζή, Τσιγγίλη, Γραμματικόπουλου & Κουστέλιου(2004) –επίσης χωρίς παρέμβαση- σκοπό είχε να εξετάσει την επίδραση του *Προγράμματος Ολυμπιακής Παιδείας* στη διαμόρφωση θετικών στάσεων για εθελοντική προσφορά εργασίας στους Ολυμπιακούς Αγώνες της Αθήνας το 2004, (μελετώντας έτσι την εφαρμογή της Θεωρίας Σχεδιασμένης Συμπεριφοράς στον χώρο του εθελοντισμού για μεγάλες αθλητικές διοργανώσεις, όπως οι Ολυμπιακοί Αγώνες). Οι προσδοκίες των ερευνητών όσον αφορά τη θετική επίδραση του προγράμματος στην ενίσχυση της εθελοντικής δράσης των μαθητών στους Ολυμπιακούς Αγώνες του 2004 δεν επαληθεύτηκαν. Οι μαθητές που συμμετείχαν στις εκπαιδευτικές δράσεις της Ολυμπιακής Παιδείας στη χώρα μας δεν εμφάνισαν σημαντικές διαφορές στην πρόθεση για εθελοντισμό συγκριτικά με εκείνους που δεν είχαν συμμετοχή στο πρόγραμμα που είχε ενταχθεί στον χώρο του σχολείου.

Πέραν τούτου η πλειοψηφία των δημοσιευμένων ερευνών συμφωνεί ως προς τη σπουδαιότητα των καινοτόμων προγραμμάτων Ολυμπιακής Εκπαίδευσης. Η εφαρμογή τους στο σχολείο «προσφέρει βιώματα στα παιδιά ώστε να νιώσουν και να κατανοήσουν τις αξίες του Ολυμπισμού και να τις υιοθετήσουν ως τρόπο ζωής»

(Χατζηστεφάνου-Παπαέλληνα, 2006, σελ.1107). Εξάλλου από τις έρευνες που θα αναφερθούν παρακάτω φαίνεται ότι στο σύνολό τους τα παρεμβατικά προγράμματα με σχεδιασμένες διαδικασίες στο πεδίο της φυσικής αγωγής και στο σχολείο και με στόχο την ηθική και κοινωνική ανάπτυξη των μαθητών είχαν ενθαρρυντικά αποτελέσματα.

Αρκετές από τις έρευνες που έχουν εκπονηθεί πραγματεύονται κάποιο πρόγραμμα διδασκαλίας στο μάθημα Φυσικής Αγωγής, με στρατηγικές που στοχεύουν στην ανάπτυξη συμπεριφορών τίμιου παιχνιδιού (Gibbons, Ebbeck, & Weiss, 1995; Hassandra, Goudas, Hatzigeorgiadis, & Theodorakis, 2007; Χατζηστεφάνου-Παπαέλληνα, 2006). Οι παραπάνω πειραματικές έρευνες έδωσαν την ευκαιρία στους μαθητές, μέσω της ενεργητικής εμπλοκής τους σε αθλητικές κυρίως δραστηριότητες, να γνωρίσουν σε βάθος τα ιδεώδη του Ολυμπισμού.

Έτσι οι εν λόγω έρευνες (Gibbons et al., 1995; Hassandra, et al., 2007; Χατζηστεφάνου-Παπαέλληνα, 2006) κατέληξαν στο συμπέρασμα ότι ένα ειδικά σχεδιασμένο παρεμβατικό πρόγραμμα μπορεί να είναι αποτελεσματικό για την πειραματική ομάδα στην οποία εφαρμόζεται. Από τα αποτελέσματα της πρώτης έρευνας (Gibbons et al., 1995) φάνηκαν σημαντικές διαφορές ως προς την επίδραση που είχε στα παιδιά στα οποία εφαρμόστηκε (πειραματικές ομάδες) το πρόγραμμα διδασκαλίας *Fair Play for Kids*, που επικεντρωνόταν στην ανάπτυξη συμπεριφορών σύμφωνα με τα «ιδεώδη του Fair Play/έντιμου αθλητικού παιχνιδιού» (Χασάνδρα, 2004, σελ.12). Συγκεκριμένα, ο Gibbons et al. (1995) κατέληξε στο συμπέρασμα ότι το εν λόγω πρόγραμμα, “Fair Play for Kids”, αντικατοπτρίζει θετικά τους τέσσερις δείκτες της ηθικής ανάπτυξης: ηθική κρίση, ηθική λογική, πρόθεση, και κοινωνική συμπεριφορά (Mouratidou, 2017).

Το ειδικά σχεδιασμένο παρεμβατικό πρόγραμμα Φυσικής Αγωγής που περιλάμβανε η εμπειρική έρευνα των Hassandra et al. (2007) κρίθηκε επίσης αποτελεσματικό για την ομάδα που δέχτηκε την παρέμβαση. Τα αποτελέσματα της έρευνας της Λιούμπη (2011), ενώ έδειξαν αύξηση στις γνώσεις των μαθητών ως προς το Ολυμπιακό Κίνημα, δεν ανέδειξαν στατιστικά σημαντικές διαφορές ως προς τις συμπεριφορές τίμιου παιχνιδιού.

Ακόμη σύμφωνα με την έρευνα των Χασάνδρα και συν.(2002) φαίνεται ότι «το επίπεδο της εσωτερικής παρακίνησης επηρεάζει τις στάσεις των μαθητών προς το

τίμιο παιχνίδι» (Χασάνδρα, 2004, σελ.18). Ενώ συμφωνεί και η μελέτη των Morgan, Meier, και Schneider (2001, αναφέρεται στους Χασάνδρα, 2004, σελ.18), καθώς εξάγει το συμπέρασμα ότι «η διδασκαλία του τίμιου παιχνιδιού σαν σεβασμός προς το παιχνίδι αυξάνει την εσωτερική παρακίνηση και η διδασκαλία για αύξηση της εσωτερικής παρακίνησης αυξάνει τις συμπεριφορές του τίμιου παιχνιδιού». Κατά την εφαρμογή λοιπόν προγραμμάτων Ολυμπιακής Παιδείας με ειδικά στοχευμένες διαθεματικές δράσεις λαμβάνονται υπόψη επιμέρους παράγοντες, που θεωρείται ότι σχετίζονται με την ηθική και κοινωνική ανάπτυξη των μαθητών, όπως «το κλίμα τάξης, η εσωτερική παρακίνηση» (Χασάνδρα, 2004) και το «κλίμα κινήτρων» (ψυχοκοινωνικό περιβάλλον μάθησης/άθλησης) (Παρίση & Μουρατίδου, 2012).

Απ'την άλλη η έρευνα των Ha και Dou (2005) με μαθητές της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης στόχευσε να εξετάσει την επίδραση ενός παρεμβατικού προγράμματος Ολυμπιακής Εκπαίδευσης προσανατολισμένο στο Ολυμπιακό Κίνημα και τις αξίες του, όπως «ισόρροπη ανάπτυξη σώματος και πνεύματος, προσπάθεια για το καλύτερο, τίμιο παιχνίδι, ειρήνη και διεθνή κατανόηση» (Λιούμπη, 2011, σελ.31). Όσον αφορά την καλλιέργεια γνώσεων για τον Ολυμπισμό, τα αποτελέσματα της εν λόγω έρευνας που έλαβε χώρα στο Hong-Kong ήταν πολύ θετικά και συμφωνούν με αυτά της έρευνας της Λιούμπη (2011) ως προς αυτές τις μεταβλητές. Έμφαση στις Ολυμπιακές Αξίες δόθηκε και στην έρευνα των Wong, Ha, & Cheung (2004), με αφορμή την προετοιμασία των Ολυμπιακών Αγώνων του Πεκίνο. Η έρευνα περιελάμβανε ένα πρόγραμμα που στηριζόταν στο υλικό “Be a Champion in life” της D. Binder και την αξιολόγησή του μέσω του Ολυμπιακού ερωτηματολογίου των Telama et al., (2002), που έδειξε σαφώς καλύτερα αποτελέσματα για τις πειραματικές ομάδες σε σχέση με την ομάδα των παιδιών που δε συμμετείχαν (Λιούμπη, 2011).

Από τα παραπάνω διαπιστώνουμε ότι μετά την εφαρμογή των εκάστοτε παρεμβατικών προγραμμάτων διαφαίνεται από τα θετικά αποτελέσματα η επίδραση στην ηθική και κοινωνική ανάπτυξη των ομάδων παρέμβασης, γεγονός που θα πρέπει να παρακινεί ως προς τον επαναπροσδιορισμό της θέσης της Ολυμπιακής παιδαγωγικής στα σχολικά προγράμματα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΙΙ - ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ

Στο κεφάλαιο αυτό παρουσιάζεται ο τρόπος οργάνωσης της ερευνητικής διαδικασίας ώστε να ελεγχθεί εάν η εφαρμογή του Ολυμπιακού Προγράμματος *OVER 2.0* σε μαθητές/τριες -ηλικίας 9 έως 11ετών- θα επιδράσει στις συμπεριφορές τίμιου παιχνιδιού καθώς και στις στάσεις τους απέναντι στις Ολυμπιακές Αξίες. Στην εμπειρική μελέτη μας χρησιμοποιήσαμε την πειραματική μέθοδο έρευνας: έτσι εφαρμόσαμε ως παρέμβαση το εκπαιδευτικό πρόγραμμα της ΔΟΕ που βασίζεται στις Ολυμπιακές Αξίες, το *OVER 2.0*, σε μαθητές και μαθήτριες της Ε' τάξης του Δημοτικού και στη συνέχεια αξιολογήσαμε και συγκρίναμε τα αποτελέσματα της εφαρμογής με αυτά μιας άλλης ομάδας μαθητών/τριών που δεν παρέκκλινε από το επίσημο αναλυτικό πρόγραμμα.

Σχεδιασμός Έρευνας

Η συλλογή και επεξεργασία των δεδομένων σε μια εμπειρική έρευνα, σύμφωνα με τον Creswell (2011) περιλαμβάνει τα εξής:

- ❖ Αρχικά επιλέγονται οι συμμετέχοντες, δηλαδή το δείγμα της έρευνας.
- ❖ Στη συνέχεια σύμφωνα με την προβλεπόμενη διαδικασία τους προσεγγίζουμε -στη περίπτωση μας- στο μαθησιακό τους περιβάλλον.
- ❖ Πριν καταλήξουμε στο εργαλείο συλλογής δεδομένων, καθορίζεται το είδος δεδομένων προς συλλογή, δηλ. οι απαντήσεις που θα δώσουν οι απαντώντες ως προς τα ζητήματα που διερευνά η έρευνά σας.
- ❖ Ακολουθεί το ερευνητικό εργαλείο, δηλ. «όργανο μέτρησης, παρατήρησης ή τεκμηρίωσης ποσοτικών δεδομένων» (Creswell, 2011, σελ.188). Ως πιο κατάλληλο, εύχρηστο και αποτελεσματικό εργαλείο, για τη διερεύνηση των ερευνητικών υποθέσεων της παρούσας έρευνας κρίνεται το *ερωτηματολόγιο*.
- ❖ Η ερευνητική διαδικασία ολοκληρώνεται με το τελικό στάδιο της έρευνας, τη συγκέντρωση των δεδομένων, προκειμένου να προβούμε σε συμπεράσματα σύμφωνα με τα ευρήματά μας. Τα δεδομένα θα καταχωρηθούν σε στατιστικό πρόγραμμα για τις κοινωνικές επιστήμες (*IBM SPSS 23.0*), μετά από κάθε μέτρηση.

Στην πειραματική έρευνα, σύμφωνα με τον Καμπίτση (2004), διεξάγουμε ένα *πείραμα* ως μια διαδικασία «για να ανακαλύψουμε κάτι καινούριο ή να βεβαιωθούμε ότι κάποια γεγονότα που έχουν παρατηρηθεί στο παρελθόν μπορεί να ξανασυμβούν κάτω από ορισμένες προϋποθέσεις». Καθώς μέσα από τα πειράματα ασκούμε υψηλό βαθμό ελέγχου σε μια συγκεκριμένη κατάσταση, θεωρούνται αποτελεσματικά για τον έλεγχο ερευνητικών υποθέσεων. Αυτό που συνηθίζεται κατά την πειραματική διαδικασία είναι να χρησιμοποιείται μία *πειραματική ομάδα* και μία *ομάδα ελέγχου*, δύο ομάδες που θεωρούνται «ισότιμες ως προς τα χαρακτηριστικά» -νοημοσύνη, σωματική και ψυχική υγεία, μορφωτικό επίπεδο- (Δογάνης, 1990). Ενώ στην ομάδα ελέγχου δεν εφαρμόζεται καμία παρέμβαση, η πειραματική ομάδα δέχεται σκόπιμη παρέμβαση, ώστε εφόσον γίνουν οι μετρήσεις πριν και μετά την παρέμβαση να διαπιστωθούν ή όχι διαφορές ανάμεσα στις δύο ομάδες. Σε περίπτωση που υπάρξουν διαφορές στη δεύτερη μέτρηση συμπεραίνουμε ότι το αποτέλεσμα αυτό (εξαρτημένη μεταβλητή) οφείλεται στη παρέμβαση (ανεξάρτητη μεταβλητή).

Ακολουθώντας την προαναφερθείσα πειραματική διαδικασία η παρούσα έρευνα, όπως άλλωστε συνηθίζεται στις πρόσφατες έρευνες στη εκπαίδευση, στηρίχθηκε στην εφαρμογή παρεμβατικού προγράμματος, στη περίπτωσή μας του OVEP 2.0 της ΔΟΕ. Το ερωτηματολόγιο -καθώς αναφερόμαστε σε ποσοτική έρευνα- δόθηκε πριν (pre-test) και μετά (post-test) την παρέμβαση σε δύο ομάδες, την ομάδα που «δέχεται την παρέμβαση» (πειραματική ομάδα: ΠΟ) και μια άλλη ομάδα που «δε δέχεται καμία παρέμβαση» (ομάδα ελέγχου: ΟΕ) η οποία δηλ ακολούθησε το συνηθισμένο πρόγραμμα (Λιούμπη, 2011). Στην έρευνά μας τις δύο ομάδες αποτέλεσαν μαθητές/τριες της ίδιας ηλικίας αλλά από διαφορετικά σχολεία. Μία τρίτη μέτρηση μετά την ολοκλήρωση της παρέμβασης συνιστάται να γίνεται μετά από κάποιο χρονικό διάστημα για διαπίστωση της διατήρησης της όποιας μεταβολής (Hassandra, et al., 2007). Έτσι και στην έρευνά μας, προκειμένου να εξασφαλιστεί όσο το δυνατόν περισσότερη αξιοπιστία και εγκυρότητα στα τελικά αποτελέσματα, έγινε επανεξέταση τρεις μήνες μετά τη δεύτερη μέτρηση.

Το παρεμβατικό πρόγραμμα

Η εφαρμογή του προγράμματος *OVEP 2.0* εντάχθηκε στα πλαίσια υλοποίησης Project Ολυμπιακών Αξιών από τη δασκάλα/ερευνήτρια και πραγματοποιήθηκε το

τρίτο τρίμηνο του σχολικού έτους 2016-17, κατά τη διάρκεια των διδακτικών αντικειμένων: της Κοινωνικής και Πολιτικής Αγωγής, της Φυσικής Αγωγής, της Μουσικής, των Εικαστικών, της Γλώσσας και της Πληροφορικής/ΤΠΕ. Το τρίμηνο χρονοδιάγραμμα -13 εβδομάδων- που ακολουθήσαμε προέβλεπε την υλοποίηση επιλεγμένων δραστηριοτήτων (κατάλληλα προσαρμοσμένων όπου χρειάστηκε) του προγράμματος *OVEP 2.0* σε τρεις διδακτικές ώρες ανά εβδομάδα (βλ. Παράρτημα II, III). Το πρόγραμμα είχε προκαθορισμένους παιδαγωγικούς σκοπούς που προσεγγίστηκαν πολύπλευρα και διαθεματικά (βλ. Παράρτημα IV), ώστε να αναπτυχθούν οι επιδιωκόμενες -κοινωνικά αποδεκτές- συμπεριφορές. Συγκεκριμένα, ο στόχος του Ολυμπιακού Προγράμματος ήταν να δοθούν ερεθίσματα και πληροφορίες στους μαθητές για να επιτευχθεί η ανάδειξη της παιδευτικής και μορφωτικής αξίας των θεμάτων που αφορούν το Ολυμπιακό Κίνημα. Μέσω λοιπόν του *OVEP 2.0* έγινε μία προσπάθεια να αναπτυχθούν θετικές συμπεριφορές ως προς το τίμιο παιχνίδι και θετικές στάσεις ως προς τις αξίες του Ολυμπιακού Κινήματος και της ΔΟΕ (αριστεία, σεβασμός και φιλία, κι ακόμη χαρά της προσπάθειας, fair play, σεβασμός προς τους άλλους/αμοιβαίος σεβασμός, επιδίωξη της αριστείας και ισορροπία σώματος, θέλησης και νου).

Οι διδακτικές παρεμβάσεις που σχεδιάσαμε περιλάμβαναν τόσο δραστηριότητες ομάδας όσο και κάποιες λίγες μεμονωμένες ατομικές δραστηριότητες, που όπως αναφέρθηκε παραπάνω δεν αφορούσαν μόνο στη φυσική αγωγή. Από το σύνολο του υλικού που προσφέρεται επιλέξαμε, εφόσον «ταίριαζαν» στους μαθητές μας, να αξιοποιήσουμε σχεδόν όλες τις δραστηριότητες που προτείνονται και στοχεύουν κυρίως στην καλλιέργεια ψυχοκινητικών και συναισθηματικών δεξιοτήτων των παιδιών μέσω της ενεργητικής εμπλοκής τους. Κάνοντας παράλληλα χρήση κάποιων πηγών του *Resource Library* αλλά και κάποιων εισαγωγικών κειμένων ή/και ιστοριών του εγχειριδίου *The Fundamentals of Olympic Values Education*, εφαρμόσαμε με τη σύμπραξη των δασκάλων των ειδικοτήτων 32 *Activity Sheets* που απευθύνονται στην ηλικιακή ομάδα 9-11 ετών. Το εκπαιδευτικό υλικό για τους δασκάλους ειδικοτήτων που συμμετείχαν περιελάμβανε ένα πλάνο εργασίας για την εφαρμογή της εκάστοτε δράσης του προγράμματος και μια παρουσίαση PowerPoint για να καθοδηγήσει κάθε φορά τη διαδικασία διδασκαλίας. Η εφαρμογή του εν λόγω προγράμματος βασίστηκε κυρίως σε εναλλακτικές μεθόδους διδασκαλίας (π.χ. ομάδες συζήτησης, brainstorming, παιχνίδια ρόλων, επίλυση προβλημάτων, αναπαραστάσεις κ.α.).

Ακόμη συμπεριλήφθηκαν σύντομες διαλέξεις, με αφορμή κάποιου βίντεο ή σχετική εικόνα. Επίσης, δεν ήταν λίγες οι φορές που επιδιώξαμε ανεπίσημα την ανταλλαγή απόψεων, κατά τη διάρκεια του προγράμματος και μετά, και τότε όσοι μαθητές το επιθυμούσαν κλήθηκαν να μοιραστούν τις εμπειρίες, τις εντυπώσεις και τις γνώσεις τους με άλλους συμμαθητές, φίλους και γονείς. Ενώ αποκορύφωμα της έκφρασης και δημιουργικότητας των παιδιών, με τη συμμετοχή όλων των εμπλεκομένων, αποτέλεσε η πραγματοποίηση της «*Ολυμπιακής Ημέρας*» στο σχολείο (14/06/2017) - εμπεριέχεται υλικό στο Παράρτημα V.

Δείγμα

Το σχολείο που επελέγη για την εφαρμογή του παρεμβατικού προγράμματος είναι το 10^ο Δημοτικό Σχολείο Τρίπολης, όπου άνηκε οργανικά ως δασκάλα η ερευνήτρια. Το γεγονός ότι πρόκειται για ένα σχολείο με κλειστό γυμναστήριο, πέρα από τους εξωτερικούς αθλητικούς χώρους, αίθουσα πολλαπλών χρήσεων με προβολέα, βιβλιοθήκη, εργαστήριο πληροφορικής και αίθουσα εικαστικών, διευκόλυνε την διαθεματική προσέγγιση και υλοποίηση του *OVEP 2.0*, όπως και άλλων αντίστοιχων καινοτόμων προγραμμάτων.

Η επιλογή του δείγματος πραγματοποιήθηκε με τη μέθοδο της δειγματοληψίας χωρίς πιθανότητα, μέσω της προσέγγισης που αναφέρεται ως βολική δειγματοληψία (Cohen & Manion, 2000; Creswell, 2011, σελ.182). Λόγω του τόπου διαμονής και κυρίως της επαγγελματικής απασχόλησης της ερευνήτριας στο εν λόγω σχολείο επελέγησαν «τα πλησιέστερα άτομα» (βολικό δείγμα), για να χρησιμεύσουν ως η πειραματική ομάδα των τριάντα μαθητών/τριών. Ταυτόχρονα, η ομάδα ελέγχου προήλθε από ένα γειτονικό σχολείο, το 4^ο Δημοτικό Σχολείο Τρίπολης και αποτελούνταν από τριάντα μαθητές/τριες που επίσης χρησίμευσαν «ως απαντώτες για να αποκτηθεί το απαιτούμενο μέγεθος» αντίστοιχο του δείγματος (Cohen & Manion, 2000, σελ.130). Οι δύο ομάδες ήταν ισότιμες ως προς τα κύρια χαρακτηριστικά τους, όπως ηλικία, νοημοσύνη, μορφωτικό επίπεδο. Εντάσσονταν στην ηλικιακή ομάδα 9-11ετών και φοιτούσαν στην Ε' τάξη της Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης κατά το σχολικό έτος 2016-17, περίοδος σχεδιασμού και υλοποίησης της πειραματικής μας έρευνας. Η ηλικία των μαθητών που επελέγη μπορεί να κατανοήσει τα εργαλεία μέτρησης που χρησιμοποιήθηκαν κι ακόμη είναι σημαντικό πως σ' αυτή την ηλικία οι

συμπεριφορές και στάσεις των παιδιών θεωρούνται ευμετάβλητες καθώς δεν έχουν ακόμα σταθεροποιηθεί.

Μέσα συλλογής δεδομένων

Ως μέσα συλλογής των δεδομένων έγινε χρήση ερωτηματολογίων που ήταν σταθμισμένα και δοκιμασμένα για την αξιοπιστία τους. Οι μαθητές/τριες συμπλήρωσαν δύο ερωτηματολόγια που περιλαμβάνουν «κλειστού τύπου» ερωτήσεις που δεν απαιτούν πολύ χρόνο και δεν κουράζουν τους απαντώτες, ώστε μ' αυτό τον τρόπο να αποσπώνται ακριβείς πληροφορίες. Οι μαθητές συμπλήρωσαν επιπλέον μόνο το φύλο και την ηλικία τους (βλ. Παράρτημα Ι).

Το πρώτο ερωτηματολόγιο περιλαμβάνει 6 ερωτήσεις από το *Ολυμπιακό ερωτηματολόγιο* (Telama, Naul, Nurpponen, Rychtecky, & Vuolle, 2002, όπως αναφέρεται στη Λιούμπη, 2011) και το δεύτερο με δεκάξι ερωτήσεις είναι το *ερωτηματολόγιο Τίμιου Παιχνιδιού* (Χασάνδρα και συν., 2002). Σαν όργανο αξιολόγησης της στάσης των μαθητών/τριών ως προς τις Ολυμπιακές Αξίες χρησιμοποιήθηκε το πρώτο ερωτηματολόγιο, στις ερωτήσεις κλειστού τύπου του οποίου κλήθηκαν να απαντήσουν σε τετραθέσια κλίμακα: Συμφωνώ απόλυτα (1) - Διαφωνώ απόλυτα (4). Οι συμπεριφορές τίμιου παιχνιδιού μετρήθηκαν με το δεύτερο ερωτηματολόγιο μέσω 16 ερωτημάτων (ανά 4 για κάθε παράγοντα) που αξιολογούν τέσσερα χαρακτηριστικά του τίμιου παιχνιδιού: τέχνη νίκης, σεβασμός στις τυπικότητες, κλέψιμο και σεβασμός στους συμπαίκτες. Οι ερωτήσεις στο δεύτερο ερωτηματολόγιο βαθμολογούνται με πενταβάθμια κλίμακα (1-5) του τύπου Ποτέ (1) – Πάντα (5), όπου οι διαβαθμίσεις έδωσαν τη δυνατότητα στους συμμετέχοντες να δώσουν περισσότερο ακριβείς απαντήσεις.

Τέλος, μετά τη πειραματική διαδικασία οι μαθητές της πειραματικής ομάδας απάντησαν σε δύο ερωτήσεις όσον αφορά τις στάσεις τους απέναντι στο πρόγραμμα στο οποίο συμμετείχαν, ενώ η ομάδα ελέγχου ρωτήθηκε για την πρόθεσή της να συμμετάσχει σε Ολυμπιακό Πρόγραμμα (βλ. Παράρτημα Ι). Στα ερωτήματα αυτά για τις *στάση τους προς το πρόγραμμα* κλήθηκαν οι μαθητές να απαντήσουν σε κλίμακα επτά βαθμίδων, όπως Πολύ καλό (7) – Πολύ κακό (1) και/ή Συμφωνώ πολύ (7) – Διαφωνώ πολύ (1).

Διαδικασία συλλογής δεδομένων

Όπως έχει προαναφερθεί για τη διεξαγωγή της παρούσας εμπειρικής μελέτης εφαρμόστηκε το πρόγραμμα *OVEP 2.0* που περιλαμβάνει σχεδιασμένες διαδικασίες και ενέργειες με προκαθορισμένους σκοπούς. Το πρόγραμμα Ολυμπιακών Αξιών εφαρμόστηκε σε χρονοδιάγραμμα τριών μηνών (βλέπε Παράρτημα Ι) από τη δασκάλα σε συνεργασία με τους εκπαιδευτικούς των Εικαστικών, Μουσικής, Φυσικής Αγωγής και Πληροφορικής, με στόχο πάντα να επιτευχθούν οι επιδιωκόμενες ως προς τις Ολυμπιακές Αξίες συμπεριφορές και στάσεις.

Για τη συλλογή των δεδομένων οι μαθητές και των δύο ομάδων -πειραματικής ομάδας και ομάδας ελέγχου- συμπλήρωσαν αρχικά τα ερωτηματολόγια που αναφέρθηκαν παραπάνω (Telama et al., 2002; Χασάνδρα και συν., 2002). Πραγματοποιήθηκαν τρεις επαναλαμβανόμενες μετρήσεις με τα ερωτηματολόγια αυτά, ενώ κατά την 2^η και 3^η απάντησαν και στις ερωτήσεις ως προς τις στάσεις τους απέναντι στο ίδιο το πρόγραμμα. Κατά τη συμπλήρωση των ερωτηματολογίων, στη πλειοψηφία των ερωτήσεων, οι μαθητές έπρεπε να σημειώσουν την βαθμίδα της απάντησης με την οποία συμφωνούσαν. Εάν σε κάποια περίπτωση απαντούσαν σημειώνοντας πάνω από μία βαθμίδες θεωρούταν ότι δεν έχουν απαντήσει στο συγκεκριμένο ερώτημα. Εξαίρεση αποτελούν οι ερωτήσεις επιλογών όπου καλούνταν να διαλέξουν εάν το επιθυμούσαν και περισσότερες από μία επιλογές.

Η πρώτη μέτρηση έγινε τον Φεβρουάριο του 2017 πριν την έναρξη του προγράμματος Ολυμπιακής Παιδείας που προαναφέρθηκε. Σκοπό είχε να καταγραφεί το επίπεδο των μαθητών/τριών που είχαν αρχικά ως προς τις μεταβλητές που αναμένουμε επίδραση. Η δεύτερη μέτρηση πραγματοποιήθηκε στις αρχές Ιουνίου του 2017 μετά το τέλος των δραστηριοτήτων του προγράμματος, ώστε να εξετάσουμε αν θα υπάρξουν οι αλλαγές που επιδιώκουμε ως απόρροια της παρέμβασης. Και τέλος, η τρίτη μέτρηση πραγματοποιήθηκε τον Σεπτέμβριο, ταυτόχρονα με την έναρξη της νέας σχολικής χρονιάς, για να διαπιστωθεί η διατήρηση ή μη των όποιων μεταβολών.

Τα ερωτηματολόγια δόθηκαν από την ερευνήτρια (η οποία ήταν στη διάθεση των μαθητών/τριών για τυχόν διευκρινήσεις) για να τα συμπληρώσουν τα παιδιά μέσα στις τάξεις τους. Η ερευνήτρια αφού τους ζήτησε να απαντήσουν με ακρίβεια και ειλικρίνεια εξήγησε τη διαδικασία και τον σκοπό της έρευνας. Έτσι κατά τη διάρκεια

της πειραματικής εφαρμογής αλλά και της συλλογής των ποσοτικών δεδομένων δόθηκαν όλες οι απαραίτητες πληροφορίες προς τους μαθητές-συμμετέχοντες.

Στατιστική ανάλυση

Μετά τη συλλογή τους τα ποσοτικά δεδομένα καταχωρήθηκαν σε ηλεκτρονικό υπολογιστή όπου χρησιμοποιήθηκε το στατιστικό πρόγραμμα *Statistical Package for Social Sciences IBM SPSS 23.0* προκειμένου να πραγματοποιηθεί η ανάλυση. Για την επεξεργασία των δεδομένων που προέκυψαν από τις τρεις μετρήσεις χρησιμοποιήθηκε περιγραφική στατιστική (Καμπίσης, 2004). Υπολογίστηκαν ανάλογα με τις ερωτήσεις τα ποσοστά επιλογών και συμφωνίας για την πειραματική ομάδα και την ομάδα ελέγχου. Έπειτα έγινε γραφική απεικόνισή της πορείας των αλλαγών τους κατά τις μετρήσεις. Ελέγχθηκε η σημαντικότητα (p) για τις μεταβλητές από μέτρηση σε μέτρηση με τον έλεγχο χ^2 εφόσον πραγματοποιήσαμε επαναλαμβανόμενες μετρήσεις (στις άλλες περιπτώσεις ελέγχου ανάμεσα στις δύο ομάδες ανά μέτρηση χρησιμοποιήθηκε ο έλεγχος *Mann Whitney Test* καθώς έχουμε δύο ανεξάρτητα δείγματα με πλήθος $N=30 < 50$). Πέρα από την ανάλυση συχνοτήτων για τις ερωτήσεις με κλίμακα Likert χρησιμοποιήθηκε *t-test* - επαγωγική ανάλυση.

Στο κεφάλαιο που ακολουθεί προχωράμε στην στατιστική ανάλυση των μετρήσεων πριν την παρέμβαση, αμέσως μετά την παρέμβαση και τρεις μήνες μετά την ολοκλήρωση της παρέμβασης. Τα αποτελέσματα των μετρήσεων δίνονται με περιγραφικά στατιστικά αναφέροντας τα ποσοστά συμφωνίας και τα ποσοστά επιλογών ανά περίπτωση. Ακόμη παρατίθενται οι πίνακες που παρουσιάζουν τα στατιστικά ευρήματα για κάθε ερώτηση του πρώτου και τρίτου ερωτηματολογίου και για καθένα από τους τέσσερις παράγοντες του δεύτερου ερωτηματολογίου. Για κάθε ερώτηση την παρουσίαση των αποτελεσμάτων συμπληρώνει η απεικόνιση των ευρημάτων σε γραφήματα για την πειραματική ομάδα και ομάδα ελέγχου από κοινού.

Για να επιτευχθεί όσο το δυνατόν περισσότερο εγκυρότητα στην έρευνα αλλά και αξιόπιστες απαντήσεις, τηρήσαμε σύμφωνα με την ερευνητική δεοντολογία την εθελοντική συμμετοχή των μαθητών-συμμετεχόντων και εμπιστευτικότητα. Προστατεύτηκαν επομένως τα προσωπικά δεδομένα και σε κάθε περίπτωση τηρήθηκε απόλυτη εμπιστευτικότητα καθώς τα δεδομένα που συλλέχθηκαν χρησιμοποιήθηκαν για σκοπούς ακαδημαϊκούς και ερευνητικούς.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ IV - ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

ΑΝΑΛΥΣΗ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΤΩΝ ΣΤΑΣΕΩΝ ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΙΣ ΟΛΥΜΠΙΑΚΕΣ ΑΞΙΕΣ

- Για την ερώτηση 1α του Ολυμπιακού ερωτηματολογίου («Με τι από τα παρακάτω συνδέονται οι Ολυμπιακοί Αγώνες σήμερα;») προέκυψαν τα ακόλουθα αποτελέσματα για κάθε ομάδα -πειραματική ομάδα και ομάδα ελέγχου- για τις τρεις μετρήσεις (από μέτρηση σε μέτρηση), και για τις ομάδες ανά μέτρηση:

Ομάδα Ελέγχου για τις τρεις μετρήσεις:

Οι αξίες οι οποίες συνδέονται με τους Ολυμπιακούς Αγώνες και συγκεντρώνουν το μεγαλύτερο ποσοστό συμφωνίας για την ΟΕ στην 1η μέτρηση είναι: η *θέληση* (96.7%), το *τίμιο παιχνίδι* (93.3%), και ο *αμοιβαίος σεβασμός* (93.3%), ενώ από την άλλη το μικρότερο ποσοστό το συγκέντρωσε η *ομορφιά* (6.7%), όπως παρουσιάζεται και παρακάτω (Πίνακας 1). Στην δεύτερη μέτρηση της ΟΕ δεν έχει υπάρξει ουσιαστική διαφορά για τις δύο πρώτες αξίες αφού τα ποσοστά διαμορφώνονται ως εξής: η *θέληση* (93.3%) και το *τίμιο παιχνίδι* (96.7%), ενώ πάλι το μικρότερο ποσοστό το συγκέντρωσε η *ομορφιά* (3.3%). Στην τρίτη μέτρηση διαπιστώσαμε αύξηση για την *ομορφιά* που από 3.3% ανέβηκε στο 20% και παρατηρείται μια ακόμη μικρή πτώση στην *θέληση* (86.7%) και το *τίμιο παιχνίδι* (90%).

Με βάση μάλιστα τον έλεγχο που έγινε - εφαρμόζοντας, όπως αναφέρθηκε, *t-test* - στις απαντήσεις της ΟΕ για την αξία του *αμοιβαίου σεβασμού* από την 1^η στη 2^η μέτρηση διαπιστώθηκε στατιστικά σημαντική διαφορά (όπως σημειώνεται στον **Πίνακα 2** προέκυψε *p value*=0,003<0,05). Πτωτική τάση που φαίνεται και από τα ποσοστά του **Πίνακα 1** (1^η: 93.3% και 2^η: 76.7%) και το **γράφημα 1α**.

Πειραματική Ομάδα για τις τρεις μετρήσεις:

Παρόμοια συμπεριφορά παρουσίασε και η πειραματική ομάδα μόνο που τα ποσοστά της είναι πιο μεγάλα, ενώ ανεβαίνει σε πρωταρχική θέση και η *ευγενική συμπεριφορά* (86.7% στη πρώτη μέτρηση, 96.7% στη δεύτερη μέτρηση). Και στη πρώτη και στη δεύτερη μέτρηση για την ΠΟ η κύρια αξία που συνδέεται με τους Ολυμπιακούς Αγώνες με ίδιο ποσοστό είναι το *τίμιο παιχνίδι* (100%), ενώ ακολουθούν με αυξητικά

ποσοστά κατά τη δεύτερη μέτρηση οι αξίες της ευγενικής συμπεριφοράς (96.7%), της ευγένειας (93.3%), της ελευθερίας (93.3%) και του αμοιβαίου σεβασμού (90%). Για την ΠΟ, το μικρότερο ποσοστό συγκέντρωσε η πανουργία και συγκεκριμένα στις δύο τελευταίες μετρήσεις είχε ποσοστό 0%. Όμοια και στην τρίτη μέτρηση για την ΠΟ η κύρια αξία που συνδέεται με τους Ολυμπιακούς Αγώνες με ίδιο ποσοστό είναι το τίμιο παιχνίδι, 100% (βλ. **Πίνακα 1**).

Στατιστικά σημαντική αύξηση των απαντήσεων της ΠΟ για το τίμιο παιχνίδι προέκυψε στην ερώτηση αυτή από τη 1^η στη 2^η μέτρηση (όπως φαίνεται από τον **Πίνακα 3** όπου $p\ value=0,000<0,05$), γεγονός που αποτελεί θετικό αποτέλεσμα της εφαρμογής του παρεμβατικού προγράμματος ως προς την καλλιέργεια της συγκεκριμένης Ολυμπιακής αξίας. Ενώ στατιστικά σημαντική πτώση παρατηρήθηκε στον αμοιβαίο σεβασμό από την δεύτερη στη τρίτη μέτρηση, που φτάνει από το 90% στο 73.3%, γεγονός που επαληθεύεται από τον *t-test* έλεγχο ($p\ value=0,044$).

Ομάδα Ελέγχου και Πειραματική Ομάδα στις τρεις μετρήσεις:

Η απόκλιση στις απαντήσεις συμφωνίας της ΟΕ και της ΠΟ στην 1^η μέτρηση είναι γενικά μικρότερη απ' ό τι στη 2^η μέτρηση. Στη 1^η μέτρηση, η μεγαλύτερη διαφορά ποσοστών υπήρξε ανάμεσα στις απαντήσεις των δύο ομάδων στην ελευθερία (ΟΕ:66.7% και ΠΟ:86.7%), την υπερηφάνεια (ΟΕ:70% και ΠΟ:50%) και την ευγενική συμπεριφορά (ΟΕ:60% και ΠΟ:86.7%), όπως παρουσιάζονται και στον **Πίνακα 1**. Στη 2^η μέτρηση, μεγάλη διαφορά παρατηρήθηκε στις απαντήσεις συμφωνίας για τις αξίες: δημοτικότητα (ΟΕ:63.3% και ΠΟ:46.7%), πολιτιστική κατανόηση (ΟΕ:66.7% και ΠΟ:90%) και πανουργία (ΟΕ:13.3% και ΠΟ:0%). Στην 3^η μέτρηση, οι μεγαλύτερες αποκλίσεις ποσοστών ανάμεσα στην ΟΕ και την ΠΟ εμφανίστηκαν όσον αφορά τις αξίες εθνική ανοχή (ΟΕ:60% και ΠΟ:83.3%), ευγενική συμπεριφορά (ΟΕ:80% και ΠΟ:96.7%) και επαγγελματισμός (ΟΕ:46.7% και ΠΟ:63.30%), ενώ στην πολιτιστική κατανόηση παρατηρήθηκε μια διαφορά 20%.

Πίνακας 1: Ποσοστά συμφωνίας των απαντήσεων της ΠΟ και της ΟΕ και για τις τρεις μετρήσεις για την ερώτηση «Με τι από τα παρακάτω συνδέονται οι Ολυμπιακοί Αγώνες σήμερα;»

1.α) Με τι από τα παρακάτω συνδέονται οι Ολυμπιακοί Αγώνες σήμερα;							
		ΟΕ 1 ^η	ΠΟ 1 ^η	ΟΕ 2 ^η	ΠΟ 2 ^η	ΟΕ 3 ^η	ΠΟ 3 ^η
Ομορφιά	Ποσοστά	6.7%	16.7%	3.3%	16.7%	20%	23.3%
	N	2	5	1	5	6	7
Συναγωνισμός	Ποσοστά	80%	70%	76.6%	83.3%	86.7%	96.7%
	N	24	21	23	25	26	29
Ελευθερία	Ποσοστά	66.7%	86.7%	86.7%	93.3%	90%	100%
	N	20	26	26	28	27	30
Τίμιο παιχνίδι	Ποσοστά	93.3%	100%	96.7%	100%	90%	100%
	N	28	30	29	30	27	30
Δημοτικότητα	Ποσοστά	66.7%	40%	63.3%	46.7%	70%	56.7%
	N	20	12	19	14	21	17
Εξοικονόμηση χρημάτων	Ποσοστά	13.3%	23.3%	23.3%	26.7%	33.3%	33.3%
	N	4	7	7	8	10	10
Θέληση	Ποσοστά	96.7%	90%	93.3%	90%	86.7%	93.3%
	N	29	27	28	27	26	28
Πολιτιστική κατανόηση	Ποσοστά	80%	83.3%	66.7%	90%	70%	90%
	N	24	25	20	27	21	27
Επαγγελματισμός	Ποσοστά	46.7%	56.7%	56.7%	56.7%	46.7%	63.3%
	N	14	17	17	17	14	19
Αισιοδοξία	Ποσοστά	83.3%	80%	73.3%	80%	66.7%	90%
	N	25	24	22	24	20	27
Ευγένεια	Ποσοστά	86.7%	90%	90%	93.3%	90%	96.7%
	N	26	27	27	28	27	29
Πανουργία	Ποσοστά	13.3%	10%	13.3%	0%	23.3%	0%
	N	4	3	4	0	7	0
Αμοιβαίος σεβασμός	Ποσοστά	93.3%	83.3%	76.7%	90%	83.3%	73.3%
	N	28	25	23	27	25	22
Υπερηφάνεια	Ποσοστά	70%	50%	56.7%	70%	70%	63.3%
	N	21	15	17	21	21	19
Εθνική ανοχή	Ποσοστά	73.3%	60%	73.3%	80%	60%	83.3%
	N	22	18	22	24	18	25
Ηθικές αρχές	Ποσοστά	70%	73.3%	80%	90%	73.3%	83.3%
	N	21	22	24	27	22	25
Εντιμότητα	Ποσοστά	80%	73.3%	70%	86.7%	76.7%	90%
	N	24	22	21	26	23	27
Ευγενική συμπεριφορά	Ποσοστά	60%	86.7%	90%	96.7%	80%	96.7%
	N	18	26	27	29	24	29

Για τις ερωτήσεις συμφωνίας του Ολυμπιακού Ερωτηματολογίου (1α, 2α, 3α) που απαντήθηκαν σε κλίμακα: Συμφωνώ απόλυτα (1) - Διαφωνώ απόλυτα (4) εφαρμόστηκε, όπως προαναφέραμε, *t-test* έλεγχος και ακολουθεί η επαγωγική ανάλυση στους παρακάτω Πίνακες, για την Ομάδα Ελέγχου και την Πειραματική Ομάδα αντίστοιχα, σχετικά με τις υπό εξέταση Ολυμπιακές Αξίες.

Πίνακας 2: Μέσοι όροι, τυπικές αποκλίσεις και σύγκριση μετρήσεων Ομάδας Ελέγχου στο **Ολυμπιακό Ερωτηματολόγιο**

Απαντήσεις Ομάδας Ελέγχου από μέτρηση σε μέτρηση (από την πρώτη στη δεύτερη)						
Ολυμπιακές Αξίες	Μετρήσεις	N	Μέση Τιμή	Τυπική Απόκλιση	t	p (σημαντικότητα)
Ερωτ. 1α) Τίμιο παιχνίδι	1 ^η	30	1,33	,833	1,438	,003
	2 ^η	30	1,23	,626		
Ερωτ. 1α) Αμοιβαίος σεβασμός	1 ^η	30	1,43	,626	-1,448	,003
	2 ^η	30	1,26	,713		
Ερωτ. 2α) Ισορροπία σώματος, θέλησης και νου	1 ^η	30	1,47	,571	-,995	,129
	2 ^η	30	1,63	,718		
Ερωτ. 2α) Χαρά στην προσπάθεια	1 ^η	30	1,13	,346	-2,711	,000
	2 ^η	30	1,53	,730		
Ερωτ. 3α) Επιδίωξη Αριστείας	1 ^η	30	2,80	,761	-1,441	,003
	2 ^η	30	3,51	1,489		
Ερωτ. 3α) Φιλία	1 ^η	30	1,20	,551	-1,914	,001
	2 ^η	30	1,60	1,003		
Απαντήσεις Ομάδας Ελέγχου από μέτρηση σε μέτρηση (από τη δεύτερη στη τρίτη)						
Ολυμπιακές Αξίες	Μετρήσεις	N	Μέση Τιμή	Τυπική Απόκλιση	t	p (σημαντικότητα)
Ερωτ. 1α) Τίμιο παιχνίδι	2 ^η	30	1,23	,626	-,692	,168
	3 ^η	30	1,37	,850		
Ερωτ. 1α) Αμοιβαίος σεβασμός	2 ^η	30	1,93	1,163	1,439	,003
	3 ^η	30	1,83	1,020		
Ερωτ. 2α) Ισορροπία σώματος, θέλησης και νου	2 ^η	30	1,63	,718	,000	,444
	3 ^η	30	1,63	,890		
Ερωτ. 2α) Χαρά στην προσπάθεια	2 ^η	30	1,53	,730	-1,088	,033
	3 ^η	30	1,80	1,126		
Ερωτ. 3α) Επιδίωξη Αριστείας	2 ^η	30	2,03	,920	1,446	,003
	3 ^η	30	2,57	,898		
Ερωτ. 3α) Φιλία	2 ^η	30	1,60	1,003	-1,163	,897
	3 ^η	30	1,90	,995		

Πίνακας 3: Μέσοι όροι, τυπικές αποκλίσεις και σύγκριση μετρήσεων Πειραματικής Ομάδας στο **Ολυμπιακό Ερωτηματολόγιο**

Απαντήσεις Πειραματικής Ομάδας στο Ολυμπιακό Ερωτηματολόγιο από μέτρηση σε μέτρηση (από την πρώτη στη δεύτερη)						
Ολυμπιακές Αξίες	Μετρήσεις	N	Μέση Τιμή	Τυπική Απόκλιση	t	p (σημαντικότητα)
Ερωτ. 1α) Τίμιο παιχνίδι	1 ^η	30	1,20	,407	2,047	,000
	2 ^η	30	1,03	,183		
Ερωτ. 1α) Αμοιβαίος σεβασμός	1 ^η	30	1,70	,915	1,611	,079
	2 ^η	30	1,37	,669		
Ερωτ. 2α) Ισορροπία σώματος, θέλησης και νου	1 ^η	30	1,22	,652	1,008	,043
	2 ^η	30	1,10	,305		
Ερωτ. 2α) Χαρά στην προσπάθεια	1 ^η	30	1,33	,479	1,494	,003
	2 ^η	30	1,17	,379		
Ερωτ. 3α) Επιδίωξη Αριστείας	1 ^η	30	2,57	,858	2,734	,050
	2 ^η	30	2,00	,743		
Ερωτ. 3α) Φιλία	1 ^η	30	1,23	,568	,445	,458
	2 ^η	30	1,17	,592		
Απαντήσεις Πειραματικής Ομάδας από μέτρηση σε μέτρηση (από τη δεύτερη στην τρίτη)						
Ολυμπιακές Αξίες	Μετρήσεις	N	Μέση Τιμή	Τυπική Απόκλιση	t	p (σημαντικότητα)
Ερωτ. 1α) Τίμιο παιχνίδι	2 ^η	30	1,03	,183	,000	1,000
	3 ^η	30	1,03	,183		
Ερωτ. 1α) Αμοιβαίος σεβασμός	2 ^η	30	1,37	,669	-1,011	,044
	3 ^η	30	1,43	,846		
Ερωτ. 2α) Ισορροπία σώματος, θέλησης και νου	2 ^η	30	1,10	,305	-2,453	,000
	3 ^η	30	1,43	,679		
Ερωτ. 2α) Χαρά στην προσπάθεια	2 ^η	30	1,17	,379	1,736	,000
	3 ^η	30	1,03	,183		
Ερωτ. 3α) Επιδίωξη Αριστείας	2 ^η	30	2,00	,743	-1,008	,044
	3 ^η	30	2,16	1,224		
Ερωτ. 3α) Φιλία	2 ^η	30	1,17	,592	-1,002	,044
	3 ^η	30	1,77	1,130		

- Για την ερώτηση του Ολυμπιακού ερωτηματολογίου «Τι από τα παρακάτω αποτελεί χαρακτηριστικό των Ολυμπιακών Αγώνων;» (ερώτηση 1β) προέκυψαν τα ακόλουθα αποτελέσματα για την ομάδα ελέγχου και την πειραματική ομάδα για τις τρεις μετρήσεις (από μέτρηση σε μέτρηση), και για τις ομάδες ανά μέτρηση:

Ομάδα Ελέγχου για τις τρεις μετρήσεις:

Οι αξίες οι οποίες θεωρούνται για την ΟΕ χαρακτηριστικά των Ολυμπιακών Αγώνων και συγκεντρώνουν τα μεγαλύτερα ποσοστά επιλογής για όλες τις μετρήσεις είναι η *θέληση*, το *τίμιο παιχνίδι* όπως και η *ευγένεια*. Με τα ακόλουθα ποσοστά: *θέληση* 1^η μέτρηση:86.7%, 2^η μέτρηση:93.3%, 3^η μέτρηση: 90%, *τίμιο παιχνίδι* 1^η μέτρηση:90%, 2^η μέτρηση:100%, 3^η μέτρηση: 93.3% και *ευγένεια* 1^η μέτρηση:86.7%, 2^η μέτρηση:93.3%,3^η μέτρηση: 80%. Έχουν μάλιστα αυξητική τάση στη 2^η μέτρηση και μείωση στην 3^η. Ακόμα ξεχωρίζει η *ευγενική συμπεριφορά* η οποία στην πρώτη μέτρηση εμφανίζεται με ποσοστό 96.7% και όμως πέφτει στις επόμενες μετρήσεις (2^η μέτρηση:90%, 3^η μέτρηση:83.3%), όπως βλέπουμε κι από τον **Πίνακα 4**. Τα πιο μικρά ποσοστά τα έχει η *ομορφιά* (1^η μέτρηση:10%, 2^η μέτρηση:3.3%, 3^η μέτρηση:20%).

Πειραματική Ομάδα για τις τρεις μετρήσεις:

Ως χαρακτηριστικά των Ολυμπιακών Αγώνων συγκεντρώνοντας το μεγαλύτερο ποσοστό επιλογής από τους μαθητές της ΠΟ θεωρούνται πρωτίστως οι αξίες: το *τίμιο παιχνίδι* (1^η μέτρηση:93.3%, 2^η μέτρηση:100%, 3^η μέτρηση: 96.7%), η *ευγένεια* χωρίς διαφοροποίηση στις πρώτες δύο μετρήσεις (1^η μέτρηση:90%, 2^η μέτρηση:90%, 3^η μέτρηση: 80%) και η *ευγενική συμπεριφορά* (1^η μέτρηση:86.7%, 2^η μέτρηση:90%, 3^η μέτρηση: 86.7%). Μεγάλη απόκλιση ποσοστών παρατηρήθηκε στις επιλογές τους για την *εντιμότητα* (1^η μέτρηση:60%, 2^η μέτρηση:93,3%), ενώ υπάρχει μείωση του ποσοστού επιλογής της *ελευθερίας* (1^η μέτρηση:96,7%, 2^η μέτρηση:86,7%). Παρατηρούμε μικρές αποκλίσεις στην επιλογή των χαρακτηριστικών των Ολυμπιακών Αγώνων από τη 2^η στην 3^η μέτρηση, με εξαίρεση την *εντιμότητα* που πέφτει στο 76.7% στην τρίτη μέτρηση από το 93.3% της δεύτερης μέτρησης. Στην 3^η μέτρηση πτωτική τάση παρουσίασε κι ο *αμοιβαίος σεβασμός* από το 83.3% στο 70% (βλ. Πίνακα 4).

Ομάδα Ελέγχου και Πειραματική Ομάδα στις τρεις μετρήσεις:

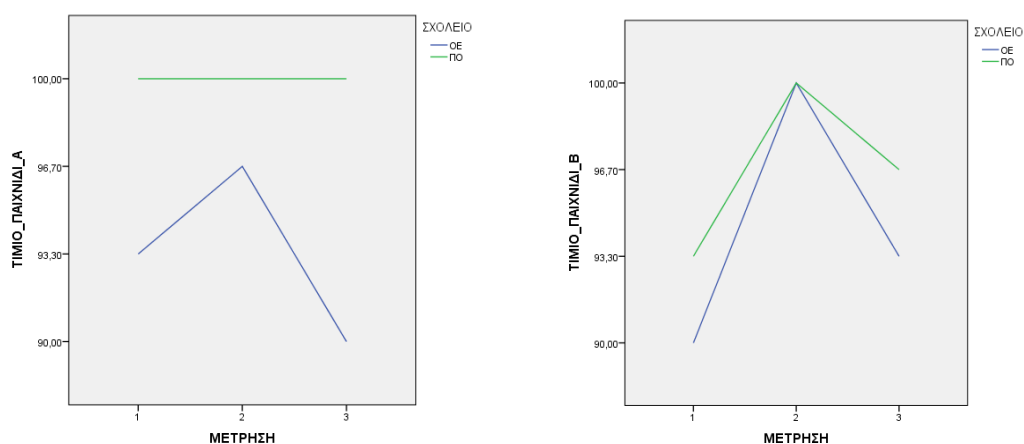
Στην 1^η μέτρηση οι αποκλίσεις ανάμεσα στις δύο ομάδες είναι μικρές με εξαιρέσεις την *ελευθερία* (ΟΕ: 60%, ΠΟ: 96,7%) και την *εθνική ανοχή* (ΟΕ:66,7%, ΠΟ:30%). Στη 2^η μέτρηση οι διαφορές που παρατηρήσαμε κατά την 1^η μέτρηση έχουν ελαχιστοποιηθεί, δεν είχαμε πλέον μεγάλες διαφορές παρά μόνο στα παρακάτω: *πολιτιστική κατανόηση* (ΟΕ:36,7%, ΠΟ:63,3%) και *εντιμότητα* (ΟΕ:53,3%, ΠΟ: 93,3%) - Πίνακας 4.

Για την 3^η μέτρηση οι μεγαλύτερες διαφορές στην επιλογή εντοπίζονται στις απαντήσεις *υπερηφάνεια* και *δημοτικότητα*. Τα ποσοστά επιλογής από την ΠΟ είναι μεγαλύτερα από τα ποσοστά επιλογής της ΟΕ για το σύνολο σχεδόν των αξιών, ενώ είναι μικρότερα για τις απαντήσεις *υπερηφάνεια* και *δημοτικότητα*.

Πίνακας 4 : Ποσοστά επιλογών των απαντήσεων της ΠΟ και της ΟΕ και για τις τρεις μετρήσεις για την ερώτηση: «Τι από τα παρακάτω αποτελεί χαρακτηριστικό των Ολυμπιακών Αγώνων;»

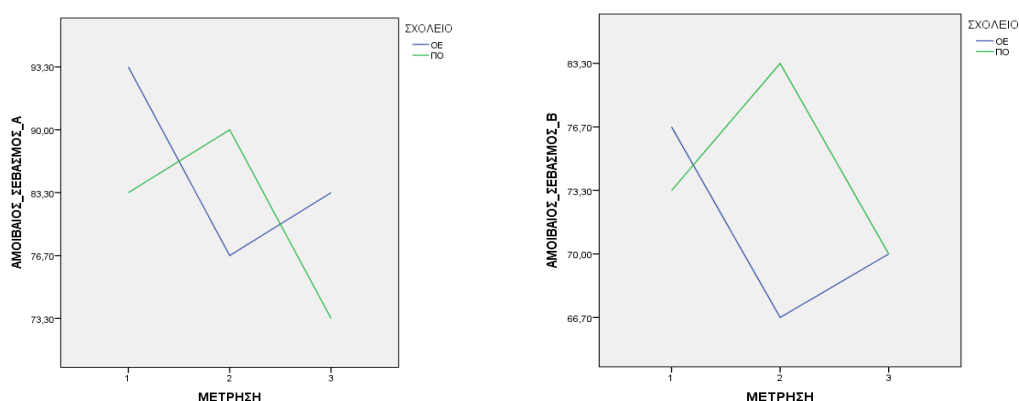
1.β) Τι από τα παρακάτω αποτελεί χαρακτηριστικό των Ολυμπιακών Αγώνων;							
		ΟΕ 1 ^η	ΠΟ 1 ^η	ΟΕ 2 ^η	ΠΟ 2 ^η	ΟΕ 3 ^η	ΠΟ 3 ^η
Ομορφιά	Ποσοστά	10%	20%	3.3%	16.7%	20%	16.7%
	N	3	6	1	5	6	5
Συναγωνισμός	Ποσοστά	63.3%	73.3%	76.7%	70%	73.3%	66.7%
	N	19	22	23	21	22	20
Ελευθερία	Ποσοστά	60%	96.7%	80%	86.7%	76.7%	76.7%
	N	18	29	24	26	23	23
Τίμιο παιχνίδι	Ποσοστά	90%	93.3%	100%	100%	93.3%	96.7%
	N	27	28	30	30	28	29
Δημοτικότητα	Ποσοστά	63.3%	46.7%	30%	46.7%	53.3%	36.7%
	N	19	14	9	14	16	11
Εξοικονόμηση χρημάτων	Ποσοστά	10%	20%	13.3%	13.3%	23.3%	10%
	N	3	6	4	4	7	3
Θέληση	Ποσοστά	86.7%	83.3%	93.3%	90%	90%	90%
	N	26	25	28	27	27	27
Πολιτιστική κατανόηση	Ποσοστά	66.7%	50%	36.7%	63.3%	56.7%	60%
	N	20	15	11	19	17	18
Επαγγελματισμός	Ποσοστά	36.7%	33.3%	43.3%	53.3%	46.7%	43.3%
	N	11	10	13	16	14	13
Αισιοδοξία	Ποσοστά	66.7%	76.7%	53.3%	73.3%	73.3%	70%
	N	20	23	16	22	22	21
Ευγένεια	Ποσοστά	86.7%	90%	93.3%	90%	80%	80%
	N	26	27	28	27	24	24
Πανουργία	Ποσοστά	13.3%	6.7%	3.3%	6.7%	16.7%	3.3%
	N	4	2	1	2	5	1
Αμοιβαίος σεβασμός	Ποσοστά	76.7%	73.3%	66.7%	83.3%	70%	70%
	N	23	22	20	25	21	21
Υπερηφάνεια	Ποσοστά	53.3%	50%	50%	60%	66.7%	43.3%
	N	16	15	15	18	20	13
Εθνική ανοχή	Ποσοστά	66.7%	30%	66.7%	56.7%	53.3%	50%
	N	20	9	20	17	16	15
Ηθικές αρχές	Ποσοστά	46.7%	53.3%	53.3%	76.7%	73.3%	63.3%
	N	14	16	16	23	22	19
Εντιμότητα	Ποσοστά	70%	60%	53.3%	93.3%	50%	76.7%
	N	21	18	16	28	15	23
Ευγενική συμπεριφορά	Ποσοστά	96.7%	86.7%	90%	90%	83.3%	86.7%
	N	29	26	27	27	25	26

Στην συνέχεια παρουσιάζονται γραφικά για τις δύο προαναφερθείσες ερωτήσεις τα αποτελέσματα όσον αφορά την αξία τίμιο παιχνίδι. Στην πρώτη απεικόνιση στην πειραματική ομάδα παρατηρούμε ότι όλοι είναι θετικοί για το τίμιο παιχνίδι και ότι στην ομάδα ελέγχου έχουμε μεταβολές στα ποσοστά. Στη δεύτερη απεικόνιση παρατηρούμε ότι οι δύο ομάδες έχουν την ίδια πορεία, επίσης στην δεύτερη μέτρηση έχουμε «συνάντηση» των δύο ομάδων στο ίδιο ποσοστό.

Γράφημα 1(α, β): Γραφική απεικόνιση των τριών μετρήσεων των ποσοστών συμφωνίας της ΠΟ και της ΟΕ για το «τίμιο παιχνίδι» από τις ερωτήσεις 1α, 1β

Στην συνέχεια παρουσιάζονται γραφικά για τις δύο προαναφερθείσες ερωτήσεις τα αποτελέσματα όσον αφορά την αξία αμοιβαίος σεβασμός, όπου παρατηρούμε ότι και στις δύο απεικονίσεις οι δύο ομάδες έχουν αντίθετη πορεία.

Γράφημα 2(α, β): Γραφική απεικόνιση των τριών μετρήσεων των ποσοστών συμφωνίας της ΠΟ και της ΟΕ για τον «αμοιβαίο σεβασμό» απ' τις ερωτήσεις 1α, 1β

- Για την ερώτηση 2α : «Κατά την άποψη σου η συμμετοχή στους Ολυμπιακούς Αγώνες οδηγεί προς...;» προέκυψαν τα ακόλουθα αποτελέσματα για την ομάδα ελέγχου και την πειραματική ομάδα από μέτρηση σε μέτρηση, και για τις ομάδες ανά μέτρηση:

Ομάδα Ελέγχου για τις τρεις μετρήσεις:

Τα παιδιά πιστεύουν ότι η συμμετοχή στους Ολυμπιακούς Αγώνες οδηγεί στην συνεργασία (1^η μέτρηση:100%, 2^η μέτρηση:100%, 3^η μέτρηση: 80%), στη χαρά στην προσπάθεια (1^η μέτρηση:100%, 2^η μέτρηση:93,3%, 3^η μέτρηση: 80%) και στην αλληλεγγύη (1^η μέτρηση:96,7%, 2^η μέτρηση:80% 3^η μέτρηση: 80%) με κάποια βέβαια πτώση από την πρώτη στην δεύτερη μέτρηση. Μάλιστα με ποσοστά συμφωνίας που φτάνουν και ως 100%, γεγονός που δείχνει θετική στάση των παιδιών για να εμπλακούν σχετικά. Λιγότερη αναγνώριση θεωρούν ότι παίρνουν η εξαπάτηση και ο πλούτος. Ουσιαστικά για την ΟΕ από την 1^η στη 2^η και από τη 2^η στην 3^η μέτρηση δε φαίνεται να έχουμε μεγάλη μεταβολή των ποσοστών συμφωνίας, εκτός από τον πλούτο στην 3^η μέτρηση που γίνεται 36.7% από 13.3% που ήταν στην δεύτερη (βλ. **Πίνακα 5**).

Στατιστικά σημαντική διαφοροποίηση προέκυψε από τη μείωση των απαντήσεων συμφωνίας της ΟΕ σχετικά με την αξία: χαρά στην προσπάθεια απ'την 1^η στη 2^η μέτρηση (σύμφωνα με τον έλεγχο *t-test*: *p value*=0,000), και από τη 2^η στην 3^η μέτρηση για την ίδια αξία (*p value*=0,033) - βλ. παραπάνω **Πίνακα 2**.

Πειραματική Ομάδα για τις τρεις μετρήσεις:

Για την ΠΟ οι αξίες στις οποίες οδηγεί η συμμετοχή στους Ολυμπιακούς Αγώνες και συγκεντρώνουν υψηλά ποσοστά στην 1^η μέτρηση, τα οποία αυξάνουν και διατηρούν στη 2^η μέτρηση και στην 3^η μέτρηση, είναι: η χαρά στην προσπάθεια(1^η μέτρηση:100%, 2^η μέτρηση:100%, 3^η μέτρηση: 100%), η ισορροπία σώματος, θέλησης και νου(1^η μέτρηση:93,3%, 2^η μέτρηση:100%, 3^η μέτρηση: 96,7%), η φυσική κατάσταση(1^η μέτρηση:93,3%, 2^η μέτρηση:96,7%, 3^η μέτρηση:96,7%), η ειλικρίνεια(1^η μέτρηση:93,3%, 2^η μέτρηση:100%, 3^η μέτρηση:96.7%) και η συνεργασία(1^η μέτρηση:96,7%, 2^η μέτρηση:100%, 3^η μέτρηση: 93,3%), όπως παρουσιάζονται στον Πίνακα 5. Στην 3^η μέτρηση τα ποσοστά συμφωνίας έδειξαν μεγαλύτερη σταθερότητα σε σχέση με τις προηγούμενες μετρήσεις των άλλων

ερωτήσεων. Οι μεγαλύτερες αλλαγές στα ποσοστά συμφωνίας απ' την 1^η στην 3^η μέτρηση έγιναν στις απαντήσεις με χαμηλές τιμές: *απόρριψη διάκρισης και αγνότητα*.

Στατιστικά σημαντική αύξηση των απαντήσεων προέκυψε από πλευράς ΠΟ για την αξία: *ισορροπία σώματος, θέλησης και νου* από την 1^η στη 2^η μέτρηση, όπου ο έλεγχος έδωσε αποτέλεσμα: *p value*=0,043. Στατιστικά σημαντική αύξηση διαπιστώθηκε και για τη *χαρά στην προσπάθεια* από την 1^η στη 2^η μέτρηση με *p value*=0,003 και τέλος από τη 2^η στην 3^η μέτρηση με *p value*=0,000 (βλ. παραπάνω **Πίνακα 3**). Η σημαντικότητα που παρατηρήθηκε στις απαντήσεις της ΠΟ ως προς τις αξίες αυτές δεν συμφωνεί με τη μηδενική μας υπόθεση για ανυπαρξία διαφοροποίησης στάσεων από μέτρηση σε μέτρηση.

Τα ποσοστά της 3^{ης} μέτρησης συμφωνούν με αυτά της 2^{ης} μέτρησης σε μερικές αξίες, εκεί που σημειώνεται στατιστικά σημαντική μείωση των απαντήσεων συμφωνίας από τη 2^η στην 3^η μέτρηση είναι για την *ισορροπία σώματος, θέλησης και νου* από πλευράς ΠΟ (σύμφωνα με τον *t-test* έλεγχο, *p value*=0,000). Εξετάζοντας τις ερευνητικές μας υποθέσεις το αποτέλεσμα αυτό δεν έδειξε διατήρηση των θετικών στάσεων για τη συγκεκριμένη αξία τρεις μήνες μετά τη λήξη του προγράμματος.

Ομάδα Ελέγχου και Πειραματική Ομάδα στις τρεις μετρήσεις:

Στην 1^η μέτρηση σχετικά με τις αποκλίσεις στις απαντήσεις συμφωνίας της ΟΕ και της ΠΟ η μεγαλύτερη διαφορά υπήρξε ανάμεσα στις απαντήσεις: *ελευθερία απόψεων* (ΟΕ:66.7% και ΠΟ:93.3%), *εθνικισμός* (ΟΕ:53,3% και ΠΟ:30%) και *αγνότητα* (ΟΕ:53.3% και ΠΟ:33.3%). Στη 2^η μέτρηση, πέραν των απαντήσεων *νίκη πάσα θυσία, εθνικισμός, καριέρα και πλούτος*, τα ποσοστά συμφωνίας της ΠΟ είναι μεγαλύτερα για τις αξίες του αξιολογούνται απ' ότι της ΟΕ. Τις μεγαλύτερες διαφορές έχουμε στα ποσοστά απαντήσεων: *αναγνώριση* (ΟΕ:56.7% και ΠΟ:83.3%) και *αγνότητα* (ΟΕ:33.3% και ΠΟ:66.7%) - Πίνακας 5. Είναι μικρές γενικά οι διαφορές ανάμεσα στην ΟΕ και στην ΠΟ στην 3^η μέτρηση, ενώ υπήρξε και ταύτιση της ΟΕ και της ΠΟ στις απαντήσεις για την αξία *αγνότητα*.

Πίνακας 5: Ποσοστά συμφωνίας των απαντήσεων της ΠΟ και της ΟΕ και για τις τρεις μετρήσεις για την ερώτηση: «Κατά την άποψη σου η συμμετοχή στους Ολυμπιακούς Αγώνες οδηγεί προς...;»

2.α) Κατά την άποψη σου η συμμετοχή στους Ολυμπιακούς Αγώνες οδηγεί προς...;							
		ΟΕ 1 ^η	ΠΟ 1 ^η	ΟΕ 2 ^η	ΠΟ 2 ^η	ΟΕ 3 ^η	ΠΟ 3 ^η
Ισορροπία σώματος, θέλησης και νου	Ποσοστά	96.7%	93.3%	86.7%	100%	86.7%	96.7%
	N	29	28	26	30	26	29
Έναν καλύτερο κόσμο	Ποσοστά	90%	96.7%	86.7%	93.3%	90%	93.3%
	N	27	29	26	28	27	28
Αναγνώριση	Ποσοστά	56.7%	70%	56.7%	83.3%	70%	86.7%
	N	17	21	17	25	21	26
Πλούτο	Ποσοστά	16.7%	10%	13.3%	6.7%	36.7%	16.7%
	N	5	3	4	2	11	5
Ελευθερία απόψεων	Ποσοστά	66.7%	93.3%	93.3%	83.3%	76.7%	86.7%
	N	20	28	28	25	23	26
Φυσική κατάσταση	Ποσοστά	93.3%	93.3%	96.7%	96.7%	93.3%	96.7%
	N	28	28	29	29	28	29
Συνεργασία	Ποσοστά	100%	96.7%	100%	100%	80%	93.3%
	N	30	29	30	30	24	28
Πολιτιστική αποδοχή	Ποσοστά	70%	63.3%	70%	80%	66.7%	83.3%
	N	21	19	21	24	20	25
Αλληλεγγύη	Ποσοστά	96.7%	76.7%	80%	90%	80%	86.7%
	N	29	23	24	27	24	26
Καριέρα	Ποσοστά	43.3%	53.3%	50%	43.3%	46.7%	40%
	N	13	16	15	13	14	12
Απόρριψη διάκρισης	Ποσοστά	36.7%	50%	30%	30%	40%	20%
	N	11	15	9	9	12	6
Αγνότητα	Ποσοστά	53.3%	33.3%	33.3%	66.7%	60%	60%
	N	16	10	10	20	18	18
Εθνικισμός	Ποσοστά	53.3%	30%	56.7%	40%	60%	63.3%
	N	16	9	17	12	18	19
Νίκη πάσα θυσία	Ποσοστά	30%	26.7%	26.7%	23.3%	30%	23.3%
	N	9	8	8	7	9	7
Εξαπάτηση	Ποσοστά	3.3%	0%	10%	0%	16.7%	0%
	N	1	0	3	0	5	0
Χαρά στην προσπάθεια	Ποσοστά	100%	100%	93.3%	100%	80%	100%
	N	30	30	28	30	24	30
Ευλικρίνεια	Ποσοστά	86.7%	93.3%	86.7%	100%	90%	96.7%
	N	26	28	26	30	27	29

- Για την ερώτηση 2β : «Παρακαλώ σημειώσε ποιο από τα παρακάτω είναι σημαντικό για σένα;» προέκυψαν τα ακόλουθα αποτελέσματα για την ομάδα ελέγχου και την πειραματική ομάδα από μέτρηση σε μέτρηση, και για τις ομάδες ανά μέτρηση:

Ομάδα Ελέγχου για τις τρεις μετρήσεις:

Τα παιδιά πιστεύουν ότι η συμμετοχή στους Ολυμπιακούς Αγώνες οδηγεί σε: καλύτερη φυσική κατάσταση (1^η μέτρηση:96.7%, 2^η μέτρηση:83.3%, 3^η μέτρηση: 76.7%), στη χαρά στην προσπάθεια (1^η μέτρηση:93,3%, 2^η μέτρηση:86,7%, 3^η μέτρηση: 86,7%) και στην ισορροπία σώματος, θέλησης και νου (1^η μέτρηση:93,3%, 2^η μέτρηση:80%, 3^η μέτρηση: 90%) με κάποια βέβαια πτώση από την πρώτη στην δεύτερη μέτρηση και μετά κατά κύριο λόγο σταθερότητα. Δεν θεωρούνται σημαντικές ως αξίες για τους μαθητές/τριες της ΟΕ η εξαπάτηση (1^η μέτρηση:3,3%, 2^η μέτρηση:10%, 3^η μέτρηση: 13.3%) και ο πλούτος (1^η μέτρηση:26,7%, 2^η μέτρηση:16,7%, 3^η μέτρηση: 23,3%), όπως φαίνεται στον **Πίνακα 6**.

Πειραματική Ομάδα για τις τρεις μετρήσεις:

Για την ΠΟ οι αξίες που είναι σημαντικές και στις οποίες οδηγεί η συμμετοχή στους Ολυμπιακούς Αγώνες συγκεντρώνοντας υψηλά ποσοστά στην 1^η μέτρηση, τα οποία αυξάνουν στη 2^η μέτρηση και διατηρούν στην 3^η μέτρηση, είναι: η χαρά στην προσπάθεια (1^η μέτρηση: 96.7%, 2^η μέτρηση: 100%, 3^η μέτρηση: 90%), η ισορροπία σώματος, θέλησης και νου (1^η μέτρηση:90%, 2^η μέτρηση:96,7%, 3^η μέτρηση: 90%) και η φυσική κατάσταση (1^η μέτρηση:86,7%, 2^η μέτρηση:96,7%, 3^η μέτρηση:90%). Οι μετρήσεις της ΠΟ για την εξαπάτηση είναι: 1^η μέτρηση:0%, 2^η μέτρηση:0%, 3^η μέτρηση: 6,7% και για τον πλούτο: 1^η μέτρηση: 0%, 2^η μέτρηση: 6,7%, 3^η μέτρηση: 6,7% (βλ. Πίνακα 6).

Ομάδα Ελέγχου και Πειραματική Ομάδα στις τρεις μετρήσεις:

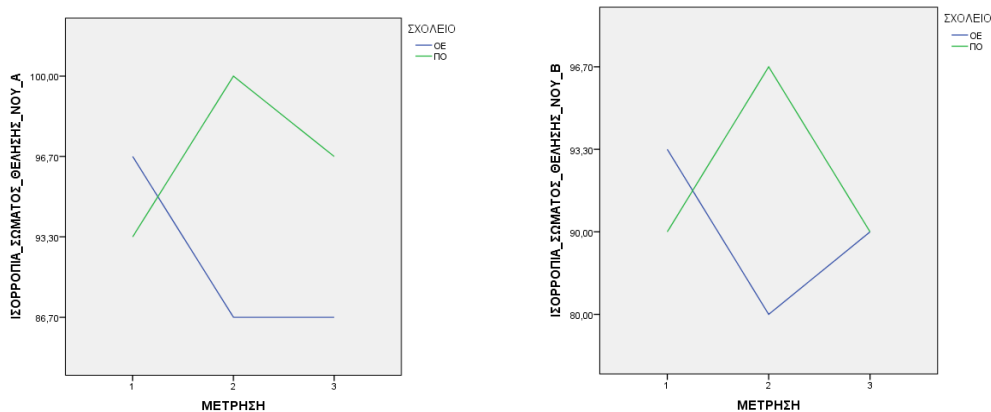
Στην 1^η μέτρηση σχετικά με τις αποκλίσεις στις απαντήσεις συμφωνίας της ΟΕ και της ΠΟ η μεγαλύτερη διαφορά υπήρξε ανάμεσα στις απαντήσεις: καριέρα (ΟΕ:23.3% και ΠΟ:43.3%), απόρριψη διάκρισης (ΟΕ:36.7% και ΠΟ:13.3%). Στη 2^η μέτρηση διαπιστώνονται μεγάλες αλλαγές στην αλληλεγγύη (ΟΕ:60% και ΠΟ:86.7%), όπως μαρτυρά παρακάτω και ο Πίνακας 6. Στην 3^η μέτρηση δεν διαπιστώνονται μεγάλες

διαφορές. Εν αντιθέσει υπάρχουν πολύ κοντινά ποσοστά και ορισμένες ταυτίσεις, όπως στην απόρριψη διάκρισης 30%, στην ισορροπία σώματος θέλησης και νου 90%.

Πίνακας 6: Ποσοστά επιλογών των απαντήσεων της ΠΟ και της ΟΕ και για τις τρεις μετρήσεις για την ερώτηση: «Παρακαλώ σημείωσε ποιο από τα παρακάτω είναι σημαντικό για σένα»

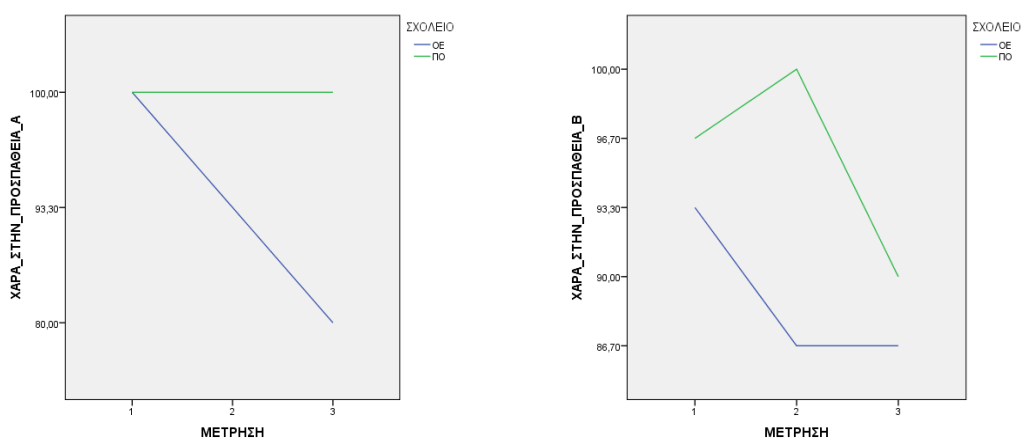
2.β) Παρακαλώ σημείωσε ποιο από τα παρακάτω είναι σημαντικό για σένα;							
		ΟΕ 1 ^η	ΠΟ 1 ^η	ΟΕ 2 ^η	ΠΟ 2 ^η	ΟΕ 3 ^η	ΠΟ 3 ^η
Ισορροπία σώματος, θέλησης και νου	Ποσοστά	93.3%	90%	80%	96.7%	90%	90%
	N	28	27	24	29	27	27
Έναν καλύτερο κόσμο	Ποσοστά	80%	90%	76.7%	76.7%	73.3%	86.7%
	N	24	27	23	23	22	26
Αναγνώριση	Ποσοστά	56.7%	53.3%	50%	70%	63.3%	53.3%
	N	17	16	15	21	19	16
Πλούτο	Ποσοστά	26.7%	0%	16.7%	6.7%	23.3%	6.7%
	N	8	0	5	2	7	2
Ελευθερία απόψεων	Ποσοστά	60%	90%	86.7%	80%	70%	83.3%
	N	18	27	26	24	21	25
Φυσική κατάσταση	Ποσοστά	96.7%	86.7%	83.3%	96.7%	76.7%	90%
	N	29	26	25	29	23	27
Συνεργασία	Ποσοστά	93.3%	96.7%	86.7%	100%	76.7%	93.3%
	N	28	29	26	30	23	28
Πολιτιστική αποδοχή	Ποσοστά	53.3%	40%	53.3%	60%	40%	50%
	N	16	12	16	18	12	15
Αλληλεγγύη	Ποσοστά	76.7%	63.3%	60%	86.7%	83.3%	80%
	N	23	19	18	26	25	24
Καριέρα	Ποσοστά	23.3%	43.3%	36.7%	33.3%	30%	33.3%
	N	7	13	11	10	9	10
Απόρριψη διάκρισης	Ποσοστά	36.7%	13.3%	13.3%	30%	30%	30%
	N	11	4	4	9	9	9
Αγνότητα	Ποσοστά	43.3%	30%	40%	53.3%	53.3%	46.7%
	N	13	9	12	16	16	14
Εθνικισμός	Ποσοστά	50%	26.7%	46.7	33.3%	60%	56.7%
	N	15	8	14	10	18	17
Νίκη πάσα θυσία	Ποσοστά	26.7%	33.3%	23.3%	13.3%	26.7%	13.3%
	N	8	10	7	4	8	4
Εξαπάτηση	Ποσοστά	3.3%	0%	10%	0%	13.3%	6.7%
	N	1	0	3	0	4	2
Χαρά στην προσπάθεια	Ποσοστά	93.3%	96.7%	86.7%	100%	86.7%	90%
	N	28	29	26	30	26	27
Ειλικρίνεια	Ποσοστά	86.7%	86.7%	83.3%	100%	76.7%	90%
	N	26	26	25	30	23	27

Στην συνέχεια παρουσιάζεται γραφικά για τις προαναφερθείσες ερωτήσεις (2α, 2β) η στάση των μαθητών απέναντι στην αξία ισορροπία σώματος, θέλησης και νου, όπου παρατηρούμε ότι και στις δύο απεικονίσεις οι δύο ομάδες έχουν αντίθετη πορεία.

Γράφημα 3(α, β): Γραφική απεικόνιση των τριών μετρήσεων των ποσοστών συμφωνίας της ΠΟ και της ΟΕ για την «ισορροπία σώματος, θέλησης και νου» από τις ερωτήσεις 2α, 2β

Στη συνέχεια παρουσιάζεται γραφικά για τις προαναφερθείσες ερωτήσεις η πορεία της αξίας χαρά στην προσπάθεια. Στην πρώτη απεικόνιση στην πειραματική ομάδα παρατηρούμε ότι όλοι είναι θετικοί για την αξία χαρά στην προσπάθεια και ότι στην ομάδα ελέγχου έχουμε καθοδική πορεία. Στη δεύτερη απεικόνιση παρατηρούμε ότι οι δύο ομάδες έχουν αντίθετη πορεία.

Γράφημα 4(α, β): Γραφική απεικόνιση των τριών μετρήσεων των ποσοστών συμφωνίας της ΠΟ & της ΟΕ για τη «χαρά στην προσπάθεια» από τις ερωτήσεις 2α, 2β

- Για την επόμενη ερώτηση (ερώτηση 3α) «Πολύ συχνά υπονοείται ότι οι Ολυμπιακοί Αγώνες συσχετίζονται με συγκεκριμένους σκοπούς. Ποια είναι η γνώμη σας;» προέκυψαν τα ακόλουθα αποτελέσματα για την ομάδα ελέγχου και την πειραματική ομάδα από μέτρηση σε μέτρηση, και για τις ομάδες ανά μέτρηση:

Ομάδα Ελέγχου για τις τρεις μετρήσεις:

Οι σκοποί/αξίες που, κατά την γνώμη των παιδιών, συνδέονται με τους Ολυμπιακούς Αγώνες με αποτέλεσμα να συγκεντρώνουν μεγάλα ποσοστά συμφωνίας για την ΟΕ είναι: η *ειρήνη* (για την 1η μέτρηση 93.3%, για τη 2η 83.3%, για την 3η 76.7%), η *φιλία* (για την 1η μέτρηση 93.3%, για τη 2η 83.3%, για την 3η 76.7%), η *πραγματοποίηση του στόχου μας* (για την 1η μέτρηση 93.3%, για τη 2η 83.3%, για την 3η 86.7%), η *θέληση* (για την 1η μέτρηση 93.3%, για τη 2η 83.3% για την 3η 83.3%), ενώ από την άλλη ότι οι Ολυμπιακοί Αγώνες συνδέονται με την *χρήση ναρκωτικών* απάντησαν για την 1η μέτρηση το 10%, για τη 2η: 6.7% για την 3η: 23.3% . Τα παραπάνω ποσοστά εμφανίζονται στον **Πίνακα 7**.

Ο *t-test* έλεγχος μάς υπέδειξε ότι υπήρξε σημαντικά στατιστική μείωση ανάμεσα στις απαντήσεις για την *επιδίωξη της αριστείας* και τη *φιλία* τις οποίες έδωσε η ΟΕ στην 1η και στη 2η μέτρηση (*p value*=0,003 και *p value*=0,001 αντίστοιχα). Ενώ από τη 2^η στην 3^η μέτρηση διαπιστώθηκε στατιστικά σημαντική αύξηση των απαντήσεών τους σχετικά με την *επιδίωξη της αριστείας* (*p value*=0,003 – **Πίνακας 2**).

Πειραματική Ομάδα για τις τρεις μετρήσεις:

Παρόμοια συμπεριφορά παρατηρείται και στην πειραματική ομάδα. Οι αξίες που συγκεντρώνουν μεγάλα ποσοστά συμφωνίας για την ΠΟ είναι: η *ειρήνη* (για την 1η μέτρηση: 96.7%, για τη 2η: 93.3%, για την 3η 96.7%), η *φιλία* (για την 1η μέτρηση: 93.3%, για τη 2η: 96.7%, για την 3η: 93.3%), η *πραγματοποίηση του στόχου μας* (για την 1η μέτρηση: 86.7%, για τη 2η: 93.3%, για την 3η: 93.3%), η *θέληση* (για την 1η μέτρηση: 83.3%, για τη 2η: 90%, για την 3η: 100%), ενώ από την άλλη ότι συνδέονται με την *χρήση ναρκωτικών* απάντησαν για την 1η μέτρηση: 0%, για τη 2η: 6.7%, για την 3η: 0% (βλ. Πίνακα 7).

Από πλευράς ΠΟ είχαμε επίσης στατιστικά σημαντική μείωση των απαντήσεων συμφωνίας σχετικά με την αξία της επιδίωξης της αριστείας και της φιλίας από τη 2η στην 3η μέτρηση, έτσι σύμφωνα με τους ελέγχους προέκυψαν εξίσου οι τιμές $p\text{ value}=0,044$ (βλ. **Πίνακα 3**). Αυτή η διαφοροποίηση που σύμφωνα με το έλεγχο σημειώθηκε στις στάσεις των μαθητών/τριών της ΠΟ από μέτρηση σε μέτρηση ως προς τις συγκεκριμένες Ολυμπιακές αξίες (επιδίωξη της αριστείας και φιλία), δε συμφωνεί με την ερευνητική μας υπόθεση σύμφωνα με την οποία θα διατηρούνταν τα θετικά αποτελέσματα του ΟΥΕΡ 2.0 τρεις μήνες μετά.

Ομάδα Ελέγχου και Πειραματική Ομάδα στις τρεις μετρήσεις:

Η απόκλιση στις απαντήσεις συμφωνίας της ΟΕ και της ΠΟ στην 1η, 2η και 3η μέτρηση δεν έχουν συγκεκριμένα μία τάση. Όπως παρουσιάζεται παρακάτω (Πίνακας 7), στην 1η μέτρηση η μεγαλύτερη διαφορά υπήρξε ανάμεσα στις απαντήσεις για την εμπορευματοποίηση (ΟΕ:66.7% και ΠΟ:23.3%). Στη 2η μέτρηση μεγάλη διαφορά παρατηρήθηκε στις απαντήσεις συμφωνίας για την επιδίωξη αριστείας (ΟΕ:26.7% και ΠΟ:80%). Στην 3η μέτρηση η μεγαλύτερη απόκλιση ανάμεσα στην ΟΕ και την ΠΟ εμφανίστηκε όσον αφορά την υπακοή (ΟΕ: 60% και ΠΟ: 86.7%).

Πίνακας 7: Ποσοστά συμφωνίας των απαντήσεων της ΠΟ και της ΟΕ και για τις τρεις μετρήσεις για την ερώτηση: «Πολύ συχνά υπονοείται ότι οι Ολυμπιακοί Αγώνες συσχετίζονται με συγκεκριμένους σκοπούς. Ποια είναι η γνώμη σας;»

3.α) Πολύ συχνά υπονοείται ότι οι Ολυμπιακοί Αγώνες συσχετίζονται με συγκεκριμένους σκοπούς. Ποια είναι η γνώμη σας;							
		ΟΕ 1 ^η	ΠΟ 1 ^η	ΟΕ 2 ^η	ΠΟ 2 ^η	ΟΕ 3 ^η	ΠΟ 3 ^η
Επιδίωξη αριστείας	Ποσοστά	26.7%	46.7%	26.7%	80%	36.7%	53.3%
	N	8	14	8	24	11	16
Ειρήνη	Ποσοστά	93.3%	96.7%	83.3%	93.3%	76.7%	96.7%
	N	28	29	25	28	23	29
Εμπορευματοποίηση	Ποσοστά	66.7%	23.3%	10%	33.3%	20%	20%
	N	20	7	3	10	6	6
Μετριοφροσύνη	Ποσοστά	56.7%	36.7%	33.3%	50%	60%	43.3%
	N	17	11	10	15	18	13
Πραγματοποίηση του στόχου μας	Ποσοστά	93.3%	86.7%	83.3%	93.3%	86.7%	93.3%
	N	28	26	25	28	26	28
Συναναστροφή	Ποσοστά	76.7%	83.3%	56.7%	63.3%	73.3%	76.7%
	N	23	25	17	19	22	23
Χρήση ναρκωτικών	Ποσοστά	10%	0%	6.7%	6.7%	23.3%	0%
	N	3	0	2	2	7	0
Θέληση	Ποσοστά	93.3%	83.3%	83.3%	90%	83.3%	100%
	N	28	25	25	27	25	30
Υπακοή	Ποσοστά	83.3%	76.7%	63.3%	76.7%	60%	86.7%
	N	25	23	19	23	18	26
Σεβασμός κανόνων	Ποσοστά	96.7%	96.7%	86.7%	93.3%	76.7%	100%
	N	29	29	26	28	23	30
Συγκέντρωση νέων	Ποσοστά	80%	80%	76.7%	80%	73.3%	86.7%
	N	24	24	23	24	22	26
Αρετή	Ποσοστά	80%	80%	73.3%	83.3%	83.3%	83.3%
	N	24	24	22	25	25	25
Θέληση για καταβολή μέγιστης προσπάθειας	Ποσοστά	96.7%	86.7%	83.3%	83.3%	73.3%	93.3%
	N	29	26	25	25	22	28
Αυτοέλεγχος	Ποσοστά	80%	63.3%	70%	66.7%	80%	80%
	N	24	19	21	20	24	24
Ερασιτεχνισμός	Ποσοστά	43.3%	30%	23.3%	30%	43.3%	23.3%
	N	13	9	7	9	13	7
Ισότητα	Ποσοστά	90%	96.7%	76.7%	96.7%	80%	96.7%
	N	27	29	23	29	24	29
Φιλία	Ποσοστά	93.3%	93.3%	83.3%	96.7%	76.7%	93.3%
	N	28	28	25	29	23	28

- Για την τελευταία ερώτηση 3β : «Παρακαλώ σημείωσε τι κατά την γνώμη σου προωθούν οι Ολυμπιακοί Αγώνες;» προέκυψαν τα ακόλουθα αποτελέσματα για την ομάδα ελέγχου και την πειραματική ομάδα από μέτρηση σε μέτρηση, και για τις ομάδες ανά μέτρηση:

Τα παιδιά επέλεξαν περισσότερο ότι οι Ολυμπιακοί Αγώνες προωθούν τη *φιλία*, την *ειρήνη* και τον *σεβασμό των κανόνων* και λιγότερο την *χρήση ναρκωτικών*, την *εμπορευματοποίηση* και τον *ερασιτεχνισμό*. Συγκεκριμένα:

Ομάδα Ελέγχου για τις τρεις μετρήσεις:

Οι αξίες που προωθούν τους Ολυμπιακούς Αγώνες με αποτέλεσμα να συγκεντρώνουν μεγάλα ποσοστά συμφωνίας για την ΟΕ είναι: η *ειρήνη* (για την 1η μέτρηση: 93.3%, για τη 2η: 100%, για την 3η: 80%), η *φιλία* (για την 1η μέτρηση 96.7%,για την 2η 86.7% για την 3η 60%), η *θέληση* (για την 1η μέτρηση: 90%, για τη 2η: 100% για την 3η: 86.7%), ενώ από την άλλη ότι συνδέονται με την *χρήση ναρκωτικών* απάντησαν για την 1η μέτρηση: το 10%, για τη 2η: 16.7%, για την 3η: 16.7% (βλ. **Πίνακα 8**).

Όσον αφορά την ΟΕ από τη 2η στην 3η μέτρηση προκύπτει αστάθεια για τις απαντήσεις επιλογής της ως προς την *φιλία* καθώς κατά τον έλεγχο - σύμφωνα με τον *στατιστικό δείκτη χ^2* - διαπιστώθηκε στατιστικά σημαντική μείωση (*p value*=0,021), ενώ απ' την άλλη αύξηση, που ελέγχθηκε ως στατιστικά σημαντική, για την *επιδίωξη της αριστείας* (*p value*=0,013).

Πειραματική Ομάδα για τις τρεις μετρήσεις:

Όμοια συμπεριφορά παρατηρείται και στην πειραματική ομάδα. Συγκεντρώνουν μεγάλα ποσοστά συμφωνίας για την ΠΟ: η *ειρήνη* (για την 1η μέτρηση 93,3%,για τη 2η 96.7% για την 3η 96.7%), η *φιλία* (για την 1η μέτρηση 96,7%,για τη 2η 96.7% για την 3η 80%), η *θέληση* (για την 1η μέτρηση 86,7%,για τη 2η 86,7% για την 3η 93,3%), ενώ από την άλλη ότι συνδέονται με την *χρήση ναρκωτικών* απάντησαν για την 1η μέτρηση το 3.3%, για τη 2η: 0% για την 3η: 6.7%, όπως παρουσιάζονται και στον Πίνακα 8.

Για την ΠΟ από τους ελέγχους των μετρήσεων που πραγματοποιήθηκαν εντοπίστηκαν στατιστικά σημαντικές διαφοροποιήσεις -αύξηση- όσον αφορά την

αξία: επιδίωξη της αριστείας από την 1η στη 2η μέτρηση ($p\ value=0,002$). Καθώς σημειώθηκε σημαντικότητα από μέτρηση σε μέτρηση ως προς την αξία επιδίωξη της αριστείας από τη ΠΟ, το αποτέλεσμα αυτό δεν συμφωνεί με τη μηδενική υπόθεση.

Ακόμη για την παραπάνω ερώτηση ο έλεγχος χ^2 των μετρήσεων μάς υπέδειξε ότι υπήρξε σημαντικά στατιστική διαφορά -μείωση- ανάμεσα στις απαντήσεις για τη φιλία τις οποίες έδωσε η ΠΟ στη 2η και 3η μέτρηση ($p\ value=0,046$). Η τελευταία στατιστικά σημαντική μείωση από πλευράς ΠΟ που σημειώσαμε σχετικά με την αξία της φιλίας δεν υποδεικνύει διατήρηση των θετικών στάσεων τρεις μήνες μετά τη λήξη του προγράμματος.

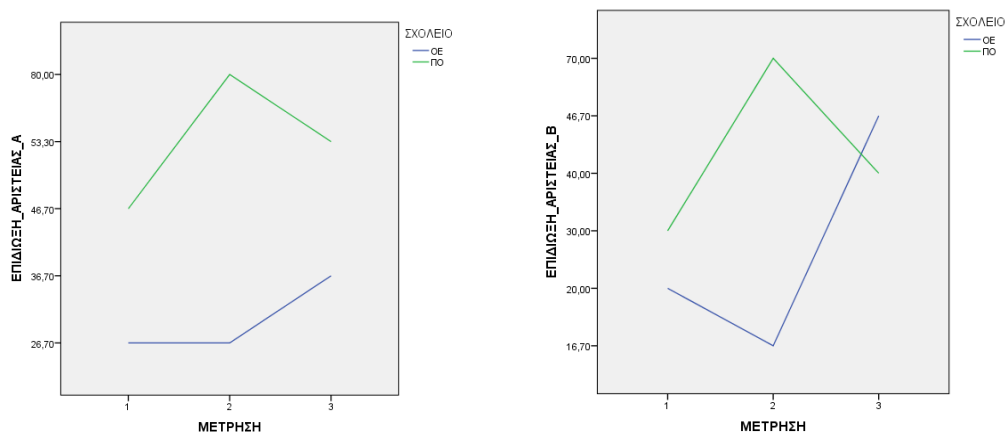
Ομάδα Ελέγχου και Πειραματική Ομάδα στις τρεις μετρήσεις:

Η απόκλιση στις απαντήσεις συμφωνίας της ΟΕ και της ΠΟ στην 1η, 2η και 3η μέτρηση δεν έχουν συγκεκριμένα μία τάση. Όπως παρουσιάζεται στον Πίνακα 8, στην 1η μέτρηση η μεγαλύτερη διαφορά υπήρξε ανάμεσα στις απαντήσεις για την μετριοφροσύνη (ΟΕ:63.3% και ΠΟ:23.3%). Στη 2η μέτρηση μεγάλη διαφορά παρατηρήθηκε στις απαντήσεις συμφωνίας για την επιδίωξη αριστείας (ΟΕ:16.7% και ΠΟ:70%). Στη 3η μέτρηση η μεγαλύτερη απόκλιση ανάμεσα στην ΟΕ και την ΠΟ εμφανίστηκε όσον αφορά τον ερασιτεχνισμό (ΟΕ: 43,3% και ΠΟ: 20%).

Πίνακας 8: Ποσοστά επιλογών των απαντήσεων της ΠΟ και της ΟΕ και για τις τρεις μετρήσεις για την ερώτηση: «Παρακαλώ σημείωσε τι κατά την γνώμη σου προωθούν οι Ολυμπιακοί Αγώνες;»

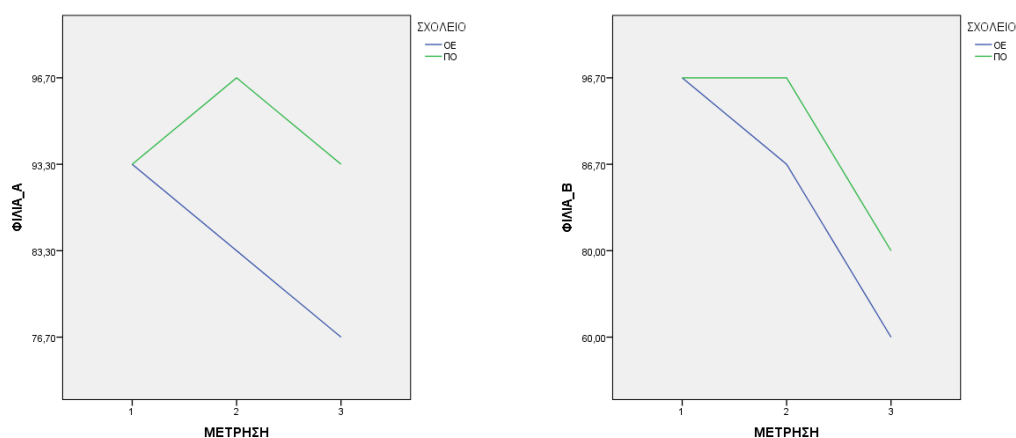
3.β) Παρακαλώ σημείωσε τι κατά την γνώμη σου προωθούν οι Ολυμπιακοί Αγώνες;							
		ΟΕ 1 ^η	ΠΟ 1 ^η	ΟΕ 2 ^η	ΠΟ 2 ^η	ΟΕ 3 ^η	ΠΟ 3 ^η
Επιδίωξη αριστείας	Ποσοστά	20%	30%	16.7%	70%	46.7%	40%
	N	6	9	5	21	14	12
Ειρήνη	Ποσοστά	93.3%	93.3%	100%	96.7%	80%	96.7%
	N	28	28	30	29	24	29
Εμπορευματοποίηση	Ποσοστά	20%	16.7%	23.3%	16.7%	26.7%	10%
	N	6	5	7	5	8	3
Μετριοφροσύνη	Ποσοστά	63.3%	23.3%	36.7%	53.3%	66.7%	36.7%
	N	19	7	11	16	20	11
Πραγματοποίηση του στόχου μας	Ποσοστά	86.7%	73.3%	83.3%	86.7%	66.7%	83.3%
	N	26	22	25	26	20	25
Συναναστροφή	Ποσοστά	73.3%	50%	46.7%	56.7%	56.7%	60%
	N	22	15	14	17	17	18
Χρήση ναρκωτικών	Ποσοστά	10%	3.3%	16.7%	0%	16.7%	6.7%
	N	3	1	5	0	5	2
Θέληση	Ποσοστά	90%	86.7%	100%	86.7%	86.7%	93.3%
	N	27	26	30	26	26	28
Υπακοή	Ποσοστά	73.3%	73.3%	70%	80%	63.3%	70%
	N	22	22	21	24	19	21
Σεβασμός κανόνων	Ποσοστά	93.3%	93.3%	80%	90%	80%	90%
	N	28	28	24	27	24	27
Συγκέντρωση νέων	Ποσοστά	73.3%	50%	60%	73.3%	70%	73.3%
	N	22	15	18	22	21	22
Αρετή	Ποσοστά	90%	73.3%	73.3%	70%	66.7%	70%
	N	27	22	22	21	20	21
Θέληση για καταβολή μέγιστης προσπάθειας	Ποσοστά	80%	66.7%	63.3%	73.3%	60%	80%
	N	24	20	19	22	18	24
Αυτοέλεγχος	Ποσοστά	70%	46.7%	60%	60%	76.7%	66.7%
	N	21	14	18	18	23	20
Ερασιτεχνισμός	Ποσοστά	36.7%	16.7%	33.3%	6.7%	43.3%	20%
	N	11	5	10	2	13	6
Ισότητα	Ποσοστά	86.7%	90%	83.3%	93.3%	83.3%	83.3%
	N	26	27	25	28	25	25
Φιλία	Ποσοστά	96.7%	96.7%	86.7%	96.7%	60%	80%
	N	29	29	26	29	18	24

Στην συνέχεια παρουσιάζεται γραφικά η στάση των μαθητών απέναντι στην αξία: επιδίωξη αριστείας για τις προαναφερθείσες ερωτήσεις, όπου παρατηρούμε ότι και στις δύο απεικονίσεις οι δύο ομάδες έχουν αντίθετη πορεία.

Γράφημα 5(α, β): Γραφική απεικόνιση των τριών μετρήσεων των ποσοστών συμφωνίας της ΠΟ και ΟΕ για την «επιδίωξη αριστείας» από τις ερωτήσεις 3α, 3β

Τέλος παρουσιάζονται γραφικά οι απαντήσεις των μαθητών στις ερωτήσεις 3α και 3β όσον αφορά την αξία φιλία. Στην πρώτη απεικόνιση για την αξία φιλία από την πειραματική ομάδα παρατηρούμε ότι στην αρχή έχουμε ανοδική πορεία και μετά καθοδική, και ότι από την ομάδα ελέγχου σημειώθηκε μόνο καθοδική πορεία. Στην δεύτερη απεικόνιση παρατηρούμε ότι οι δύο ομάδες έχουν κοινή πορεία από τη δεύτερη στην τρίτη μέτρηση.

Σχήμα 6(α, β): Γραφική απεικόνιση των τριών μετρήσεων των ποσοστών συμφωνίας της ΠΟ και της ΟΕ για τη «φιλία» από τις ερωτήσεις 3α, 3β

ΑΝΑΛΥΣΗ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΤΟΥ ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΥ ΤΙΜΙΟΥ ΠΑΙΧΝΙΔΙΟΥ

- *Αποτελέσματα που αφορούν στις συμπεριφορές ως προς τον παράγοντα «τέχνη νίκης»*

Στις ερωτήσεις 2, 6, 8, 12 του ερωτηματολογίου «τίμιο παιχνίδι», θετικές απαντήσεις για τον παράγοντα τέχνη της νίκης θεωρούνται οι απαντήσεις «Ποτέ» και «Σχεδόν Ποτέ». Από τα αποτελέσματα προκύπτει ότι το ποσοστό των θετικών απαντήσεων της ΠΟ κυμαίνεται σε υψηλά επίπεδα και στις τρεις μετρήσεις, ενώ παρατηρείται άνοδος των απαντήσεων από την πρώτη στη δεύτερη μέτρηση. Στον **Πίνακα 9** καταγράφονται τα ποσοστά των ατόμων τα οποία απάντησαν «Ποτέ» αθροισμένα με τα ποσοστά των ατόμων τα οποία απάντησαν «Σχεδόν Ποτέ».

Από τον *t-test* έλεγχο από μέτρηση σε μέτρηση προέκυψε στατιστικά σημαντική αύξηση στις απαντήσεις της ΠΟ από την 1^η στη 2^η μέτρηση για τα ερωτήματα 2. «Προσπαθώ να εκνευρίσω τους αντιπάλους», 8.«Μιλώ άσχημα στους αντιπάλους» και 12.«Προσπαθώ να κάνω τους αντιπάλους να θυμώσουν» (όπως σημειώνονται στον **Πίνακα 15**- βλ. παρακάτω). Αντιθέτως στατιστικά σημαντική μείωση παρουσιάστηκε από τη 2^η στην 3^η μέτρηση για τα ερωτήματα 2 και 8 (*p value*=0,045 και *p value*=0,016 αντίστοιχα) αποδεικνύοντας ότι δεν υπήρξε διατήρηση των αποτελεσμάτων (βλ. παρακάτω **Πίνακα 16**).

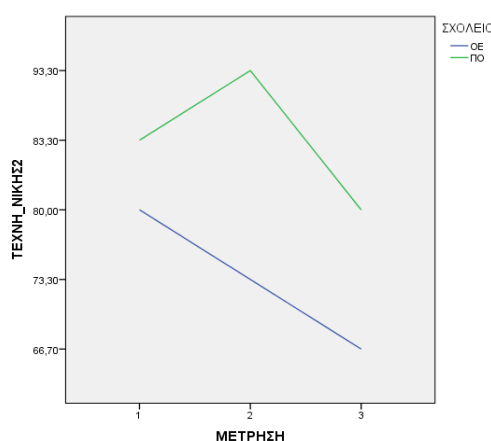
Για τις διαφορές ανάμεσα στις θετικές απαντήσεις των δύο ομάδων ο έλεγχος ανά μέτρηση μετά το παρεμβατικό πρόγραμμα μάς υποδεικνύει ότι στατιστικά σημαντικές διαφορές, με θετικό πρόσημο για την ΠΟ, έχουμε στο ερώτημα 2. «Προσπαθώ να εκνευρίσω τους αντιπάλους» κατά τη 2^η μέτρηση όπου *p value*=0.045 και κατά την 3^η μέτρηση: *p value*=0.047, στο ερώτημα 6.«Προσπαθώ να ενοχλώ τους αντιπάλους» κατά την 3^η μέτρηση (*p value*=0.046), στο ερώτημα 8.«Μιλώ άσχημα στους αντιπάλους» κατά την 3^η μέτρηση (*p value*=0.000), ενώ τέλος για το ερώτημα 12.«Προσπαθώ να κάνω τους αντιπάλους να θυμώσουν» κατά τη 2^η μέτρηση έχουμε: *p value*=0.000 (βλ. **Πίνακα 17**) και κατά την 3^η μέτρηση: *p value*=0.044 (βλ. **Πίνακα 18**).

Πίνακας 9: Ποσοστά θετικών απαντήσεων της ΠΟ και της ΟΕ και για τις τρεις μετρήσεις για τις ερωτήσεις που αφορούν στον παράγοντα του τίμιου παιχνιδιού «τέχνη νίκης».

		Τέχνη νίκης					
		ΟΕ 1 ^η	ΠΟ 1 ^η	ΟΕ 2 ^η	ΠΟ 2 ^η	ΟΕ 3 ^η	ΠΟ 3 ^η
2. Προσπαθώ να εκνευρίσω τους αντιπάλους	Ποσοστά	80%	83.3%	73.3%	93.3%	66.7%	80%
	N	24	25	22	28	20	24
6. Προσπαθώ να ενοχλώ τους αντιπάλους	Ποσοστά	76.7%	86.7%	73.3%	93.3%	76.7%	83.3%
	N	23	26	22	28	23	25
8. Μιλώ άσχημα στους αντιπάλους	Ποσοστά	93.3%	86.7%	86.7%	100%	73.3%	93.3%
	N	28	26	26	30	22	28
12. Προσπαθώ να κάνω τους αντιπάλους να θυμώσουν	Ποσοστά	86.7%	86.7%	73.3%	93.3%	60%	96.7%
	N	26	26	22	28	18	29

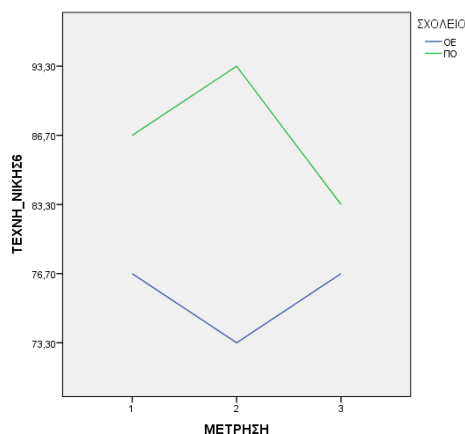
*Η παραπάνω αρίθμηση των ερωτήσεων έγινε σύμφωνα με την σειρά των ερωτήσεων στο ερωτηματολόγιο το οποίο συμπληρώθηκε.

Στη γραφική απεικόνιση που ακολουθεί, όπου παρουσιάζεται η συμπεριφορά που αφορά στον παράγοντα *τέχνη νίκης*: «Προσπαθώ να εκνευρίσω τους αντιπάλους», παρατηρούμε ότι η ΟΕ έχει σταθερά καθοδική πορεία. Για την ΠΟ σημειώνεται καθοδική πορεία από τη 2^η στην 3^η μέτρηση.

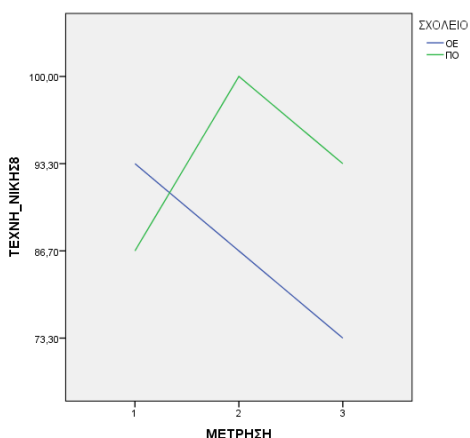
Γράφημα 7: Γραφική απεικόνιση των τριών μετρήσεων των ποσοστών συμφωνίας για την «τέχνη νίκης» στην ερώτηση 2. «Προσπαθώ να εκνευρίσω τους αντιπάλους»

Στην παρακάτω γραφική απεικόνιση όπου παρουσιάζεται η συμπεριφορά που αφορά στον παράγοντα *τέχνη νίκης*: «Προσπαθώ να ενοχλώ τους αντιπάλους», παρατηρούμε ότι η ΠΟ σε αντίθεση με την ΟΕ αυξάνει τις θετικές της απαντήσεις στη 2^η μέτρηση ενώ τις μειώνει αισθητά στην 3^η μέτρηση.

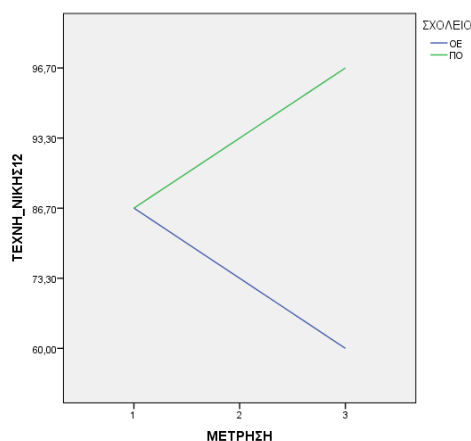
Γράφημα 8: Γραφική απεικόνιση των τριών μετρήσεων των ποσοστών συμφωνίας για την «τέχνη νίκης» στην ερώτηση 6. «Προσπαθώ να ενοχλώ τους αντιπάλους»

Στην επόμενη γραφική απεικόνιση παρουσιάζεται η πορεία της συμπεριφοράς «Μιλώ άσχημα στους αντιπάλους» (*τέχνη νίκης*). Οι απαντήσεις της ΠΟ παρουσιάζουν ανοδική κι έπειτα καθοδική πορεία, ενώ οι απαντήσεις της ΟΕ σταθερά καθοδική.

Γράφημα 9: Γραφική απεικόνιση των τριών μετρήσεων των ποσοστών συμφωνίας για την «τέχνη νίκης» στην ερώτηση 8. «Μιλώ άσχημα στους αντιπάλους»

Τέλος, στη γραφική απεικόνιση της συμπεριφοράς «Προσπαθώ να κάνω τους αντιπάλους να θυμώσουν» (τέχνη νίκης), παρατηρούμε την αντίθετη πορεία που σημείωσαν στις μετρήσεις οι δύο ομάδες για αυτή τη συμπεριφορά.

Γράφημα 10: Γραφική απεικόνιση των τριών μετρήσεων των ποσοστών συμφωνίας για την «τέχνη νίκης» στην ερώτηση 12. «Προσπαθώ να κάνω τους αντιπάλους να θυμώσουν»

- *Αποτελέσματα που αφορούν στις συμπεριφορές ως προς τον παράγοντα «σεβασμός στις Τυπικότητες»*

Στις ερωτήσεις 4, 10, 14, 16, θετικές απαντήσεις για τον σεβασμό στις τυπικότητες θεωρούνται οι απαντήσεις «Πάντα» και «Σχεδόν Πάντα». Στον Πίνακα 10 καταγράφονται τα ποσοστά των ατόμων τα οποία απάντησαν «Πάντα» αθροισμένα με τα ποσοστά των ατόμων τα οποία απάντησαν «Σχεδόν Πάντα».

Είναι φανερό (βλ. Πίνακα 10) ότι η ΠΟ αυξάνει τις θετικές απαντήσεις στη δεύτερη και τρίτη μέτρηση ή τις διατηρεί σε ικανοποιητικά υψηλά ποσοστά. Δε συμβαίνει όμως το ίδιο με τις απαντήσεις της ΟΕ όπου φαίνεται ότι μειώθηκαν τα ποσοστά των θετικών απαντήσεών της. Παρατηρούμε έτσι ότι οι διαφορές ανάμεσα στις δύο ομάδες αυξάνονται κατά την τρίτη μέτρηση.

Συγκεκριμένα από τον *t-test* έλεγχο από τη δεύτερη στην τρίτη μέτρηση προέκυψε για τις θετικές απαντήσεις της ΟΕ στατιστικά σημαντική μείωση σχετικά με τα ερωτήματα 4.«Συγχαίρω τους αντιπάλους όταν χάνω» - *p value*=0.046 - και 14.«Στο

τέλος δίνω το χέρι στους αντιπάλους» - $p\ value=0.047$ - (Πίνακας 14). Για την ΠΟ στο ερώτημα 4.«Συγχαίρω τους αντιπάλους όταν χάνω» διαπιστώθηκε στατιστικά σημαντική αύξηση των θετικών απαντήσεων από την πρώτη στη δεύτερη μέτρηση (όπως φαίνεται στον Πίνακα 15: $p\ value=0.045$), ενώ στατιστικά σημαντική μείωση διαπιστώθηκε για το ίδιο ερώτημα από τη δεύτερη στην τρίτη μέτρηση (Πίνακας 16: $p\ value=0.045$).

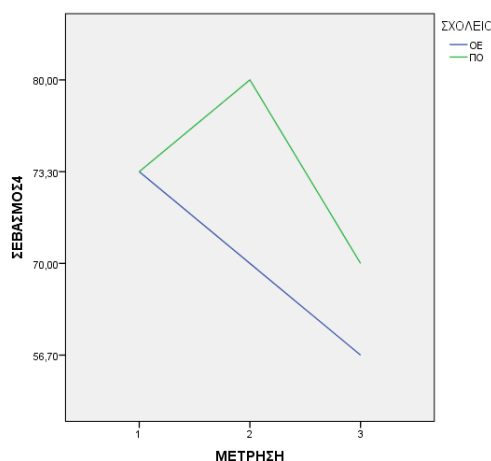
Από τον έλεγχο των ομάδων ανά μέτρηση προέκυψε ότι υπήρξε στατιστικά σημαντική διαφορά ανάμεσα στις θετικές απαντήσεις των δύο ομάδων, με θετικό πρόσημο για την ΠΟ, στο ερώτημα 4.«Συγχαίρω τους αντιπάλους όταν χάνω» σημειώνοντας επίπεδο σημαντικότητας κατά τη δεύτερη μέτρηση: $p\ value=0.045$ (Πίνακας 17) και κατά την τρίτη μέτρηση: $p\ value=0.046$ (Πίνακας 18).

Πίνακας 10: Ποσοστά θετικών απαντήσεων της ΠΟ και της ΟΕ και για τις τρεις μετρήσεις για τις ερωτήσεις που αφορούν στον παράγοντα του *τίμιου παιχνιδιού* «σεβασμός στις τυπικότητες».

Σεβασμός στις τυπικότητες							
		ΟΕ 1 ^η	ΠΟ 1 ^η	ΟΕ 2 ^η	ΠΟ 2 ^η	ΟΕ 3 ^η	ΠΟ 3 ^η
4. Συγχαίρω τους αντιπάλους όταν χάνω	Ποσοστά	73.3%	73.3%	70%	80%	56.7%	70%
	N	22	22	21	24	17	21
10. Δίνω το χέρι στον αντίπαλο ανεξάρτητα αν κέρδισα ή έχασα	Ποσοστά	66.7%	73.3%	76.7%	73.3%	56.7%	70%
	N	20	22	23	22	17	21
14. Στο τέλος δίνω το χέρι στους αντιπάλους	Ποσοστά	80%	73.3%	76.7%	80%	46.7%	76.7%
	N	24	22	23	24	14	23
16. Συγχαίρω τον αντίπαλο για μια καλή απόδοση	Ποσοστά	76.7%	73.3%	73.3%	73.3%	63.3%	76.7%
	N	23	22	22	22	19	23

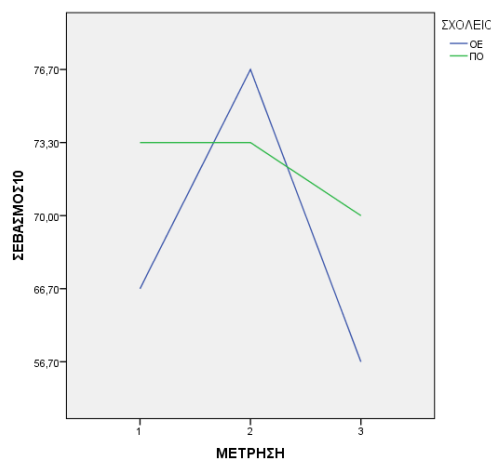
*Η παραπάνω αρίθμηση των ερωτήσεων έγινε σύμφωνα με την σειρά των ερωτήσεων στο ερωτηματολόγιο το οποίο συμπληρώθηκε.

Στην ακόλουθη γραφική απεικόνιση παρουσιάζεται η πορεία της συμπεριφοράς «Συγχαίρω τους αντιπάλους όταν χάνω» (σεβασμός στις τυπικότητες). Οι απαντήσεις της ΠΟ παρουσιάζουν ανοδική κι έπειτα καθοδική πορεία, ενώ οι απαντήσεις της ΟΕ σταθερά καθοδική.

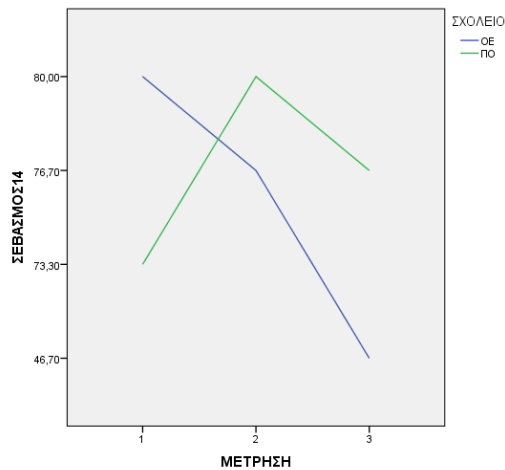
Γράφημα 11: Γραφική απεικόνιση των τριών μετρήσεων των ποσοστών συμφωνίας για τον παράγοντα «σεβασμός στις τυπικότητες» στην ερώτηση 4. «Συγχαίρω τους αντιπάλους όταν χάνω»

Στη συνέχεια ακολουθεί γραφική απεικόνιση όπου παρουσιάζεται η πορεία της συμπεριφοράς «Δίνω το χέρι στον αντίπαλο ανεξάρτητα αν κέρδισα ή έχασα» (σεβασμός στις τυπικότητες). Οι απαντήσεις της ΠΟ παρουσιάζουν μικρή καθοδική πορεία στην 3^η μέτρηση, ενώ οι απαντήσεις της ΟΕ παρουσιάζουν μεγάλη πτώση στην 3^η μέτρηση.

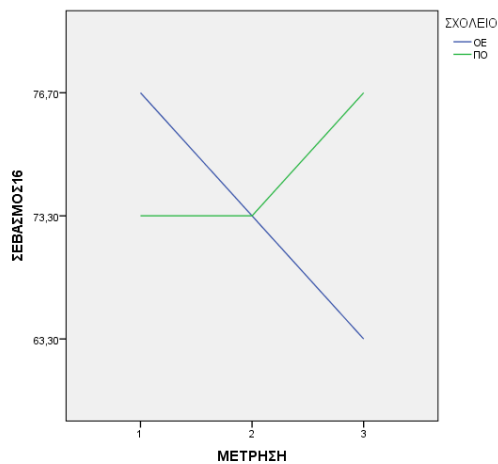
Γράφημα 12: Γραφική απεικόνιση των τριών μετρήσεων των ποσοστών συμφωνίας για τον παράγοντα «σεβασμός στις τυπικότητες» στην ερώτηση 10. «Δίνω το χέρι στον αντίπαλο ανεξάρτητα αν κέρδισα ή έχασα»

Στο παρακάτω γράφημα απεικονίζεται η πορεία της συμπεριφοράς «Στο τέλος δίνω το χέρι στους αντιπάλους» (σεβασμός στις τυπικότητες), όπου φαίνεται ότι η ΠΟ, σε αντίθεση με την ΟΕ, αυξάνει τις θετικές απαντήσεις της στη 2^η μέτρηση. Από την άλλη όμως σημειώνει καθοδική πορεία από τη 2^η στην 3^η μέτρηση.

Σχήμα 13: Γραφική απεικόνιση των τριών μετρήσεων των ποσοστών συμφωνίας για τον παράγοντα «σεβασμός στις τυπικότητες» στην ερώτηση 14. «Στο τέλος δίνω το χέρι στους αντιπάλους»

Στο Γράφημα 14 παρουσιάζεται η πορεία της συμπεριφοράς των μαθητών/τριών «Συγχαίρω τον αντίπαλο για μια καλή απόδοση» (σεβασμός στις τυπικότητες). Παρατηρούμε την σταθερά καθοδική πορεία της ΟΕ και την ανοδική πορεία από πλευράς ΠΟ από τη 2^η στην 3^η μέτρηση.

Σχήμα 14: Γραφική απεικόνιση των τριών μετρήσεων των ποσοστών συμφωνίας για τον παράγοντα «σεβασμός στις τυπικότητες» στην ερώτηση 16. «Συγχαίρω τον αντίπαλο για μια καλή απόδοση»

- *Αποτελέσματα που αφορούν στις συμπεριφορές ως προς τον παράγοντα «κλέψιμο»*

Στις ερωτήσεις 3, 9, 11, 15, θετικές απαντήσεις για τον παράγοντα *κλέψιμο* θεωρούνται οι απαντήσεις «Ποτέ» και «Σχεδόν Ποτέ». Στον **Πίνακα 11** καταγράφονται τα ποσοστά των ατόμων τα οποία απάντησαν «Ποτέ» αθροισμένα με τα ποσοστά των ατόμων τα οποία απάντησαν «Σχεδόν Ποτέ».

Από τα ποσοστά του Πίνακα 11 συμπεραίνουμε ότι τα ποσοστά θετικών απαντήσεων κυμάνθηκαν σε υψηλά επίπεδα και στις τρεις μετρήσεις, κυρίως για την ΠΟ. Επίσης, τα ποσοστά θετικών απαντήσεων της ΠΟ είναι μεγαλύτερα από αυτά της ΟΕ σε όλες τις ερωτήσεις κατά τη 2^η και 3^η μέτρηση. Βλέπουμε ακόμη ότι οι θετικές απαντήσεις της ΟΕ μειώθηκαν σταδιακά από την 1^η στη 2^η μέτρηση και από τη 2^η στην 3^η μέτρηση.

Για την ΟΕ από τον *t-test* έλεγχο των μετρήσεων της σχετικά με τον παράγοντα *κλέψιμο* (όπως παρουσιάζεται στον **Πίνακα 13**, βλ. παρακάτω) προέκυψε στατιστικά σημαντική μείωση των θετικών απαντήσεων της από την 1^η στη 2^η μέτρηση στα ερωτήματα 3, 9 και 15 (σημειώθηκε *p value*=0.044, *p value*=0.002, *p value*=0.045 αντίστοιχα). Όσον αφορά την ΠΟ έχουμε στατιστικά σημαντική αύξηση στο ερώτημα 3 (*p value*=0.003) και στο ερώτημα 15 (*p value*=0.044) από την 1^η στη 2^η μέτρηση (**Πίνακας 15**) και στο ερώτημα 11 από τη 2^η στην 3^η μέτρηση (*p value*=0.044 – **Πίνακας 16**).

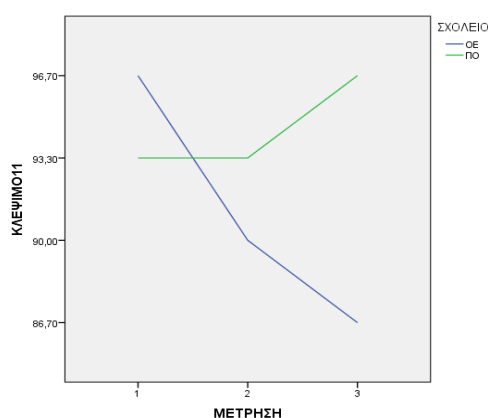
Στατιστικά σημαντική διαφορά ανάμεσα στις δύο ομάδες (που'ναι εμφανής κι από τα ποσοστά και από τα γραφήματα 15, 16, 17 και 18) σημειώθηκε σύμφωνα με τον έλεγχο των θετικών απαντήσεων από μέτρηση σε μέτρηση για όλα τα ερωτήματα του παράγοντα *κλέψιμο*, υποδεικνύοντας ότι υπερέχει η ΠΟ. Κατά τη 2^η μέτρηση προέκυψε στατιστικά σημαντική διαφοροποίηση στο ερώτημα 3.«κλέβω» *p value*=0.043, στο 9.«Θέλω να κλέβω» *p value*=0.026, στο 11.«Κλέβω αν αυτό με βοηθάει να κερδίσω» *p value*=0.045 και στο 15.«Κλέβω αν είμαι σίγουρος ότι δεν θα με πιάσουν» *p value*=0.044 (**Πίνακας 17**). Κατά την 3^η μέτρηση, όπως φαίνεται στον **Πίνακα 18**, έχουμε επίπεδα σημαντικότητας για το ερώτημα 3.«Κλέβω» *p value*=0.000, το 9.«Θέλω να κλέβω» *p value*=0.000, το 11.«Κλέβω αν αυτό με βοηθάει να κερδίσω» *p value*=0.004 και το 15.«Κλέβω αν είμαι σίγουρος ότι δεν θα με πιάσουν» *p value*=0.003 .

Πίνακας 11: Ποσοστά θετικών απαντήσεων της ΠΟ και της ΟΕ και για τις τρεις μετρήσεις για τις ερωτήσεις που αφορούν στον παράγοντα του τίμιου παιχνιδιού «κλέψιμο».

		Κλέψιμο					
		ΟΕ 1 ^η	ΠΟ 1 ^η	ΟΕ 2 ^η	ΠΟ 2 ^η	ΟΕ 3 ^η	ΠΟ 3 ^η
11. Κλέβω αν αυτό με βοηθάει να κερδίσω	Ποσοστά	96.7%	93.3%	90%	93.3%	86.7%	96.7%
	N	29	28	27	28	26	29
15. Κλέβω αν είμαι σίγουρος ότι δεν θα με πιάσουν	Ποσοστά	90%	96.7%	80%	96.7%	70%	96.7%
	N	27	29	24	29	21	29
3. Κλέβω	Ποσοστά	93.3%	86.7%	80%	100%	76.7%	96.7%
	N	28	26	24	30	23	29
9. Θέλω να κλέβω	Ποσοστά	96.7%	96.7%	86.7%	93.3%	80%	96.7%
	N	29	29	26	28	24	29

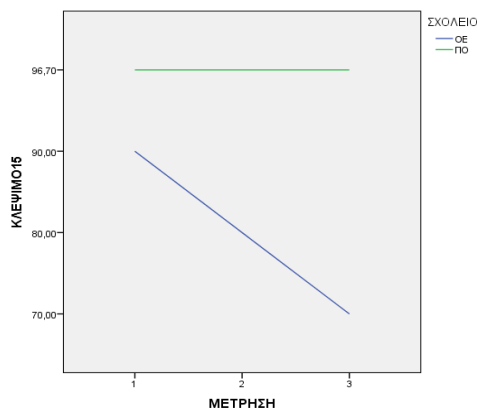
*Η παραπάνω αρίθμηση των ερωτήσεων έγινε σύμφωνα με την σειρά των ερωτήσεων στο ερωτηματολόγιο το οποίο συμπληρώθηκε.

Στο **Γράφημα 15** όπου παρουσιάζεται γραφικά η συμπεριφορά που αφορά στον παράγοντα κλέψιμο: «Κλέβω αν αυτό με βοηθάει να κερδίσω», παρατηρούμε ότι η ΠΟ αυξάνει τις θετικές της απαντήσεις στην 3^η μέτρηση ενώ η ΟΕ τις μειώνει κατά τις μετρήσεις.

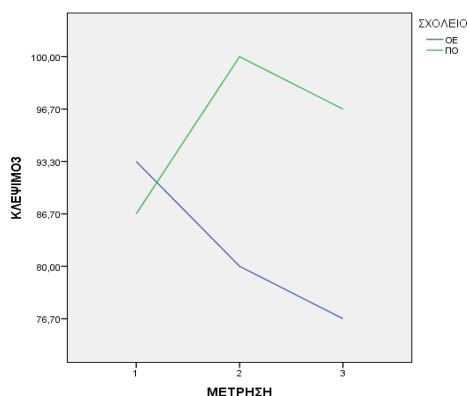
Γράφημα 15: Γραφική απεικόνιση των τριών μετρήσεων των ποσοστών συμφωνίας για τον παράγοντα «κλέψιμο» στην ερώτηση 11. «Κλέβω αν αυτό με βοηθάει να κερδίσω»

Στο **Γράφημα 16** όπου παρουσιάζεται γραφικά η συμπεριφορά του παράγοντα κλέψιμο: «Κλέβω αν είμαι σίγουρος ότι δεν θα με πιάσουν» παρατηρούμε ότι οι θετικές απαντήσεις της ΠΟ διατηρούν σταθερή πορεία στις μετρήσεις ενώ αυτές της ΟΕ μειώνονται από μέτρηση σε μέτρηση.

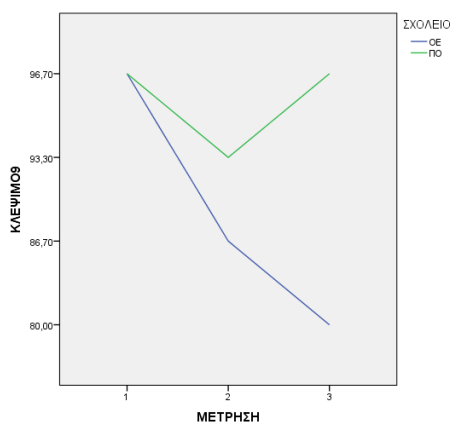
Γράφημα 16: Γραφική απεικόνιση των τριών μετρήσεων των ποσοστών συμφωνίας για τον παράγοντα «κλέψιμο» στην ερώτηση 15. «Κλέβω αν είμαι σίγουρος ότι δεν θα με πιάσουν»

Εν συνεχεία απεικονίζεται γραφικά η συμπεριφορά «Κλέβω» (που εμπεριέχεται επίσης στον παράγοντα κλέψιμο) από πλευράς των μαθητών της ΠΟ και της ΟΕ. Παρατηρούμε από το γράφημα ότι σημειώθηκε αντίθετη πορεία για τις δύο ομάδες.

Γράφημα 17: Γραφική απεικόνιση των τριών μετρήσεων των ποσοστών συμφωνίας για τον παράγοντα «κλέψιμο» στην ερώτηση 3. «Κλέβω»

Στο επόμενο γράφημα απεικονίζεται γραφικά η συμπεριφορά «Θέλω να κλέβω» του παράγοντα κλέψιμο για τους μαθητές της ΠΟ και της ΟΕ. Παρατηρούμε από το γράφημα ότι σημειώθηκε κοινή καθοδική πορεία για τις δύο ομάδες από την 1^η στη 2^η μέτρηση με περισσότερες όμως θετικές απαντήσεις για την ΠΟ, που τις αύξησε αισθητά από τη 2^η στην 3^η μέτρηση .

Γράφημα 18: Γραφική απεικόνιση των τριών μετρήσεων των ποσοστών συμφωνίας για τον παράγοντα «κλέψιμο» στην ερώτηση 9. «Θέλω να κλέβω»

- *Αποτελέσματα που αφορούν στις συμπεριφορές ως προς τον παράγοντα «σεβασμός στους συμπαίκτες»*

Στις τέσσερις τελευταίες ερωτήσεις του δεύτερου ερωτηματολογίου (1, 5, 7, 13), θετικές απαντήσεις για το σεβασμό στους συμπαίκτες θεωρούνται οι απαντήσεις «Πάντα» και «Σχεδόν Πάντα». Στον **Πίνακα 12** καταγράφονται τα ποσοστά των ατόμων τα οποία απάντησαν «Πάντα» αθροισμένα με τα ποσοστά των ατόμων τα οποία απάντησαν «Σχεδόν πάντα».

Εξετάζοντας τον Πίνακα 12 παρατηρούμε για την ΠΟ ότι ενώ αύξησε τις θετικές απαντήσεις της από την 1^η στη 2^η μέτρηση έπειτα κατά την 3^η μέτρηση μειώθηκαν τα ποσοστά των θετικών απαντήσεών της και στις 4 ερωτήσεις. Παρόλα αυτά οι θετικές απαντήσεις της ΠΟ παραμένουν στο σύνολο των ερωτήσεων περισσότερες από αυτές της ΟΕ για τον παράγοντα «σεβασμός στους συμπαίκτες».

Όσον αφορά την ΟΕ από τον έλεγχο των μετρήσεων της προέκυψε στατιστικά σημαντική μείωση των θετικών απαντήσεών της από την 1^η στη 2^η μέτρηση - **Πίνακας 13**- για το ερώτημα 7.«Επιβραβεύω τις καλές προσπάθειες των συμπαικτών μου» ($p\ value=0.047$) και για το 13.«Συμπαραστέκομαι στους συμπαίκτες μου» ($p\ value=0.045$), ενώ από τη 2^η στην 3^η -**Πίνακας 14**- για το 5.«Βοηθάω τους συμπαίκτες μου» ($p\ value=0.046$) και για το 13.«Συμπαραστέκομαι στους συμπαίκτες μου» ($p\ value=0.047$). Από την άλλη για την ΠΟ προέκυψε στατιστικά σημαντική αύξηση των θετικών απαντήσεών της από την 1^η στη 2^η μέτρηση και στα τέσσερα ερωτήματα

του παράγοντα σεβασμός στους συμπαίκτες, όπως σημειώνεται στον **Πίνακα 15** (ερώτημα 1: $p\ value=0.044$, ερώτημα 5: $p\ value=0.044$, ερώτημα 7: $p\ value=0.002$ & ερώτημα 13: $p\ value=0.046$). Από τη 2^η στην 3^η μέτρηση αντιθέτως παρατηρήθηκε στατιστικά σημαντική μείωση των θετικών απαντήσεων της ΠΟ στο ερώτημα 5.«Βοηθάω τους συμπαίκτες μου» όπου $p\ value=0.003$ και στο ερώτημα 7.«Επιβραβεύω τις καλές προσπάθειες των συμπαίκτών μου» όπου $p\ value=0.003$ (βλ. **Πίνακα 16**). Με τις τελευταίες αυτές τιμές ο *t-test* έλεγχος αποδεικνύει την αδυναμία διατήρησης των θετικών αποτελεσμάτων της ΠΟ από τη δεύτερη στην τρίτη και τελευταία μέτρηση τρεις μήνες μετά το πέρας των δράσεων της παρέμβασης.

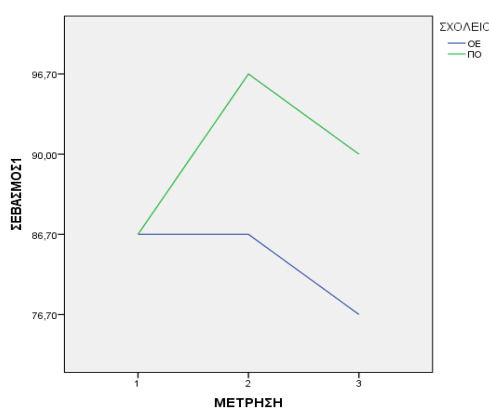
Στατιστικά σημαντικές διαφοροποιήσεις ανάμεσα στις δύο ομάδες, μεταξύ των οποίων υπερέχει η ΠΟ και που'ναι εμφανείς κι από τα ποσοστά και από τα γραφήματα 19, 20, 21 & 22, σημειώθηκε, σύμφωνα με τον *t-test* έλεγχο, και κατά τη δεύτερη και κατά την τρίτη μέτρηση. Έτσι κατά την 2^η μέτρηση –**Πίνακας 17**- αποδείχθηκε στατιστικά σημαντική διαφορά στα ερωτήματα 1, 5 και 7 (1.«Υποστηρίζω τους συμπαίκτες μου»: $p\ value=0.004$, 5.«Βοηθάω τους συμπαίκτες μου»: $p\ value=0.001$ & 7.«Επιβραβεύω τις καλές προσπάθειες των συμπαίκτών μου»: $p\ value=0.045$). Κατά την 3^η μέτρηση έχουμε σημαντικότητα για το ερώτημα 1.«Υποστηρίζω τους συμπαίκτες μου» ($p\ value=0.008$) και για το 13.«Συμπαράστέκομαι στους συμπαίκτες μου» (από τον έλεγχο $p\ value=0.047$ - **Πίνακας 18**).

Πίνακας 12: Ποσοστά θετικών απαντήσεων της ΠΟ και της ΟΕ και για τις τρεις μετρήσεις για τις ερωτήσεις που αφορούν στον παράγοντα του *τίμιου παιχνιδιού* «σεβασμός στους συμπαίκτες».

Σεβασμός στους συμπαίκτες							
		ΟΕ 1 ^η	ΠΟ 1 ^η	ΟΕ 2 ^η	ΠΟ 2 ^η	ΟΕ 3 ^η	ΠΟ 3 ^η
1. Υποστηρίζω τους συμπαίκτες μου	Ποσοστά	86.7%	86.7%	86.7%	96.7%	76.7%	90%
	N	26	26	26	29	23	27
5. Βοηθάω τους συμπαίκτες μου	Ποσοστά	76.7%	83.3%	80%	93.3%	76.7%	73.3%
	N	23	25	24	28	23	22
7. Επιβραβεύω τις καλές προσπάθειες των συμπαίκτών μου	Ποσοστά	70%	73.3%	70%	86.7%	73.3%	70%
	N	21	22	21	26	22	21
13. Συμπαράστέκομαι στους συμπαίκτες μου	Ποσοστά	83.3%	83.3%	76.7%	90%	66.7%	86.7%
	N	25	25	23	27	20	26

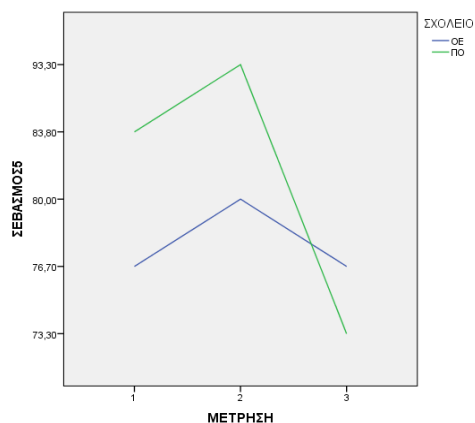
*Η παραπάνω αρίθμηση των ερωτήσεων έγινε σύμφωνα με την σειρά των ερωτήσεων στο ερωτηματολόγιο το οποίο συμπληρώθηκε.

Στο **Γράφημα 19** που αναφέρεται στην *ερώτηση 1*. «Υποστηρίζω τους συμπαίκτες μου» (σεβασμός στους συμπαίκτες) παρουσιάζεται αύξηση -στατιστικά σημαντική- από πλευράς ΠΟ στη 2^η μέτρηση. Στην 3^η μέτρηση έχουμε πτώση και για τις 2 ομάδες.

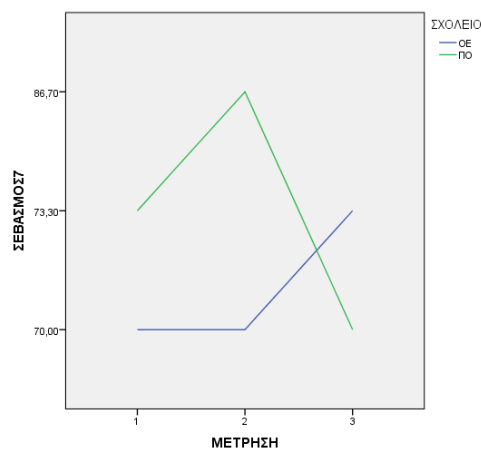
Γράφημα 19: Γραφική απεικόνιση των τριών μετρήσεων των ποσοστών συμφωνίας για τον παράγοντα «σεβασμός στους συμπαίκτες» στην ερώτηση 1. «Υποστηρίζω τους συμπαίκτες μου»

Στο **Γράφημα 20** παρατηρούμε κοινή πορεία από την ΟΕ και την ΠΟ για την *ερώτηση 5* «Βοηθάω τους συμπαίκτες μου» (σεβασμός στους συμπαίκτες). Στην 3^η μέτρηση έχουμε μεγάλη πτώση -στατιστικά σημαντική- για την πειραματική ομάδα με αποτέλεσμα να πέσει πιο κάτω από την ομάδα ελέγχου.

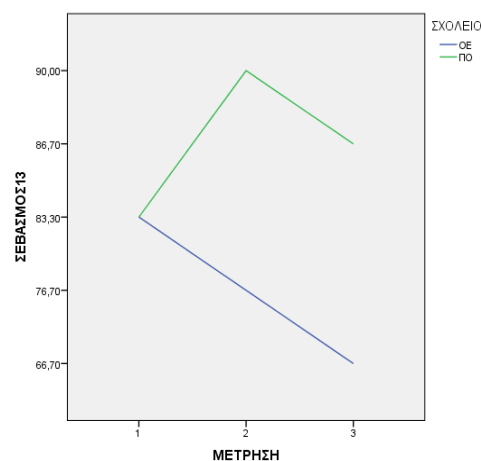
Γράφημα 20: Γραφική απεικόνιση των τριών μετρήσεων των ποσοστών συμφωνίας για τον παράγοντα «σεβασμός στους συμπαίκτες», ερώτ.5 «Βοηθάω τους συμπαίκτες μου»

Στο **Γράφημα 21** για τον παράγοντα: *σεβασμός στους συμπαίκτες* στην ερώτηση 7. «Επιβραβεύω τις καλές προσπάθειες των συμπαικτών μου» παρατηρούμε ότι από τη 2^η στην 3^η μέτρηση οι δύο ομάδες έχουν αντίθετη πορεία όσον αφορά αυτή τη συμπεριφορά.

Γράφημα 21: Γραφική απεικόνιση των τριών μετρήσεων των ποσοστών συμφωνίας για τον παράγοντα «**σεβασμός στους συμπαίκτες**» στην ερώτηση 7. «Επιβραβεύω τις καλές προσπάθειες των συμπαικτών μου»

Στο **Γράφημα 22** παρατηρείται μείωση των θετικών απαντήσεων της ΟΕ στην ερώτηση 13. «Συμπαραστέκομαι στους συμπαίκτες μου» για τον παράγοντα: *σεβασμός στους συμπαίκτες*. Ενώ για την ΠΟ αρχικά παρατηρείται μια (στατιστικά σημαντική) αύξηση των θετικών απαντήσεων στη 2^η μέτρηση, που όμως στην 3^η πέφτουν αισθητά.

Γράφημα 22: Γραφική απεικόνιση των τριών μετρήσεων των ποσοστών συμφωνίας για τον παράγοντα «**σεβασμός στους συμπαίκτες**», στην ερώτηση 13. «Συμπαραστέκομαι στους συμπαίκτες μου»

Πίνακας 13: Μέσοι όροι, τυπικές αποκλίσεις και σύγκριση των απαντήσεων της Ομάδας Ελέγχου στο **ερωτηματολόγιο τίμιου παιχνιδιού** από την πρώτη στη δεύτερη μέτρηση

Απαντήσεις Ομάδας Ελέγχου στις ερωτήσεις του ερωτηματολογίου τίμιου παιχνιδιού από μέτρηση σε μέτρηση (από την πρώτη στη δεύτερη)						
	Μετρήσεις	N	Μέση Τιμή	Τυπική Απόκλιση	t	P (σημαντικότητα)
Ερώτηση 1 (παράγοντας: σεβασμός σε συμπαίκτες)	1 ^η	30	4,47	,730	,138	,312
	2 ^η	30	4,43	1,104		
Ερώτηση 2 (παράγοντας: τέχνη νίκης)	1 ^η	30	1,84	1,129	-,006	1,000
	2 ^η	30	1,83	1,180		
Ερώτηση 3 (παράγοντας: κλέψιμο)	1 ^η	30	1,23	,817	-1,014	,044
	2 ^η	30	1,22	,652		
Ερώτηση 4 (παράγοντας: σεβασμός στις τυπικότητες)	1 ^η	30	3,67	1,227	,003	1,000
	2 ^η	30	3,69	1,221		
Ερώτηση 5 (παράγοντας: σεβασμός σε συμπαίκτες)	1 ^η	30	4,61	,878	1,009	,046
	2 ^η	30	4,07	1,484		
Ερώτηση 6 (παράγοντας: τέχνη νίκης)	1 ^η	30	1,63	,976	-,003	1,000
	2 ^η	30	1,85	1,210		
Ερώτηση 7 (παράγοντας: σεβασμός σε συμπαίκτες)	1 ^η	30	3,87	1,525	-1,003	,047
	2 ^η	30	4,28	1,029		
Ερώτηση 8 (παράγοντας: τέχνη νίκης)	1 ^η	30	1,38	,851	,989	,046
	2 ^η	30	1,60	1,303		
Ερώτηση 9 (παράγοντας: κλέψιμο)	1 ^η	30	1,23	,774	-1,466	,002
	2 ^η	30	1,67	1,422		
Ερώτηση 10 (παράγοντας: σεβασμός στις τυπικότητες)	1 ^η	30	4,10	1,348	,544	,950
	2 ^η	30	3,90	1,494		
Ερώτηση 11 (παράγοντας: κλέψιμο)	1 ^η	30	1,27	,640	-,925	,052
	2 ^η	30	1,50	1,225		
Ερώτηση 12 (παράγοντας: τέχνη νίκης)	1 ^η	30	1,60	1,248	-1,166	,060
	2 ^η	30	2,03	1,608		
Ερώτηση 13 (παράγοντας: σεβασμός σε συμπαίκτες)	1 ^η	30	4,43	,971	-,994	,045
	2 ^η	30	4,52	,988		
Ερώτηση 14 (παράγοντας: σεβασμός στις τυπικότητες)	1 ^η	30	3,58	1,460	1,007	,047
	2 ^η	30	4,00	1,531		
Ερώτηση 15 (παράγοντας: κλέψιμο)	1 ^η	30	1,40	,894	-1,007	,045
	2 ^η	30	1,33	,810		
Ερώτηση 16 (παράγοντας: σεβασμός στις τυπικότητες)	1 ^η	30	4,10	1,185	,946	,155
	2 ^η	30	3,77	1,524		

Πίνακας 14: Μέσοι όροι, τυπικές αποκλίσεις και σύγκριση των απαντήσεων της Ομάδας Ελέγχου στο **ερωτηματολόγιο τίμιου παιχνιδιού** από τη δεύτερη στη τρίτη μέτρηση

Απαντήσεις Ομάδας Ελέγχου στις ερωτήσεις του ερωτηματολογίου τίμιου παιχνιδιού από μέτρηση σε μέτρηση (από τη δεύτερη στη τρίτη)						
	Μετρήσεις	N	Μέση Τιμή	Τυπική Απόκλιση	t	P (σημαντικότητα)
Ερώτηση 1 (παράγοντας: σεβασμός σε συμπαίκτες)	2 ^η	30	4,43	1,104	1,048	,154
	3 ^η	30	4,10	1,348		
Ερώτηση 2 (παράγοντας: τέχνη νίκης)	2 ^η	30	2,22	1,349	,993	,047
	3 ^η	30	2,20	1,518		
Ερώτηση 3 (παράγοντας: κλέψιμο)	2 ^η	30	1,63	1,138	,995	,046
	3 ^η	30	1,87	1,383		
Ερώτηση 4 (παράγοντας: σεβασμός στις τυπικότητες)	2 ^η	30	3,78	1,257	1,007	,046
	3 ^η	30	3,60	1,354		
Ερώτηση 5 (παράγοντας: σεβασμός σε συμπαίκτες)	2 ^η	30	4,07	1,484	-,997	,046
	3 ^η	30	4,48	,924		
Ερώτηση 6 (παράγοντας: τέχνη νίκης)	2 ^η	30	1,63	,976	1,439	,003
	3 ^η	30	1,97	1,426		
Ερώτηση 7 (παράγοντας: σεβασμός σε συμπαίκτες)	2 ^η	30	4,31	1,107	,001	1,000
	3 ^η	30	3,77	1,378		
Ερώτηση 8 (παράγοντας: τέχνη νίκης)	2 ^η	30	1,60	1,303	-,815	,140
	3 ^η	30	1,90	1,539		
Ερώτηση 9 (παράγοντας: κλέψιμο)	2 ^η	30	1,67	1,422	-,444	,671
	3 ^η	30	1,83	1,487		
Ερώτηση 10 (παράγοντας: σεβασμός στις τυπικότητες)	2 ^η	30	3,90	1,494	,532	,803
	3 ^η	30	3,70	1,418		
Ερώτηση 11 (παράγοντας: κλέψιμο)	2 ^η	30	1,50	1,225	-,825	,605
	3 ^η	30	1,77	1,278		
Ερώτηση 12 (παράγοντας: τέχνη νίκης)	2 ^η	30	2,03	1,608	-1,006	,047
	3 ^η	30	2,08	1,440		
Ερώτηση 13 (παράγοντας: σεβασμός σε συμπαίκτες)	2 ^η	30	4,42	1,059	1,016	,047
	3 ^η	30	3,70	1,579		
Ερώτηση 14 (παράγοντας: σεβασμός στις τυπικότητες)	2 ^η	30	4,00	1,531	-,975	,047
	3 ^η	30	3,62	1,472		
Ερώτηση 15 (παράγοντας: κλέψιμο)	2 ^η	30	1,84	1,380	-,589	,242
	3 ^η	30	2,16	1,479		
Ερώτηση 16 (παράγοντας: σεβασμός στις τυπικότητες)	2 ^η	30	3,77	1,524	-,094	,286
	3 ^η	30	3,80	1,215		

Πίνακας 15: Μέσοι όροι, τυπικές αποκλίσεις και σύγκριση των απαντήσεων της Πειραματικής Ομάδας στο **ερωτηματολόγιο τίμιου παιχνιδιού** από την πρώτη στη δεύτερη μέτρηση

Απαντήσεις Πειραματικής Ομάδας στις ερωτήσεις του ερωτηματολογίου τίμιου παιχνιδιού από μέτρηση σε μέτρηση (από την πρώτη στη δεύτερη)						
	Μετρήσεις	N	Μέση Τιμή	Τυπική Απόκλιση	t	p (σημαντικότητα)
Ερώτηση 1 (παράγοντας: σεβασμός σε συμπαίκτες)	1 ^η	30	4,65	,640	,989	,044
	2 ^η	30	4,83	,592		
Ερώτηση 2 (παράγοντας: τέχνη νίκης)	1 ^η	30	1,83	1,180	1,008	,045
	2 ^η	30	1,40	,932		
Ερώτηση 3 (παράγοντας: κλέψιμο)	1 ^η	30	1,20	,457	1,445	,003
	2 ^η	30	1,10	,305		
Ερώτηση 4 (παράγοντας: σεβασμός στις τυπικότητες)	1 ^η	30	3,69	1,221	,993	,045
	2 ^η	30	4,23	,971		
Ερώτηση 5 (παράγοντας: σεβασμός σε συμπαίκτες)	1 ^η	30	4,56	1,031	,991	,044
	2 ^η	30	4,70	,596		
Ερώτηση 6 (παράγοντας: τέχνη νίκης)	1 ^η	30	1,85	1,210	-,576	,242
	2 ^η	30	2,16	1,224		
Ερώτηση 7 (παράγοντας: σεβασμός σε συμπαίκτες)	1 ^η	30	4,00	1,414	-1,951	,002
	2 ^η	30	4,57	,728		
Ερώτηση 8 (παράγοντας: τέχνη νίκης)	1 ^η	30	1,43	,818	1,442	,003
	2 ^η	30	1,10	,305		
Ερώτηση 9 (παράγοντας: κλέψιμο)	1 ^η	30	1,39	1,000	,992	,044
	2 ^η	30	1,30	1,022		
Ερώτηση 10 (παράγοντας: σεβασμός στις τυπικότητες)	1 ^η	30	3,93	1,337	-,675	,692
	2 ^η	30	4,17	1,341		
Ερώτηση 11 (παράγοντας: κλέψιμο)	1 ^η	30	1,26	,713	,582	,242
	2 ^η	30	1,49	,920		
Ερώτηση 12 (παράγοντας: τέχνη νίκης)	1 ^η	30	1,91	1,250	1,005	,044
	2 ^η	30	1,27	,828		
Ερώτηση 13 (παράγοντας: σεβασμός σε συμπαίκτες)	1 ^η	30	4,40	1,192	-1,010	,046
	2 ^η	30	4,64	,645		
Ερώτηση 14 (παράγοντας: σεβασμός στις τυπικότητες)	1 ^η	30	4,00	1,365	-,593	,607
	2 ^η	30	4,20	1,243		
Ερώτηση 15 (παράγοντας: κλέψιμο)	1 ^η	30	1,40	,720	,995	,044
	2 ^η	30	1,23	,774		
Ερώτηση 16 (παράγοντας: σεβασμός στις τυπικότητες)	1 ^η	30	3,93	1,285	-1,088	,843
	2 ^η	30	4,27	1,081		

Πίνακας 16: Μέσοι όροι, τυπικές αποκλίσεις και σύγκριση των απαντήσεων της Πειραματικής Ομάδας στο **ερωτηματολόγιο τίμιου παιχνιδιού** από τη 2^η στην 3^η μέτρηση

Απαντήσεις Πειραματικής Ομάδας στις ερωτήσεις του ερωτηματολογίου τίμιου παιχνιδιού από μέτρηση σε μέτρηση (από τη δεύτερη στη τρίτη)						
	Μετρήσεις	N	Μέση Τιμή	Τυπική Απόκλιση	t	p (σημαντικότητα)
Ερώτηση 1 (παράγοντας: σεβασμός σε συμπαίκτες)	2 ^η	30	4,83	,592	1,057	,052
	3 ^η	30	4,63	,850		
Ερώτηση 2 (παράγοντας: τέχνη νίκης)	2 ^η	30	1,40	,932	-1,005	,045
	3 ^η	30	1,78	1,009		
Ερώτηση 3 (παράγοντας: κλέψιμο)	2 ^η	30	1,10	,305	-,668	,171
	3 ^η	30	1,20	,761		
Ερώτηση 4 (παράγοντας: σεβασμός στις τυπικότητες)	2 ^η	30	4,23	,971	-,992	,045
	3 ^η	30	3,84	1,098		
Ερώτηση 5 (παράγοντας: σεβασμός σε συμπαίκτες)	2 ^η	30	4,70	,596	-1,427	,003
	3 ^η	30	4,66	,656		
Ερώτηση 6 (παράγοντας: τέχνη νίκης)	2 ^η	30	2,16	1,224	,574	,242
	3 ^η	30	1,77	1,130		
Ερώτηση 7 (παράγοντας: σεβασμός σε συμπαίκτες)	2 ^η	30	4,57	,728	-1,427	,003
	3 ^η	30	4,43	,818		
Ερώτηση 8 (παράγοντας: τέχνη νίκης)	2 ^η	30	1,10	,305	-1,230	,016
	3 ^η	30	1,30	,837		
Ερώτηση 9 (παράγοντας: κλέψιμο)	2 ^η	30	1,30	1,022	,430	,370
	3 ^η	30	1,20	,761		
Ερώτηση 10 (παράγοντας: σεβασμός στις τυπικότητες)	2 ^η	30	4,17	1,341	,103	,456
	3 ^η	30	4,13	1,167		
Ερώτηση 11 (παράγοντας: κλέψιμο)	2 ^η	30	1,49	,920	1,002	,044
	3 ^η	30	1,17	,747		
Ερώτηση 12 (παράγοντας: τέχνη νίκης)	2 ^η	30	1,27	,828	-,159	,917
	3 ^η	30	1,30	,794		
Ερώτηση 13 (παράγοντας: σεβασμός σε συμπαίκτες)	2 ^η	30	4,64	,645	,002	1,000
	3 ^η	30	4,61	,618		
Ερώτηση 14 (παράγοντας: σεβασμός στις τυπικότητες)	2 ^η	30	4,20	1,243	-1,002	,046
	3 ^η	30	4,00	1,095		
Ερώτηση 15 (παράγοντας: κλέψιμο)	2 ^η	30	1,23	,774	,168	,796
	3 ^η	30	1,20	,761		
Ερώτηση 16 (παράγοντας: σεβασμός στις τυπικότητες)	2 ^η	30	4,27	1,081	,692	,237
	3 ^η	30	4,03	1,497		

Πίνακας 17: Σύγκριση των απαντήσεων της Ομάδας Ελέγχου & Πειραματικής Ομάδας κατά τη δεύτερη μέτρηση στο **ερωτηματολόγιο τίμιου παιχνιδιού**

Απαντήσεις στις ερωτήσεις ερωτηματολογίου τίμιου παιχνιδιού ανάμεσα στις δύο ομάδες (Ομάδα Ελέγχου και Πειραματική Ομάδα) κατά τη δεύτερη μέτρηση						
	Ομάδες	N	Μέση Τιμή	Τυπική Απόκλιση	t	p (σημαντικότητα)
Ερώτηση 1 (παράγοντας: σεβασμός σε συμπαίκτες)	ΟΕ	30	4,43	1,104	-1,748	,004
	ΠΟ	30	4,83	,592		
Ερώτηση 2 (παράγοντας: τέχνη νίκης)	ΟΕ	30	2,22	1,349	1,017	,045
	ΠΟ	30	1,40	,932		
Ερώτηση 3 (παράγοντας: κλέψιμο)	ΟΕ	30	1,71	1,225	1,018	,043
	ΠΟ	30	1,10	,305		
Ερώτηση 4 (παράγοντας: σεβασμός στις τυπικότητες)	ΟΕ	30	3,75	1,332	,988	,045
	ΠΟ	30	4,23	,971		
Ερώτηση 5 (παράγοντας: σεβασμός σε συμπαίκτες)	ΟΕ	30	4,07	1,484	-2,169	,001
	ΠΟ	30	4,70	,596		
Ερώτηση 6 (παράγοντας: τέχνη νίκης)	ΟΕ	30	2,12	1,396	,013	,998
	ΠΟ	30	2,16	1,224		
Ερώτηση 7 (παράγοντας: σεβασμός σε συμπαίκτες)	ΟΕ	30	4,31	1,107	,982	,045
	ΠΟ	30	4,57	,728		
Ερώτηση 8 (παράγοντας: τέχνη νίκης)	ΟΕ	30	1,60	1,303	2,047	,000
	ΠΟ	30	1,10	,305		
Ερώτηση 9 (παράγοντας: κλέψιμο)	ΟΕ	30	1,67	1,422	1,147	,026
	ΠΟ	30	1,30	1,022		
Ερώτηση 10 (παράγοντας: σεβασμός στις τυπικότητες)	ΟΕ	30	3,90	1,494	-,728	,844
	ΠΟ	30	4,17	1,341		
Ερώτηση 11 (παράγοντας: κλέψιμο)	ΟΕ	30	1,50	1,225	-,992	,045
	ΠΟ	30	1,49	,920		
Ερώτηση 12 (παράγοντας: τέχνη νίκης)	ΟΕ	30	2,03	1,608	2,322	,000
	ΠΟ	30	1,27	,828		
Ερώτηση 13 (παράγοντας: σεβασμός σε συμπαίκτες)	ΟΕ	30	4,42	1,059	-,010	,999
	ΠΟ	30	4,64	,645		
Ερώτηση 14 (παράγοντας: σεβασμός στις τυπικότητες)	ΟΕ	30	4,00	1,531	-,555	,279
	ΠΟ	30	4,20	1,243		
Ερώτηση 15 (παράγοντας: κλέψιμο)	ΟΕ	30	1,84	1,380	1,012	,044
	ΠΟ	30	1,23	,774		
Ερώτηση 16 (παράγοντας: σεβασμός στις τυπικότητες)	ΟΕ	30	3,77	1,524	-1,466	,147
	ΠΟ	30	4,27	1,081		

Πίνακας 18: Σύγκριση των απαντήσεων της Ομάδας Ελέγχου και της Πειραματικής Ομάδας κατά τη τρίτη μέτρηση στο **ερωτηματολόγιο τίμιου παιχνιδιού**

Απαντήσεις στις ερωτήσεις του ερωτηματολογίου τίμιου παιχνιδιού ανάμεσα στις δύο ομάδες (Ομάδα Ελέγχου και Πειραματική Ομάδα) κατά τη τρίτη μέτρηση						
	Ομάδες	N	Μέση Τιμή	Τυπική Απόκλιση	t	p (σημαντικότητα)
Ερώτηση 1 (παράγοντας: σεβασμός σε συμπαίκτες)	ΟΕ	30	4,10	1,348	-1,833	,008
	ΠΟ	30	4,63	,850		
Ερώτηση 2 (παράγοντας: τέχνη νίκης)	ΟΕ	30	2,20	1,518	-,980	,047
	ΠΟ	30	1,93	1,163		
Ερώτηση 3 (παράγοντας: κλέψιμο)	ΟΕ	30	1,87	1,383	2,313	,000
	ΠΟ	30	1,20	,761		
Ερώτηση 4 (παράγοντας: σεβασμός στις τυπικότητες)	ΟΕ	30	3,60	1,354	-1,011	,046
	ΠΟ	30	3,84	1,098		
Ερώτηση 5 (παράγοντας: σεβασμός σε συμπαίκτες)	ΟΕ	30	4,18	1,016	-,587	,242
	ΠΟ	30	4,66	1,563		
Ερώτηση 6 (παράγοντας: τέχνη νίκης)	ΟΕ	30	1,97	1,426	-,990	,046
	ΠΟ	30	1,77	1,130		
Ερώτηση 7 (παράγοντας: σεβασμός σε συμπαίκτες)	ΟΕ	30	3,91	1,378	-,586	,242
	ΠΟ	30	4,43	,818		
Ερώτηση 8 (παράγοντας: τέχνη νίκης)	ΟΕ	30	1,90	1,539	1,876	,000
	ΠΟ	30	1,30	,837		
Ερώτηση 9 (παράγοντας: κλέψιμο)	ΟΕ	30	1,83	1,487	2,076	,000
	ΠΟ	30	1,20	,761		
Ερώτηση 10 (παράγοντας: σεβασμός στις τυπικότητες)	ΟΕ	30	3,70	1,418	-1,293	,192
	ΠΟ	30	4,13	1,167		
Ερώτηση 11 (παράγοντας: κλέψιμο)	ΟΕ	30	1,77	1,278	2,220	,004
	ΠΟ	30	1,17	,747		
Ερώτηση 12 (παράγοντας: τέχνη νίκης)	ΟΕ	30	2,26	1,533	1,028	,044
	ΠΟ	30	1,30	,794		
Ερώτηση 13 (παράγοντας: σεβασμός σε συμπαίκτες)	ΟΕ	30	3,70	1,579	-1,028	,047
	ΠΟ	30	4,61	,618		
Ερώτηση 14 (παράγοντας: σεβασμός στις τυπικότητες)	ΟΕ	30	3,62	1,472	-,023	,999
	ΠΟ	30	4,00	1,095		
Ερώτηση 15 (παράγοντας: κλέψιμο)	ΟΕ	30	1,57	1,065	1,454	,003
	ΠΟ	30	1,20	,761		
Ερώτηση 16 (παράγοντας: σεβασμός στις τυπικότητες)	ΟΕ	30	3,80	1,215	-,663	,411
	ΠΟ	30	4,03	1,497		

ΑΝΑΛΥΣΗ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ για τις «ΣΤΑΣΕΙΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ»

Αρχικά οι μαθητές της ΟΕ στο ερώτημα: «Αν μπορούσα να συμμετέχω σε ένα τέτοιο πρόγραμμα, για μένα θα ήταν...:» είπαν ότι θα τους ήταν πολύ «ευχάριστο» και «καλό» αν μπορούσαν να συμμετέχουν σε ένα ολυμπιακό πρόγραμμα, με ποσοστό 96.7%. Όμως κατά την τελευταία μέτρηση τα αντίστοιχα ποσοστά μειώθηκαν. Όπως διαφαίνεται και από τον **Πίνακα 19**, τη μεγαλύτερη διαφορά σημείωσε η απάντηση «ελκυστικό» (2^η μέτρηση: 73.3%, 3^η μέτρηση: 56,7%) ενώ απ' την άλλη αύξηση παρουσιάστηκε στην απάντηση «χρήσιμο» (2^η μέτρηση: 76.7%, 3^η μέτρηση: 56,7%).

Πίνακας 19: Ποσοστά συμφωνίας των απαντήσεων της ΟΕ για τις δύο τελευταίες μετρήσεις για την ερώτηση: «Αν μπορούσα να συμμετέχω σε ένα τέτοιο πρόγραμμα, για μένα θα ήταν...: »

Αν μπορούσα να συμμετέχω σε ένα τέτοιο πρόγραμμα, για μένα θα ήταν:			
		ΟΕ 2 ^η	ΟΕ 3 ^η
Καλό	Ποσοστά	96.7%	86.7%
	N	29	26
Έξυπνο	Ποσοστά	80%	73.3%
	N	24	22
Ευχάριστο	Ποσοστά	96.7%	83.3%
	N	29	25
Χρήσιμο	Ποσοστά	76.7%	83.3%
	N	23	25
Ελκυστικό	Ποσοστά	73.3%	56.7%
	N	22	17

1) Όταν ρωτήθηκαν οι μαθητές/τριες της ΠΟ σχετικά με το πώς ήταν για αυτούς η ενασχόλησή τους με το Ολυμπιακό πρόγραμμα, πρέπει να σημειωθεί ότι τα παιδιά την πρώτη φορά θεώρησαν «πολύ καλό», «ευχάριστο» και «χρήσιμο» το ότι ασχολήθηκαν με το πρόγραμμα «Οι Ολυμπιακές Αξίες στη ζωή μας». Φαίνεται μάλιστα ότι η ενασχόλησή τους με το πρόγραμμα αποτυπώθηκε με κάποια μικρή αύξηση των ποσοστών συμφωνίας κατά την 3^η μέτρηση (βλ. **Πίνακα 20**) για όλες σχεδόν τις θετικές απαντήσεις (καλό, έξυπνο, ευχάριστο, ελκυστικό, με εξαίρεση την πτώση που σημειώθηκε για το χρήσιμο).

Πίνακας 20: Ποσοστά συμφωνίας των απαντήσεων της **ΠΟ** για τις δύο τελευταίες μετρήσεις για την ερώτηση: «Για μένα το να ασχοληθώ με το πρόγραμμα “Οι Ολυμπιακές Αξίες στη ζωή μας” ήταν...: »

Για μένα το να ασχοληθώ με το πρόγραμμα « Οι Ολυμπιακές Αξίες στη ζωή μας» ήταν:			
		ΠΟ 2 ^η	ΠΟ 3 ^η
Καλό	Ποσοστά	93.3%	96.7%
	N	28	29
Έξυπνο	Ποσοστά	86.7%	100%
	N	26	30
Ευχάριστο	Ποσοστά	93.3%	96.7%
	N	28	29
Χρήσιμο	Ποσοστά	93.3%	86.7%
	N	28	26
Ελκυστικό	Ποσοστά	80%	96.7%
	N	24	29

2α) Από τα αποτελέσματα της ερώτησης «Είμαι ικανοποιημένος-η από τις δραστηριότητες που είχε το Ολυμπιακό πρόγραμμα στο οποίο συμμετείχα;» προέκυψε ότι όλοι οι μαθητές της **ΠΟ** έμειναν ικανοποιημένοι από τις δραστηριότητες που συμπεριλήφθησαν στο OVER 2.0. Οι απαντήσεις τους αποτυπώθηκαν στον **Πίνακα 21** με το ποσοστό 100% για τις απαντήσεις «συμφωνώ».

Πίνακας 21: Ποσοστά συμφωνίας των απαντήσεων της **ΠΟ** για τις δύο τελευταίες μετρήσεις για την ερώτηση: «Είμαι ικανοποιημένος-η από τις δραστηριότητες που είχε το Ολυμπιακό πρόγραμμα στο οποίο συμμετείχα (“Οι Ολυμπιακές Αξίες στη ζωή μας”) ;»

Είμαι ικανοποιημένος-η από τις δραστηριότητες που είχε το Ολυμπιακό πρόγραμμα στο οποίο συμμετείχα (« Οι Ολυμπιακές Αξίες στη ζωή μας»)			
		ΠΟ 2 ^η	ΠΟ 3 ^η
Συμφωνώ	Ποσοστά	100%	100%
	N	30	30

2β) Τα αποτελέσματα της ερώτησης «Είμαι ικανοποιημένος-η από τον τρόπο που παρουσιάστηκε το πρόγραμμα;» έδειξαν ότι έμειναν ικανοποιημένα από τον τρόπο υλοποίησης του προγράμματος τα 28 από τα 30 παιδιά της ΠΟ στη δεύτερη μέτρηση, αριθμός που έφτασε στο σύνολο των ερωτηθέντων (N=30) κατά την 3^η μέτρηση (βλ. **Πίνακα 22**)

Πίνακας 22: Ποσοστά συμφωνίας των απαντήσεων της ΠΟ για τις δύο τελευταίες μετρήσεις για την ερώτηση: «Είμαι ικανοποιημένος-η από τον τρόπο που παρουσιάστηκε το πρόγραμμα;»

Είμαι ικανοποιημένος-η από τον τρόπο που παρουσιάστηκε το πρόγραμμα		ΠΟ 2 ^η	ΠΟ 3 ^η
Συμφωνώ	Ποσοστά	93.3%	100%
	N	28	30

2γ) Τέλος, οι μαθητές της ΠΟ ρωτήθηκαν εάν είναι ικανοποιημένοι/ες από τα πράγματα που έμαθαν, και από τις απαντήσεις τους το αποτέλεσμα ήταν ότι σχεδόν όλοι έμειναν ικανοποιημένοι από όσα έμαθαν. Συγκεκριμένα δύο μόνο άτομα δεν έμειναν και τόσο ικανοποιημένα, κάτι το οποίο ίσως είναι λογικό μιας και ήταν μικρό το χρονικό διάστημα του προγράμματος αλλά και ενθαρρυντικό το γεγονός ότι αποζητούν περισσότερο. Στην 3^η μέτρηση είχαμε μια μικρή αύξηση των απαντήσεων που συμφώνησαν με την παραπάνω ερώτηση όπως παρουσιάζεται στον **Πίνακα 23**.

Πίνακας 23: Ποσοστά συμφωνίας των απαντήσεων της ΠΟ για τις δύο τελευταίες μετρήσεις για την ερώτηση: «Είμαι ικανοποιημένος-η από τα πράγματα που έμαθα».

Είμαι ικανοποιημένος-η από τα πράγματα που έμαθα		ΠΟ 2 ^η	ΠΟ 3 ^η
Συμφωνώ	Ποσοστά	93.3%	96.7%
	N	28	29

ΚΕΦΑΛΑΙΟ V - ΣΥΖΗΤΗΣΗ/ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ & ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΜΕΛΛΟΝΤΙΚΗ ΕΡΕΥΝΑ

Συζήτηση

Σκοπός της παρούσας μελέτης ήταν να εξετάσει κατά πόσο η εφαρμογή του προγράμματος Ολυμπιακής Παιδείας *OVEP 2.0* σε μαθητές/τριες -ηλικίας 9 έως 11 ετών- επιδρά στην ανάπτυξη συμπεριφορών τίμιου παιχνιδιού καθώς και στις στάσεις τους απέναντι στις Ολυμπιακές Αξίες. Για το σκοπό αυτό έγινε πειραματική έρευνα με τη χρήση αξιόπιστων εργαλείων μέτρησης, ερωτηματολογίων, σε τρεις μετρήσεις και στη συνέχεια κατά την ανάλυση έγινε η σύγκριση των αποτελεσμάτων ανά μέτρηση, αλλά και σύγκριση μεταξύ των δύο ομάδων που συμμετείχαν (ομάδας ελέγχου και πειραματικής ομάδας). Επομένως στο κεφάλαιο αυτό θα συζητηθεί η επίδραση ή όχι του προγράμματος *OVEP 2.0* στους μαθητές της πειραματικής ομάδας σύμφωνα με τα αποτελέσματα των μετρήσεων ως ακολούθως.

Επίδραση του προγράμματος για την καλλιέργεια στάσεων ως προς τις Ολυμπιακές Αξίες

Σχετικά με τις στάσεις των μαθητών/τριών ως προς τις Ολυμπιακές Αξίες, δηλ. το τίμιο παιχνίδι, τον αμοιβαίο σεβασμό, την ισορροπία σώματος, θέλησης και νου, χαρά της προσπάθειας, την επιδίωξη αριστείας, τη φιλία, διαπιστώθηκαν τα εξής:

Όλοι σχεδόν επέλεξαν σταθερά το «τίμιο παιχνίδι» ως χαρακτηριστικό των Ολυμπιακών Αγώνων και πιστεύουν πως το τίμιο παιχνίδι θα βελτιωθεί με την ενίσχυση των Ολυμπιακών Αγώνων. Οι απαντήσεις τους παρέμειναν θετικές και στις τρεις μετρήσεις. Για την αξία αυτή από την 1^η στη 2^η μέτρηση οι μαθητές της ΠΟ έγιναν πιο θετικοί όσον αφορά τη συσχέτισή της με τους Ολυμπιακούς Αγώνες καθώς μείωσαν τα ποσοστά της απάντησης «Συμφωνώ» (από 20% σε 3.3%) για να αυξήσουν τα ποσοστά της απάντησης «Συμφωνώ απόλυτα» (από 80% σε 96.7%). Σημειώθηκε μάλιστα στατιστικά σημαντική αύξηση των θετικών απαντήσεων της ΠΟ για την αξία *τίμιο παιχνίδι*.

Οι στάσεις των μαθητών της ΟΕ για τον «αμοιβαίο σεβασμό» δεν ανέδειξαν υψηλά ποσοστά συμφωνίας και επιλογής της αξίας ως χαρακτηριστικό των Ολυμπιακών

Αξιών σε σχέση με τα ποσοστά των απαντήσεων των μαθητών της ΠΟ. Ο έλεγχος των απαντήσεων της ΟΕ για την αξία του «αμοιβαίου σεβασμού» από την 1^η στη 2^η μέτρηση υπέδειξε στατιστικά σημαντική μείωση όσων πιστεύουν ότι ο αμοιβαίος σεβασμός συνδέεται με τους Ολυμπιακούς Αγώνες. Βέβαια και οι απαντήσεις από πλευράς ΠΟ δεν παρουσιάζουν αρκετά υψηλά ποσοστά ιδίως κατά την 3^η μέτρηση όπου σημειώθηκε στατιστικά σημαντική μείωση των θετικών απαντήσεων της, όμως είναι ενθαρρυντικό το γεγονός ότι επέλεξαν σε μεγάλο ποσοστό αξίες παρεμφερείς του αμοιβαίου σεβασμού: *ευγένεια, ευγενική συμπεριφορά και σεβασμός κανόνων*.

Όπως διαπιστώνουμε από τα αποτελέσματα σχετικά με την αξία «ισορροπία σώματος, θέλησης και νου» από την ΠΟ σε σχέση με την ΟΕ περισσότεροι μαθητές τη θεωρούν ως κύριο χαρακτηριστικό των Ολυμπιακών Αγώνων, που θεωρούν μάλιστα ότι ενισχύεται με τη συμμετοχή στους Αγώνες. Βέβαια οι διαφορές ανάμεσα στα αντίστοιχα ποσοστά των δύο ομάδων είναι μικρές. Στατιστικά σημαντική αύξηση των απαντήσεων προέκυψε από πλευράς ΠΟ για την αξία αυτή από την 1^η στη 2^η μέτρηση. Ενώ αντίθετα σημειώθηκε στατιστικά σημαντική μείωση των απαντήσεων συμφωνίας της ΠΟ από τη 2^η στην 3^η μέτρηση.

Στην αξία «χαρά στην προσπάθεια» σημειώθηκε σταθερότητα στις θετικές στάσεις των μαθητών/τριών της ΠΟ, και μάλιστα προέκυψε στατιστικά σημαντική αύξηση στις μετρήσεις από την 1^η έως και την 3^η μέτρηση. Απεναντίας οι μαθητές της ΟΕ παρουσίασαν λιγότερο θετική στάση ως προς την αξία αυτή από την 1^η στη 2^η και από τη 2^η στην 3^η μέτρηση. Καθώς στατιστικά σημαντική διαφοροποίηση προέκυψε από τη μείωση των απαντήσεων συμφωνίας της ΟΕ σχετικά με την αξία: *χαρά στην προσπάθεια* απ' την 1^η στη 2^η μέτρηση αλλά και από τη 2^η στην 3^η μέτρηση.

Για την αξία «επιδίωξη της αριστείας» παρατηρήσαμε τα μικρότερα ποσοστά, κυρίως από την ΟΕ. Οι στάσεις των μαθητών της ΠΟ βελτιώθηκαν ως προς αυτή την αξία στη 2^η μέτρηση, γεγονός που δείχνει επίδραση από το παρεμβατικό πρόγραμμα, αλλά δε διατηρήθηκαν ψηλά και στην 3^η μέτρηση. Από τον έλεγχο είχαμε στατιστικά σημαντική μείωση των απαντήσεων συμφωνίας της ΠΟ σχετικά με την αξία της *επιδίωξης της αριστείας* από τη 2^η στην 3^η μέτρηση.

Τέλος, όσον αφορά τις στάσεις των μαθητών/τριών της ΟΕ για τη «φιλία» διαπιστώθηκε αρνητική τάση από την 1^η έως και την 3^η μέτρηση. Αντίθετα τα ποσοστά της ΠΟ για την αξία αυτή διατηρήθηκαν σχετικά υψηλά και στη δεύτερη

μέτρηση, απαντώντας έτσι θετικά στο ερώτημα εάν σχετίζεται η φιλία με τους σκοπούς των Ολυμπιακών Αγώνων και προωθείται μέσω αυτών. Ως προς τη «φιλία» για την ΟΕ διαπιστώθηκε στατιστικά σημαντική μείωση από την 1^η στη 2^η μέτρηση. Επίσης προέκυψε στατιστικά σημαντική διαφορά -μείωση- ανάμεσα στις απαντήσεις για τη «φιλία» τις οποίες έδωσε η ΠΟ στη 2^η και 3^η μέτρηση.

Από τους ελέγχους που κάναμε για τις ερωτήσεις που αφορούν στις παραπάνω αξίες ανά μέτρηση προέκυψε ότι δεν είναι στατιστικά σημαντικές οι διαφορές ανάμεσα στις δύο ομάδες όσον αφορά τις στάσεις τους απέναντι στις Ολυμπιακές Αξίες (από τους ελέγχους είχαμε ως αποτέλεσμα τιμές $p\ value > 0,05$). Στατιστικά σημαντικές διαφοροποιήσεις αύξησης για την ΠΟ και μείωσης για την ΟΕ είχαμε από μέτρηση σε μέτρηση, όχι στο σύνολο όμως των αξιών που αξιολογήθηκαν. Συνολικά καταλήγουμε πως το Ολυμπιακό πρόγραμμα συνέβαλε στην καλλιέργεια στάσεων απέναντι στις προαναφερθείσες αξίες. Αν και συνέβαλε λοιπόν προς την επιθυμητή κατεύθυνση, δεν επέδρασε όμως στατιστικά σημαντικά όσον αφορά στις στάσεις των παιδιών απέναντι και στις έξι Ολυμπιακές Αξίες που εξετάστηκαν. Κυρίως όμως δεν επαληθεύτηκε η ερευνητική μας υπόθεση, δεν κατάφερε δηλ στο σύνολο των περιπτώσεων να τους κάνει να διατηρήσουν υψηλά τις θετικές τους στάσεις τρεις μήνες μετά το πέρας του Προγράμματος, όπως φάνηκε για τον *αμοιβαίο σεβασμό*, την *ισορροπία σώματος, θέλησης και νου*, την *επιδίωξη αριστείας* και τη *φιλία*.

Επίδραση του προγράμματος για την ανάπτυξη συμπεριφορών τίμιου παιχνιδιού

Από τις μετρήσεις στις θετικές συμπεριφορές τίμιου παιχνιδιού: «σεβασμός στις τυπικότητες» και «σεβασμός στους συμπαίκτες» (με εξαίρεση το ερώτημα “Συγχαίρω τους αντιπάλους όταν χάνω” κατά την τρίτη μέτρηση) προκύπτει ότι εφόσον οι μαθητές/τριες της πειραματικής ομάδας αναγνώρισαν και εφάρμοσαν αυτές τις συμπεριφορές στις παιγνιώδεις δραστηριότητες του προγράμματος στη συνέχεια τις υιοθέτησαν σε ικανοποιητικό βαθμό. Ακόμη σύμφωνες με τις ποσοτικές μετρήσεις των ερωτηματολογίων ήταν και οι πληροφορίες για τις πραγματικές συμπεριφορές των μαθητών/τριών που είχαν σημειώσει οι εκπαιδευτικοί που συμμετείχαν κατά τη διάρκεια του προγράμματος. Οι πληροφορίες που συγκεντρώσαμε ήταν ενθαρρυντικές, καθώς όπως παρατηρήθηκε απ’ τους εκπαιδευτικούς ο εντοπισμός

αρνητικών (αθλητικών) ηθικών συμπεριφορών έκανε τους μαθητές της πειραματικής ομάδας να τις αποφεύγουν στα παιχνίδια τους. Ως προς τις παραπάνω διαπιστώσεις η παρούσα μελέτη συμφωνεί με τα αποτελέσματα των ερευνών των Χασάνδρα (2006) και Λιούμπη (2011).

Πιο συγκεκριμένα από τους ελέγχους στα ερωτηματολόγια τίμιου παιχνιδιού αποδείχθηκε η υπεροχή των θετικών απαντήσεων της ΠΟ. Για τον παράγοντα «σεβασμός στις τυπικότητες» διαπιστώθηκε στατιστικά σημαντική διαφορά ανάμεσα στην ΠΟ και στην ΟΕ για τις θετικές απαντήσεις στο ερώτημα «Συγχαίρω τους αντιπάλους όταν χάνω» της 2^{ης} και 3^{ης} μέτρησης. Ενώ για τον παράγοντα «σεβασμός στους συμπαίκτες» σημειώθηκε στατιστικά σημαντική διαφορά ανάμεσα στις δύο ομάδες κατά τη 2^η μέτρηση στην πλειοψηφία των ερωτήσεων και κατά την 3^η μέτρηση για τα ερωτήματα «Υποστηρίζω τους συμπαίκτες μου» και «Συμπαράστεκομαι στους συμπαίκτες μου».

Για τον παράγοντα «τέχνη νίκης», η ΠΟ παρουσίασε στατιστικά σημαντική πρόοδο ως προς τις θεμιτές συμπεριφορές στον αντίπαλο με σκοπό τη νίκη (στα τρία από τα τέσσερα ερωτήματα). Τις συμπεριφορές αυτές διατήρησε και τρεις μήνες μετά το πρόγραμμα σε υψηλά επίπεδα (αύξησε το ποσοστό όσον αφορά το ερώτημα «Προσπαθώ να κάνω τους αντιπάλους να θυμώσουν»), παρουσιάζοντας όμως στατιστικά σημαντική πτώση στις επιθυμητές απαντήσεις στις υπολειπόμενες σχετικές ερωτήσεις: «Προσπαθώ να εκνευρίσω τους αντιπάλους» και «Μιλώ άσχημα στους αντιπάλους». Οι διαφορές της ΠΟ με την ΟΕ κυρίως εντοπίζονται στην έλλειψη σταθερότητας αλλά και στη σταδιακή μείωση των επιθυμητών απαντήσεων των μαθητών της ΟΕ, ενώ στατιστικά σημαντικές διαφορές ανάμεσα στις δύο ομάδες – υπέρ της ΠΟ- προέκυψαν από τον έλεγχο και στα τέσσερα ερωτήματα που αντιπροσωπεύουν συμπεριφορές του παράγοντα «τέχνη νίκης».

Σχετικά με τον παράγοντα «κλέψιμο» φάνηκε πως κι οι δύο ομάδες είχαν αρχικά υψηλά ποσοστά θετικών συμπεριφορών, τα οποία αύξησε και διατήρησε σε υψηλότερο βαθμό η ΠΟ· σε κάποιες περιπτώσεις μάλιστα παρουσίασε και στατιστικά σημαντική αύξηση. Εδώ από τον έλεγχο των ομάδων παρατηρήσαμε ότι κατά τη 2^η μέτρηση παρουσιάστηκαν στατιστικά σημαντικές διαφοροποιήσεις ανάμεσα στις δύο ομάδες στα ερωτήματα: «κλέβω», «Θέλω να κλέβω» & «Κλέβω αν αυτό με βοηθάει να κερδίσω»· ενώ κατά την 3^η μέτρηση σε όλα τα ερωτήματα του παράγοντα «κλέψιμο».

Από τα αποτελέσματα των μετρήσεων για τις συμπεριφορές του «τίμιου παιχνιδιού» (fair play) προέκυψε ότι η ΠΟ αύξησε τις θετικές της επιλογές μετά το παρεμβατικό πρόγραμμα και σε κάποιες περιπτώσεις τις διατήρησε και τρεις μήνες μετά. Βέβαια σημειώνουμε πως δε διαπιστώθηκε στατιστικά ότι η ΠΟ ανέπτυξε όλες τις θετικές συμπεριφορές ως προς τον σεβασμό στις τυπικότητες και τους συμπαίκτες και μείωση όλων των αρνητικών συμπεριφορών ως προς το κλέψιμο και την τέχνη νίκης. Την θετική επιρροή του προγράμματος ενισχύουν τα αποτελέσματα για την ΟΕ, καθώς οι μαθητές/τριες που αποτελούσαν την ΟΕ παρουσίασαν κάμψη και αστάθεια στις επιλογές τους για θετικές (ηθικές και κοινωνικές) συμπεριφορές fair play. Πρέπει να σημειωθεί πως από τον έλεγχο των μετρήσεων για τα αποτελέσματα της ΠΟ διαπιστώθηκαν διαφορές από μέτρηση σε μέτρηση που να είναι στατιστικά σημαντικές όσον αφορά στην αύξηση των θετικών απαντήσεων από την 1^η στη 2^η μέτρηση για 10 από τις 16 εξεταζόμενες συμπεριφορές. Τα τελευταία όμως αυτά αποτελέσματα δε διατηρήθηκαν στο σύνολό τους και κατά τον έλεγχο των απαντήσεων της ΠΟ από τη 2^η στην 3^η μέτρηση. Έτσι στατιστικά σημαντικές διαφοροποιήσεις σχετικά με τις θετικές συμπεριφορές είχαμε κυρίως για την ΠΟ. Διαπιστώθηκαν ακόμα στατιστικά σημαντικές διαφορές ανάμεσα στις δύο ομάδες κατά τη 2^η μέτρηση και κατά την 3^η μέτρηση για το σύνολο των ερωτημάτων των παραγόντων «τέχνη νίκης» και «κλέψιμο» και επιπλέον για τα ερωτήματα: «Υποστηρίζω τους συμπαίκτες μου», «Συγχαίρω τους αντιπάλους όταν χάνω», «Επιβραβεύω τις καλές προσπάθειες των συμπαικτών μου» και «Συμπαράστέκομαι στους συμπαίκτες μου». Οι διαφορές που σημειώθηκαν αφορούν και στη διατήρηση των επιθυμητών συμπεριφορών κατά την τρίτη μέτρηση όπου απ'την ΠΟ παρατηρείται μεγαλύτερη σταθερότητα,σε αντίθεση με τη μείωση των έντιμων συμπεριφορών από πλευράς ΟΕ.

Από όσα σημειώσαμε παραπάνω φαίνεται πως το πρόγραμμα Ολυμπιακών Αξιών επέδρασε θετικά για τους μαθητές/τριες στους οποίους εφαρμόστηκε, αν και δεν τους κατηύθυνε πάντα να κρατήσουν σταθερά υψηλά τις επιθυμητές συμπεριφορές αδυνατώντας να επαληθευτεί η δυνατότητα διατήρησής τους τρεις μήνες μετά. Βέβαια τα περιθώρια αλλαγής όσον αφορά τις συμπεριφορές τίμιου παιχνιδιού της πειραματικής ομάδας ήταν περιορισμένα γιατί από την πρώτη μέτρηση είχαμε υψηλά ποσοστά θετικών συμπεριφορών των μαθητών/τριών. Όμως ακόμη κι έτσι η εφαρμογή του προγράμματος κρίνεται θετική εφόσον για όλους τους παράγοντες τίμιου παιχνιδιού σημειώθηκε στατιστικά σημαντική βελτίωση των συμπεριφορών

όσον αφορά την ΠΟ, σε αντίθεση με τα αποτελέσματα των μετρήσεων για την ΟΕ που δεν παρουσίασαν σταθερότητα.

Συνοψίζοντας θα λέγαμε πως η στάση της πειραματικής ομάδας μετά την παρακολούθηση του προγράμματος ήταν εν γένει προς την επιθυμητή κατεύθυνση. Η ανάλυση που προηγήθηκε έδειξε ότι το πρόγραμμα Ολυμπιακών Αξιών είχε συνολικά θετικά αποτελέσματα στους μαθητές/τριες του Δημοτικού όπου εφαρμόστηκε, τα οποία όμως δεν επέδειξαν την επιθυμητή σταθερότητα και τρεις μήνες μετά την περάτωση της εφαρμογής του προγράμματος. Περισσότερο ικανοποιητικό επίπεδο διατήρησης υπήρξε για τις αποκτηθείσες θετικές συμπεριφορές τίμιου παιχνιδιού τρεις μήνες μετά. Απ'την άλλη δεν επιτεύχθηκε η διατήρηση των θετικών μεταβολών των στάσεων απέναντι στις Ολυμπιακές Αξίες για την ΠΟ στην οποία αποσκοπούσε η εφαρμογή του *OVEP 2.0*, γεγονός που θα μπορούσε να αιτιολογηθεί από την περιορισμένη χρονικά παρέμβαση που πραγματοποιήθηκε σε συνδυασμό με τους πολλούς παράγοντες στους οποίους επιχειρήθηκε να επιδράσει.

Αξίζει επίσης να σημειωθεί ότι ακολουθώντας τη ροή των δράσεων του *OVEP 2.0*, διαπιστώσαμε την αντίφαση του εν λόγω προγράμματος σχετικά με την αριθμητική υπεροχή των activity sheets γραπτού ή προφορικού λόγου και των physical activity sheets, στηριζόμενοι και στα λεγόμενα των μαθητών που συμμετείχαν στο πρόγραμμα εκφράζοντας την επιθυμία τους να ασχολούνταν με περισσότερες δραστηριότητες στα γήπεδα και περισσότερα παιχνίδια στη φύση. Πέρα όμως από τις αδυναμίες της διεξαχθείσας έρευνας, θεωρούμε ότι υπερέχει στο κομμάτι που αναλογεί στην επιλογή και εφαρμογή ενός Ολυμπιακού προγράμματος το οποίο μας έδωσε τη δυνατότητα να το αξιοποιήσουμε διαθεματικά εμπλέκοντας τους μαθητές με περισσότερα του ενός διδακτικά αντικείμενα, εν αντιθέσει με τη πλειοψηφία των ερευνών που κάνουν χρήση αποκλειστικά του μαθήματος της Φυσικής Αγωγής.

Στάσεις των μαθητών/τριών ως προς το πρόγραμμα

Το πρόγραμμα Ολυμπιακών Αξιών της ΔΟΕ αναπτύχθηκε καινοτόμα και με ελκυστικό τρόπο και αυτό συνέβαλε στην αναβάθμιση της ποιότητας διδασκαλίας και της αποδοχής του προγράμματος από τους μαθητές της ΠΟ. Οι τελευταίοι έκριναν θετικά την ενασχόλησή τους με το πρόγραμμα *OVEP 2.0* και δήλωσαν ικανοποιημένοι απ'όσα έμαθαν, από τις δραστηριότητες/τον τρόπο παρουσίας του.

Γενικά συμπεράσματα

Καθώς προηγήθηκε η διερεύνηση της αποτελεσματικότητας του προγράμματος Ολυμπιακών Αξιών, *OVEP 2.0*, και σύμφωνα με τα αποτελέσματα της πειραματικής έρευνας, καταλήγουμε στα εξής γενικά συμπεράσματα:

- ❖ Ως προς τις συμπεριφορές τίμιου παιχνιδιού το Ολυμπιακό πρόγραμμα *OVEP 2.0*, αν κι όπως διαπιστώθηκε δεν υπήρχαν μεγάλα περιθώρια βελτίωσης, είχε αξιοσημείωτη επίδραση στην πειραματική ομάδα φέρνοντας θετικά αποτελέσματα.
- ❖ Το Ολυμπιακό πρόγραμμα *OVEP 2.0* δεν επέδρασε σημαντικά στο σύνολο των στάσεων των μαθητών/τριών ως προς τις Ολυμπιακές Αξίες.
- ❖ Δεν διαπιστώθηκε στο σύνολο των μετρήσεων η διατήρηση των μεταβολών όσον αφορά στις θετικές στάσεις απέναντι στις αξίες του Ολυμπισμού και στις συμπεριφορές fair play τρεις μήνες μετά το τέλος του προγράμματος.

Θετικά κρίνεται και συνηγορεί στα ενθαρρυντικά αποτελέσματα του προγράμματος, το υψηλό ποσοστό θετικών απαντήσεων σχετικά με τις στάσεις που ανέπτυξαν οι μαθητές/τριες της ΠΟ απέναντι στο ίδιο το πρόγραμμα, το οποίο χαρακτήρισαν σταθερά με θετικούς χαρακτηρισμούς και κατά την τρίτη μέτρηση. Επίσης θετικά απάντησαν δείχνοντας την πρόθεσή τους και οι μαθητές της ΟΕ στο ενδεχόμενο να συμμετάσχουν σε ένα πρόγραμμα Ολυμπιακών Αξιών.

Τα συμπεράσματα που παρουσιάστηκαν, ως προς τη τάση της πειραματικής ομάδας για θετικές συμπεριφορές και στάσεις, συμφωνούν με τη βιβλιογραφία που θέλει τα αποτελέσματα της εφαρμογής των προγραμμάτων Ολυμπιακής εκπαίδευσης να είναι ενθαρρυντικά (Χατζηστεφάνου-Παπαέλληνα, 2006). «Καταδεικνύουν ότι ο Ολυμπισμός μπορεί να προσφέρει ένα πλαίσιο μέσα στο οποίο οι δάσκαλοι μπορούν να παρακινήσουν τη *φαντασία* των μαθητών, να προαγάγουν τη συμμετοχή τους σε αθλητικές δραστηριότητες και να προωθήσουν την ανάπτυξη θετικών προσωπικών συμπεριφορών και στάσεων» (Binder, 2005). Έτσι καθίστανται βιώσιμες οι προσδοκίες για ηθική και κοινωνική ανάπτυξη των μαθητών/τριών καθώς και για την ανάπτυξη του τίμιου παιχνιδιού μέσα από την εκπαίδευση, γεγονός που αποτελεί νέα πρόκληση δίνοντας νέα διάσταση και νόημα στη διδασκαλία της φυσικής αγωγής (Χασάνδρα και συν., 2002).

Μόνο θετικά μπορούμε επομένως να αξιοποιήσουμε τις καινοτόμες προσπάθειες Ολυμπιακών εκπαιδευτικών προγραμμάτων. Όσον αφορά στη φυσική αγωγή, η εφαρμογή Ολυμπιακών Προγραμμάτων στην εκπαίδευση θα έχει ως αποτέλεσμα μαθητές και μαθήτριες να γίνουν «εκπαιδευμένοι καταναλωτές» της φυσικής δραστηριότητας και του υγιεινού τρόπου ζωής, αλλά και να ενστερνιστούν αξίες και να αναπτύξουν συμπεριφορές που θα τους επιτρέψουν να ενταχθούν αρμονικά και να λειτουργήσουν παραγωγικά στη σύγχρονη κοινωνία (Κιουμουρτζόγλου, 2005). Σχετικά με τη σημασία της μακροχρόνιας εφαρμογής Ολυμπιακών Προγραμμάτων στα σχολεία, αυτή «θα συμβάλλει στη δημιουργία υπεύθυνων πολιτών, τους οποίους θα διακρίνει το φίλαθλο πνεύμα, το ευ αγωνίζεσθαι και γενικότερα οι αρχές που διέπουν τον Ολυμπισμό και τον Αθλητισμό» (Κέλλης, Γούδας, Βερναδάκη, Διγγελίδης & Κιουμουρτζόγλου, 2007, σελ.339).

Προτάσεις για μελλοντικές έρευνες

Λαμβάνοντας υπόψη πως και η παρούσα έρευνα κατέδειξε τη θετική επιρροή και χρησιμότητα ενός Ολυμπιακού προγράμματος, ενισχύεται η ανάγκη μελέτης του ρόλου της Ολυμπιακής Παιδείας στα πλαίσια της ηθικής εκπαίδευσης των νέων. Προς αυτή την κατεύθυνση η χρήση Ολυμπιακών προγραμμάτων βρίσκει νόημα στην επισήμανση των Παρίση και Μουρατίδου (2012) για «αναγκαιότητα της ηθικής εκπαίδευσης στο εκπαιδευτικό σύστημα ως προς την ενίσχυση της ‘Δια βίου Παιδείας’».

Αν και η έρευνά μας υλοποιήθηκε υπό κάποιους περιορισμούς, που περιορίζουν τη γενίκευση των αποτελεσμάτων της, ας γίνει αφορμή για περαιτέρω μελέτη ώστε να επιτευχθεί μελλοντικά μια επίσημη ευθυγράμμιση για την προώθηση ενός διεθνούς εκπαιδευτικού υλικού Ολυμπιακής εκπαίδευσης.

Στους περιορισμούς και οριοθετήσεις της παρούσας έρευνας κυρίως εντοπίζονται οι λόγοι που οδήγησαν στα παραπάνω συμπεράσματα. Εάν το πρόγραμμα μπορούσε να εφαρμοστεί σε όλη τη διάρκεια του σχολικού έτους θεωρούμε πως θα είχε έντονα θετική επίδραση στις στάσεις για τα Ιδεώδη του Ολυμπισμού και στις έντιμες συμπεριφορές του ‘ευ αγωνίζεσθαι’ ως φιλοσοφία ζωής των μαθητών/τριών, παράγοντες που χρειάζονται περισσότερο χρόνο για τη διαμόρφωσή τους.

Πρωτίστως προτείνεται για περαιτέρω μελέτη και έρευνα η εφαρμογή του προγράμματος i) κατά τη διάρκεια ίσως όλης της σχολικής χρονιάς και ii) σε μεγαλύτερο δείγμα μαθητών ή/και σε περισσότερα του ενός σχολεία. Να ληφθεί επομένως υπόψη η διαπίστωση σύμφωνα με την οποία η μακροχρόνια εφαρμογή προγραμμάτων που αφορούν ηθικές και κοινωνικές συμπεριφορές εξασφαλίζει μεγαλύτερη αξιοπιστία στα αποτελέσματά τους (Λιούμπη, 2011). Εξάλλου η ανάπτυξη θετικών ηθικών και κοινωνικών συμπεριφορών μέσα από το σχολικό περιβάλλον θα πρέπει να είναι μια μακρόχρονη διαδικασία.

Μια πρόταση για διερεύνηση θα μπορούσε να είναι η αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας του *OVEP 2.0* σε ό,τι έχει να κάνει με τον περιορισμένο αριθμό δράσεων (Activity Sheets) που εμπεριέχονται σ' αυτό και οι οποίες αξιοποιούν τη φυσική δραστηριότητα σε εξωτερικούς χώρους. Ως εκ τούτου προτείνεται να διερευνηθεί εκ νέου η αποτελεσματικότητα του *OVEP 2.0* στη περίπτωση εμπλουτισμού του με περισσότερες *physical activities* εμπλέκοντας πιο άμεσα τη Φυσική Αγωγή.

Χρειάζονται σίγουρα περισσότερες πιλοτικές εφαρμογές του *OVEP* και στις υπόλοιπες ηλικιακές ομάδες παιδιών και νέων στις οποίες απευθύνονται και σε όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης. Εξάλλου η δεύτερη έκδοσή του δε μετρά παρά μόνο ένα χρόνο, δίνοντας για το μέλλον πολλές προοπτικές πιο εξειδικευμένης αξιοποίησης και προσαρμογής του σκιαγραφώντας και εντάσσοντας πολιτιστικά διαφορετικές ομάδες μαθητών.

Ακόμη δεν πρέπει να ξεχνάμε πως η ηθική και κοινωνική συμπεριφορά που αντανακλάται στην ενασχόληση με τα σπορ, όπως βέβαια και κάθε ανθρώπινη συμπεριφορά, καθορίζεται από ένα ευρύ πλέγμα ατομικών αλλά και κοινωνικών παραγόντων. Έτσι πλήθος παραγόντων και του εξωσχολικού περιβάλλοντος (όπως η επιρροή των ηλεκτρονικών παιχνιδιών και της τηλεόρασης, η επιρροή των γονιών, τα μέσα μαζικής ενημέρωσης και κοινωνικής δικτύωσης) θα μπορούσαν να διερευνηθούν ως προς τον βαθμό επίδρασης στις στάσεις και την αθλητική συμπεριφορά των μαθητών/τριών, ώστε τα αποτελέσματα της διερεύνησής τους να ληφθούν υπόψιν ως χρήσιμες πληροφορίες κατά την εφαρμογή Ολυμπιακών προγραμμάτων.

Τέλος, θα μπορούσε να αξιολογηθεί η αποτελεσματικότητα ενός προγράμματος Ολυμπιακών Αξιών ως προς άλλους επιμέρους στόχους που έχουν να κάνουν με την ολόπλευρη ανάπτυξη των παιδιών, όπως μείωση επιθετικών συμπεριφορών, ενσυναίσθηση, πειθαρχία, αυτοαντίληψη, αυτοπραγμάτωση. Εάν δηλαδή οι θετικές στάσεις, το φίλαθλο πνεύμα και οι έντιμες αθλητικές συμπεριφορές μπορούν να μεταφερθούν και σε άλλους τομείς της ζωής, σύμφωνα με τη διδακτική προσέγγιση που ορίζει ο Naul (2008) ως “life-world-centred approach”.

Είναι λοιπόν ώρα για περαιτέρω μελέτη ώστε να δοθεί μια απάντηση στο κυρίαρχο ζήτημα συζήτησης, κατά πόσο δηλαδή έχουν ανάγκη οι κοινωνίες μας σήμερα από Ολυμπιακά προγράμματα στα σχολεία, αποδεχόμενες την Ολυμπιακή Παιδεία ως εκπαιδευτικό θεσμό... που συμβάλλει στο «άνοιγμα» του σχολείου στην κοινωνία.

«Στην εποχή του μεγαλείου της Ολυμπίας τα γράμματα και οι τέχνες συνδυάζονταν πάντα αρμονικά με τον αθλητισμό και εγγυούνταν την αίγλη των Ολυμπιακών Αγώνων» *Βαρόνος Πιερ ντε Κουμπερτέν*

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Αρβανίτη, Ν., Βασιλειάδης, Ν., Γεωργιάδης, Κ., Κέλλης, Η., Λιούμπη, Π., Μακρής, Α. & Μάστορα, Ι. (2001). *Ολυμπιακές ματιές*, Αθήνα: Οργανωτική Επιτροπή Ολυμπιακών Αγώνων ΑΘΗΝΑ 2004.
- Αρβανίτη, Ν. (2004). Η Ολυμπιακή Παιδεία στην “κοινωνία της μάθησης”. *Ολυμπιακοί Αγώνες, Αναφορές-Προσεγγίσεις*, Αθήνα: Οργανωτική Επιτροπή Ολυμπιακών Αγώνων ΑΘΗΝΑ 2004, 388-399.
- Binder, D. (1995). *Fair Play for Kids - A Handbook of activities for Teaching Fair Play*. Canada.
- Binder, D. (2000). *Be a champion in life: An international teacher's resource book*. Athens, Greece. Foundation of Olympic and Sport Education.
- Binder, D. (2001). “Olympism” revisited as context for global education: Implications for physical education. *Quest*, 53(1), 14-34.
- Binder, D. (2001). Olympic education: Challenges for theory and practice in the 21st century. ICSSPE (International Council for Sport Science and Physical Education), Bulletin, No 22, September 2001.
- Binder, D. (2005). Teaching Olympism in Schools: Olympic Education as a focus on Values Education, A paper presented at the Centre for Olympic Studies, University of Barcelona. Barcelona: Centre d'Estudis (UAB).
- Binder, D. (2007). *Teaching Values: An Olympic Education Toolkit*. Lausanne: IOC.
- Chatzigianni, E. (2006). The IOC as an International Organisation. *Sport Management International Journal*, 2 (1-2), 91-101.
- Cohen, L. & Manion, L. (2000). *Μεθοδολογία εκπαιδευτικής έρευνας*, Αθήνα: Μεταίχμιο.

- Creswell, J. W. (2011). *Η έρευνα στην εκπαίδευση. Σχεδιασμός, διεξαγωγή και αξιολόγηση της ποσοτικής και ποιοτικής έρευνας*. Αθήνα: Ίων/Ελλην.
- Γεωργιάδης, Κ. (2003). Διεθνής Κατανόηση μέσω της Ολυμπιακής Εκπαίδευσης. στο Λεύκωμα της 42ης Διεθνούς Συνόδου ΔΟΑ για Νέους Μετέχοντες, Αθήνα: ΔΟΑ- ΕΟΕ, 2003, 73-86.
- Γεωργιάδης, Κ. (2009). Ολυμπιακή Παιδεία: Ένα θεωρητικό πλαίσιο. 2η Διεθνής Σύνοδος Ολυμπιονικών. Αρχαία Ολυμπία. 4-20 Ιουλίου 2009.
- Δογάνης, Γ., (1990). *Η Ψυχολογία στη Φυσική Αγωγή και τον Αθλητισμό*. Θεσσαλονίκη: Salto.
- Escartí, A., Pascual, C., Gutiérrez, M., Marin, D., Martinez, M. & Tarin, S. (2012). Applying the Teaching Personal and Social Responsibility model (TPSR) in Spanish school context: Lesson learned. *Ágora para la Educación Física y el Deporte*, 14(2), 178–196.
- Frey, K. (1998). *Η “Μέθοδος Project”*. Μια μορφή συλλογικής εργασίας στο σχολείο ως θεωρία και πράξη, μτφ. Κ. Μάλλιου, Θεσσαλονίκη: Αφοί Κυριακίδη.
- Ζουρνατζή, Ε., Τσιγγίλης, Ν., Γραμματικόπουλος, Β. & Κουστέλιος, Α. (2004). Η επίδραση του προγράμματος Ολυμπιακής Παιδείας στις στάσεις των μαθητών για εθελοντική πρόσφορα εργασίας στους Ολυμπιακούς Αγώνες του 2004. *Διοίκηση Αθλητισμού και Αναψυχής*, 1(2), 37-47.
- Georgiadis, K. (1998). The ideals of Pierre de Coubertin on the Revival of the Modern Olympic Games. in: 38th International Session for Young Participants, IOA-IOC, Ancient Olympia, 1998, 43-55.
- Georgiadis, K. (2007). Defining Olympic Education. in IOC (ed), *Vth Word Form on Sport, Education and Culture* (pp. 210-213). Lausanne: IOC.
- Georgiadis, K. & Syrigos, A. (2008). *Olympic Truce: Sport as Platform for Peace*. Athens: The Olympic Truce Centre.
- Georgiadis, K. (2010). The Implementation of Olympic Education Programs at World Level. *Procedia Social and Behavioral Sciences*, 41, 6711-6718.

- Gibbons, S. L., Ebbeck, V., & Weiss, M. R. (1995). Fair Play for Kids: Effects on the moral development of children in physical education. *Research Quarterly for Exercise and Sport*, 66(3), 247-255.
- Hellison, D. & Walsh, D. (2002). Responsibility-based youth programs evaluation: Investigating the investigations. *Quest*, 54, 292-307.
- Hellison, D. (2003). *Teaching responsibility through physical activity* (2nd ed.). Champaign, IL: Human Kinetics.
- Hassandra, M., Goudas, M., Hatzigeorgiadis, A. & Theodorakis, Y. (2007). A Fair Play Intervention Program in School Olympic Education. *European Journal of Psychology of Education*, 22(2), 99-114.
- Θεοδωράκης, Γ., Γούδας Μ., Αλμπανίδης Ε., Δέρρη Β., Χρόνη Σ., Ζαχοπούλου Έ., Χασάνδρα Μ., Αυγερινός Α., Κουρτέσης Θ., Κοσμίδου Ε., Ζήση Β., Χατζηγεωργιάδης Α., Κούλη Ό., Νικοπούλου Μ. (2008). *Πρόγραμμα Καλλιπάτειρα. Από τα σπορ στην καθημερινή ζωή. Όλοι Διαφορετικοί, όλοι ίσοι*. Αθήνα: Υπουργείο Παιδείας.
- International Fair Play Committee, (2011). *Fair Play, from an Ideal to Reality*. Implementation handbook. Paris: CIFP.
- International Olympic Committee (2015). Olympic Charter. Lausanne: IOC .
- International Olympic Committee (2016a). *OVEP 2nd Edition, The Fundamentals of Olympic Values Education*. Lausanne: IOC
- International Olympic Committee (2016b). *OVEP 2nd Edition, Delivering OVEP*. Lausanne: IOC
- International Olympic Committee (2016c). *OVEP 2nd Edition, Activity Sheets. Exercises to support Olympic Values Education*. Lausanne: IOC
- International Olympic Committee (2016d). Factsheet Olympic Values Education Programme (OVEP). Lausanne: IOC

- Ionescu, S. (2007). Learning Multiculturalism as part of the School Curriculum through Olympic Pedagogy. in: the 9th International Session for Directors of National Olympic Academies, Ancient Olympia 2007, 41-46.
- Καμπίτσης, Χ. (2004). *Η έρευνα στις αθλητικές επιστήμες. Στατιστική Ανάλυση-Αξιολόγηση*. Θεσσαλονίκη: Εκδόσεις Τσιαρτάνης.
- Κέλλης, Η. (2005). Μελέτη Βιωσιμότητας Προγράμματος Ολυμπιακής Παιδείας. Διδακτορική Διατριβή, Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης και Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας
- Κέλλης, Ι., Γούδας, Μ., Βερναδάκης, Ν., Διγγελίδης, Ν. & Κιουμουρτζόγλου, Ε. (2007). Αξιολόγηση και Προοπτική Βιωσιμότητας Προγράμματος Ολυμπιακής Παιδείας. *Αναζητήσεις στη Φυσική Αγωγή & τον Αθλητισμό*, 5(3), 328-340.
- Κιουμουρτζόγλου, Ε., Θεοδωράκης, Ι., Αυγερινός, Α., Κέλλης, Η., Παπαχαρίσης, Β. & Χασάνδρα, Μ. (2001). *Ολυμπιακή Παιδεία από τη θεωρία στην πράξη*. Αθήνα: Λιβάνη.
- Λαφαζάνη, Π. (2013). Συγκριτική μελέτη της στάσης, της πρόθεσης και της συμπεριφοράς ως προς τη φυσική δραστηριότητα μεταξύ μαθητών δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης με και χωρίς ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες. Μεταπτυχιακή Διατριβή. Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας & Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης.
- Λιούμπη, Π. (2011). Εφαρμογή παρεμβατικού προγράμματος για την ανάπτυξη Ολυμπιακών Αξιών μέσα από τη φυσική αγωγή. Διδακτορική Διατριβή, Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου.
- Μακρής, Α., Γεωργιάδης, Κ. & Μουντάκης, Κ. (2016). Διδακτική Προσέγγιση Προγραμμάτων Ολυμπιακής Παιδείας, *Αναζητήσεις στη Φυσική Αγωγή & τον Αθλητισμό*, 14(3), 11-28.
- Μάστορα, Ι. (2000). Η εισαγωγή της ολυμπιακής και αθλητικής παιδείας στην εκπαίδευση. Στο: Γκιόσος, Ι.(2000), *Ολυμπιακή και αθλητική παιδεία*, 51-74. Αθήνα: Προπομπός.

- Μάστορα, Ι. (2003). Εφαρμοσμένα Προγράμματα Ολυμπιακής Παιδείας: Κριτική Προσέγγιση και Ανάλυση. Διδακτορική Διατριβή. Πανεπιστήμιο Αθηνών, Τμήμα Φιλοσοφίας Παιδαγωγικής Ψυχολογίας.
- Monnin, E., Loudcher, J.F. & Ferréol, G. (2012). *Education et Olympisme en Europe*. Université de Technologie de Belfort-Montbéliard.
- Μουντάκης, Κ. (2001). Οδηγός για την εφαρμογή της ευέλικτης ζώνης. Βιβλίο για το δάσκαλο. *Ολυμπιακή Παιδεία*. Αθήνα: Παιδαγωγικό Ινστιτούτο.
- Mountakis, C. (2010). Curriculum development in Physical Education. Olympia: Master's course notices.
- Mouratidou, K., Goutza, S. & Chatzopoulos, D. (2007). Physical education and moral development: An international programme to promote moral reasoning through physical education in high school students. *European Physical Education Review*, 13, 41-56.
- Mouratidou, K. (2017). Teaching Principles through Educational Programmes. in: the 14th International Session for Presidents or Directors of National Olympic Academies, Ancient Olympia 2017 (in press).
- Müller, N. (1998). *38 Years of IOA through its lectures*. Lausanne: IOC.
- Müller, N. (2009). Η Ιδέα της Ειρήνης ως Όραμα για τους Σύγχρονους Ολυμπιακούς Αγώνες: Γένεση, Ανάπτυξη και Παιδαγωγικές Συνέπειες. Διεθνής Ολυμπιακή Ακαδημία, στη 49η Διεθνή Σύνοδο για Νέους Μετέχοντες. Αρχαία Ολυμπία: Δ.Ο.Α.
- Müller, N., (2010). Olympic Education: University Lecture on the Olympics. Centre d'Estudis Olímpics (UAB), International Chair in Olympism (IOC-UAB).
- Naul, R. (2008). *Olympic Education*. Oxford: Meyer & Meyer.
- Naul, R. (2007). Olympic Pedagogy as a Theory of Development of Ethical and Humanistic Values in Education, in: the 9th International Session for Directors of National Olympic Academies, Ancient Olympia 2007, 27-40.

- New Zealand Olympic Committee, (2000). *Understanding Olympism*. Wellington: The New Zealand Olympic Committee.
- Παρίση, Ι. & Μουρατίδου, Κ. (2012). Η επίδραση της αυτοαντίληψης και του κλίματος κινήτρων στην ηθική ικανότητα στην φυσική αγωγή. Εμπειρική μελέτη σε καλλιτεχνικά και τυπικά γυμνάσια. (Επιλεγμένες εργασίες από πρακτικά Επιστημονικού Συνεδρίου του Εθνικού & Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών) *Κινησιολογία*, Αύγουστος 2012, 65-66.
- Parry, J. (1998). Physical education as Olympic education. *European Physical Education Review*, 4(2), 153-167.
- Parry, J. (2003). *Olympism for the 21st Century*. Centre d'Estudis Olímpics, International Chair in Olympism (IOC-UAB).
- Parry, J. (2004). Ο Ολυμπισμός και η ηθική του. Διεθνής Ολυμπιακή Ακαδημία, στη 44^η Διεθνή Σύνοδο για Νέους Μετέχοντες. Αρχαία Ολυμπία: Δ.Ο.Α.
- Σουλιώτη, Ε. & Παγγέ, Τ. (2004). Διαθεματική Προσέγγιση και Διδασκαλία. Η Μέθοδος Project, *Νέα Παιδεία*, 112, 40-50.
- Telama. R., Naul, R., Nupponen, H., Rychtecky, A.& Vuolle, P.(2002). *Physical Fitness, Sporting Lifestyles, and Olympic Ideals: Studies on Youth Sport in Europe*. Schorndorf: Hofmann.
- Τζαχρίστα, Β. (2013). Ολυμπισμός και Ολυμπιακή Παιδεία μέσα από τη Διεθνή Ολυμπιακή Επιτροπή και το πρόγραμμα Ολυμπιακής Παιδείας «Αθήνα 2004». Διδακτορική διατριβή, Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου.
- Theodorakis, Y., (2017). The role of the Olympic Movement in the refugee crisis. An exercise program for refugees. in: the 12th International Session for Educators of Higher Institutes of Physical Education, Ancient Olympia 2017 (in press).
- Tsorbatzoudis, H., & Emmanouilidou, M. (2005). Predicting moral behavior in Physical Education classes: An application of the theory of planned behavior. *Perceptual and Motor Skills*, 100, 1055-1065.
- Wong, A. C. Ha, A. S. & Cheung, C.K. (2004). Effects of an Olympic education program on Hong Kong primary school physical education. in: V. Klisouras, S.

Kellis & I.Mouratidis (eds.), Proceedings of the 2004 Pre-Olympic Congress, 139-140. Thessaly: Aristotle University of Thessaloniki.

Χασάνδρα, Μ., Γούδας, Μ., Χατζηγεωργιάδης, Α., & Θεοδωράκης, Γ. (2002). Ανάπτυξη ερωτηματολογίου για την αξιολόγηση του τίμιου παιχνιδιού (Fair Play) στην φυσική αγωγή για παιδιά δημοτικού. *Αθλητική Ψυχολογία*, 13, 105-126.

Χασάνδρα, Μ. (2004). Προγράμματα ηθικής και κοινωνικής ανάπτυξης μέσω της φυσικής αγωγής. Διδακτορική διατριβή, Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας.

Χασάνδρα, Μ. (2006). Η ανάπτυξη του «Ευ Αγωνίζεσθαι» στη Φυσική Αγωγή. *Αναζητήσεις στη Φυσική Αγωγή & τον Αθλητισμό*, 4 (2), 211-224

Χατζηστεφάνου-Παπαέλληνα, Κ. (2006). «Ευ Αγωνίζεσθαι»: Από τη Θεωρία στην Πράξη, στο *9ο Συνέδριο Παιδαγωγικής Εταιρείας Κύπρου*, 1097-1108

Χρυσοφίδης, Κ. (1994). *Βιωματική-Επικοινωνιακή Διδασκαλία, Η Εισαγωγή της μεθόδου Project στο Σχολείο*. Αθήνα: Gutenberg.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι
Τα Ερωτηματολόγια

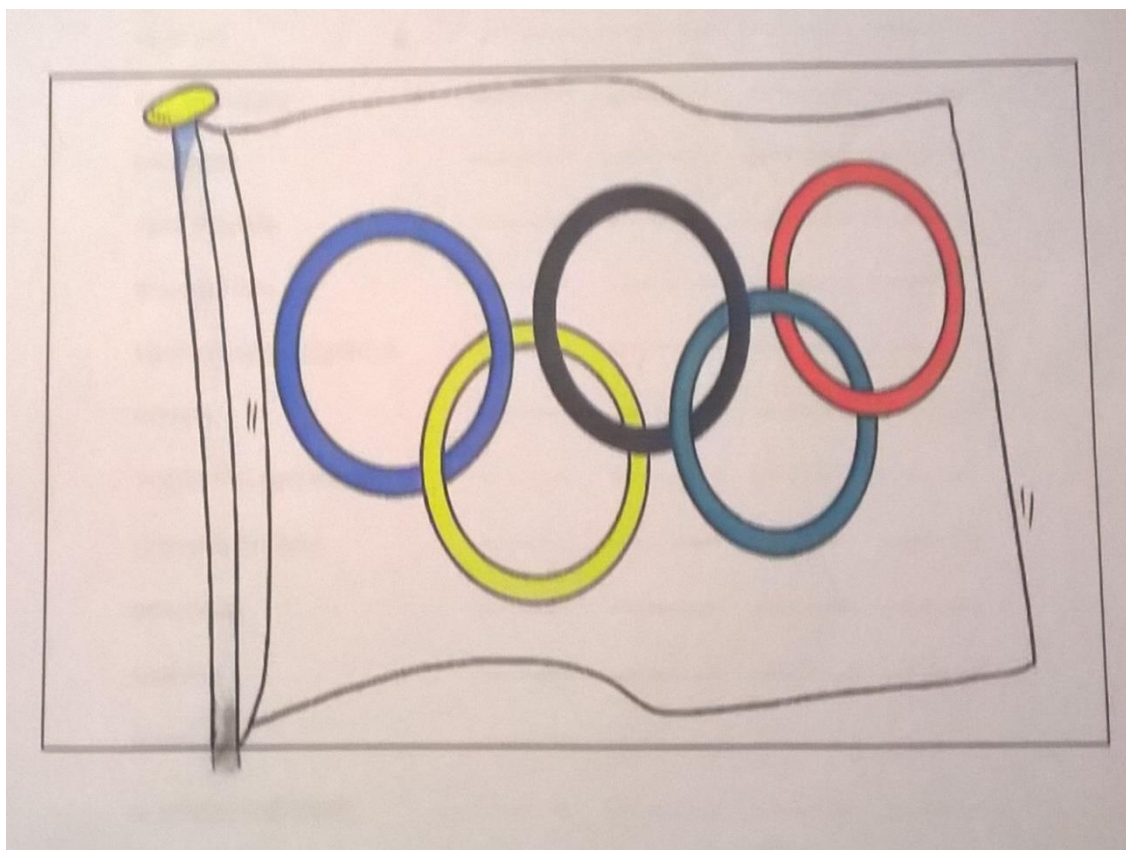
ΠΑΡΑΚΑΛΩ ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΤΕ ΤΑ ΚΕΝΑ

Όνομα σχολείου: _____

Φύλο: Άρρεν: _____ Θήλυ: _____

Ηλικία: _____

Ημερομηνία γέννησης: Ημέρα: _____ Μήνας: _____ Έτος: _____

1.ΚΑΛΩΣ ΗΡΘΑΤΕ ΣΤΟ «ΟΛΥΜΠΙΑΚΟ» ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ

ΠΑΡΑΚΑΛΩ ΑΠΑΝΤΗΣΤΕ ΤΙΣ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ ΣΥΜΠΛΗΡΩΝΟΝΤΑΣ ΜΕ ✓ ΤΑ ΚΕΝΑ.

1 α) Με τι από τα παρακάτω συνδέονται οι Ολυμπιακοί Αγώνες σήμερα;

Χαρακτηριστικό σήμερα	Συμφωνώ απόλυτα	Συμφωνώ	Διαφωνώ	Διαφωνώ απόλυτα
ομορφιά	-----	-----	-----	-----
συναγωνισμός	-----	-----	-----	-----
ελευθερία	-----	-----	-----	-----
τίμιο παιχνίδι	-----	-----	-----	-----
δημοτικότητα	-----	-----	-----	-----
εξοικονόμηση χρημάτων	-----	-----	-----	-----
θέληση	-----	-----	-----	-----
πολιτιστική κατανόηση	-----	-----	-----	-----
επαγγελματισμός	-----	-----	-----	-----
αισιοδοξία	-----	-----	-----	-----
ευγένεια	-----	-----	-----	-----
πανουργία	-----	-----	-----	-----
αμοιβαίος σεβασμός	-----	-----	-----	-----
υπερηφάνεια	-----	-----	-----	-----
εθνική ανοχή	-----	-----	-----	-----
ηθικές αρχές	-----	-----	-----	-----
εντιμότητα	-----	-----	-----	-----
ευγενική συμπεριφορά	-----	-----	-----	-----

β) Τι από τα παρακάτω αποτελεί χαρακτηριστικό των Ολυμπιακών Αγώνων;

Χαρακτηριστικό:

ομορφιά _____

συναγωνισμός _____

ελευθερία _____

τίμιο παιχνίδι _____

δημοτικότητα _____

εξοικονόμηση χρημάτων _____

θέληση _____

πολιτιστική κατανόηση _____

επαγγελματισμός _____

αισιοδοξία _____

ευγένεια _____

πανουργία _____

αμοιβαίος σεβασμός _____

υπερηφάνεια _____

εθνική ανοχή _____

ηθικές αρχές _____

εντιμότητα _____

ευγενική συμπεριφορά _____

2 α) Κατά την άποψη σου η συμμετοχή στους Ολυμπιακούς Αγώνες οδηγεί προς ...?

	Συμφωνώ απόλυτα	Συμφωνώ	Διαφωνώ	Διαφωνώ απόλυτα
ισορροπία σώματος,θέλησης και νου	_____	_____	_____	_____
έναν καλύτερο κόσμο	_____	_____	_____	_____
αναγνώριση	_____	_____	_____	_____
πλούτο	_____	_____	_____	_____
ελευθερία απόψεων	_____	_____	_____	_____
φυσική κατάσταση	_____	_____	_____	_____
συνεργασία	_____	_____	_____	_____
πολιτιστική αποδοχή	_____	_____	_____	_____
αλληλεγγύη	_____	_____	_____	_____
καριέρα	_____	_____	_____	_____
απόρριψη διάκρισης	_____	_____	_____	_____
αγνότητα	_____	_____	_____	_____
εθνικισμός	_____	_____	_____	_____
νίκη πάσα θυσία	_____	_____	_____	_____
εξαπάτηση	_____	_____	_____	_____
χαρά στην προσπάθεια	_____	_____	_____	_____
ειλικρίνεια	_____	_____	_____	_____

β) Παρακαλώ σημείωσε ποιο από τα παρακάτω είναι σημαντικό για σένα;

ισορροπία σώματος, θέλησης και νου _____

ένας καλύτερος κόσμος _____

αναγνώριση _____

πλούτος _____

ελευθερία απόψεων _____

φυσική κατάσταση _____

συνεργασία _____

πολιτιστική αποδοχή _____

αλληλεγγύη _____

καριέρα _____

απόρριψη διακρίσεων _____

αγνότητα _____

εθνικισμός _____

νίκη πάσα θυσία _____

εξαπάτηση _____

χαρά στην προσπάθεια _____

ειλικρίνεια _____

3 α) Πολύ συχνά υπονοείται ότι οι Ολυμπιακοί Αγώνες συσχετίζονται με συγκεκριμένους σκοπούς. Ποια είναι η γνώμη σου;

	Συμφωνώ απόλυτα	Συμφωνώ	Διαφωνώ	Διαφωνώ απόλυτα
επιδίωξη αριστείας	-----	-----	-----	-----
ειρήνη	-----	-----	-----	-----
εμπορευματοποίηση	-----	-----	-----	-----
μετριοφροσύνη	-----	-----	-----	-----
πραγματοποίηση του στόχου μας	-----	-----	-----	-----
συναναστροφή	-----	-----	-----	-----
χρήση ναρκωτικών	-----	-----	-----	-----
θέληση	-----	-----	-----	-----
υπακοή	-----	-----	-----	-----
σεβασμός κανόνων	-----	-----	-----	-----
συγκέντρωση νέων	-----	-----	-----	-----
αρετή	-----	-----	-----	-----
θέληση για καταβολή μέγιστης προσπάθειας	-----	-----	-----	-----
αυτοέλεγχος	-----	-----	-----	-----
ερασιτεχνισμός	-----	-----	-----	-----
ισότητα	-----	-----	-----	-----
φιλία	-----	-----	-----	-----

β) Παρακαλώ σημείωσε τι κατά τη γνώμη σου προωθούν οι Ολυμπιακοί Αγώνες;

επιδίωξη αριστείας _____

ειρήνη _____

εμπορευματοποίηση _____

μετριοφροσύνη _____

πραγματοποίηση του στόχου μας _____

συναναστροφή _____

χρήση ναρκωτικών _____

θέληση _____

υπακοή _____

σεβασμός κανόνων _____

συγκέντρωση νέων _____

αρετή _____

θέληση για καταβολή
μέγιστης προσπάθειας _____

αυτοέλεγχος _____

ερασιτεχνισμός _____

ισότητα _____

φιλία _____

2 Ερωτηματολόγιο τίμιου παιγνιδιού

<p>ΟΔΗΓΙΕΣ: Για να απαντήσεις διάβασε την κάθε πρόταση και κύκλωσε, ανάλογα με το πόσο συχνά συμβαίνει αυτό σε σένα, έναν από τους αριθμούς που σημαίνουν:</p>	ΠΟΤΕ	ΣΧΕΔΟΝ ΠΟΤΕ	ΜΕΡΙΚΕΣ ΦΟΡΕΣ	ΣΧΕΔΟΝ ΠΑΝΤΑ	ΠΑΝΤΑ
<p>1= ΠΟΤΕ 2= ΣΧΕΔΟΝ ΠΟΤΕ 3= ΜΕΡΙΚΕΣ ΦΟΡΕΣ 4= ΣΧΕΔΟΝ ΠΑΝΤΑ 5= ΠΑΝΤΑ</p>					
<p>Όταν παίζουμε παιχνίδια:</p>					
1. Υποστηρίζω τους συμπαίκτες μου	1	2	3	4	5
2. Προσπαθώ να εκνευρίσω τους αντιπάλους	1	2	3	4	5
3. Κλέβω	1	2	3	4	5
4. Συγχαίρω τους αντιπάλους όταν χάνω	1	2	3	4	5
5. Βοηθάω τους συμπαίκτες μου	1	2	3	4	5
6. Προσπαθώ να ενοχλώ τους αντιπάλους	1	2	3	4	5
7. Επιβραβεύω τις καλές προσπάθειες των συμπαικτών μου	1	2	3	4	5
8. Μιλώ άσχημα στους αντιπάλους	1	2	3	4	5
9. Θέλω να κλέβω	1	2	3	4	5
10 Δίνω το χέρι στον αντίπαλο ανεξάρτητα αν κέρδισα ή έχασα	1	2	3	4	5
11. Κλέβω αν αυτό με βοηθάει να κερδίσω	1	2	3	4	5
12 Προσπαθώ να κάνω τους αντιπάλους να θυμώσουν	1	2	3	4	5
13 Συμπαροστέκομαι στους συμπαίκτες μου	1	2	3	4	5
14 Στο τέλος δίνω το χέρι στους αντιπάλους	1	2	3	4	5
15 Κλέβω αν είμαι σίγουρος ότι δεν θα με πιάσουν	1	2	3	4	5
16 Συγχαίρω τον αντίπαλο για μια καλή απόδοση	1	2	3	4	5

3. ΣΤΑΣΕΙΣ προς το πρόγραμμα

I. Για μένα το να ασχοληθώ με το πρόγραμμα «Οι Ολυμπιακές Αξίες στη ζωή μας» ήταν:

καλό :---7---:---6---:---5---:---4---:---3---:---2---:---1---: κακό
πολύ αρκετά λίγο έτσι κι έτσι λίγο αρκετά πολύ

έξυπνο :---7---:---6---:---5---:---4---:---3---:---2---:---1---: ανόητο
πολύ αρκετά λίγο έτσι κι έτσι λίγο αρκετά πολύ

ευχάριστο :---7---:---6---:---5---:---4---:---3---:---2---:---1---: δυσάρεστο
πολύ αρκετά λίγο έτσι κι έτσι λίγο αρκετά πολύ

χρήσιμο :---7---:---6---:---5---:---4---:---3---:---2---:---1---: άχρηστο
πολύ αρκετά λίγο έτσι κι έτσι λίγο αρκετά πολύ

ελκυστικό :---7---:---6---:---5---:---4---:---3---:---2---:---1---: απωθητικό
πολύ αρκετά λίγο έτσι κι έτσι λίγο αρκετά πολύ

II. α) Είμαι ικανοποιημένος-η από τις δραστηριότητες που είχε το Ολυμπιακό πρόγραμμα στο οποίο συμμετείχα («Οι Ολυμπιακές Αξίες στη ζωή μας»):

Συμφωνώ :-----:-----:-----:-----:-----:-----:-----: Διαφωνώ
πολύ αρκετά λίγο έτσι κι έτσι λίγο αρκετά πολύ

β) Είμαι ικανοποιημένος-η από τον τρόπο που παρουσιάστηκε το πρόγραμμα:

Συμφωνώ :-----:-----:-----:-----:-----:-----:-----: Διαφωνώ
πολύ αρκετά λίγο έτσι κι έτσι λίγο αρκετά πολύ

γ) Είμαι ικανοποιημένος-η από τα πράγματα που έμαθα:

Συμφωνώ :-----:-----:-----:-----:-----:-----:-----: Διαφωνώ
πολύ αρκετά λίγο έτσι κι έτσι λίγο αρκετά πολύ

3. ΣΤΑΣΕΙΣ προς το πρόγραμμα

Το Πρόγραμμα «Οι Ολυμπιακές Αξίες στη ζωή μας» ασχολείται με τις αξίες που συνδέονται με τους Ολυμπιακούς Αγώνες (όπως **αριστεία, σεβασμός, φιλία**) & τις συναντάμε τόσο στα αθλήματα όσο και στη ζωή.

Αν μπορούσα να συμμετέχω σε ένα τέτοιο πρόγραμμα, για μένα θα ήταν:

καλό :---7---:---6---:---5---:---4---:---3---:---2---:---1---: κακό
πολύ αρκετά λίγο έτσι κι έτσι λίγο αρκετά πολύ

έξυπνο :---7---:---6---:---5---:---4---:---3---:---2---:---1---: ανόητο
πολύ αρκετά λίγο έτσι κι έτσι λίγο αρκετά πολύ

ευχάριστο :---7---:---6---:---5---:---4---:---3---:---2---:---1---: δυσάρεστο
πολύ αρκετά λίγο έτσι κι έτσι λίγο αρκετά πολύ

χρήσιμο :---7---:---6---:---5---:---4---:---3---:---2---:---1---: άχρηστο
πολύ αρκετά λίγο έτσι κι έτσι λίγο αρκετά πολύ

ελκυστικό :---7---:---6---:---5---:---4---:---3---:---2---:---1---: απωθητικό
πολύ αρκετά λίγο έτσι κι έτσι λίγο αρκετά πολύ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ

Χρονοδιάγραμμα διδακτικών παρεμβάσεων του προγράμματος

A/A	ΗΜΕΡΟ ΜΗΝΙΑ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΜΑΘΗΤΩΝ	ΜΑΘΗΜΑ / ΔΙΔΑΚΤΙΚΟ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ	ΤΙΤΛΟΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ (ACTIVITY SHEETS)	ΟΛΥΜΠΙΑΚΑ ΕΚΠ/ΚΑ ΘΕΜΑΤΑ
1	24/02/17	30	Γλώσσα	01. "Baron Pierre de Coubertin and the Olympic Movement"	σεβασμός για τους άλλους, ισορροπία, ευ αγωνίζεσθαι
2	28/02/17	29	Εικαστικά, Πληροφορική	02. "The Olympic symbol"	σεβασμός, αριστεία
3	03/03/17	30	Εικαστικά	03. "Flying the flag"	Σεβασμός
4	06/03/17	28	Κοινωνική & Πολιτική Αγωγή, Γλώσσα	04. "The Olympic motto: Citius, Altius, Fortius"	αριστεία, ισορροπία, χαρά της προσπάθειας
5	07/03/17	30	Εικαστικά, Πληροφορική	05. "Igniting the spirit: the Olympic flame"	Σεβασμός
6	10/03/17	30	Γλώσσα, Φυσική Αγωγή	06. "The Olympic Games opening ceremony"	επιδίωξη της αριστείας, ισορροπία, σεβασμός για τους άλλους, ευ αγωνίζεσθαι
7	13/03/17	30	Γλώσσα, Πληροφορική	07. "The Olympic Games closing ceremony"	επιδίωξη της αριστείας, ισορροπία, σεβασμός για τους άλλους, ευ αγωνίζεσθαι
8	14/03/17	30	Εικαστικά	08. "The Olympic oaths"	fair play, σεβασμός για τους άλλους, χαρά της προσπάθειας
9	17/03/17	29	Γλώσσα, Εικαστικά	09. "The Olympic Truce"	σεβασμός για τους άλλους, ισορροπία, ευ αγωνίζεσθαι
10	20/03/17	30	Εικαστικά	10. "Peace and the Olympic Games"	σεβασμός για τους άλλους, ευ αγωνίζεσθαι
11	23/03/17	30	Κοινωνική & Πολιτική Αγωγή, Γλώσσα	11. "The Peace Heritage Game"	σεβασμός για τους άλλους, ευγενής άμιλλα/fair play, φιλία, χαρά της προσπάθειας
12	28/03/17	30	Εικαστικά, Μουσική	12. "Sport and art in Ancient Greece"	σεβασμός, ισορροπία, αριστεία
13	30/03/17	30	Εικαστικά, Φυσική Αγωγή	13. "Sport and art in the modern Olympic Games"	σεβασμός, ισορροπία, αριστεία
14	03/04/17	29	Πληροφορική	14. Logos and mascots	ισορροπία, σεβασμός, χαρά της προσπάθειας
15	05/04/17	29	Φυσική Αγωγή, Πληροφορική	15. "The Olympic Museum"	χαρά της προσπάθειας, ισορροπία, επιδίωξη της αριστείας, ευ αγωνίζεσθαι, σεβασμός για τους άλλους
16	24/04/17	30	Πληροφορική, Εικαστικά, Δραματοποίηση	16. The Olympic sports programme	ισορροπία, επιδίωξη της αριστείας, ευ αγωνίζεσθαι, σεβασμός για τους άλλους, χαρά της προσπάθειας

17	25/04/17	30	Πληροφορική, Κοινωνική και Πολιτική Αγωγή	17. "The Youth Olympic Games (YOG)"	ισορροπία, επιδίωξη της αριστείας, ευ αγωνίζεσθαι, σεβασμός για τους άλλους, χαρά της προσπάθειας
18	27/04/17	30	Κοινωνική και Πολιτική Αγωγή, Γλώσσα	18. "Breaking through barriers: women in sport"	ισορροπία, επιδίωξη της αριστείας, ευ αγωνίζεσθαι, σεβασμός για τους άλλους, χαρά της προσπάθειας
19	01/05/17	29	Φυσική Αγωγή	19. The Paralympics: "Spirit in Motion"	ισορροπία, αριστεία, ευ αγωνίζεσθαι, σεβασμός, χαρά της προσπάθειας
20	02/05/17	30	Μουσική, Γλώσσα/Μαθ.	20. "Hosting an Olympic Games"	ισορροπία, αριστεία, ευ αγωνίζεσθαι, σεβασμός, χαρά της προσπάθειας
21	04/05/17	30	Εικαστικά, Πληροφορική	21. "The Olympic Village"	σεβασμός, αριστεία, ευ αγωνίζεσθαι
22	10/05/17	30	Φυσική Αγωγή	24. "Experiencing the joy of effort through sport and physical activity"	χαρά της προσπάθειας, επιδίωξη της αριστείας, ευγενής άμιλλα, ισορροπία, σεβασμός για τους άλλους
23	11/05/17	30	Πληροφορική, Κοινωνική και Πολιτική Αγωγή	25. "Celebrating humanity: stories from the Olympic Games"	χαρά της προσπάθειας, επιδίωξη της αριστείας, ευγενής άμιλλα, ισορροπία, σεβασμός για τους άλλους
24	12/05/17	28	Κοινωνική και Πολιτική Αγωγή, Φυσική Αγωγή	26. "Living by the rules of fair play"	fair play, σεβασμός, ισορροπία
25	15/05/17	28	Πληροφορική, Εικαστικά	27: "Practising respect for oneself and others"	Σεβασμός
26	16/05/17	30	Κοινωνική και Πολιτική Αγωγή, Γλώσσα	28. "My rights = my responsibilities"	σεβασμός, ισορροπία, ευ αγωνίζεσθαι
27	18/05/17	30	Κοινωνική και Πολιτική Αγωγή, Δραματοποίηση	29. "Making difficult choices"	σεβασμός, ισορροπία, ευ αγωνίζεσθαι
28	23/05/17	30	Πληροφορική, Κοινωνική και Πολιτική Αγωγή	30. "Doing your best by pursuing excellence"	επιδίωξη της αριστείας, ισορροπία
29	24/05/17	30	Πληροφορική, Κοινωνική και Πολιτική Αγωγή	31. Perseverance and the Olympic Games	επιδίωξη αριστείας, χαρά της προσπάθειας, σεβασμός
30	25/05/17	30	Εικαστικά, Πληροφορική	32. Resilience and the Olympic Games	σεβασμός, χαρά της προσπάθειας, ευ αγωνίζεσθαι
31	30/05/17	30	Πληροφορική, Κοινωνική και Πολιτική Αγωγή	33. "Courage and the Olympic Games"	σεβασμός, χαρά της προσπάθειας, αριστεία
32	31/05/17	30	Κοινωνική και Πολιτική Αγωγή, Φυσική Αγωγή	34. "Living an active, balanced and healthy life"	ισορροπία, αριστεία, ευ αγωνίζεσθαι, σεβασμός, χαρά της προσπάθειας

Πίνακας 24 : Συγκεντρωτικά στοιχεία των δύο ομάδων μαθητών/τριών που συμμετείχαν στην έρευνα									
	Αριθμός αγοριών	Αριθμός κοριτσιών	ΜΟ ηλικίας	Τάξη	Έναρξη προγράμματος	Λήξη προγράμματος	1 ^η μέτρηση	2 ^η μέτρηση	3 ^η μέτρηση
Πειραματική Ομάδα (ΠΟ) N= 30	14	16	11	Ε'	24-02-2017	31-05-2017	Φεβρουάριος 2017 (20/02)	Ιούνιος 2017 (6/06)	Σεπτέμβριος 2017 (12/09)
Ομάδα Ελέγχου(ΟΕ) N=30	13	17	11	Ε'	24-02-2017	31-05-2017	Φεβρουάριος 2017 (20/02)	Ιούνιος 2017 (6/06)	Σεπτέμβριος 2017 (12/09)

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ

Ενδεικτικά πλάνα ανά δραστηριότητα για την ηλικιακή ομάδα 9-11 ετών

Activity Sheet 13: *Sport and art in the modern Olympic Games*

Ολυμπιακά εκπαιδευτικά θέματα: σεβασμός, ισορροπία, αριστεία

Πλαίσιο για τη δραστηριότητα: Αφίσες, t-shirts, γραμματόσημα και πολλές άλλες μορφές τέχνης και μέσα έχουν χρησιμοποιηθεί για να μεταφέρουν μηνύματα μέσω λέξεων, εικόνων και συμβόλων. Μια μελέτη των διαφόρων Ολυμπιακών αφισών μπορεί να χρησιμοποιηθεί για την εισαγωγή των μαθητών σε διαφορετικούς τρόπους εκπροσώπησης τις τοπικής ή εθνικής κληρονομιάς και τις αξίες του Ολυμπιακού Κινήματος.

Ενδιάμεσες ηλικίες 9-11ετών: Φιλοξενήστε ένα φεστιβάλ t-shirt. Ζητήστε από τους μαθητές να φέρουν κάποιο t-shirt που έχει ένα αθλητικό σχέδιο. Κρεμάστε στα σχοινιά που εκτείνονται σε ένα γυμναστήριο (όπως τα σχοινιά πλυσίματος). Μπορούν όλοι οι μαθητές να περιπλανηθούν με τα πόδια/να περπατήσουν σε αυτό το "μουσείο t-shirt" και να κοιτάξουν τα διάφορα σχέδια. Χρησιμοποιώντας ακόμη χαρτί κομμένο σε σχήμα μπλούζας, μπορούν οι μαθητές να σχεδιάσουν ένα ολυμπιακό t-shirt. -----

Activity Sheet 15: *The Olympic Museum*

Ολυμπιακά εκπαιδευτικά θέματα: χαρά της προσπάθειας, ισορροπία, επιδίωξη της αριστείας, ευ αγωνίζεσθαι, σεβασμός για τους άλλους

Πλαίσιο για τη δραστηριότητα: Μουσεία εξυπηρετούν πολλούς σκοπούς- μπορούν να είναι κέντρα μάθησης και μπορεί να μας θυμίζουν το παρελθόν μας. Μπορούμε μέσω αυτών να γιορτάζουμε μεγάλα επιτεύγματα και μπορούν να μας προκαλέσουν σκέψη και βαθύ προβληματισμό. Τα μεγάλα μουσεία του κόσμου εκπαιδεύουν, εμπνέουν και δημιουργικά ασκούν τους επισκέπτες να βιώσουν και να αλληλεπιδράσουν με τις συλλογές τους. Σε αυτή τη δραστηριότητα, οι μαθητές θα συμμετάσχουν σε δραστηριότητες που εστιάζουν στο Ολυμπιακό Μουσείο και, με τον τρόπο αυτό, θα να είναι σε θέση να εξερευνήσουν και να βιώσουν τον Ολυμπισμό.

Ενδιάμεσες ηλικίες 9-11ετών: Σας έχουν αναθέσει να δημιουργήσετε διασκεδαστικές δραστηριότητες για μαθητές της ηλικίας σας ώστε να πραγματοποιήσουν μέσα στο Ολυμπιακό Μουσείο. Θέλετε οι μαθητές να μάθουν για τον Ολυμπισμό και την ιστορία των Ολυμπιακών Αγώνων, αλλά επίσης θέλετε οι επισκέπτες να συμμετάσχουν (μάθηση δεν είναι κάτι που "γίνεται σ'αυτούς", αλλά κάτι στο οποίο συμμετέχουν). Φτιάξτε λίστα και στη συνέχεια σχεδιάστε τις δραστηριότητες που έχετε δημιουργήσει για να κάνετε το μουσείο διαδραστικό.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙV

Ενδεικτικά σχεδιαγράμματα ανά διδακτική παρέμβαση /Activity Sheet

ΠΑΡΕΜΒΑΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ: 24/ 02/ 2017

ΑΡΙΘΜΟΣ ΜΑΘΗΤΩΝ: 16 Κορίτσια, 14 Αγόρια

ΤΑΞΗ: Ε΄ Δημοτικού Σχολείου - ΣΧΟΛΕΙΟ: 10^ο Δημ. Σχ. Τρίπολης

ΜΑΘΗΜΑ: Γλώσσα/ Λογοτεχνία

1^η Διδακτική Παρέμβαση (“Baron Pierre de Coubertin and the Olympic Movement”)

Ολυμπιακά Εκπαιδευτικά Θέματα: *αμοιβαίος σεβασμός, ισορροπία σώματος δίαθεσης και νου, τίμιο παιχνίδι*

	Στόχοι	Οργάνωση (χώρος, υλικά)	Περιεχόμενο-Χρόνος	Αξιολόγηση
Εισαγωγικό Μέρος	<p>Να αναζητήσουν πληροφορίες ώστε να πληροφορηθούν για τον Pierre de Coubertin και το όραμά του.</p> <p>Να αναπτυχθεί η συνεργασία ανάμεσα στους μαθητές.</p>	<p>Οι μαθητές συγκεντρώνονται στη βιβλιοθήκη του σχολείου. Χωρίζονται σε ομάδες των τεσσάρων ατόμων. Κείμενο από Fundamental Manual του ΟΥΕΡ και βιογραφία –εικόνες του Coubertin από το διαδίκτυο.</p>	<p>Η εκπαιδευτικός αναφέρεται στον ιδρυτή των σύγχρονων Ολυμπιακών Αγώνων, Pierre de Coubertin. Δίνεται στους μαθητές να διαβάσουν το μεταφρασμένο κείμενο για τη ζωή του Coubertin από το εγχειρίδιο Fundamental Manual σελ.25 (10')</p>	<p>Να μάθουν για την ζωή και το όραμα του Coubertin σχετικά με την αναβίωση των Ολυμπιακών Αγώνων.</p>
Κύριο μέρος	<p>Να επιχειρηματολογήσουν στηρίζοντας την ανάγκη της αναβίωσης των Ολυμπιακών Αγώνων.</p>	<p>Οι μαθητές έχοντας πρόσβαση στο διαδίκτυο αναζητούν επιπλέον πληροφορίες για τις ιδέες του Coubertin, την εποχή του αλλά και την ιστορία των αρχαίων Ολυμπιακών Αγώνων.</p>	<p>Δίνονται στις ομάδες προς συζήτηση οι ακόλουθες οδηγίες, σύμφωνα με την Activity Sheet 01 του ΟΥΕΡ: «Φανταστείτε ότι είστε ο Pierre de Coubertin και προσπαθείτε να προωθήσετε τους σύγχρονους Ολυμπιακούς Αγώνες. Τι θα λέγατε σε αριστοκράτες και πολιτικούς για να τους πείσετε να σας στηρίξουν; Πώς θα ενσωματώνατε την ιστορία των αρχαίων Ολυμπιακών Αγωνισμάτων;» (20')</p>	<p>Να μπορούν να ακούν ο ένας τον άλλο επιλέγοντας τις καλύτερες τις ιδέες και να μπορούν να διαχειριστούν σωστά τον χρόνο τους. Να μπορούν να αξιολογήσουν και να χρησιμοποιήσουν τις πληροφορίες που έχουν για την δράση τους.</p>
Τελικό μέρος	<p>Να ευαισθητοποιηθούν σχετικά με θέματα συμφιλίωσης, ειρήνης, αμοιβαίου σεβασμού.</p>	<p>Τους δίνεται χαρτί Α3 για να καταγράψουν τις ιδέες τους αναδεικνύοντας τις αξίες των Ολυμπιακών Αγώνων μέσα από τους διαλόγους που ομαδικά συνθέτουν.</p>	<p>Οι μαθητές παρουσιάζουν το έργο τους μέσα από ένα παιχνίδι ρόλων που βασίζεται στο διάλογο του Coubertin με αριστοκράτες, πολιτικούς και επιχειρηματίες της εποχής του. (15')</p>	<p>Να μπορέσουν να αξιολογήσουν τη σπουδαιότητα των Ολυμπιακών Αξιών και τις ειδικές συνθήκες της εποχής κατά την οποία πάρθηκε η απόφαση της επανίδρυσης των Ολυμπιακών Αγώνων.</p>

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ: 28/ 02/ 2017

ΑΡΙΘΜΟΣ ΜΑΘΗΤΩΝ: 15 Κορίτσια, 14 Αγόρια

ΤΑΞΗ: Ε' Δημοτικού Σχολείου

ΣΧΟΛΕΙΟ: 10^ο Δημοτικό Σχολείο Τρίπολης

ΜΑΘΗΜΑ: Εικαστικά

2η Διδακτική Παρέμβαση ("The Olympic symbol")

Ολυμπιακά Εκπαιδευτικά Θέματα: *σεβασμός, επιδίωξη αριστείας*

	Στόχοι	Οργάνωση (χώρος, υλικά)	Περιεχόμενο- Χρόνος	Αξιολόγηση
Εισαγωγικό Μέρος	<p>Να προβληματιστούν σχετικά με τους συμβολισμούς των Ολυμπιακών Αγώνων.</p> <p>Να αναπτυχθεί η κριτική σκέψη των μαθητών.</p>	<p>Οι μαθητές συγκεντρώνονται στην αίθουσα Εικαστικών του σχολείου.</p> <p>Χωρίζονται σε 7 ομάδες των τεσσάρων ατόμων.</p> <p>Κείμενο από Fundamental Manual του ΟΥΕΡ(σελ.32) και φωτογραφίες από αναπαραστάσεις των Ολυμπιακών κύκλων και της Ολυμπιακής σημαίας.</p>	<p>Η εκπαιδευτικός προτρέπει τους μαθητές να σκεφτούν τι σημαίνει η λέξη «συμβολισμός». (5')</p> <p>Δίνεται στους μαθητές να διαβάσουν το μεταφρασμένο κείμενο του εγχειρίδιο Fundamental Manual σελ.32, με τίτλο «Ολυμπιακοί κύκλοι και Ολυμπιακή σημαία» (5')</p>	<p>Να μπορούν να συνδέσουν το συμβολισμό των Ολυμπιακών κύκλων και της Ολυμπιακής σημαίας με τις Ολυμπιακές Αξίες.</p>
Κύριο μέρος	<p>Να ανακαλύψουν τι συμβολίζουν οι Ολυμπιακοί κύκλοι.</p> <p>Να δουλέψουν ομαδικά ώστε να δημιουργήσουν από κοινού ένα συλλογικό εικαστικό έργο.</p>	<p>Δίνεται από τον εκπαιδευτικό των Εικαστικών σε κάθε ομάδα ένα μεγάλο λευκό χαρτόνι, πινέλα και τέμπρες για να παράξουν το δικό τους έργο τους.</p>	<p>Η εκπαιδευτικός προτρέπει τους μαθητές να σχεδιάσουν στο χαρτόνι μια μεγάλη εικόνα των Ολυμπιακών κύκλων και στη συνέχεια να συμπληρώσουν τους κύκλους με λέξεις / εικόνες / σχέδια που κατά τη γνώμη τους δείχνουν τις Ολυμπιακές αξίες (όπως αριστεία, σεβασμό και φιλία).</p> <p>Ο εκπ/κος των Εικαστικών τους βοηθά στην επιλογή των κατάλληλων υλικών και δεν επεμβαίνει παρά μόνο καθοδηγητικά. (20')</p>	<p>Να μπορέσουν χρησιμοποιώντας δημιουργικά τη φαντασία τους να αποτυπώσουν αξίες όπως σεβασμός, φιλία ειρήνη κ.α. σε καλλιτεχνικές αναπαραστάσεις.</p> <p>Να αναδείξουν τη σημασία των Ολυμπιακών κύκλων</p>
Τελικό μέρος	<p>Να πληροφορηθούν για τον συμβολισμό των Ολυμπιακών κύκλων σχετικά με θέματα συναδέλφωσης των λαών, ειρήνης, φιλίας...</p>	<p>Σε χαρτί του μέτρου που έχει τοποθετηθεί σε τοίχο του γυμναστηρίου κολλάει η κάθε ομάδα το χαρτόνι της, δίνοντας τη πρώτη μορφή της «Ολυμπιακής γωνιάς».</p>	<p>Κάθε ομάδα με τη σειρά παρουσιάζει το έργο της και απαντά σε απορίες. Οι μαθητές σχολιάζουν και εκφράζουν τη γνώμη τους σχετικά με το αποτέλεσμα της δουλειάς τους. (15')</p>	<p>Να μπορούν να υποστηρίξουν το έργο τους και να αξιολογήσουν την αποτελεσματικότητά της ομαδικής δουλειάς τους.</p>

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ V

Παραγόμενο υλικό της Πειραματικής Ομάδας από την υλοποίηση των δραστηριοτήτων (σύμφωνα με *Activity Sheets*)

Activity Sheet 15: *“The Olympic Museum”*

“The future of our civilisation does not rest on political or economic foundations.
It wholly depends on the direction given to education” *Coubertin*

Activity Sheet 19: *The Paralympics: "Spirit in Motion"*

Activity Sheet 24: *“Experiencing the joy of effort through sport and physical activity”*

Activity Sheet 26: *“Living by the rules of fair play”*

Activity Sheet 34: *“Living an active, balanced and healthy life”*

“For each individual sport is a possible source for inner improvement” *Coubertin*

Σοφία

Τωάννα
Μαργαρίτα

Τωάννα Καραν

Τωάν

παρουσίαση: κοριές και κύριοι, καλωσήρθατε στην αποψινή εκδήλωση. Υποδεχτήτε τον Βαρίνο Ριερέ de Coubertin και ακούστε με προσοχή την ομιλία του. Ευχαριστώ πολύ!!

Βαρίνος: Πιστεύω ότι οι Ολυμπιακοί Αγώνες θα βοηθήσουν στην παγκόσμια ανύψωση της ασίας του αθλητισμού. Μέρα από το «εν αγνίσθησαι» μπορούν όλη οι δασι να επικοινυήσουν μεταξύ τους. Ελπίζω να συμφωνήτε μαζί μου.

παρουσίαση: Τώρα όποιος θέλει μπορεί να κάνει ερωτήσεις. Πολιτικός: Όμορφα όλα αυτά αλλά ποιος θα αποφασίζει σε ποια χώρα θα ήθουν οι αγώνες? Βαρίνος: Θα φτιάξουμε έναν σύλλογο με κάποιους που θα έρχονται από ~~πολλές~~ ^{έδρες} ~~πολλές~~ ^{τις} χώρες και θα αποφασίσουμε την χώρα των αγώνων. Επιχειρηματίας: Σε τι θα οφείλουν οι επιχειρηματίες που καλέσατε? Βαρίνος: Θα ζήσετε φαρμάκια και ρούχα στους αθλητές. Αριστοκράτης (πριγκίπισσα Δανίας): Μου αρέσει πολύ η ιδέα σας και είμαι σύτσηρη ότι η χώρα ~~πρέπει~~ θα σιλικές χώρες θα συμφωνήσουν με την ιδέα σας.

Ο πατέρας των σύγχρονων Ολυμπιακών Αγώνων ο βαρόνος Πιέρ ντε Κουμπερτέν.

Ο Pierre de Coubertin δημιούργησε το Ολυμπιακό κίνημα όπως το γνωρίζουμε σήμερα. Πέρασε το μεγαλύτερο μέρος της ζωής του, προσπαθώντας να αναβιώσει και καλλιεργώντας τη διεθνή εξεχουσα θέση που κατέχουν τώρα οι Ολυμπιακοί Αγώνες.

Ο Pierre Fredy, Baron de Coubertin, γεννήθηκε την 1η Ιανουαρίου 1863. Ο πατέρας του ήταν ζωγράφος και η μητέρα του μουσικός. Ο ίδιος ανατράφηκε σε ένα αριστοκρατικό περιβάλλον. Μεγαλώνοντας, ο Coubertin εκδήλωσε έντονο ενδιαφέρον για την κλασική παιδεία.

- Απόστολος αριστοκρατίας
- Βασιλιάς Πιέρ Ντε Κουμπερτέν
- Πιέρ Ντε Κουμπερτέν
- Πιέρ Ντε Κουμπερτέν
- Πιέρ Ντε Κουμπερτέν

Πιέρ Ντε Κουμπερτέν (Βασιλιάς)

- Θα ήθελα να αρχίσουν οι Ολυμπιακοί Αγώνες γιατί θα βοηθήσει στις φιλικές σχέσεις των λαών και οι εθνότητες θα γνωρίζονται καλύτερα. Άμα έλθουν και συμφωνήσει να ξεκινήσουν οι Ολυμπιακοί Αγώνες στην Αθήνα Ολυμπιακή στην Ελλάδα το 1896

- Σηφράνους είναι μια πολύ καλή ιδέα

Ποίημα και εγώ συμφωνώ. Όπως πρέπει να ελέγχουμε τους αθλητές γιατί σε αυτή την εποχή πολλοί αθλητές πίνουν πολλές ουσίες που τους κάνουν δύσκολους.

Αριστοκρατίας (Βασιλιάς)
- Συμφωνώ με τον κύριο. Οι Ολυμπιακοί Αγώνες πρέπει να είναι δίκαιοι.

Πιστεύω ότι είναι μια πολύ καλή ιδέα, θα το πω και στους φίλους μου για να μας βοηθήσουν με την οργάνωση των Ολυμπιακών Αγώνων.

Πιέρ Ντε Κουμπερτέν (Βασιλιάς)
Από συμφωνήσει να αρχίσουν οι Ολυμπιακοί Αγώνες στην Ελλάδα στην Ελλάδα το 1896

Δημήτριος Ζαχαρόπουλος

Απόστολος Μαννάς

ΤΗΝΕΛΟΤΗ

εργασίας Φ. Λοιουχίδης

The image shows a worksheet with a drawing of two men on horseback, one playing a trumpet. The drawing is titled 'Δημήτριος Ζαχαρόπουλος'. Below the drawing, there are several large, stylized letters formed by a chain of small, colorful circles (red, yellow, green, black). The letters are arranged in a grid-like pattern. On the left side, the name 'Απόστολος Μαννάς' is written vertically. On the right side, there is a small logo with the text 'ΤΗΝΕΛΟΤΗ' and some other text below it, including 'εργασίας Φ. Λοιουχίδης'. The overall theme appears to be related to the Greek alphabet or a specific activity involving the letters.

ΓΡΗΓΟΡΑ, ΨΗΛΑ, ΙΣΧΥΡΑ

'Ελα να θρούμε στους δρόμους,
 να Ία να θρούμε δικούς μας νόμους,
 πιο δριτορα, πιο ψηλά, πιο ισχυρά...
 'Ελα να φτιάξουμε μια δυνατή σποδιά
 δια να κρατήσουμε ψηλά, τ' αστέρια,
 τα λαμπρά...
 'Ελα να θρούμε στους δρόμους,
 να αγωνιστούμε να κατακτητούμε, τα χαμένα
 και ξεχασμένα ιδέωδη.

ΠΗΝΕΛΟΠΗ ΝΙΚΟΞ
 ΓΚΟΝΟΥ, ΜΠΑΤΙ ΤΞΑΞ
 ΗΛΙΑΞ
 ΨΥΧΟΤΙΟΞ

Ποίημα

Ηλιόνα
Ολυμπία
Ένα

Περήφανη Ελλάδα

Εσύ που δημιούργησες τους Ολυμπιακούς Αγώνες
αγώνες τίμιους μεταξύ των αθλητών
που **χρηρότερα** κερδίζουν τα μετάλλια των νικιών
ήξε πάντα με σεβασμό!

Με σεβασμό στους κανόνες, στους εναθλητές,
στους αντιπάλους, στους φθάνθρους.

Αυτός είναι ο μονόδρομος των Ολυμπιακών Αγώνων
αυτών μόνο ακοβαθείς αν θες **ψηρότερα** να φτάσεις.

Η κρυφή των αθλητών που **ισπρότερα**

αγωνίζονται για να την κατακτήσουν
δεν είναι μόνο το χρυσό.

Είναι ο δίκαιος, ο καλός αγώνας,

η συμμεταπή και η ειρήνη για... ζωή ^{∇∇∇} _{οοο}

Πόημα

- ① Ο αθλητής τρέχει
σφηχρότερα από όσο μπορεί
Πηδάει ψηλότερα τα εμπόδια του
και η νίκη για αυτόν είναι σημαντική
- ② Ισχυρότερα γίνονται τα αισθήματά του
και η αγάπη του για τον αθλητισμό.
Πολλές εικόνες εμφανίζονται στο μυαλό του,
και προσπαθεί περισσότερο να πετύχει το σκοπό του.
- ③ Και στην καθημερινότητα μας
χρησιμοποιούμε αυτές τις
ιδέες και τις τηρούμε
προσπαθούμε να τις καταφέρουμε.

Υψηλότερα

Γρηγορότερα

Ισχυρότερα

• Ζέτα Πι • Έση Χό • Σηύφος Γό • Δημήτρης Ζ!

ΙΣΤΟΡΙΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΟΛΥΜΠΙΑΚΗ ΦΛΟΓΑ

Καθώς ο μεταφορέας έφταρε την Ολυμπιακή φλόγα από τον ιερό ναό της Ηρας, από την πρωτεύουσα η οποία ζήτησε την βοήθεια του θεού του Ήλιου για να ανάψει η φλόγα, άρχισαν να εμφανίζονται μπροστά του διάφορες εικόνες.

Κατά την κούρσα των προκριματικών του 5.000μ η Νεοζηλανδή Hamblin και η Αμερικανίδα Agostino συγκρούστηκαν. Η Hamblin σκόνταφε και έπεσε αλλά παρέμεινε και την Agostino που έτρεχε πίσω της. Η Agostino σηκώθηκε και τράβηξε την Hamblin για να συνεχίσουν. Λίγα δευτερόλεπτα και ενώ οι 2 αθλήτριες είχαν αρχίσει να τρέχουν και πάλι η Agostino καταρρέει καθώς είχε τραυματιστεί από την σύγκρουση. Τότε η Hamblin σταμάτησε και γύρισε να την βοηθήσει να σηκωθεί. Της είπε να σηκωθεί για να συνεχίσουν μαζί. Έτσι κι έγινε. Οι 2 αθλήτριες τερμάτισαν τρέχοντας η μία δίπλα στην άλλη, αδιαφορώντας για τον χρόνο. Τα 2 κορίτσια είναι παράδειγμα ήθους και Ολυμπιακής Αρετής και τιμήθηκαν με το βραβείο Pierre de Coubertin που αποτελεί ύψιστη διάκριση.

Στους πρώτους Ολυμπιακούς Αγώνες έγινε το αγωνιστά του Μαραθωνίου, ένα αγωνιστά που έγινε σε ανάμνηση της διαδρομής του Φειδιππίδη μετά την μάχη του Μαραθώνα. Την Παρασκευή 29 Μαρτίου 1896, 14 αθλητές παρατάχθηκαν στην αφετηρία, στην γέφυρα του Ελλαδίνου, για να διασχίσουν τα 40 κλ.μ. της διαδρομής μέχρι τον τερματισμό στο Παναθηναϊκό Στάδιο. Εκεί είχε συγκεντρωθεί 10000 κόσμος για να δουν ποιος θα κόψει 1^ο το νηφά. Ο Σπύρος Λούης πήκε 1^ο στο Παναθηναϊκό Στάδιο ενώ ο φιλαθλη φώναζαν «Έλλη, Έλλη». Ο χρόνος του ήταν 2:58:50. Την Τετάρτη 3 Απριλίου 1896 ο Σπύρος Λούης εν βέσω γενικής αποθέωσης στο κατάρφωτο Παναθηναϊκό Στάδιο έλαβε κλάδο ελιάς και το ασπένιο μετάλλιο χρυσό (δεν προβλεπόταν τότε). Ο Σπύρος Λούης ήταν πλέον Αρκικός Ηρωας.

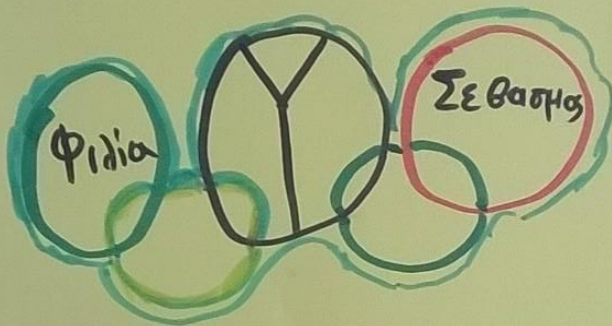
Ιωάννα, Σοφία, Ιωάννα, κ, Τζω

Ολυμπιακή Φλόγα

Όταν ξεκίνησε το ταξίδι της φλόγας!!

Καθώς το φως γρεμπούσει κι ο Ολυμπιακός κρατάει με σιχίτηση την δόξα, αρχίζουν
Μηροστά του να εμφανίζονται διάφορες εικόνες.

Σχεφτόταν την ομορφιά του, και ήταν περήφανος για τον εαυτό του, που με περσέει και κρατάει τη δόξα
αγαμμένη με την φλόγα. Σχεφτόταν τους αρχαίους αθλητές, που αγωνίζονταν, ακόμα και εφρέλε, και αγένοε οσμή δόξα.
Άλλοι δούλιαν οι σφαιρίτες τους έλανα, όσοι τους συμπορεύεσαν. Και πόνο από όλα έποιζαν έτσι με δίκαιους κινέτες.
Ο Ολυμπιακός παρέδωσε την δόξα στον ελέμετο Ολυμπιακόν, και έτσι συνεχίστηκε το ταξίδι της αγαμμένης δόξας, που
μετέφερε την ολυμπιακή φλόγα στην πόλη που γινέτωση οι ολυμπιακοί αγώνες.

Ολυμπιακοί Αγώνες

Μια ιστορία για την Ολυμπιακή Φλόγα

Το φως της φλόγας τρέμονται μες στο σκοτεινό δρόμο και σιγά σιγά όλες οι εικόνες χάνονται από τη φλόγα Ξαφνικά ο μεταφορέας βλέπει φως στο σκοτεινό αυτό σοκάκι και η φωτιά ξαναβλέπει. Τότε επανήλθαν όλες οι εικόνες στο μυαλό του μεταφορέα, καθώς ο αθλητής έτρεχε για να φτάσει στη χώρα στην οποία γίνονταν οι Ολυμπιακοί Αγώνες, άρχισε να σκεφτεί την ιστορία των Ολυμπιακών Αγώνων. Τότε άρχισε να φαντάζετο τους αθλητές να κερδίζουν τους αγώνες και φέρνει ένα παιδί να μπαίνει μέσα στον αγωνιστικό χώρο και να αγκαλιάσει τον αθλητή και όλοι οι άνθρωποι αρχίζουν να βόλλοι και τον χειροκροτούν. Σηκωνόμενος ο αθλητής συνεχίζει το ταξίδι του με την Ολυμπιακή Φλόγα.

CC Τελετή Έναρξης Ολυμπιακών Αγώνων (από Πύρρος Δήμας))

Χαιρετισμός:
 Καλοπέρασές! Εμείς ο Πύρρος Δήμας και είμαστε σε όλους να αγκαλιάζουμε δικαίως τους Ολυμπιακούς Αγώνες και δεν μετράμε μόνο η νίκη αλλά η συμμετοχή και η προσπάθεια. Είμαστε σε αυτούς τους Ολυμπιακούς αγώνες να διασκεδάσετε και να σας μείνει αξέχαστη αυτή η εμπειρία.

Τελετή Έναρξης Ολυμπιακών αγώνων

Χαιρετισμοί: Μίνος Θεοφιλάκης

Σας ευχαριστώ που με διαδέξατε για την ενδιαφύση σας. Θα ήθελα να σας δωσω κάποιες συμβουλές. Δεν πρέπει να παύσετε ύπνο, και πρέπει να ευχαριστήσετε στους ευημέκτες σας ότι κι αν γίνεται. Δεν πρέπει να στεναχωριέστε όταν χάνετε και να μην ήρθε η ψυχολογία σας. Εδώ ήρθατε όχι μόνο να κερδίσετε, αλλά να γνωρίσετε καινούριους ανθρώπους και να κοινοποιήσετε αίσθους. Όλοι έχετε πολύ παρόμοιο για την διαφύση των Ολυμπιακών αγώνων σας. Δείξτε όμως να μείνετε καρδίας σας ο Pierre de Coubertin. Αυτός αφιέρωσε τον αθλητισμό και προσέφερε στον κόσμο. Για αυτό που γίνεται και θριαμβώσετε φέρει τον ήμερα. Έτσι αγώνες πάντα κερδίζετε πρέπει να χάνετε και ένας άλλος να κερδίζει. Αυτό δεν σημαίνει πως δεν προσεαθήκατε και πως χάσατε, γιατί στην καρδιά μας είναι πάντα κερδίζετε. Κερδίζετε τον βεβαίως των υμνητών αθλητών, και αυτό είναι πολύ σημαντικό για εμάς. Απολαύστε να σας ευχόμεθα και να μην ξεχνάτε πως το σημαντικότερο από όλα είναι η συμμετοχή σας, στους Ολυμπιακούς αγώνες.

Συμμετεσχόντες: Έμ, Ζέσα, Ιούπος, Δημήτρης

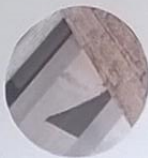
με λένε: Ανάτολη, Γιώργο, Βασίλη, Γιώργος Γ
 το θέμα μου: Τέλετη Λήξης Ολυμπιακών Αγώνων
 ημερομηνία: 14/3/17

«Με λένε Λευτέρη Πετρούνια και ήμιο Ολυμπιακοί αθλητές που βρέθηκα με αυτή τη μεγάλη χάρη του Αθλητικού Έθνους την τιμή και σε αυτούς τους Ολυμπιακούς Αγώνες να κρατάω το χρυσό μετάλλιο ύστερα από πολλή δουλειά, μεσημέρι και νύχτα. Αμέσως μετά την κατάληψη του ρεκόρ είπα: «Ναι, ρε Ελλάδα» γιατί πιστεύω πως σαν Έλληνες έχουμε την ψυχή να πάμε εκεί που μας αξίζει. Για μένα είναι όρι σημαντικότερο να ακούγεται ο ελληνικός ύμνος τις Ελλάδες στον Ολυμπιακό Σταδίο μιας Έθνους κυρίαρχου να ευχαριστήσω τη χώρα μου για τη στήριξη που μου πρόσφερε σε όλη αυτήν την προσπάθειά μου. Χαίρομαι που κάνω την πατρίδα μου περήφανη που γεννά τέτοιους αθλητές και ελπίζω το 2020 να είναι μια Ιστορική Ολυμπιάδα με πολλές επιτυχίες.»

με λένε: Ολυμπία, Ηλιάνα, Έυα
 το θέμα μου: Η μαγική Ολυμπιακή Δάδα
 ημερομηνία: 10/3/17

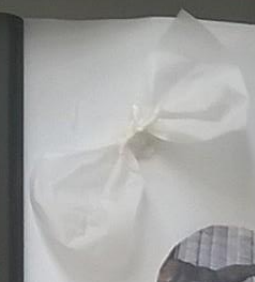
Ενώ ο μεταφορέας της ^{δάδας των} Ολυμπιακών αγώνων τρέχει στο σκοτάδι, κάτι περιέρχεται συνέβη... Η Δάδα άρχισε να φρεμίζει. Καθώς γινόταν αυτή η οικογενή τελετή, σε κλάσματα δευτερολέπτων άρχισαν να "δημιουργούνται" διάφορες εικόνες, χρώματες με αθλητές που διαγωνίζονταν σε διάφορα αθλήματα μες σ' ένα Ολυμπιακό στάδιο. Έπειτα όλοι οι διαγωνιζόμενοι άρχισαν να κινούνται. Ξαφνικά ένα φως ανέλαμψε και μέσα απ' αυτό περπάτησαν οι αθλητές!!! Όλοι μαζί συνέχισαν την πορεία της Ολυμπιακής δάδας, με θάρρος, περηφάνια και αυτοπεποίθηση για την πατρίδα τους.

Οι Ζώνες

Οι Ζώνες είναι οι μέρη που αποτελούν το σώμα της γλυπτικής. Η γλυπτική είναι η τέχνη να δημιουργείται ομοιωτική εικόνα με τη βοήθεια των υλικών. Η γλυπτική είναι η τέχνη να δημιουργείται ομοιωτική εικόνα με τη βοήθεια των υλικών. Η γλυπτική είναι η τέχνη να δημιουργείται ομοιωτική εικόνα με τη βοήθεια των υλικών.

Οι Ζώνες είναι η τέχνη να δημιουργείται ομοιωτική εικόνα με τη βοήθεια των υλικών. Η γλυπτική είναι η τέχνη να δημιουργείται ομοιωτική εικόνα με τη βοήθεια των υλικών. Η γλυπτική είναι η τέχνη να δημιουργείται ομοιωτική εικόνα με τη βοήθεια των υλικών.

ΠΗΛΕΟΣΤΗ ΓΜΟΝΟΥ

ΒΑΘΡΑ ΤΩΝ ΖΑΝΩΝ
(4^{ος} π.Χ. - 1^{ος} μ.Χ).

Οι Ζώνες ήταν γάλκνα αγάλματα του Διός (Ζώνες, πηθονικός του ονόματος Ζεύς), στημένα πάνω σε δεκαέξι σιλόζομενα βάθρα. Κατασκευάστηκαν με τις χρηματικές ποινές, που επιβάλλονταν σε αθλητές, οποίοι παρέβαιναν τους κανόνες των Ολυμπιακών Αγώνων. Στο βάθρο αναγράφαν το όνομα του παραβάτη. Είχαν τοποθετηθεί σε περίοπτη θέση από την είσοδο του Σταδίου προς παραδειγματισμό των αγωνιζομένων.

Περιγραφή των Ζωνών

Είσοδος του Σταδίου της Αρχαίας Ολυμπίας

ΝΙΚΟΣ ΜΠΑΤΙΤΙΖΑΣ

ΗΛΙΑΣ ΨΥΧΟΓΙΩΣ

Τα 16 πέρινα αγάλματα.

Το άγαμα του Δία πάνω στο αναγραφόμενο όνομα του παραβάτη.

ΟΙ ΖΩΝΕΣ

ΟΙ ΖΩΝΕΣ ΣΤΗΝ ΑΡΧΑΙΑ ΟΛΥΜΠΙΑ

Οι Ζώνες ήταν αγάλματα
τα οποία βρέθηκαν στα
αγάλματα Παρθενώνας.
Τα αγάλματα των αγίων
αγαθών και κακών τους είναι
έτσι το ίδιο και οι κινήσεις τους είναι
ακριβώς η ίδια. Τα αγάλματα
είναι ένα τεράστιο βάλτο
και είναι η βάση του αγάλματος.
Το αγάλμα του Zeus είναι
η βάση του αγάλματος.
Το αγάλμα του Zeus είναι
η βάση του αγάλματος.

Στην
Αρχαία
Ολυμπία επιμνημόνως
η Εξάρτηση

ΟΙ ΖΩΝΕΣ
Παράδειγμα αντοχής

Το αγάλμα του Zeus είναι η βάση του αγάλματος.

ΑΓΑΛΜΑ
ΔΙΑ
Τίμωρα στην
Αρχαία Ολυμπία

ΟΙ ΖΩΝΕΣ

Το αγάλμα του Zeus είναι η βάση του αγάλματος.

ΟΛΟΙ ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΟΙ
ΟΛΟΙ ΙΣΟΙ

ΟΧΙ ΔΙΑΚΡΙΣΕΙΣ

ΕΚΧΕΙΡΙΑ

ΔΟΣΕ ΜΟΥ ΤΗΝ ΕΥΚΑΙΡΙΑ ΝΑ ΑΓΩΝΙΣΤΩ

ΚΙ ΑΝ ΔΕΝ ΝΙΚΗΣΩ,
ΑΣΕ ΝΑ ΜΙΣΣΩ ΠΕΡΙΦΑΝΟΣ ΠΟΥ
ΠΡΟΣΠΑΘΗΣΑ !!!

ΕΙΡΗΝΗ

ΥΧΟΛΟΣ ΗΜΕΣ
ΜΑΤΙΤΕΣ ΜΙΚΡΟΙ
ΚΟΝΟΥ ΠΑΝΕΛΟΝΗ

ΟΛΥΜΠΙΑΚΗ ΕΚΕΧΕΙΡΙΑ

ΑΔΕΛΦΟΣΥΝΗ

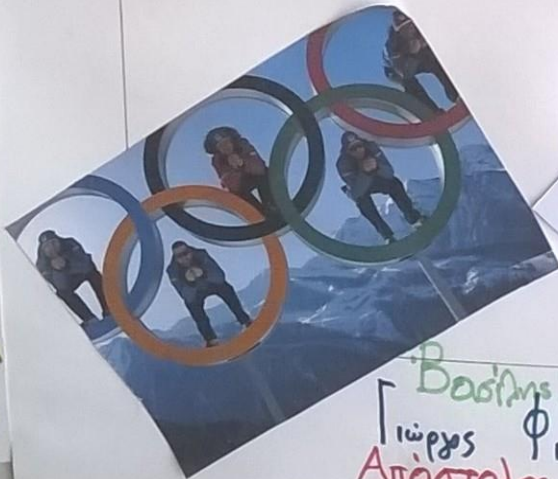
ΑΓΑΠΗ Όχι
διακρίσεις

ΦΙΛΙΑ

ΤΙΜΙΟ ΠΑΙΧΝΙΔΙ

1065
ευχαρισίες

όχι
άλλοι
πόλεμοι

Βασίλης Δημόπουλος
Γιώργος Φιλόπουλος
Απόστολος Μαντάς
Γιώργος Ροζοδάς

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ

ΕΙΡΗΝΗ ΣΤΗΝ 20^Η ΜΑΕ

ΕΝΑΣ ΤΟΙΧΟΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ

Ομογένεια:

- Γίναστε συστημένοι.
- Υπερφορμάστε ειρηνικά.
- Μοιραζόμαστε τα πράγματα και τις σκέψεις μας.
- Λέμε πάντα αλήθεια.

Φίλοι:

- Δεν απούμε θία.
- Αδελφότητα μεταξύ μας.
- Παιζουμε με καρίτες.
- Βοηθάμε ο ένας τον άλλον όταν έχουμε πρόβλημα.
- Σε περίπτωση λαθών ζητάμε συγχώρηση.
- Λέβουμε τους υπολοίπους.

Πατριότι:

- Ορίζουμε νόμους.
- Αρνούμε σαν ομάδα.
- Ησύμβεστοι μόνο μετράει.
- Βοηθάμε ο ένας τον άλλον.
- Χαιρετάμε όταν νικάρει, αλλά και όταν χάνουμε.
- Παιζουμε ομαδίνα και δίκαια.

Εύη Αναστασιοπούλου
Ζέτα Πετροπούλου,
Αντίτηνης Ζαχαρόπουλος,
Γιούρας Γιώργιος ΨΥ

ΕΡΙΘΡΑΡΗ

«Τοίχος υποσχέσεων» Η Ειρήνη για μας

- Σεβόμαστε τους αντιπάλους στους αγώνες, δεν τους υποτιμάμε
- Είμαστε πάντα τίμιοι στα παιχνίδια
- Έχουμε χαρά που προσπαθούμε και συμμετέχουμε.
- Επιδιώκουμε να παίζουμε ομαδικά και δίνουμε σε όλους ίσες ευκαιρίες.
- Πρέπει να είμαστε ενωμένοι, σαν μια γροθιά, για να αντιμετωπίσουμε τον αντίπαλο.
- Δεν παίζουμε με βίαιο τρόπο
- Είμαστε πάντα αγαπημένοι.
- Ότι κι αν συμβεί το συζητάμε ήρεμα.
- Δεν πρέπει να τσακωνόμαστε, αλλά με διάλογο να λύουμε τις διαφορές μας.
- Πρέπει να είμαστε όλοι ίσοι μεταξύ μας.
- Μοιραζόμαστε τα πράγματα μας.
- Μιλάμε ειρηνικά
- Παίζουμε δίκαια
- Πρέπει να είμαστε ομάδα.
- Δεν καταχραζόμαστε τους άλλους εύκολα χωρίς αποδείξεις.
- Δεν κρίνουμε, αλλά σεβόμαστε.

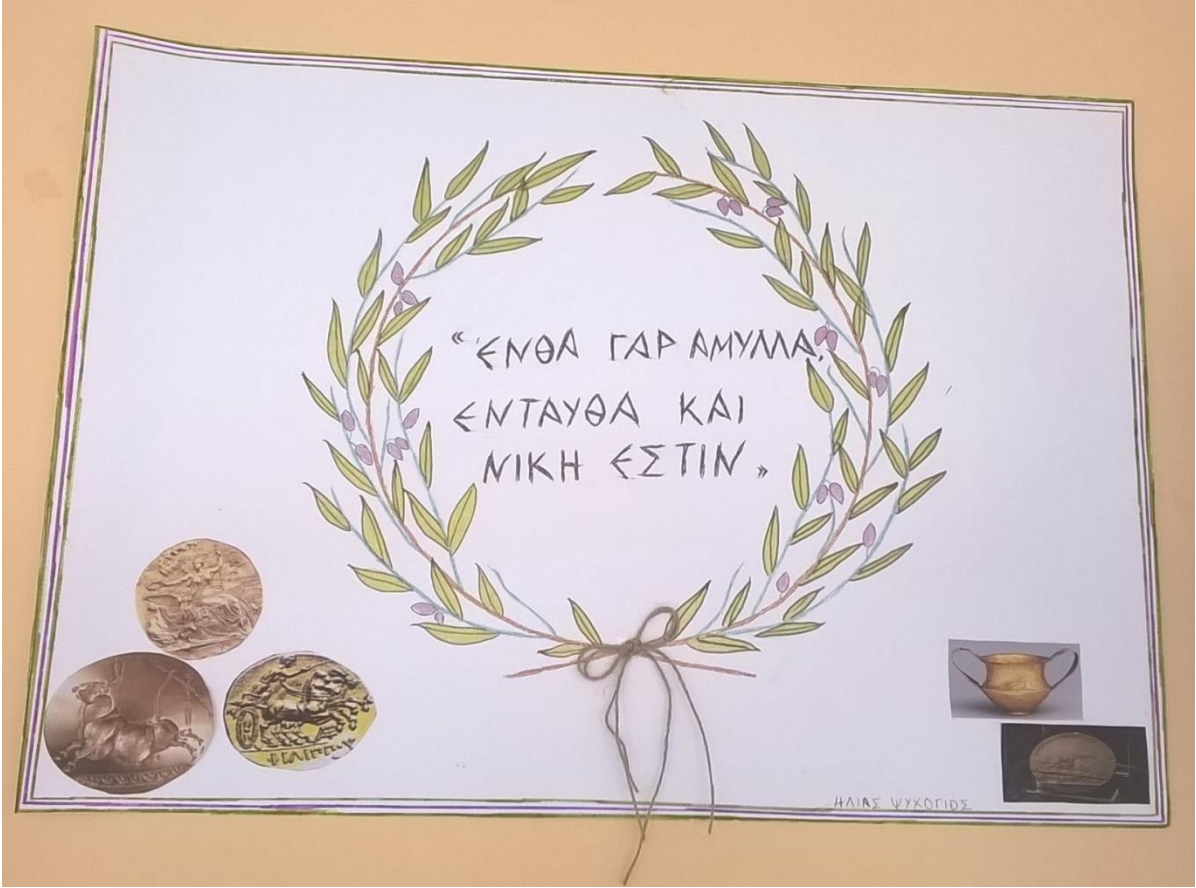
Γιώργος Φιλιππουλος Απόστολος Μαντζός Βασίλης Δημόπουλος

Γιώργος Ροζολής

Ρόζα Παρκς

Η Ρόζα Παρκς (γεννήθηκε 4 Φεβρουαρίου 1913 και πέθανε 24 Οκτωβρίου 2005) ήταν μια έγχρωμη μοδίστρα, που έμελλε να μείνει στην ιστορία όταν, στις 1 Δεκεμβρίου 1955 στο Μοντεγκόμερυ της Αλαμπάμα, αρνήθηκε να δώσει τη θέση της στο λεωφορείο σε έναν λευκό, αντιστεκόμενη στην τότε πολιτική φυλετικού διαχωρισμού των ΗΠΑ που απατούσε από τους έγχρωμους πολίτες να κάθονται στο πίσω μέρος του λεωφορείου και να παραχωρούν τη θέση τους στους λευκούς. Η πράξη αυτή πολιτικής ανυπακοής χέννησε ένα κίνημα κατά του φυλετικού διαχωρισμού στην πόλη αυτή, που άμεσα εκφράστηκε με μπόϊκοτάς των λεωφορείων από τους έγχρωμους επί 381 ημέρες, και σήηθησε έναν από τους διοργανωτές του κινήματος αυτού, ονόματι Μάρτιν Λούθερ Κινγκ, να ξεκινήσει μια διαδρομή που θα οδηγούσε στην ανάδειξή του σε κεντρική πολιτική φιγούρα στην Αμερική. Για τους λόγους αυτούς, η Ρόζα Παρκς σήμερα αναφέρεται ως «Μητέρα του σύγχρονου κινήματος πολιτικών δικαιωμάτων». Το 1996 της απονεμήθηκε το Προεδρικό Μετάλλιο της Ελευθερίας. Το 1999 τιμήθηκε με το Χρυσό Μετάλλιο του Κογκρέσου για τον αγώνα της κατά του ρατσισμού. Είναι η πρώτη γυναίκα της οποίας η σορός εκτέθηκε σε λαϊκό προσκύνημα στη Ροτόντα του Καπιτώλιου.

Σοφία Κ., Ιωάννα Κ., Ιωάννα Μ., Γωγώ Σ.

ΝΙΚΟΣ, ΠΗΛΕΛΟΠΗ ΚΑΙ ΗΛΙΑΣ

Μασκότ της Ολυμπιάδας που
ονομάζεται Duck, διαθέσιμη
στην Ελλάδα ως παιχνίδι
και ως μασκότ για
την Ολυμπιάδα του 1984.
Επιπλέον, η Duck είναι
η μασκότ της Ολυμπιάδας
του 1984.

Η μασκότ είναι ο ζαχ, ο αετός. Ο Αετός είναι
το σύμβολο της χώρας και σχεδιάστηκε από
τον Ρολφερ Μουράττο. Τα σκουινιά της
Μζίσνι. Ο σκοπός του ήταν να δημιουργήσει
μια μασκότ που να είναι αγαπητή στα παιδιά

ΓΡΑΦΩ ΤΙΣ ΣΚΕΨΕΙΣ ΜΟΥ συλλογίζομαι & εκφράζομαι

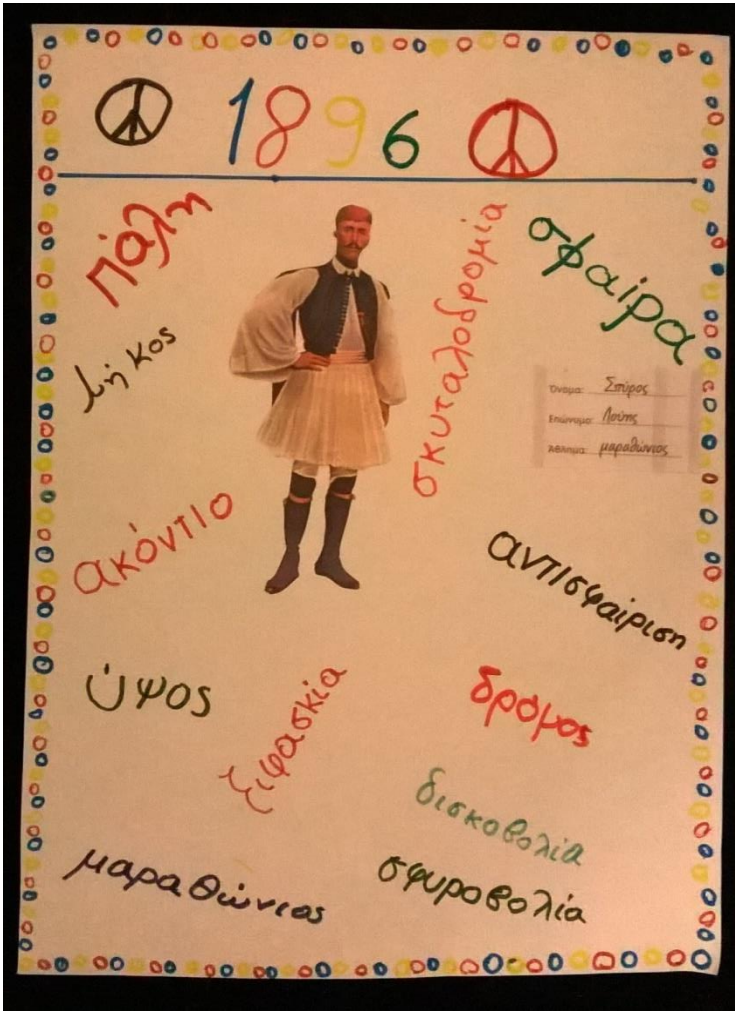
Δημήτρης Ζαχαρόπουλος, Έφη
Χρυσανθοπούλου, Ζέα Πέτροβιτς,
το θέμα μου: "Μασκότ" Έγγραφο Τμήμας.
ημερομηνία: 6/4/17

Μια μέρα ενός Δεσφάνου σμιτεσφράμας
ο Γιάνης Μανίσιος σμιετόταν να φτάσει
μια μασκότ για τους αθλητισφούς αμφίεξ.
Ο Γιάνης Μανίσιος είχε και έναν
σφιδα φού τον ελφρα υδφρμ και τον
αμφίεξ καλύ. Γεταζε ζουσακ φια
πυρφρμιο σφιτε με τον "Κομφρ" και
σφιράεισε σφνω του το σφιδα των αθλητισφών
αμφίεξ στο κφδφρα του. Μετά στο ζιχα
χρηνια, το σφιδα αμφίεξ έφνε διάσφρα
ει σφι των Δεσφάνια μέχρι σφιμερα.

Μασκότ των Αγώνων της Βαρκελώνης που ο σμιεπφρμιοσφί
σμιεξ Κίλμια, που μασίεξ να τον
έφραν σφιφίεξ σφιφί τη μίετφ για
τις σφιφίεξ της Βαρκελώνης.

Βαρκελώνη 1992

Δραστηριότητα 17

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ ΑΠΟ ΕΝΑΝ ΑΘΛΗΤΗ/ ΟΛΥΜΠΙΟΝΙΚΗ

(Λευτέρη Πετρούνια)

- Σε ποια ηλικία ασχολήθηκες με τον αθλητισμό;
- Πώς γεννήθηκε η αγάπη σου για τον αθλητισμό και τους κρίκους;
- Είχες κάποιο πρότυπο; Τι σε ενέπνευσε;
- Είναι δύσκολη η διαδρομή του πρωταθλητισμού;
- Τι στερήθηκες για την επιτυχία;
- Τι έκανες μετά το σχολείο;
- Με ποιον πέρανες τον πιο πολύ σου χρόνο μετά τις σχολικές υποχρεώσεις ;
- Πόσο διαφορετική ήταν η καθημερινότητά σου από τα άλλα παιδιά της ηλικίας σου;
- Όταν ήσουν έφηβος έκανες τρέλες;
- Ποιοι στάθηκαν δίπλα σου; Υπήρχαν αντιρρήσεις από την οικογένειά σου;
- Ποιες συμβουλές σε καθοδήγησαν και σε βοήθησαν;
- Τα συναισθήματα της πρώτης νίκης!

- Τα συναισθήματα της στέψης με το χρυσό μετάλλιο και της ανακοίνωσης «χρυσός, παγκόσμιος, ολυμπιονίκης!».
- Ποια είναι η σχέση σας με τον προπονητή ;
- Όταν έρχεται η ώρα του αγώνα τι σκέψεις σου έρχονται στο μυαλό;
- Μετά όταν έρχεται η σειρά σου τι νιώθεις;
- Σκέφτηκες ποτέ να τα παρατήσεις;
- Αντιμετώπισες ποτέ οικονομικά προβλήματα;
- Πες μου μια αθλητική σου εμπειρία!
- Τις νίκες σου που θα τις αφιέρωνες;
- Τι δεν γνωρίζουμε για την καριέρα σου;
- Ποια μέρα θα θυμάσαι για πάντα και γιατί;
- Τα όνειρά σου για το μέλλον...
- Οι συμβουλές σου για τα παιδιά της νέας γενιάς;

Ε1: Ολυμπία , Εύα, Ηλιάννα

Δραστηριότητα 18 για τους Ολυμπιακούς Αγώνες:**Εύη Χ, Ζέτα Π, Δημήτρης Ζ, Σπύρος Γ.****Ερωτήσεις για συνέντευξη από την **Εύα Χαντάβα**:**

- Από ποια ηλικία παίζετε βόλεϊ;
- Κάνατε κάποιο άλλο άθλημα εκτός από το βόλεϊ;
- Σε ποιες ομάδες έχετε παίξει;
- Είναι αλήθεια πως ψηφιστήκατε MVP (καλύτερη παίκτρια);
- Πιστεύετε ότι το αξίζετε;
- Σας έτυχε ποτέ κάποιος σοβαρός τραυματισμός που σας επηρέασε στην καριέρα σας;
- Θα θέλατε να κάνετε ποτέ οικογένεια;
- Αν κάνατε θα θέλατε τα παιδιά σας να ακολουθήσουν τα βήματά σας;
- Σας άρεσε που σας δέχτηκαν στον Ολυμπιακό;
- Σας άρεσε η υποδοχή σας στην ομάδα της Βραζιλίας;

Οι συμβουλές που έδωσε η Εύα Χαντάβα σε ένα μικρό κορίτσι που θέλει να ασχοληθεί με τον αθλητισμό σε υψηλό επίπεδο:

Ο αθλητισμός πάνω από όλα κάνει καλό στη φυσική μας κατάσταση. Οι συμβουλές που θα σου δώσω σήμερα είναι πως δεν πρέπει να αμελήσεις ποτέ τα μαθήματά σου και να μην βλέπεις τον αθλητισμό σαν εμπόδιο στην προσωπική σου ζωή. Μην παρατήσεις ποτέ τα όνειρά σου! Να πιστεύεις στον εαυτό σου και να είσαι περήφανη γι' αυτό που κάνεις. Τέλος, να μην επηρεάζεται από αρνητικά σχόλια που μπορεί να ακούς και να ακολουθείς την καρδιά σου...!

ΟΜΑΔΑ: Ιωάννα Μ., Σοφία Κ., Γωγώ Σ., Ιωάννα Κ.

(Δραστηριότητα 18)

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ANNA ΚΟΡΑΚΑΚΗ:

- Πόσα μετάλλια έχετε πάρει;
- Από ποιον προπονηθήκατε;
- Σας αρέσει αυτό το άθλημα;
- Σας ευχαριστεί που το κάνετε;
- Στην ζωή σας έχετε αντιμετωπίσει δυσκολίες με την σκοποβολή;

ΤΙ ΘΑ ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΕ Η ANNA ΚΟΡΑΚΑΚΗ ΕΝΑ ΜΙΚΡΟ ΚΟΡΙΤΣΙ ΠΟΥ ΘΕΛΕΙ ΝΑ ΚΑΝΕΙ ΠΡΩΤΑΘΛΗΤΙΣΜΟ:

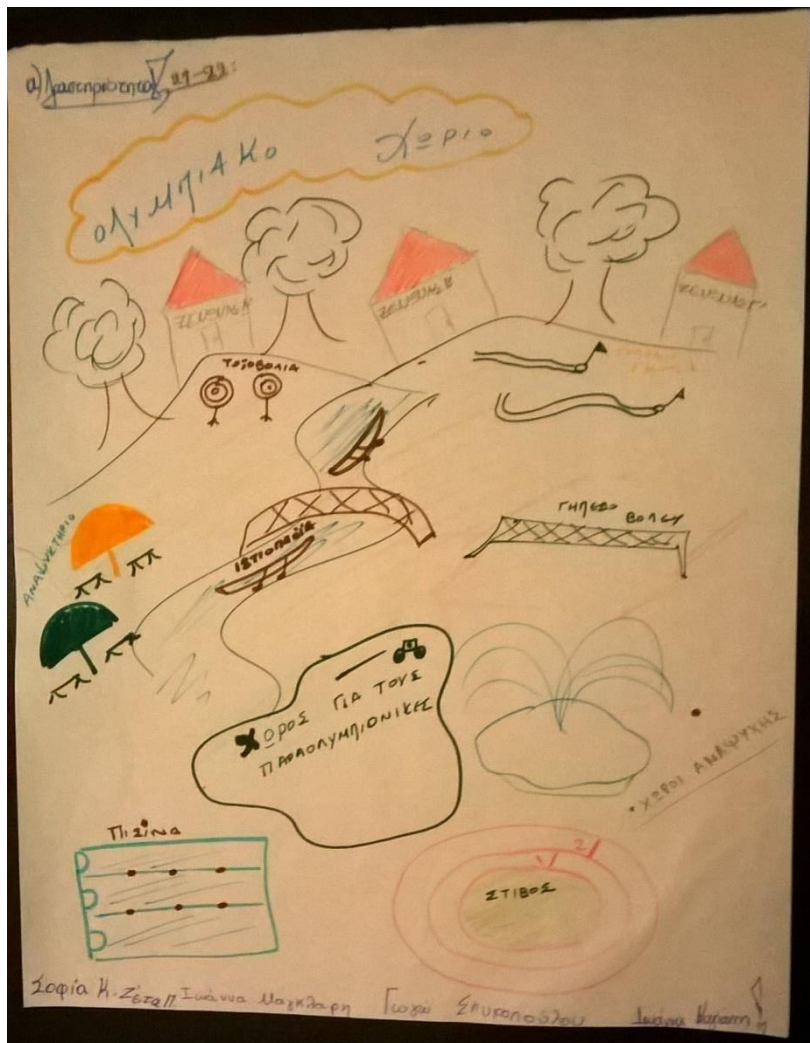
- Να μην τα παρατήσει αν έχει προβλήματα με την οικογένεια ή το σπίτι της.
- Να μην απογοητεύεται όταν δεν τα πάει καλά σε κάτι.
- Να μην εγκαταλείψει τα μαθήματά της.
- Να μη χρησιμοποιεί στη πορεία της αντικανονικά μέσα, να «παίζει σωστά» πάντα...
- Να έχει πίστη σ' αυτό που κάνει.
- Να δουλέψει πολύ και να έχει υπομονή.
- Και να είναι σίγουρη ότι αν το θέλει πολύ ο χρόνος θα της φέρει τα αποτελέσματα που επιδιώκει.

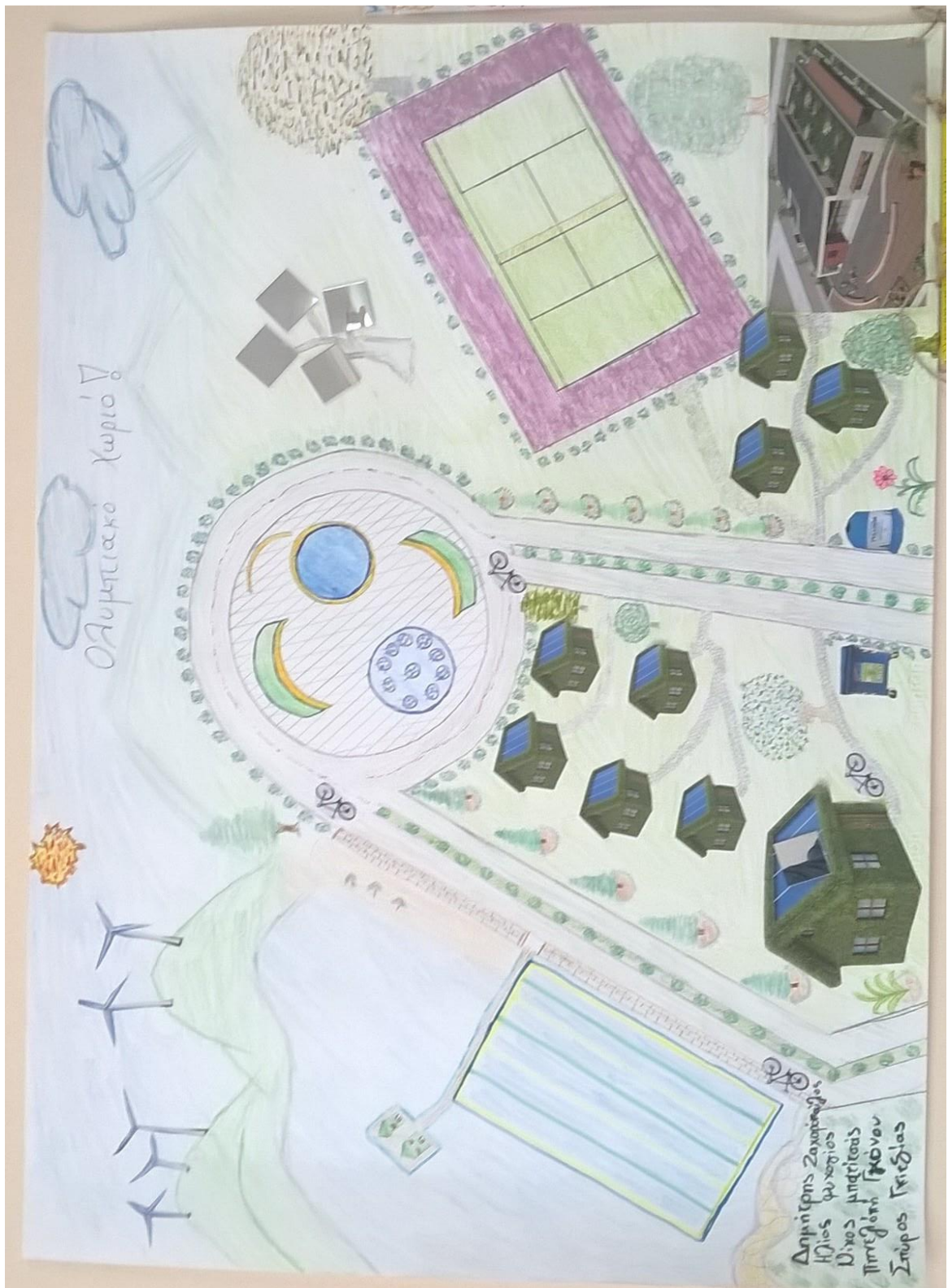
Ακόμη ΣΥΜΒΟΥΛΗ (από Κατερίνα Στεφανίδη):

- Ένα νεαρό κορίτσι που ενδιαφέρεται να ασχοληθεί με τον αθλητισμό θα το συμβούλευα αρχικά να μην παρατήσει τα μαθήματά της. Να αντιμετωπίσει με επιμονή το ρατσισμό της κοινωνίας για το φύλο της γυναίκας. Να μείνει δυνατή και πιστή σ' αυτό που θέλει να πετύχει!

 Απόστολος Μανώλης Γιώργος Φιλολόγος Τριπολιτών Ρ
 Δραστηριότητα 201) Η πόλη μας παρουσιάζεται: Βασίλης Δ
 «Έξω Τριπολιτών Ολυμπιακή Αγίαντα»
 Επιμέλεια: Αποστόλου

1. Από την πόλη μας, την Τριπολιτήν, κατάγεται ο ήρωας της επανάστασης του 1821 ο Θεόδωρος Κολοκοτρώνης και το σπίτι του βρίσκεται στο χωριό Λιμνοβίσι Επύρου, στην περιοχή της Τριπολιτών. Ήταν πολλές φορές κατά την επανάστασή στην πόλη μας υπάρχει ακόμα το άγαλμα του Κολοκοτρώνη με το αλόγιό του. Επίσης υπάρχουν χάρτες από τη Τριπολιτήν πολλά και γραφικά χωριουδάκια χτισμένα πάνω σε βουνά.
2. Το θέατρο είναι ο καθρέφτης του πολιτισμού μιας πόλης. Η Τριπολιτήν αγαπά το θέατρο και συγκεκριμένα την παραδοσιακή Θεατρική. Αυτό φαίνεται από την συνεχή δημιουργία νέων Θεατρικών ομάδων με κουλτούρα και ήθος. Κάποιες από τις Θεατρικές ομάδες είναι η Θεατρική ομάδα Τριπολιτών, οι ὄρνιθες και η ομάδα των Δασκάλων. Άρα το στοίχημα του πολιτισμού που θα αναδείξουμε θα ήταν το θέατρο και θα διοργανώσουμε ένα φεστιβάλ Θεάτρου, στο οποίο θα παίρνουν μέρος όλες οι Θεατρικές ομάδες και θα παρουσιάσουν τα έργα τους.
3. Η πόλη μας έχει πολλές ιστορίες. Στην μεγαλύτερη ηλικία της υπάρχει το άγαλμα του Κολοκοτρώνη. Ο Κολοκοτρώνης ήταν ένας σταυρωμένος και ο μεγαλύτερος ήρωας του 1821. Επίσης, στην πόλη μας έχουμε και πολλές εκκλησίες με μεγάλη ιστορία.

Οδυσσεικό χωριό

Αντιπύρινο Ζωοτροφείο
Πόσιμα ποταμίας
Πύρινο φυτό
Σταύρος Τρέβλας

Κατερίνα Στεφανίδη

ACTIVITY SHEET 25

Η ιστορία της Ελληνίδας
Ολυμπιονίκης

Η Κατερίνα Στεφανίδη ευρέθηκε με τον καλύτερο τρόπο την παρουσία της Ελλάδας στους Ολυμπιακούς Αγώνες του Ρίο. "Πετάξε" στα 4 μέτρα και βσευατοστά στο άλμα επί κοντώ χαρίζοντας μας το χρυσό μετάλλιο σε ένα άθλημα που μέχρι σήμερα καμία Ελληνίδα δεν μας είχε δώσει μια τόσο σημαντική διάκριση. Δίνοντας έναν συγχρονιστικό αγώνα, άφησε δεύτερη την Αμερικανίδα Μόρις και πανηγύρισε έξοχα την επιτυχία της. Όμως η 26χρονη Ολυμπιακή πρωταθλήτρια δεν είναι ^{ένα} τυχαίο κορίτσι και ούτε κατέκτησε τυχαία αυτό το μετάλλιο. Η Κατερίνα Στεφανίδη γεννήθηκε στις 4 Φεβρουαρίου του 1990 στην Αθήνα. Όπως γράφει και η ίδια, η ιστορία της ξεκίνησε στην Αθήνα όπου κέρδισε την αυτοπεποίθησή της. Το «κμάρδιο» του αθλητισμού το κολήσε πολύ νωρίς αφού ανήκει σε αθλητική οικογένεια και μάλιστα ο πατέρας της ήταν αυτός που την... έσπρωξε στα 10 της χρόνια, μετά τους Ολυμπιακούς Αγώνες του Σίδνεϊ όπου και επέτραπη το άλμα επί κοντώ στις γυναίκες για πρώτη φορά, άρχισε να προπονητεί στο συγκεκριμένο αγώνισμα και μάλιστα όπως έχει δηλώσει το άλμα επί κοντώ τη βοήθησε να ξεπεράσει την υποβολία της!

 ACTIVITY SHEET 27

"Τοιχογραφία Σεβασμού"

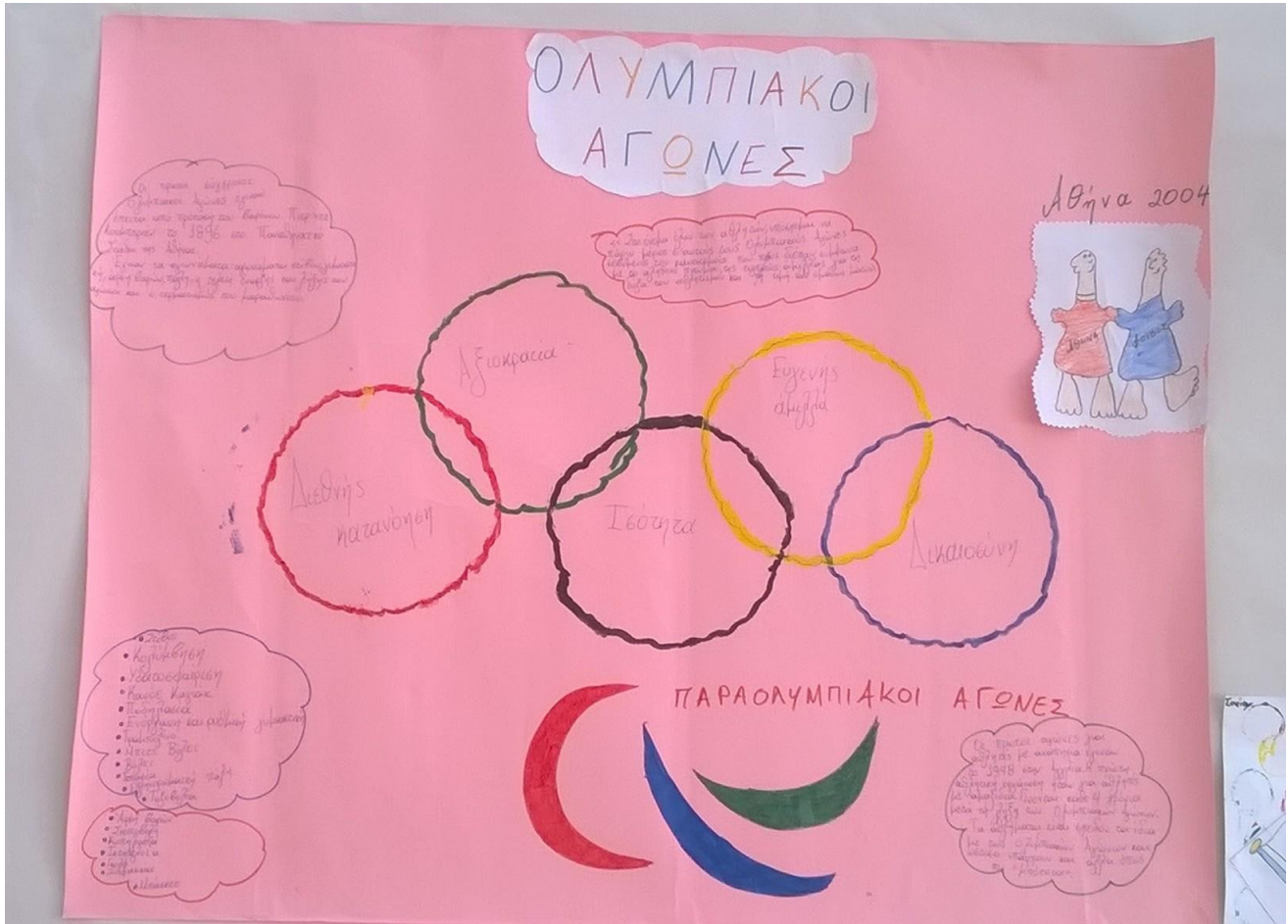
Η χάλκινη πρωταθλήτρια Ευρώπης Μαρία
Περοβολάρη η οποία ανέβηκε στο τρίτο σκαλί του
 βήθρου στις 4 Μαΐου 2014 στο Ευρωπαϊκό
 πρωτάθλημα Πάλης Γυναικών που πραγματοποιήθηκε
 στην Ζέρβια, ξεχωρίζει όχι μόνο για το πώς της
 και τα ασκείντα ψυχικά της από θέματα αλλά και
 για την προσήλωση της στην προπόνηση, το ήθος της
 και την παιδεία της.

Στο πρόσφατο Παγκόσμιο πρωτάθλημα Παμπαίδων-
 Πανκορασίδων όπου βρέθηκε η πρωταθλήτρια μας
 εκπροσωπώντας τον Εθνικό Γυμναστικό Σύλλογο
 Αθηνών ως προπονήτρια της χρυσής νικήτριας
 Χριστιάννας Ηπάκη, προχώρησε σε μια δήλωση
 που έκανε αίσθηση:

"Παρατήρησα με λύπη μου πως σε πολλούς
 αγώνες οι αθλητές που δεν κατάφεραν να
 κατακτήσουν την θέση που θα επιθυμούσαν και
 έμειναν εκτός βήθρου δεν το δέχτηκαν όπως
 οφείζει η αθλητική παιδεία και το εναγωνίως θα

→

θα ήθελα να πω σε αυτούς τους νέους αθλητές και
 τις αθλήτριες πως το σημαντικότερο στον αθλητικό είναι
 ο σεβασμός στον αντίπαλο. Μπορεί σε έναν αγώνα να χιναυέ
 στο σπρέι αλλω θα κερδίσουμε και θα θέλωμε να μας φέρουν
 με σεβασμό οι αντίπαδοι αθλητές και προπονητές, τότε πρέπει
 να φερθούμε και εκεί με σεβασμό στους αντίπαλους.

ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΣ ΟΡΚΟΣ

Όρκος που απαγγέλλεται από αθλητή ή αθλήτρια της διοργανώτριας χώρας για λογαριασμό όλων των αθλητών που συμμετέχουν.

"Στο όνομα όλων των αθλητών, υπόσχομαι να πάρω μέρος σ' αυτούς τους Ολυμπιακούς Αγώνες, σεβόμενος τους κανονισμούς που τους διέπουν, σύμφωνα με το αληθινό πνεύμα της ευγενούς άμιλλας για τη δόξα του αθλητισμού και την τιμή των ομάδων μας".

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Υπουργείο Παιδείας,
Ερευνας και Θρησκευμάτων
Ο.Ε.Σ.Α.Δ. ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ

Διπλώμα Συμμετοχής

Απονέμεται σε.....
μαθητή..... του.....
για τη συμμετοχή τ...

στους Πρώτους Πανελληνίους Αγώνες
Αθλοπαιδείας - Κλασικού Αθλητισμού
στο γτάδιο της Αρχαίας Μεσσήνης

Αρχαία Μεσσήνη, 12 Μαΐου 2017

Η Οργανωτική Επιτροπή

[Handwritten signature]

OLYMPIC DAY/WEEK **CERTIFICATE**

USE THIS CERTIFICATE TO AWARD THOSE STUDENTS WHOSE PARTICIPATION MADE YOUR EVENT POSSIBLE.
IT CAN BE ENLARGED PROPORTIONALLY TO FIT AN A4 PAGE.

CERTIFICATE

participated in the
"Spirit of Olympism"

Name

Signature

OLYMPIC DAY IN SCHOOL

SECTION 4: OLYMPIC EDUCATION TOOLS